

॥ नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स ॥

खुद्दकनिकाये

थेरापदानपाळि

(दुतियो भागो)

४३. सकिंसम्मज्जकवग्गो

१. सकिंसम्मज्जकत्थेरअपदानं

१. “विपस्सिनो भगवतो, पाटलिं बोधिमुत्तमं ।
दिस्वाव तं पादपग्गं, तत्थ चित्तं पसादयिं ॥
२. “सम्मज्जनिं गहेत्वान, बोधिं सम्मज्जि तावदे ।
सम्मज्जित्वान तं बोधिं, अवन्दिं पाटलिं अहं ॥
३. “तत्थ चित्तं पसादेत्वा, सिरे कत्वान अज्जलिं ।
नमस्समानो तं बोधिं, गज्जिं पटिकुटिं अहं ॥
४. “तादिमग्गेन गच्छामि, सरन्तो बोधिमुत्तमं ।
अजगरो मं पीळेसि, घोररूपो महब्बलो ॥
५. “आसन्ने मे कतं कम्मं, फलेन तोसयी ममं ।
कळेवरं मे गिलति, देवलोके रमामहं ॥
६. “अनाविलं मम चित्तं, विसुद्धं पण्डरं सदा ।
सोकसल्लं न जानामि, चित्तसन्तापनं मम ॥
७. “कुट्ठं गण्डो किलासो च, अपमारो वितच्छिका ।
दद्दु कण्डु च मे नत्थि, फलं सम्मज्जनायिदं [सम्मज्जने इदं (सी०)] ॥
८. “सोको च परिदेवो च, हृदये मे न विज्जति ।
अभन्तं उजुकं चित्तं, फलं सम्मज्जनायिदं ॥
९. “समाधीसु न मज्जामि [समाधीसु न सज्जामि (सी०), समाधिं पुन पज्जामि (स्या)], विसदं होति मानसं ।

यं यं समाधिमिच्छामि, सो सो सम्पज्जते ममं ॥

१०. “रजनीये न रज्जामि, अथो दुस्सनियेसु [दोसनियेसु (सी० स्या० क०)] च ।
मोहनीये न मुहामि, फलं सम्मज्जनायिदं ॥
११. “एकनवुत्तितो [एकनवुत्ते इतो (सी० स्या०)] कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलं सम्मज्जनायिदं ॥
१२. “किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागोव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
१३. “स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१४. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्टिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सकिंसम्मज्जको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

सकिंसम्मज्जकत्थेरस्सापदानं पठमं ।

२. एकदुस्सदायकत्थेरअपदानं

१५. “नगरे हंसवतिया, अहोसिं तिणहारको ।
तिणहारेन जीवामि, तेन पोसेमि दारके ॥
१६. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
तमन्धकारं नासेत्वा, उप्पज्जि लोकनायको ॥
१७. “सके घरे निसीदित्वा, एवं चिन्तेसि तावदे ।
‘बुद्धो लोके समुप्पन्नो, देय्यधम्मो न विज्जति ॥
१८. “इदं मे साटकं एकं, नत्थि मे कोचि दायको ।
दुक्खो निरयसम्फस्सो, रोपयिस्सामि दक्खिणं” ॥
१९. “एवाहं चिन्तयित्वान, सकं चित्तं पसादयिं ।

- एकं दुस्सं गहेत्वान, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ॥
२०. “एकं दुस्सं ददित्वान, उक्कुट्ठिं सम्पवत्तयिं ।
‘यदि बुद्धो तुवं वीर, तारेहि मं महामुनि’ ॥
२१. “पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
मम दानं पकित्तेन्तो, अका मे अनुमोदनं ॥
२२. “‘इमिना एकदुस्सेन, चेतनापणिधीहि च ।
कप्पसतसहस्सानि, विनिपातं न गच्छसि ॥
२३. “‘छत्तिसक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जं करिस्ससि ।
तेत्तिसक्खत्तुं राजा च, चक्कवत्ती [चक्कवत्ति (स्या०)] भविस्ससि ॥
२४. “‘पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं [असङ्खयं (स्या० क०) एवमुपरिपि] ।
देवलोके मनुस्से वा, संसरन्तो तुवं भवे ॥
२५. “‘रूपवा गुणसम्पन्नो, अनवक्कन्तदेहवा [अनुवत्तन्त... (स्या)] ।
अक्खोभं अमितं दुस्सं, लभिस्ससि यदिच्छकं’ ॥
२६. “इदं वत्त्वान सम्बुद्धो, जलजुत्तमनामको ।
नभं अब्भुग्गमी वीरो [धीरो (सी० स्या०)], हंसराजाव अम्बरे ॥
२७. “यं यं योनुपपज्जामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, एकदुस्सस्सिदं फलं ॥
२८. “पदुद्धारे पदुद्धारे, दुस्सं निब्बत्तते ममं ।
हेट्ठा दुस्सम्हि तिट्ठामि, उपरिच्छदनं मम ॥
२९. “चक्कवाळं उपादाय, सकाननं सपब्बतं ।
इच्छमानो चहं अज्ज, दुस्सेहच्छादयेय्य तं ॥
३०. “तेनेव एकदुस्सेन, संसरन्तो भवाभवे ।
सुवण्णवण्णो हुत्वान, संसरामि भवाभवे ॥
३१. “विपाकं विएकदुस्सस्स, नाज्झगं कत्थचिक्खयं ।
अयं मे अन्तिमा जाति, विपच्चति इधापि मे ॥

३२. “सतसहस्सितो कप्पे, यं दुस्समददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, एकदुस्सस्सिदं फलं ॥
३३. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
३४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा एकदुस्सदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्थाति ।

एकदुस्सदायकत्थेरस्सापदानं दुतियं ।

३. एकासनदायकत्थेरअपदानं

३६. “हिमवन्तस्साविदूरे, गोसितो नाम पब्बतो ।
अस्समो सुकतो मय्हं, पण्णसाला सुमापिता ॥
३७. “नारदो नाम नामेन, कस्सपो इति मं विदू ।
सुद्धिमगं गवेसन्तो, वसामि गोसिते तदा ॥
३८. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मन पारगू ।
विवेककामो सम्बुद्धो, अगच्छि अनिलज्जसा ॥
३९. “वनगो गच्छमानस्स, दिस्वा रंसिं महेसिनो ।
कट्टमज्जं पज्जापेत्वा, अजिनज्ज अपत्थरिं ॥
४०. “आसनं पज्जापेत्वान, सिरे कत्वान अज्जलिं ।
सोमनस्सं पवेदित्वा, इदं वचनमब्रविं ॥
४१. ““सल्लकत्तो महावीर, आतुरानं तिकिच्छको ।
ममं रोगपरेतस्स [राग... (स्या०)], तिकिच्छं देहि नायक ॥
४२. ““कल्लत्थिका ये पस्सन्ति, बुद्धसेट्ठ तुवं मुने ।
धुवत्थसिद्धिं पप्पोन्ति, एतेसं अजरो [जज्जरो (सी० पी० क०)] भवे ॥
४३. ““न मे देय्यधम्मो अत्थि, पवत्तफलभोजिहं ।
इदं मे आसनं अत्थि [न मे देय्यं तव अत्थि (सी० स्या०)], निसीद कट्टमज्जके’ ॥
४४. “निसीदि तत्थ भगवा, असम्भीतोव [अच्छम्भीतोव (स्या० क०)] केसरी ।
मुहुत्तं वीतिनामेत्वा, इदं वचनमब्रवि ॥

४५. “‘विसद्दो [विस्सत्थो (सी० पी), विस्सद्दो (स्या० क०)] होहि मा भायि, लब्धो जोतिरसो तया ।
यं तुहं पत्थितं सब्बं, परिपूरिस्सतिनागते [परिपूरिस्सतासनं (स्या० क०)] ॥
४६. “‘न मोघं तं कतं तुहं, पुज्जक्खेत्ते अनुत्तरे ।
सक्का उद्धरितुं अत्ता, यस्स चित्तं पणीहितं [सुनीहितं (स्या०)] ॥
४७. “‘इमिनासनदानेन, चेतनापणिधीहि च ।
कप्पसतसहस्सानि, विनिपातं न गच्छसि ॥
४८. “‘पज्जासक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जं करिस्ससि ।
असीतिक्खत्तुं राजा च, चक्कवत्ती भविस्ससि ॥
४९. “‘पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ।
सब्बत्थ सुखितो हुत्वा, संसारे संसरिस्ससि’ ॥
५०. “‘इदं वत्त्वान सम्बुद्धो, जलजुत्तमनामको ।
नभं अब्भुग्गमी वीरो, हंसराजाव अम्बरे ॥
५१. “‘हत्थियानं अस्सयानं, सरथं सन्दमानिकं ।
लभामि सब्बमेवेतं, एकासनस्सिदं फलं ॥
५२. “‘काननं पविसित्वापि, यदा इच्छामि आसनं ।
मम सङ्कप्पमज्जाय, पल्लङ्को उपतिट्ठति ॥
५३. “‘वारिमज्झगतो सन्तो, यदा इच्छामि आसनं ।
मम सङ्कप्पमज्जाय, पल्लङ्को उपतिट्ठति ॥
५४. “‘यं यं योनुपपज्जामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
पल्लङ्कसतसहस्सानि, परिवारेन्ति मं सदा ॥
५५. “‘दुवे भवे संसरामि, देवत्ते अथ मानुसे ।
दुवे कुले पजायामि, खत्तिये अथ ब्राह्मणे ॥
५६. “‘एकासनं ददित्वान, पुज्जक्खेत्ते अनुत्तरे ।
धम्मपल्लङ्कमादाय [धम्मपल्लङ्कमज्जाय (स्या० क०)], विहरामि अनासवो ॥
५७. “‘सतसहस्सितो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, एकासनस्सिदं फलं ॥

५८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

५९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

६०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा एकासनदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

एकासनदायकत्थेरस्सापदानं ततियं ।

४. सत्तकदम्बपुण्ड्रियत्थेरअपदानं

६१. “हिमवन्तस्साविदूरे, कुक्कुटो [कदम्बो (सी० स्या० पी०)] नाम पब्बतो ।

तम्हि पब्बतपादम्हि, सत्त बुद्धा वसिंसु ते ॥

६२. “कदम्बं पुण्ड्रितं दिस्वा, पग्गहेत्वान अञ्जलिं ।

सत्त माला गहेत्वान, पुञ्जचित्तेन [पुण्णचित्तेन (क०)] ओकिरिं ॥

६३. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।

जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

६४. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

६५. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

६६. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

६७. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सत्तकदम्बपुण्ड्रियो थेरो इमा

गाथायो अभासित्थाति ।

सत्तकदम्बपुण्ड्रियत्थेरस्सापदानं चतुत्थं ।

५. कोरण्डपुण्ड्रियत्थेरअपदानं

६८. “वनकम्मिको पुरे आसिं, पितुमातुमतेनहं [पितुपितामहेनहं (सी० स्या० पी०)] ।

पसुमारेन जीवामि, कुसलं मे न विज्जति ॥

६९. “मम आसयसामन्ता, तिस्सो लोकगगनायको ।

पदानि तीणि दस्सेसि, अनुकम्पाय चक्खुमा ॥

७०. “अक्कन्ते च पदे दिस्वा, तिस्सनामस्स सत्थुनो ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, पदे चित्तं पसादयिं ॥
७१. “कोरण्डं पुप्फितं दिस्वा, पादपं धरणीरुहं ।
सकोसकं गहेत्वान, पदसेट्ठमपूजयिं ॥
७२. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
७३. “यं यं योनुपपज्जामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
कोरण्डवण्णकोयेव, सुप्पभासो भवामहं ॥
७४. “द्वेनवुते इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पदपूजायिदं फलं ॥
७५. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
७६. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
७७. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा कोरण्डपुप्फियो थेरो इमा गाथायो अभासित्थाति ।

कोरण्डपुप्फियत्थेरस्सापदानं पञ्चमं ।

६. घतमण्डदायकत्थेरअपदानं

७८. “सुचिन्तितं भगवन्तं, लोकजेट्ठं नरासभं ।
उपविट्ठं महारज्जं, वाताबाधेन पीळितं ॥
७९. “दिस्वा चित्तं पसादेत्वा, घतमण्डमुपानयिं ।
कतत्ता आचितत्ता च, गङ्गा भागीरथी अयं ॥
८०. “महासमुद्धा चत्तारो, घतं सम्पज्जरे मम ।
अयञ्च पथवी घोरा, अप्पमाणा असङ्खिया ॥
८१. “मम सङ्कप्पमज्जाय, भवते मधुसक्करा ।
चातुद्दीपा [चतुर्दिसा (स्या०)] इमे रुक्खा, पादपा धरणीरुहा ॥

८२. “मम सङ्कप्पमज्जाय, कप्परुक्खा भवन्ति ते ।
पज्जासक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जमकारयिं ॥
८३. “एकपज्जासक्खत्तुञ्च, चक्कवत्ती अहोसहं ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥
८४. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, घतमण्डस्सिदं फलं ॥
८५. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
८६. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
८७. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा घतमण्डदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

घतमण्डदायकत्थेरस्सापदानं छट्ठं ।

७. एकधम्मस्सवनियत्थेरअपदानं

८८. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
चतुसच्चं पकासेन्तो, सन्तारेसि बहुं जनं ॥
८९. “अहं तेन समयेन, जटिलो उग्गतापनो ।
धुनन्तो वाकचीरानि, गच्छामि अम्बरे तदा ॥
९०. “बुद्धसेट्ठस्स उपरि, गन्तुं न विसहामहं ।
पक्खीव सेलमासज्ज, गमनं न लभामहं ॥
९१. “उदके वोक्कमित्वान, एवं गच्छामि अम्बरे ।
न मे इदं भूतपुब्बं, इरियापथविकोपनं ॥
९२. “हन्द मेतं गवेसिस्सं, अप्पेवत्थं लभेय्यहं ।
ओरोहन्तो अन्तलिक्खा, सद्धमस्सोसि सत्थुनो ॥
९३. “सरेन रजनीयेन, सवनीयेन वग्गुना ।
अनिच्चतं कथेन्तस्स, तज्जेव उग्गाहिं तदा ।

अनिच्चसज्जमुग्गह, अगमासिं ममस्समं ॥

९४. “यावतायुं वसित्वान, तत्थ कालङ्कतो अहं ।
चरिमे वत्तमानमिह, सद्धम्मस्सवनं सरिं ॥

९५. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

९६. “तिसकप्पसहस्सानि, देवलोके रमिं अहं ।
एकपज्जासकखत्तुज्ज, देवरज्जमकारयिं ॥

९७. “एकवीसतिकखत्तुज्ज [एकतिसति... (स्या०)], चक्कवत्ती अहोसहं ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥

९८. “अनुभोमि सकं पुज्जं, सुखितोहं भवाभवे ।
अनुस्सरामि तं सज्जं, संसरन्तो भवाभवे ।
न कोटिं पटिविज्झामि, निब्बानं अच्युतं पदं ॥

९९. “पितुगेहे निसीदित्वा, समणो भावितिन्द्रियो ।
कथंसं [कथयं (सी० पी० क०)] परिदीपेन्तो, अनिच्चतमुदाहरि ॥

१००. “अनिच्चा वत सङ्खारा, उप्पादवयधम्मिनो ।
उप्पज्जित्वा निरुज्झन्ति, तेसं वूपसमो सुखो ॥

१०१. “सह गाथं सुणित्वान, पुब्बसज्जमनुस्सरिं ।
एकासने निसीदित्वा, अरहत्तमपापुणिं ॥

१०२. “जातिया सत्तवस्सेन, अरहत्तमपापुणिं ।
उपसम्पादयी बुद्धो, धम्मस्सवनस्सिदं फलं ॥

१०३. “सतसहस्सितो कप्पे, यं धम्ममसुणिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, धम्मस्सवनस्सिदं फलं ॥

१०४. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं... पे०... विहरामि अनासवो ॥

१०५. “स्वागतं वत मे आसि... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१०६. “पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा एकधम्मस्सवनियो थेरो इमा

गाथायो अभासित्थाति ।

एकधम्मस्सवनियत्थेरस्सापदानं सत्तमं ।

८. सुचिन्तितत्थेरअपदानं

१०७. “नगरे हंसवतिया, अहोसिं कस्सको तदा ।
कसिकम्मेन जीवामि, तेन पोसेमि दारके ॥

१०८. “सुसम्पन्नं तदा खेत्तं, धज्जं मे फलिनं [फलितं (सी० पी०)] अहु ।
पाककाले च सम्पत्ते, एवं चिन्तेसहं तदा ॥

१०९. “नच्छन्नं नप्पतिरूपं, जानन्तस्स गुणागुणं ।
योहं सङ्गे अदत्त्वान, अगं भुज्जेय्य चे तदा [मत्तना (स्या०)] ॥

११०. “अयं बुद्धो असमसमो, द्वित्तिसवरलक्खणो ।
ततो पभावितो सङ्घो, पुज्जक्खेतो अनुत्तरो ॥

१११. “तत्थ दस्सामहं दानं, नवसस्सं पुरे पुरे ।
एवाहं चिन्तयित्वान, हट्ठो पीणितमानसो [पीतिक... (स्या०)] ॥

११२. “खेत्ततो धज्जमाहत्वा, सम्बुद्धं उपसङ्कमिं ।
उपसङ्कम्म सम्बुद्धं, लोकजेट्ठं नरासभं ।
वन्दित्वा सत्थुनो पादे, इदं वचनमब्रविं ॥

११३. “नवसस्सज्ज सम्पन्नं, आयागोसि [इध होसि (स्या०)] च त्वं मुने ।
अनुकम्पमुपादाय, अधिवासेहि चक्खुम’ ॥

११४. “पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
मम सङ्कप्पमज्जाय, इदं वचनमब्रवि ॥

११५. “चत्तारो च पटिपन्ना, चत्तारो च फले ठिता ।
एस सङ्घो उजुभूतो, पज्जासीलसमाहितो ।
यजन्तानं मनुस्सानं, पुज्जपेक्खान पाणिनं ॥

११६. “करोतोपधिकं पुज्जं, सङ्गे दिन्नं महप्फलं ।
तस्मिं सङ्गेव [संघे च (स्या० पी०)] दातब्बं, तव सस्सं तथेतारं ॥

११७. “सङ्घतो उद्दिसित्वान, भिक्खू नेत्वान संघरं ।
पटियत्तं घरे सन्तं, भिक्खुसङ्घस्स देहि त्वं ॥

११८. “सङ्घतो उद्दिसित्वान, भिक्खू नेत्वान संघरं ।
यं घरे पटियत्तं मे, भिक्खुसङ्घस्सदासहं ॥

११९. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

१२०. “तत्थ मे सुकतं ब्यम्हं, सोवण्णं सप्पभस्सरं ।
सट्ठियोजनमुब्बेधं, तिसयोजनवित्थतं ॥

एकूनवीसतिमं भाणवारं ।

१२१. “आकिण्णं भवनं मय्हं, नारीगणसमाकुलं ।
तत्थ भुत्वा पिवित्वा च, वसामि तिदसे अहं ॥

१२२. “सतानं तीणिक्खत्तुच्च, देवरज्जमकारयिं ।
सतानं पच्चक्खत्तुच्च, चक्कवत्ती अहोसहं ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥

१२३. “भवाभवे संसरन्तो, लभामि अमितं धनं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, नवसस्सस्सिदं फलं ॥

१२४. “हत्थियानं अस्सयानं, सिविकं सन्दमानिकं ।
लभामि सब्बमेवेतं [सब्बमेतम्पि (क०)], नवसस्सस्सिदं फलं ॥

१२५. “नववत्थं नवफलं, नवगगरसभोजनं ।
लभामि सब्बमेवेतं, नवसस्सस्सिदं फलं ॥

१२६. “कोसेय्यकम्बलियानि, खोमकप्पासिकानि च ।
लभामि सब्बमेवेतं, नवसस्सस्सिदं फलं ॥

१२७. “दासीगणं दासगणं, नारियो च अलङ्कता ।
लभामि सब्बमेवेतं, नवसस्सस्सिदं फलं ॥

१२८. “न मं सीतं वा उण्हं वा, परिळाहो न विज्जति ।
अथो चेतसिकं दुक्खं, हदये मे न विज्जति ॥

१२९. “इदं खाद इदं भुञ्ज, इमहि सयने सय ।
लभामि सब्बमेवेतं, नवसस्सस्सिदं फलं ॥
१३०. “अयं पच्छिमको दानि, चरिमो वत्तते भवो ।
अज्जापि देय्यधम्मो मे, फलं तोसेसि सब्बदा ॥
१३१. “नवसस्सं ददित्वान, सङ्गे गणवरुत्तमे ।
अट्ठानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥
१३२. “वण्णवा यसवा होमि, महाभोगो अनीतिको ।
महापक्खो [महाभक्खो (स्या० क०)] सदा होमि, अभेज्जपरिसो सदा ॥
१३३. “सब्बे मं अपचायन्ति, ये केचि पथविस्सिता ।
देय्यधम्मा च ये केचि, पुरे पुरे लभामहं ॥
१३४. “भिक्षुसङ्घस्स वा मज्झे, बुद्धसेट्ठस्स सम्मुखा ।
सब्बेपि समतिक्कम्म, देन्ति ममेव दायका ॥
१३५. “पठमं नवसस्सज्झि, दत्त्वा सङ्गे गणुत्तमे ।
इमानिसंसे अनुभोमि, नवसस्सस्सिदं फलं ॥
१३६. “सतसहस्सितो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, नवसस्सस्सिदं फलं ॥
१३७. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं... पे० ... विहरामि अनासवो ।
१३८. “स्वागतं वत मे आसि... पे० ... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१३९. “पटिसम्भिदा चतस्सो... पे० ... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा सुचिन्तितो थेरो इमा गाथायो
अभासित्थाति ।

सुचिन्तितत्थेरस्सापदानं अट्ठमं ।

९. सोवण्णकिङ्कणियत्थेरअपदानं

१४०. “सद्धाय अभिनिक्खम्म, पब्बजिं अनगारियं ।
वाकचीरधरो आसिं, तपोकम्ममपस्सितो ॥

१४१. “अत्थदस्सी तु भगवा, लोकजेद्धो नरासभो ।
उप्पज्जि तम्हि समये, तारयन्तो महाजनं ॥
१४२. “बलञ्च वत मे खीणं, ब्याधिना परमेन तं ।
बुद्धसेट्ठं सरित्त्वान, पुलिने थूपमुत्तमं ॥
१४३. “करित्वा हट्ठचित्तोहं, सहत्थेन [पसादेन (क०)] समोकिरिं ।
सोण्णकिङ्कणिपुप्फानि, उदग्गमनसो अहं ॥
१४४. “सम्मुखा विय सम्बुद्धं, थूपं परिचरिं अहं ।
तेन चेतोपसादेन, अत्थदस्सिस्स तादिनो ॥
१४५. “देवलोकं गतो सन्तो, लभामि विपुलं सुखं ।
सुवण्णवण्णो तत्थासिं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१४६. “असीतिकोटियो मय्हं, नारियो समलङ्कता ।
सदा मय्हं उपट्ठन्ति, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१४७. “सट्ठितुरियसहस्सानि [सट्ठितूरिय... (क०)], भेरियो पणवानि च ।
सङ्घा च डिण्डिमा तत्थ, वग्गू वज्जन्ति [नदन्ति (सी०), वदन्ति (पी०)] दुन्दुभी ॥
१४८. “चुल्लासीतिसहस्सानि, हत्थिनो समलङ्कता ।
तिधापभिन्नमातङ्गा, कुञ्जरा सट्ठिहायना ॥
१४९. “हेमजालाभिसञ्छन्ना, उपट्ठानं करोन्ति मे ।
बलकाये गजे चेव, ऊनता मे न विज्जति ॥
१५०. “सोण्णकिङ्कणिपुप्फानं, विपाकं अनुभोमहं ।
अट्ठपज्जासक्खत्तुञ्च, देवरज्जमकारयिं ॥
१५१. “एकसत्ततिक्खत्तुञ्च, चक्कवत्ती अहोसहं ।
पथब्बा रज्जं एकसतं, महिया कारयिं अहं ॥
१५२. “सो दानि अमतं पत्तो, असङ्कतं सुदुद्दसं [गम्भीरं दुद्दसं पदं (स्या०)] ।
संयोजनपरिक्खीणो, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
१५३. “अट्ठारसे कप्पसते, यं पुप्फमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

१५४:“किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१५५:“स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१५६:“पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सोवण्णकिङ्कणियो थेरो इमा

गाथायो अभसित्थाति ।

सोवण्णकिङ्कणियत्थेरस्सापदानं नवमं ।

१०. सोण्णकोन्तरिकत्थेरअपदानं

१५७:“मनोभावनियं बुद्धं, अत्तदन्तं समाहितं ।

इरियमानं ब्रह्मपथे, चित्तवूपसमे रतं ॥

१५८:“नित्तिण्णओघं सम्बुद्धं, ज्ञायिं ज्ञानरतं मुनिं ।

उपतित्थं समापन्नं, इन्दिवरदलप्पभं ॥

१५९:“अलाबुनोदकं गय्ह, बुद्धसेट्ठं उपागमिं ।

बुद्धस्स पादे धोवित्वा, अलाबुकमदासहं ॥

१६०:“आणापेसि च सम्बुद्धो, पदुमुत्तरनामको ।

‘इमिना दकमाहत्वा, पादमूले ठपेहि मे’ ॥

१६१:“साधूतिहं पटिस्सुत्वा, सत्थुगारवताय च ।

दकं अलाबुनाहत्वा, बुद्धसेट्ठं उपागमिं ॥

१६२:“अनुमोदि महावीरो, चित्तं निब्बापयं मम ।

‘इमिनालाबुदानेन, सङ्कप्पो ते समिज्झतु’ ॥

१६३:“पन्नरसेसु कप्पेसु, देवलोके रमिं अहं ।

तिसतिक्खत्तुं राजा च, चक्कवत्ती अहोसहं ॥

१६४:“दिवा वा यदि वा रत्तिं, चङ्कमन्तस्स तिट्ठतो ।

सोवण्णं कोन्तरं गय्ह, तिट्ठते पुरतो मम ॥

१६५:“बुद्धस्स दत्त्वानलाबुं, लभामि सोण्णकोन्तरं ।

अप्पकम्मि कतं कारं, विपुलं होति तादिसु ॥

१६६. “सतसहस्सितो कप्पे, यंलाबुमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, अलाबुस्स इदं फलं ॥

१६७. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१६८. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१६९. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सोण्णकोन्तरिको थेरो इमा

गाथायो अभासित्थाति ।

सोण्णकोन्तरिकत्थेरस्सापदानं दसमं ।

सकिंसम्मज्जकवग्गो तेचत्तालीसमो ।

तस्सुद्धानं —

सकिंसम्मज्जको थेरो, एकदुस्सी एकासनी ।

कदम्बकोरण्डकदो, घतस्सवनि कोपि च ॥

सुचिन्तिको किङ्कणिको, सोण्णकोन्तरिकोपि च ।

एकगाथासतञ्चेत्थ, एकसत्ततिमेव च ॥

४४. एकविहारिवग्गो

१. एकविहारिकत्थेरअपदानं

१. “इमहि भद्वके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।

कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥

२. “निप्पपञ्चो निरालम्बो, आकाससममानसो ।

सुज्जताबहुलो तादी, अनिमित्तरतो वसी ॥

३. “असङ्गचित्तो निक्केसो [निल्लेपो (स्या० क०)], असंसद्वो कुले गणे ।

महाकारुणिको वीरो, विनयोपायकोविदो ॥

४. “उय्युत्तो परकिच्चेसु, विनयन्तो सदेवके ।

निब्बानगमनं मग्गं, गतिं पङ्कविसोसनं ॥

५. “अमतं परमस्सादं, जरामच्चुनिवारणं ।
महापरिसमज्झो सो, निसिन्नो लोकतारको ॥
६. “करवीकरुतो [करवीकरुदो (स्या० पी० क०)] नाथो, ब्रह्मघोसो तथागतो ।
उद्धरन्तो महादुग्गा, विप्पनट्ठे अनायके ॥
७. “देसेन्तो विरजं धम्मं, दिट्ठो मे लोकनायको ।
तस्स धम्मं सुणित्वान, पब्बजिं अनगारियं ॥
८. “पब्बजित्वा तदापाहं, चिन्तेन्तो जिनसासनं ।
एककोव वने रम्मे, वसिं संसग्गपीळितो ॥
९. “सक्कायवूपकासो मे, हेतुभूतो ममाभवो [ममागमी (स्या० पी०)] ।
मनसो वूपकासस्स, संसग्गभयदस्सिनो ॥
१०. “किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागोव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
११. “स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१२. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा एकविहारिको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

एकविहारिकत्थेरस्सापदानं पठमं ।

२. एकसङ्खियत्थेरअपदानं

१३. “विपस्सिनो भगवतो, महाबोधिमहो अहु ।
महाजना समागम्म, पूजेन्ति बोधिमुत्तमं ॥
१४. “न हि तं ओरकं मज्जे, बुद्धसेट्ठो भविस्सति ।
यस्सायं ईदिसा बोधि, पूजनीया [ईदिसो बोधि, पूजनीयो (स्या०)] च सत्थुनो ॥

१५. “ततो सङ्खं गहेत्वान, बोधिरुक्खमुपट्ठहिं ।
धमन्तो सब्बदिवसं, अवन्दिं बोधिमुत्तमं ॥
१६. “आसन्नके कतं कम्मं, देवलोके अपापयी ।
कळेवरं मे पतितं, देवलोके रमामहं ॥
१७. “सट्ठितुरियसहस्सानि, तुट्ठहट्ठा पमोदिता ।
सदा मय्हं उपट्ठन्ति, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१८. “एकसत्ततिमे कप्पे, राजा आसिं सुदस्सनो ।
चातुरन्तो विजितावी, जम्बुमण्डस्स इस्सरो ॥
१९. “ततो अङ्गसता तुरिया [तूरा (सी० क०)], परिवारेन्ति मं सदा ।
अनुभोमि सकं कम्मं, उपट्ठानस्सिदं फलं ॥
२०. “यं यं योनुपपज्जामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
मातुकुच्छिगतस्सापि, वज्जरे भेरियो सदा ॥
२१. “उपट्ठित्वान सम्बुद्धं, अनुभुत्त्वान सम्पदा ।
सिवं सुखेमं अमत्तं, पत्तोमि अचलं पदं ॥
२२. “एकनवुतितो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२३. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
२४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा एकसङ्खियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

एकसङ्खियत्थेरस्सापदानं दुतियं ।

३. पाटिहीरसञ्जकत्थेरअपदानं

२६. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, आहुतीनं पटिग्गहो ।
वसीसतसहस्सेहि, नगरं पाविसी तदा ॥

२७. “नगरं पविसन्तस्स, उपसन्तस्स तादिनो ।
रतनानि पज्जोतिसु [पनादिसु (पी०)], निग्घोसो आसि तावदे ॥
२८. “बुद्धस्स आनुभावेन, भेरी वज्जुमघट्टिता ।
सयं वीणा पवज्जन्ति, बुद्धस्स पविसतो पुरं ॥
२९. “बुद्धसेट्ठं नमस्सामि [न पस्सामि (सी०)], पदुमुत्तरमहामुनिं ।
पाटिहीरञ्च पस्सित्वा, तत्थ चित्तं पसादयिं ॥
३०. “अहो बुद्धो अहो धम्मो, अहो नो सत्थुसम्पदा ।
अचेतनापि तुरिया, सयमेव पवज्जरे ॥
३१. “सतसहस्सितो कप्पे, यं सञ्जमलभिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धसञ्जायिदं फलं ॥
३२. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
३३. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३४. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा पाटिहीरसञ्जको थेरो इमा गाथायो
अभासित्थाति ।

पाटिहीरसञ्जकत्थेरस्सापदानं ततियं ।

४. जाणत्थविकत्थेरअपदानं

३५. “कणिकारं व जलितं, दीपरुक्खं व जोतितं ।
कञ्चनं व विरोचन्तं, अद्दसं द्विपदुत्तमं ॥
३६. “कमण्डलुं ठपेत्त्वान, वाकचीरञ्च कुण्डिकं ।
एकंसं अजिनं कत्वा, बुद्धसेट्ठं थविं अहं ॥
३७. “तमन्धकारं विधमं, मोहजालसमाकुलं ।
जाणालोकं दस्सेत्त्वान, नित्तिण्णोसि महामुनि ॥
३८. “समुद्धरसिमं लोकं, सब्बावन्तमनुत्तरं ।
जाणे ते उपमा नत्थि, यावता जगतोगति [यावता च गतोगति (पी० क०)] ॥

३९. “तेन जाणेन सब्बञ्जू, इति बुद्धो पवुच्चति ।
वन्दामि तं महावीरं, सब्बञ्जुतमनावरं” ॥

४०. “सतसहस्सितो कप्पे, बुद्धसेट्ठं थविं अहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, जाणत्थवायिदं फलं ।

४१. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ।

४२. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

४३. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा जाणत्थविको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

जाणत्थविकत्थेरस्सापदानं चतुत्थं ।

५. उच्छुखण्डिकत्थेरअपदानं

४४. “नगरे बन्धुमतिया, द्वारपालो अहोसहं ।
अद्वसं विरजं बुद्धं, सब्बधम्मन पारगुं ॥

४५. “उच्छुखण्डिकमादाय, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, विपस्सिस्स महेसिनो ॥

४६. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं उच्छुमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, उच्छुखण्डिस्सिदं फलं ॥

४७. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

४८. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

४९. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उच्छुखण्डिको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

उच्छुखण्डिकत्थेरस्सापदानं पञ्चमं ।

६. कळम्बदायकत्थेरअपदानं

५०. “रोमसो नाम सम्बुद्धो, वसते पब्बतन्तरे ।

कळम्बं तस्स पादासिं, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥

५१. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, कळम्बस्स इदं फलं ॥

५२. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

५३. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

५४. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कळम्बदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

कळम्बदायकत्थेरस्सापदानं छट्ठं ।

७. अम्बाटकदायकत्थेरअपदानं

५५. “विपिने बुद्धं दिस्वान, सयम्भुं अपराजितं ।
अम्बाटकं गहेत्त्वान, सयम्भुस्स अदासहं ॥

५६. “एकतिंसे इतो कप्पे, यं फलमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

५७. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

५८. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

५९. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अम्बाटकदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

अम्बाटकदायकत्थेरस्सापदानं सत्तमं ।

८. हरीतकदायकत्थेरअपदानं

६०. “हरीतकं आमलकं, अम्बजम्बुविभीतकं ।
कोलं भल्लातकं बिल्लं, सयमेव हरामहं ॥

६१. “दिस्वान पब्भारगतं, झायिं ज्ञानरतं मुनिं ।
आबाधेन आपीळेन्तं, अदुतीयं महामुनिं ॥

६२. “हरीतकं गहेत्वान, सयम्भुस्स अदासहं ।
खादमत्तमि भेसज्जे, ब्याधि पस्सम्भि [पस्सद्धि (क०)] तावदे ॥
६३. “पहीनदरथो बुद्धो, अनुमोदमकासि मे ।
‘भेसज्जदानेनिमिना, ब्याधिवूपसमेन च ॥
६४. “‘देवभूतो मनुस्सो वा, जातो वा अज्जजातिया ।
सब्बत्थ सुखितो होतु, मा च ते ब्याधिमागमा’ ॥
६५. “इदं वत्त्वान सम्बुद्धो, सयम्भू अपराजितो ।
नभं अब्भुग्गमी धीरो, हंसराजाव अम्बरे ॥
६६. “यतो हरीतकं दिन्नं, सयम्भुस्स महेसिनो ।
इमं जातिं उपादाय, ब्याधि मे नुपपज्जथ ॥
६७. “अयं पच्छिमको मय्हं, चरिमो वत्तते भवो ।
तिस्सो विज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
६८. “चतुन्नवुतितो कप्पे, भेसज्जमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, भेसज्जस्स इदं फलं ॥
६९. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
७०. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
७१. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा हरीतकदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

हरीतकदायकत्थेरस्सापदानं अट्टमं ।

९. अम्बपिण्डित्थेरअपदानं

७२. “हत्थिराजा तदा आसिं, ईसादन्तो उरुळ्ळहवा ।
विचरन्तो ब्रह्मरज्जे, अहसं लोकनायकं ॥
७३. “अम्बपिण्डं गहेत्वान, अदासिं सत्थुनो अहं ।
पटिग्गणि महावीरो, सिद्धत्थो लोकनायको ॥

७४. “मम निज्झायमानस्स, परिभुज्जि तदा जिनो ।
तत्थ चित्तं पसादेत्वा, तुसितं उपपज्जहं ॥
७५. “ततो अहं चवित्त्वान, चक्कवत्ती अहोसहं ।
एतेनेव उपायेन, अनुभुत्त्वान सम्पदा ॥
७६. “पधानपहितत्तोहं, उपसन्तो निरूपधि ।
सब्बासवे परिज्जाय, विहरामि अनासवो ॥
७७. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं फलमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
७८. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
७९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
८०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा अम्बपिण्डियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

अम्बपिण्डियत्थेरस्सापदानं नवमं ।

१०. अम्बफलियत्थेरअपदानं

८१. “पदुमुत्तरबुद्धस्स, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
पिण्डाय विचरन्तस्स, धारतो उत्तमं यसं ॥
८२. “अग्गफलं गहेत्त्वान, विप्पसन्नेन चेतसा ।
दक्खिण्येय्यस्स वीरस्स, अदासिं सत्थुनो अहं ॥
८३. “तेन कम्मेन द्विपदिन्द [दिपदिन्द (सी० स्या० पी०)], लोकजेट्ट नरासभ ।
पत्तोम्हि अचलं ठानं, हित्वा जयपराजयं ॥
८४. “सतसहस्सितो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, अग्गदानस्सिदं फलं ॥
८५. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
८६. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
८७. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अम्बफलियो थेरो इमा गाथायो अभसित्थाति ।

अम्बफलियत्थेरस्सापदानं दसमं ।

एकविहारिवग्गो चतुचत्तालीसमो ।

तस्सुद्धानं —

थेरो एकविहारी च, सङ्घियो पाटिहीरको ।
थविको उच्छुखण्डी च, कळम्बअम्बाटकदो ॥

हरीतकम्बपिण्डी च, अम्बदो दसमो यति ।
छळसीति च गाथायो, गणितायो विभाविभि ॥

४५. विभीतकवग्गो

१. विभीतकमिज्जियत्थेरअपदानं

१. “ककुसन्धो महावीरो, सब्बधम्मान पारगू ।
गणम्हा वूपकट्टो सो, अगमासि वनन्तरं ॥
२. “बीजमिज्जं गहेत्वान, लताय आवुणिं अहं ।
भगवा तम्हि समये, ज्ञायते पब्बतन्तरे ॥
३. “दिस्वानहं देवदेवं, विप्पसन्नेन चेतसा ।
दक्खिण्ययस्स वीरस्स, बीजमिज्जमदासहं ॥
४. “इमस्मिंयेव कप्पम्हि, यं मिज्जमददिं [फलमददिं (सी० पी०), बीजमददिं (स्या०)] तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बीजमिज्जस्सिदं फलं ॥
५. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागोव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
६. “स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
७. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा विभीतकमिज्जियो [विभेदक... (स्या० क०)] थेरो इमा

गाथायो अभसित्थाति ।

विभीतकमिज्जियत्थेरस्सापदानं पठमं ।

२. कोलदायकत्थेरअपदानं

८. “अजिनेन निवत्थोहं, वाकचीरधरो तदा ।
खारिया पूरयित्वान, कोलंहासिं ममस्समं [खारिभारं हरित्वान, कोलमाहरिमस्समं (सी० पी०)] ॥
९. “तम्हि काले सिखी बुद्धो, एको अदुतियो अहु ।
ममस्समं उपागच्छि, जानन्तो सब्बकालिकं ॥
१०. “सकं चित्तं पसादेत्वा, वन्दित्वान च सुब्बतं ।
उभो हत्थेहि पग्गय्ह, कोलं बुद्धस्सदासहं ॥
११. “एकत्तिसे इतो कप्पे, यं फलमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, कोलदानस्सिदं फलं ॥
१२. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
१३. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१४. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कोलदायको थेरो इमा गाथायो

अभसित्थाति ।

कोलदायकत्थेरस्सापदानं दुतियं ।

३. बिल्लियत्थेरअपदानं

१५. “चन्दभागानदीतीरे, अस्समो सुकतो मम ।
बिल्लरुक्खेहि [बेलुवरुक्खेहि (स्या०)] आकिण्णो, नानादुमनिसेवितो ॥
१६. “सुगन्धं बेलुवं दिस्वा, बुद्धसेट्ठमनुस्सरिं ।
खारिभारं पूरयित्वा, तुट्ठो संविग्गमानसो ॥
१७. “ककुसन्धं उपागम्म, बिल्लपक्कमदासहं ।
पुज्जक्खेत्तस्स वीरस्स, विप्पसन्नेन चेतसा ॥

१८. “इमस्मिंयेव कप्पस्मिं, यं फलमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
१९. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
२०. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२१. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा बिल्लियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

बिल्लियत्थेरस्सापदानं ततियं ।

४. भल्लातदायकत्थेरअपदानं

२२. “सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, द्वत्तिसवरलक्खणं ।
विपिनगगेन [पवनगगेन (सी० स्या० पी०)] गच्छन्तं, सालराजं व फुल्लितं ॥
२३. “तिणत्थरं पज्जापेत्वा, बुद्धसेट्ठं अयाचहं ।
‘अनुकम्पतु मं बुद्धो, भिक्खं इच्छामि दातवे’ ॥
२४. “अनुकम्पको कारुणिको, अत्थदस्सी महायसो ।
मम सङ्कप्पमज्जाय, ओरूहि मम अस्समे ॥
२५. “ओरोहित्वान सम्बुद्धो, निसीदि पण्णसन्थरे ।
भल्लातकं गहेत्वान, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ॥
२६. “मम निज्झायमानस्स, परिभुज्जि तदा जिनो ।
तत्थ चित्तं पसादेत्वा, अभिवन्दिं तदा जिनं ॥
२७. “अट्टारसे कप्पसते, यं फलमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
२८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
२९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा भल्लातदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

भल्लातदायकत्थेरस्सापदानं चतुत्थं ।

५. उत्तलिपुण्ड्रियत्थेरअपदानं

३१. “निग्रोधे हरितोभासे, संविरुळ्हमि पादपे ।
उत्तलिमालं [उम्मा मालं हि (स्या०)] पग्गह, बोधिया अभिरोपयिं ॥
३२. “इमस्मिंयेव कप्पमि, यं बोधिमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बोधिपूजायिदं फलं ॥
३३. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
३४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा उत्तलिपुण्ड्रियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्थाति ।

उत्तलिपुण्ड्रियत्थेरस्सापदानं पञ्चमं ।

६. अम्बाटकियत्थेरअपदानं

३६. “सुपुण्ड्रितं सालवनं, ओगह वेस्सभू मुनि ।
निसीदि गिरिदुग्गोसु, अभिजातोव केसरी ॥
३७. “पसन्नचित्तो सुमनो, अम्बाटकमपूजयिं ।
पुज्जक्खेतं अनुत्तरं [महावीरं (सी० स्या०)], पसन्नो सेहि पाणिभि ॥
३८. “एकतिंसे इतो कप्पे, यं पुण्ड्रमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३९. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
४०. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४१. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा अम्बाटकियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्थाति ।

अम्बाटकियत्थेरस्सापदानं छट्ठं ।

७. सीहासनिकत्थेरअपदानं

४२. “पदुमुत्तरस्स भगवतो, सब्बभूतहितेसिनो ।
पसन्नचित्तो सुमनो, सीहासनमदासहं ॥
४३. “देवलोके मनुस्से वा, यत्थ यत्थ वसामहं ।
लभामि विपुलं ब्यम्हं, सीहासनस्सिदं फलं ॥
४४. “सोण्णमया रूपिमया, लोहितङ्गमया [लोहितङ्गमया (सी० स्या० पी०)] बहू ।
मणिमया च पल्लङ्का, निब्बत्तन्ति ममं सदा ॥
४५. “बोधिया आसनं कत्वा, जलजुत्तमनामिनो ।
उच्चे कुले पजायामि, अहो धम्मसुधम्मता ॥
४६. “सतसहस्सितो कप्पे, सीहासनमकासहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सीहासनस्सिदं फलं ॥
४७. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
४८. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४९. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा सीहासनिको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

सीहासनिकत्थेरस्सापदानं सत्तमं ।

८. पादपीठियत्थेरअपदानं

५०. “सुमेधो नाम सम्बुद्धो, अगो कारुणिको मुनि ।
तारयित्वा बहू सत्ते, निब्बुतो सो महायसो ॥
५१. “सीहासनस्स सामन्ता, सुमेधस्स महेसिनो ।
पसन्नचित्तो सुमनो, पादपीठमकारयिं ॥
५२. “कत्त्वान कुसलं कम्मं, सुखपाकं सुखुद्रयं ।
पुञ्जकम्मेन संयुत्तो, तावतिसमगच्छहं ॥
५३. “तत्थ मे वसमानस्स, पुञ्जकम्मसमङ्गिनो ।

पदानि उद्धरन्तस्स, सोण्णपीठा भवन्ति मे ॥

५४. “लाभा तेसं सुलद्धं वो, ये लभन्ति उपस्सुतिं ।
निब्बुते कारं कत्वान, लभन्ति विपुलं सुखं ॥

५५. “मयापि सुकतं कम्मं, वाणिज्जं सुप्पयोजितं ।
पादपीठं करित्वान, सोण्णपीठं लभामहं ॥

५६. “यं यं दिसं पक्कमामि, केनचि किच्चयेनहं [पच्चयेनहं (सी० पी०)] ।
सोण्णपीठे अक्कमामि [सोण्णपीठेन कमामि (क०)], पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥

५७. “तिसकप्पसहस्सम्हि, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पादपीठस्सिदं फलं ॥

५८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

५९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

६०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पादपीठियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

पादपीठियत्थेरस्सापदानं अट्ठमं ।

९. वेदिकारकत्थेरअपदानं

६१. “पदुमुत्तरस्स भगवतो, बोधिया पादपुत्तमे ।
वेदिकं सुकतं कत्वा, सकं चित्तं पसादयिं ॥

६२. “अतोळारानि [अथोळारानि (सी० पी०), अग्गोळारानि (स्या०)] भण्डानि, कतानि अकतानि च ।
अन्तलिक्खा पवस्सन्ति, वेदिकाय इदं फलं ॥

६३. “उभतो ब्यूळहसङ्गामे, पक्खन्दन्तो भयानके ।
भयभेरवं न पस्सामि, वेदिकाय इदं फलं ॥

६४. “मम सङ्कप्पमज्जाय, ब्यम्हं निब्बत्तते सुभं ।
सयनानि महग्धानि, वेदिकाय इदं फलं ॥

६५. “सतसहस्सितो कप्पे, यं वेदिकमकारयिं ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, वेदिकाय इदं फलं ॥

६६. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

६७. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

६८. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा वेदिकारको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

वेदिकारकत्थेरस्सापदानं नवमं ।

१०. बोधिघरदायकत्थेरअपदानं

६९. “सिद्धत्थस्स भगवतो, द्विपदिन्दस्स तादिनो ।

पसन्नचित्तो सुमनो, बोधिघरमकारयिं ॥

७०. “तुसितं उपपन्नोमि, वसामि रतने घरे ।

न मे सीतं वा उण्हं वा, वातो गत्ते न सम्फुसे ॥

७१. “पञ्चसट्ठिमिहो कप्पे, चक्कवत्ती अहोसहं ।

कासिकं नाम नगरं, विस्सकम्मेन [विसुकम्मेन (स्या० क०)] मापितं ॥

७२. “दसयोजनआयामं, अट्टयोजनवित्थतं ।

न तमिह नगरे अत्थि, कट्ठं वल्ली च मत्तिका ॥

७३. “तिरियं योजनं आसि, अट्टयोजनवित्थतं ।

मङ्गलो नाम पासादो, विस्सकम्मेन मापितो ॥

७४. “चुल्लासीतिसहस्सानि, थम्भा सोण्णमया अहुं ।

मणिमया च निय्यूहा, छदनं रूपियं अहु ॥

७५. “सब्बसोण्णमयं घरं, विस्सकम्मेन मापितं ।

अज्झावुत्थं मया एतं, घरदानस्सिदं फलं ॥

७६. “ते सब्बे अनुभोत्वान, देवमानुसके भवे ।

अज्झपत्तोमि निब्बानं, सन्तिपदमनुत्तरं ॥

७७. “तिसकप्पसहस्समिह, बोधिघरमकारयिं ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, घरदानस्सिदं फलं ॥

७८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

७९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

८०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा बोधिघरदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

बोधिघरदायकत्थेरस्सापदानं दसमं ।

विभीतकवग्गो पञ्चचत्तालीसमो ।

तस्सुद्धानं —

विभीतकी कोलफली, बिल्लभल्लातकप्पदो ।

उत्तलम्बटकी चेव, आसनी पादपीठको ॥

वेदिको बोधिघरिको, गाथायो गणितापि च ।

एकूनासीतिका सब्बा, अस्मिं वग्गे पकित्तिता ॥

४६. जगतिदायकवग्गो

१. जगतिदायकत्थेरअपदानं

१. “धम्मदस्सिस्स मुनिनो, बोधिया पादपुत्तमे ।

पसन्नचित्तो सुमनो, जगतिं कारयिं अहं ॥

२. “दरितो पब्बततो वा, रुक्खतो पतितो अहं ।

चुतो पतिट्ठं विन्दामि, जगतिया इदं फलं ॥

३. “न मे चोरा विहेसन्ति, नातिमञ्जन्ति खत्तिया [पसहन्ति, नातिमञ्जति खत्तियो (सी० पी०)] ।

सब्बामित्तेतिक्कमामि, जगतिया इदं फलं ॥

४. “यं यं योनुपपज्जामि, देवत्तं अथ मानुसं ।

सब्बत्थ पूजितो होमि, जगतिया इदं फलं ॥

५. “अट्टारसे कप्पसते, जगतिं कारयिं अहं ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, जगतिदानस्सिदं फलं ॥

६. “किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागोव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
७. “स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
८. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्टिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा जगतिदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

जगतिदायकत्थेरस्सापदानं पठमं ।

२. मोरहत्थियत्थेरअपदानं

९. “मोरहत्थं गहेत्वान, उपेसिं लोकनायकं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, मोरहत्थमदासहं ॥
१०. “इमिना मोरहत्थेन, चेतनापणिधीहि च ।
निब्बायिंसु तयो अग्गी, लभामि विपुलं सुखं ॥
११. “अहो बुद्धो अहो धम्मो, अहो नो सत्थुसम्पदा ।
दत्त्वानहं मोरहत्थं, लभामि विपुलं सुखं ॥
१२. “तियग्गी [तिधग्गी (स्या० क०), तिवग्गी (पी०)] निब्बुता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
सब्बासवा परिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
१३. “एकतिसे इतो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, मोरहत्थस्सिदं फलं ॥
१४. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
१५. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा मोरहत्थियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

मोरहत्थियत्थेरस्सापदानं दुतियं ।

३. सीहासनबीजियत्थेरअपदानं

१७. “तिस्सस्साहं भगवतो, बोधिरुक्खमवन्दियं ।
पग्गय्ह बीजनिं तत्थ, सीहासनमबीजहं [मबीजयिं (सी०), मविज्जहं (स्या०)] ॥
१८. “द्वेनवुते इतो कप्पे, सीहासनमबीजहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बीजनाय इदं फलं ॥
१९. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
२०. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२१. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा सीहासनबीजियो थेरो इमा

गाथायो अभासित्थाति ।

सीहासनबीजियत्थेरस्सापदानं ततियं ।

४. तिणुक्कधारियत्थेरअपदानं

२२. “पदुमुत्तरबुद्धस्स, बोधिया पादपुत्तमे ।
पसन्नचित्तो सुमनो, तयो उक्के अधारयिं ॥
२३. “सतसहस्सितो कप्पे, सोहं उक्कमधारयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, उक्कदानस्सिदं फलं ॥
२४. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
२५. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा तिणुक्कधारियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

तिणुक्कधारियत्थेरस्सापदानं चतुत्थं ।

५. अक्कमनदायकत्थेरअपदानं

२७. “ककुसन्धस्स मुनिनो, ब्राह्मणस्स वुसीमतो ।
दिवाविहारं वजतो, अक्कमनमदासहं ॥

२८. “इमस्मिंयेव कप्पम्हि, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, अक्कमनस्सिदं फलं ॥

२९. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

३०. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३१. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अक्कमनदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

अक्कमनदायकत्थेरस्सापदानं पञ्चमं ।

६. वनकोरण्डियत्थेरअपदानं

३२. “सिद्धत्थस्स भगवतो, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
वनकोरण्डमादाय, बुद्धस्स अभिरोपयिं ॥

३३. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

३४. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

३५. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा वनकोरण्डियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

वनकोरण्डियत्थेरस्सापदानं छट्ठं ।

वीसतिमं भाणवारं ।

७. एकछत्तियत्थेरअपदानं

३७. “अङ्गारजाता पथवी, कुक्कुळानुगता मही ।
पदुमुत्तरो भगवा, अब्भोकासम्हि चङ्कमि ॥

३८. “पण्डरं छत्तमादाय, अद्धानं पटिपज्जहं ।
तत्थ दिस्वान सम्बुद्धं, वित्ति मे उपपज्जथ ॥
३९. “मरीचियोत्थटा [मरिचिमोफुना (स्या०), मरीचिवोफुटा (पी०)] भूमि, अङ्गाराव मही अयं ।
उपहन्ति [उपवायन्ति (सी० पी०)] महावाता, सरीरस्सासुखेपना [सरीरकायुखेपना (स्या०)] ॥
४०. “सीतं उण्हं विहनन्तं [विहनति (स्या० क०)], वातातपनिवारणं ।
पटिगण्ह इमं छत्तं, फस्सयिस्सामि [पस्सयिस्सामि (क०)] निब्बुत्तिं ॥
४१. “अनुकम्पको कारुणिको, पदुमुत्तरो महायसो ।
मम सङ्कप्पमज्जाय, पटिगण्हि तदा जिनो ॥
४२. “तिसकप्पानि देविन्दो, देवरज्जमकारयिं ।
सतानं पञ्चक्खत्तुञ्च, चक्कवत्ती अहोसहं ॥
४३. “पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ।
अनुभोमि सकं कम्मं, पुब्बे सुकतमत्तनो ॥
४४. “अयं मे पच्छिमा जाति, चरिमो वत्तते भवो ।
अज्जापि सेतच्छत्तं मे, सब्बकालं धरीयति ॥
४५. “सतसहस्सितो कप्पे, यं छत्तमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, छत्तदानस्सिदं फलं ॥
४६. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
४७. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४८. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा एकछत्तियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

एकछत्तियत्थेरस्सापदानं सत्तमं ।

८. जातिपुण्ड्रियत्थेरअपदानं

४९. “परिनिब्बुते भगवति, पदुमुत्तरे महायसे ।
पुण्ड्रवटंसके कत्वा [पुण्ड्रचङ्कोटके गहेत्वा (स्या०)], सरीरमभिरोपयिं ॥

५०. “तत्थ चित्तं पसादेत्वा, निम्मानं अगमासहं ।
देवलोकगतो सन्तो, पुञ्जकम्मं सरामहं ॥
५१. “अम्बरा पुष्पवस्सो मे, सब्बकालं पवस्सति ।
संसरामि मनुस्से चे [वे (स्या०)], राजा होमि महायसो ॥
५२. “तहिं कुसुमवस्सो मे, अभिवस्सति सब्बदा ।
तस्सेव [कायेसु (स्या०), कायेव (पी०)] पुष्पपूजाय, वाहसा सब्बदस्सिनो ॥
५३. “अयं पच्छिमको मय्हं, चरिमो वत्तते भवो ।
अज्जापि पुष्पवस्सो मे, अभिवस्सति सब्बदा ॥
५४. “सतसहस्सितो कप्पे, यं पुष्पमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, देहपूजायिदं फलं ॥
५५. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
५६. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५७. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा जातिपुष्फियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्थाति ।

जातिपुष्फियत्थेरस्सापदानं अट्ठमं ।

९. पट्टिपुष्फियत्थेरअपदानं

५८. “नीहरन्ते सरीरमिह, वज्जमानासु भेरिसु ।
पसन्नचित्तो सुमनो, पट्टिपुष्फमपूजयिं [सत्ति... (स्या० पी०)] ॥
५९. “सतसहस्सितो कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, देहपूजायिदं फलं ॥
६०. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
६१. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
६२. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा पट्टिपुष्फियो [सत्तिपण्णियो (स्या० पी०)] थेरो इमा गाथायो
अभासित्थाति ।

पट्टिपुण्ड्रियत्थेरस्सापदानं नवमं ।

१०. गन्धपूजकत्थेरअपदानं

६३. “चितासु कुरुमानासु [चित्तेसु कयिरमानेसु (सी०)], नानागन्धे समाहटे ।
पसन्नचित्तो सुमनो, गन्धमुट्ठिमपूजयिं ॥

६४. “सतसहस्सितो कप्पे, चित्तकं यमपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, चित्तपूजायिदं फलं ॥

६५. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

६६. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

६७. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा गन्धपूजको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

गन्धपूजकत्थेरस्सापदानं दसमं ।

जगतिदायकवग्गो छत्तालीसमो ।

तस्सुद्धानं —

जगती मोरहत्थी च, आसनी उक्कधारको ।
अक्कमि वनकोरणिड, छत्तदो जातिपूजको ॥

पट्टिपुण्डी च यो थेरो, दसमो गन्धपूजको ।
सत्तसट्ठि च गाथायो, गणितायो विभाविभि ॥

४७. सालकुसुमियवग्गो

१. सालकुसुमियत्थेरअपदानं

१. “परिनिब्बुते भगवति, जलजुत्तमनामके ।
आरोपितम्हि चित्ते, सालपुण्ड्रमपूजयिं ॥

२. “सतसहस्सितो कप्पे, यं पुण्ड्रमभिरोपयिं [पुण्ड्रमभिपूजयिं (स्या०)] ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, चित्तपूजायिदं [बुद्धपूजायिदं (स्या०)] फलं ॥

३. “किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागोव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
४. “स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्टिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सालकुसुमियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

सालकुसुमियत्थेरस्सापदानं पठमं ।

२. चितकपूजकत्थेरअपदानं

६. “झायमानस्स भगवतो, सिखिनो लोकबन्धुनो ।
अट्ट चम्पकपुष्फानि, चितकं अभिरोपयिं ॥
७. “एकतिंसे इतो कप्पे, यं पुष्फमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, चितपूजायिदं फलं ॥
८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा चितकपूजको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

चितकपूजकत्थेरस्सापदानं दुतियं ।

३. चितकनिब्बापकत्थेरअपदानं

११. “दय्हमाने सरीरमिह, वेस्सभुस्स महेसिनो ।
गन्धोदकं गहेत्वान, चितं निब्बापयिं अहं ॥
१२. “एकतिंसे इतो कप्पे, चितं निब्बापयिं अहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, गन्धोदकस्सिदं फलं ॥

१३. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
 १४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
 १५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
 इत्थं सुदं आयस्मा चितकनिब्बापको थेरो इमा

गाथायो अभसित्थाति ।

चितकनिब्बापकत्थेरस्सापदानं ततियं ।

४. सेतुदायकत्थेरअपदानं

१६. “विपस्सिनो भगवतो, चङ्कमन्तस्स सम्मुखा ।
 पसन्नचित्तो सुमनो, सेतुं कारापयिं अहं ॥
 १७. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं सेतुं कारयिं अहं ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, सेतुदानस्सिदं फलं ॥
 १८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
 १९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
 २०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
 इत्थं सुदं आयस्मा सेतुदायको थेरो इमा गाथायो

अभसित्थाति ।

सेतुदायकत्थेरस्सापदानं चतुत्थं ।

५. सुमनतालवण्टियत्थेरअपदानं

२१. “सिद्धत्थस्स भगवतो, तालवण्टमदासहं ।
 सुमनेहि पटिच्छन्नं, धारयामि महायसं ॥
 २२. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, तालवण्टमदासहं ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, तालवण्टस्सिदं फलं ॥
 २३. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
 २४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
 २५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
 इत्थं सुदं आयस्मा सुमनतालवण्टियो थेरो इमा

गाथायो अभासित्थाति ।

सुमनतालवण्टियत्थेरस्सापदानं पञ्चमं ।

६. अवटफलियत्थेरअपदानं

२६. “सतरंसी नाम भगवा, सयम्भू अपराजितो ।
विवेककामो सम्बुद्धो, गोचरायाभिनिक्खमि ॥

२७. “फलहत्यो अहं दिस्वा, उपगच्छिं नरासभं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, अदासिं अवटं फलं ॥

२८. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

२९. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

३०. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३१. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अवटफलियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

अवटफलियत्थेरस्सापदानं छट्ठं ।

७. लबुजफलदायकत्थेरअपदानं

३२. “नगरे बन्धुमतिया, आरामिको अहं तदा ।
अद्वसं विरजं बुद्धं, गच्छन्तं अनिलज्जसे ॥

३३. “लबुजं फलमादाय, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ।
आकासेव ठितो सन्तो, पटिग्गण्हि महायसो ॥

३४. “वित्तिसज्जननो मय्हं, दिट्ठधम्मसुखावहो ।
फलं बुद्धस्स दत्त्वान, विप्पसन्नेन चेतसा ॥

३५. “अधिगच्छिं तदा पीतिं, विपुलं सुखमुत्तमं ।
उप्पज्जतेव [उप्पज्जते मे (स्या०)] रतनं, निब्बत्तस्स तहिं तहिं ॥

३६. “एकनवुतितो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

३७. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

३८. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३९. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा लबुजफलदायको थेरो इमा

गाथायो अभसिस्थाति ।

लबुजफलदायकत्थेरस्सापदानं सत्तमं ।

८. पिलक्खफलदायकत्थेरअपदानं

४०. “वनन्तरे बुद्धं दिस्वा [वनन्ते बुद्धं दिस्वान (सी० पी०)], अत्थदस्सिं महायसं ।

पसन्नचित्तो सुमनो, पिलक्खस्स [पिलक्खुस्स (पी०)] फलं अदा ॥

४१. “अट्टारसे कप्पसते, यं फलं अददिं तदा ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

४२. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

४३. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

४४. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पिलक्खफलदायको थेरो इमा

गाथायो अभसिस्थाति ।

पिलक्खफलदायकत्थेरस्सापदानं अट्टमं ।

९. सयंपटिभानियत्थेरअपदानं

४५. “ककुधं विलसन्तं, देवदेवं नरासभं ।

रथियं पटिपज्जन्तं, को दिस्वा न पसीदति ॥

४६. “तमन्धकारं नासेत्वा, सन्तारेत्वा बहुं जनं ।

जाणालोकेन जोतन्तं, को दिस्वा न पसीदति ॥

४७. “वसीसतसहस्सेहि, नीयन्तं लोकनायकं ।

उद्धरन्तं बहू सत्ते, को दिस्वा न पसीदति ॥

४८. “आहनन्तं [आहनित्वा (स्या० क०)] धम्मभेरिं, मद्दन्तं तित्थिये गणे ।
सीहनादं विनदन्तं, को दिस्वा न पसीदति ॥
४९. “यावता ब्रह्मलोकतो, आगन्त्वान सब्रह्मका ।
पुच्छन्ति निपुणे पज्जे, को दिस्वा न पसीदति ॥
५०. “यस्सज्जलिं करित्वान, आयाचन्ति सदेवका ।
तेन पुज्जं अनुभोन्ति, को दिस्वा न पसीदति ॥
५१. “सब्बे जना समागन्त्वा, सम्पवारेन्ति चक्खुमं ।
न विकम्पति अज्झिद्धो, को दिस्वा न पसीदति ॥
५२. “नगरं पविसतो यस्स, रवन्ति भेरियो बहू ।
विनदन्ति गजा मत्ता, को दिस्वा न पसीदति ॥
५३. “वीथिया [रथिया (सी०)] गच्छतो यस्स, सब्बाभा जोतते सदा ।
अब्भुन्नता समा होन्ति, को दिस्वा न पसीदति ॥
५४. “ब्याहरन्तस्स बुद्धस्स, चक्कवाळम्पि सुय्यति ।
सब्बे सत्ते विज्जापेति, को दिस्वा न पसीदति ॥
५५. “सतसहस्सितो कप्पे, यं बुद्धमभिकित्तियं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, कित्तनाय इदं फलं ॥
५६. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
५७. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५८. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा सयंपटिभानियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

सयंपटिभानियत्थेरस्सापदानं नवमं ।

१०. निमित्तव्याकरणियत्थेरअपदानं

५९. “अज्झोगाहेत्वा हिमवं, मन्ते वाचे महं तदा ।
चतुपज्जाससहस्सानि, सिस्सा मय्हं उपट्ठुहं ॥

६०. “अधिता वेदगू सब्बे, छळङ्गे पारमिं गता ।
सकविज्जाहुपत्थद्वा, हिमवन्ते वसन्ति ते ॥
६१. “चवित्वा तुसिता काया, देवपुत्तो महायसो ।
उप्पज्जि मातुकुच्छिस्मिं, सम्पजानो पतिस्सतो ॥
६२. “सम्बुद्धे उपपज्जन्ते, दससहस्सि कम्पथ ।
अन्धा चक्खुं अलभिसु, उप्पज्जन्तमिहा नायके ॥
६३. “सब्बाकारं पकम्पित्थ, केवला वसुधा अयं ।
निग्घोससदं सुत्त्वान, उब्बिज्जिसु [विम्वयिसु (स्या० क०)] महाजना ॥
६४. “सब्बे जना समागम्म, आगच्छुं मम सन्तिकं ।
वसुधायं पकम्पित्थ, किं विपाको भविस्सति ॥
६५. “अवचासिं [विदस्सामि (स्या०)] तदा तेसं, मा भेथ [मा रोद (क०), माभायित्थ (स्या०)] नत्थि वो भयं ।
विसट्ठा होथ सब्बेपि, उप्पादोयं सुवत्थिको [सुखत्थिको (स्या०)] ॥
६६. “अट्ठहेतूहि सम्फुस्स [अट्ठहेतूहि सम्फुस्स (स्या० पी०), अत्थहेतु निसंसयं (क०)], वसुधायं पकम्पति ।
तथा निमित्ता दिस्सन्ति, ओभासो विपुलो महा ॥
६७. “असंसयं बुद्धसेट्ठो, उप्पज्जिस्सति चक्खुमा ।
सज्जापेत्त्वान जनतं, पञ्चसीले कथेसहं ॥
६८. “सुत्त्वान पञ्च सीलानि, बुद्धुप्पादञ्च दुल्लभं ।
उब्बेगजाता सुमना, तुट्ठहट्ठा अहंसु ते ॥
६९. “द्वेनवुते इतो कप्पे, यं निमित्तं वियाकरिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, ब्याकरणस्सिदं फलं ॥
७०. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
७१. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
७२. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा निमित्तब्याकरणियो थेरो इमा

गाथायो अभासित्थाति ।

निमित्तब्याकरणियत्थेरस्सापदानं दसमं ।

सालकुसुमियवग्गो सत्तचत्तालीसमो ।

तस्सुद्धानं —

सालकुसुमियो थेरो, पूजा निब्बापकोपि च ।

सेतुदो तालवण्टी च, अवटलबुजप्पदो ॥

पिलक्खपटिभानी च, वेय्याकरणियो दिजो ।

द्वेसत्तति च गाथायो, गणितायो विभाविभि ॥

४८. नळमालिवग्गो

१. नळमालियत्थेरअपदानं

१. “सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, आहुतीनं पटिग्गहं ।
विपिनग्गेन गच्छन्तं, अद्दसं लोकनायकं ॥
२. “नळमालं गहेत्वान, निक्खमन्तो च तावदे ।
तत्थद्दसासिं सम्बुद्धं, ओघतिण्णमनासवं ॥
३. “पसन्नचित्तो सुमनो, नळमालमपूजयिं ।
दक्खिण्येयं महावीरं, सब्बलोकानुकम्पकं ॥
४. “एकतिंसे इतो कप्पे, यं मालमभिरोपयिं [पुप्फमभिरोपयिं (सी० स्या० पी०)] ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
५. “किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागोव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
६. “स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
७. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा नळमालियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

नळमालियत्थेरस्सापदानं पठमं ।

२. मणिपूजकत्थेरअपदानं

८. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
विवेककामो सम्बुद्धो, गच्छते अनिलज्जसे ॥
९. “अविदूरे हिमवन्तस्स, महाजातस्सरो अहु ।
तत्थ मे भवनं आसि, पुज्जकम्मेन संयुतं ॥
१०. “भवना अभिनिक्खम्म, अद्दसं लोकनायकं ।
इन्दीवरंव जलितं, आदित्तंव हुतासनं ॥
११. “विचिनं नद्दसं पुप्फं, पूजयिस्सन्ति नायकं ।
सकं चित्तं पसादेत्वा, अवन्दिं सत्थुनो अहं ॥
१२. “मम सीसे मणिं गय्ह, पूजयिं लोकनायकं ।
इमाय मणिपूजाय, विपाको होतु भद्दको ॥
१३. “पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
अन्तलिक्खे ठितो सत्था, इमं गाथं अभासथ ॥
१४. ‘सो ते इज्झतु सङ्कप्पो, लभस्सु विपुलं सुखं ।
इमाय मणिपूजाय, अनुभोहि महायसं’ ॥
१५. “इदं वत्त्वान भगवा, जलजुत्तमनामको ।
अगमासि बुद्धसेट्ठो, यत्थ चित्तं पणीहितं ॥
१६. “सट्ठिकप्पानि देविन्दो, देवरज्जमकारयिं ।
अनेकसतक्खत्तुज्ज, चक्कवत्ती अहोसहं ॥
१७. “पुब्बकम्मं सरन्तस्स, देवभूतस्स मे सतो ।
मणि निब्बत्तते मय्हं, आलोककरणो ममं ॥
१८. “छळसीतिसहस्सानि, नारियो मे परिग्गहा ।
विचित्तवत्थाभरणा, आमुक्कमणिकुण्डला [आमुत्तमणिकुण्डला (सी० स्या० पी०)] ॥
१९. “अळारपम्हा हसुला, सुसज्जा तनुमज्झिमा ।

परिवारेन्ति मं निच्चं, मणिपूजायिदं फलं ॥

२०. “सोणमया मणिमया, लोहितङ्गमया तथा ।
भण्डा मे सुकता होन्ति, यदिच्छसि [यदिच्छाय (सी० पी०)] पिळन्धना ॥
२१. “कूटागारा गहारम्मा, सयनञ्च महारहं ।
मम सङ्कप्पमञ्जाय, निब्बत्तन्ति यदिच्छकं ॥
२२. “लाभा तेसं सुलद्धञ्च, ये लभन्ति उपस्सुतिं ।
पुञ्जक्खेत्तं मनुस्सानं, ओसधं सब्बपाणिनं ॥
२३. “महम्मि सुकतं कम्मं, योहं अदक्खि नायकं ।
विनिपाता पमुत्तोम्हि, पत्तोम्हि अचलं पदं ॥
२४. “यं यं योनुपपज्जामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
दिवसज्जेव रत्तिञ्च [समन्ता सत्तरतना (सी० पी० क०)], आलोको होति मे सदा ॥
२५. “तायेव मणिपूजाय, अनुभोत्वान सम्पदा ।
जाणालोको मया दिट्ठो, पत्तोम्हि अचलं पदं ॥
२६. “सतसहस्सितो कप्पे, यं मणिं अभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, मणिपूजायिदं फलं ॥
२७. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
२८. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२९. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा मणिपूजको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

मणिपूजकत्थेरस्सापदानं दुतियं ।

३. उक्कासतिकत्थेरअपदानं

३०. “कोसिको नाम भगवा, चित्तकूटे वसी तदा ।
झायी झानरतो बुद्धो, विवेकाभिरतो मुनि ॥
३१. “अज्झोगाहेत्वा [अज्झोगाहेत्वा (सी० स्या० पी०)] हिमवन्तं, नारीगणपुरक्खतो ।

- अद्वसं कोसिकं बुद्धं, पुण्णमायेव चन्दिमं ॥
३२. “उक्कासते गहेत्वान, परिवारेसहं तदा ।
सत्तरत्तिन्दिवं ठत्वा [बुद्धो (स्या० क०)], अट्टमेन अगच्छहं ॥
३३. “वुट्ठितं कोसिकं बुद्धं, सयम्भुं अपराजितं ।
पसन्नचित्तो वन्दित्वा, एकं भिक्खं अदासहं ॥
३४. “तेन कम्मेन द्विपदिन्द, लोकजेट्ट नरासभ ।
उप्पज्जिं तुसिते काये, एकभिक्खायिदं फलं ॥
३५. “दिवसज्चेव रत्तिज्च, आलोको होति मे सदा ।
समन्ता योजनसतं, ओभासेन फरामहं ॥
३६. “पञ्चपज्जासकप्पम्हि, चक्कवत्ती अहोसहं ।
चातुरन्तो विजितावी, जम्बुमण्डस्स [जम्बुसण्डस्स (पी०)] इस्सरो ॥
३७. “तदा मे नगरं आसि, इद्धं फीतं सुनिम्मितं ।
तिसयोजनमायामं, वित्थारेन च वीसति ॥
३८. “सोभणं नाम नगरं, विस्सकम्मेन मापितं ।
दससद्दाविवित्तं तं, सम्मताळसमाहितं ॥
३९. “न तम्हि नगरे अत्थि, वल्लिकट्टज्च मत्तिका ।
सब्बसोण्णमयंयेव, जोतते निच्चकालिकं ॥
४०. “चतुपाकारपरिक्खित्तं, तयो आसुं मणिमया ।
वेमज्झे तालपन्ती च, विस्सकम्मेन मापिता ॥
४१. “दससहस्सपोक्खरज्जो, पदुमुप्पलछादिता ।
पुण्डरीकेहि [पुण्डरीकादि (स्या०)] सज्छन्ना, नानागन्धसमीरिता ॥
४२. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं उक्कं धारयिं अहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, उक्कधारस्सिदं फलं ॥
४३. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
४४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उक्कासतिको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

उक्कासतिकत्थेरस्सापदानं ततियं ।

४. सुमनबीजनियत्थेरअपदानं

४६. “विपस्सिनो भगवतो, बोधिया पादपुत्तमे ।
सुमनो बीजनिं गय्ह, अबीजिं बोधिमुत्तमं ॥

४७. “एकनवुत्तितो कप्पे, अबीजिं बोधिमुत्तमं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बीजनाय इदं फलं ॥

४८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

४९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

५०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सुमनबीजनियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

सुमनबीजनियत्थेरस्सापदानं चतुत्थं ।

५. कुम्मासदायकत्थेरअपदानं

५१. “एसनाय चरन्तस्स, विपस्सिस्स महेसिनो ।
रित्तकं पत्तं दिस्वान, कुम्मासं पूरयिं अहं ॥

५२. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं भिक्खं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, कुम्मासस्स इदं फलं ॥

५३. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

५४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

५५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कुम्मासदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

कुम्मासदायकत्थेरस्सापदानं पञ्चमं ।

६. कुसट्टकदायकत्थेरअपदानं

५६. “कस्सपस्स भगवतो, ब्राह्मणस्स वुसीमतो ।
पसन्नचित्तो सुमनो, कुसट्टकमदासहं ॥

५७. “इमस्मिंयेव कप्पस्मिं, कुसट्टकमदासहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, कुसट्टकस्सिदं फलं ॥

५८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

५९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

६०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कुसट्टकदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

कुसट्टकदायकत्थेरस्सापदानं छट्ठं ।

७. गिरिपुन्नागियत्थेरअपदानं

६१. “सोभितो नाम सम्बुद्धो, चित्तकूटे वसी तदा ।
गहेत्वा गिरिपुन्नागं, सयम्भुं अभिपूजयिं ॥

६२. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं बुद्धमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

६३. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

६४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

६५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा गिरिपुन्नागियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

गिरिपुन्नागियत्थेरस्सापदानं सत्तमं ।

८. वल्लिकारफलदायकत्थेरअपदानं

६६. “सुमनो नाम सम्बुद्धो, तक्करायं वसी तदा ।
वल्लिकारफलं गय्ह, सयम्भुस्स अदासहं ॥

६७. “एकतिसे इतो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

६८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

६९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

७०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा वल्लिकारफलदायको थेरो इमा

गाथायो अभासिस्थाति ।

वल्लिकारफलदायकत्थेरस्सापदानं अट्ठमं ।

९. पानधिदायकत्थेरअपदानं

७१. “अनोमदस्सी भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।

दिवाविहारा निक्खम्म, पथमारुहि [पीतिमारुहि (स्या०)] चक्खुमा ॥

७२. “पानधिं सुकतं गय्ह, अब्भानं पटिपज्जहं ।

तत्थदसासिं सम्बुद्धं, पत्तिकं चारुदस्सनं ॥

७३. “सकं चित्तं पसादेत्वा, नीहरित्वान पानधिं ।

पादमूले ठपेत्वान, इदं वचनमब्रविं ॥

७४. “अभिरूह महावीर, सुगतिन्द विनायक ।

इतो फलं लभिस्सामि, सो मे अत्थो समिज्झतु’ ॥

७५. “अनोमदस्सी भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।

पानधिं अभिरूहित्वा, इदं वचनमब्रवि ॥

७६. “यो पानधिं मे अदासि, पसन्नो सेहि पाणिभि ।

तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो’ ॥

७७. “बुद्धस्स गिरमज्जाय, सब्बे देवा समागता ।

उदग्गचित्ता सुमना, वेदजाता कतज्जली ॥

७८. “पानधीनं पदानेन, सुखितोयं भविस्सति ।

पञ्चपञ्चासक्खत्तुज्ज, देवरज्जं करिस्सति ॥

७९. “सहस्सकखत्तुं राजा च, चक्कवत्ती भविस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥
८०. “अपरिमेय्ये इतो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन [नामेन (सब्बत्थ)], सत्था लोके भविस्सति ॥
८१. “तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
सब्बासवे परिज्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो ॥
८२. “देवलोके मनुस्से वा, निब्बत्तिस्सति पुज्जवा ।
देवयानपटिभागं, यानं पटिलभिस्सति ॥
८३. “पासादा सिविका वय्हं, हत्थिनो समलङ्कता ।
रथा वाजज्जसंयुत्ता, सदा पातुभवन्ति मे ॥
८४. “अगारा निक्खमन्तोपि, रथेन निक्खमिं अहं ।
केसेसु छिज्जमानेसु, अरहत्तमपापुणिं ॥
८५. “लाभा मय्हं सुलद्धं मे, वाणिज्जं सुप्पयोजितं ।
दत्त्वान पानधिं एकं, पत्तोमि अचलं पदं ॥
८६. “अपरिमेय्ये इतो कप्पे, यं पानधिमदासहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पानधिस्स इदं फलं ॥
८७. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
८८. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
८९. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा पानधिदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

पानधिदायकत्थेरस्सापदानं नवमं ।

१०. पुलिनचङ्कमियत्थेरअपदानं

९०. “मिगलुद्धो पुरे आसिं, अरज्जे कानने अहं ।
वातमिगं गवेसन्तो, चङ्कमं अद्दसं अहं ॥

११. “उच्छङ्गेन पुलिनं [पुळिनं (सी० स्या० पी० क०)] गह्, चङ्कमे ओकिरिं अहं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, सुगतस्स सिरीमतो ॥

१२. “एकतिंसे इतो कप्पे, पुलिनं ओकिरिं अहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पुलिनस्स इदं फलं ॥

१३. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पुलिनचङ्कमियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

पुलिनचङ्कमियत्थेरस्सापदानं दसमं ।

नळमालिवग्गो अट्टुचत्तालीसमो ।

तस्सुद्धानं —

नळमाली मणिददो, उक्कासतिकबीजनी ।
कुम्मासो च कुसट्ठो च, गिरिपुन्नागियोपि च ॥

वल्लिकारो पानधिदो, अथो पुलिनचङ्कमो ।
गाथायो पञ्चनवुत्ति, गणितायो विभाविभि ॥

४९. पंसुकूलवग्गो

१. पंसुकूलसज्जकत्थेरअपदानं

१. “तिस्सो नामासि भगवा, सयम्भू अगगपुग्गलो ।
पंसुकूलं ठपेत्वान, विहारं पाविसी जिनो ॥

२. “विनतं [सज्जितं (स्या०), तियन्तं (पी०)] धनुमादाय, भक्खत्थाय चरिं अहं ।
मण्डलग्गं गहेत्वान, काननं पाविसिं अहं ॥

३. “तत्थदसं पंसुकूलं, दुमग्गे लग्गितं तदा ।
चापं तत्थेव निक्खिप्प, सिरे कत्वान अज्जलिं ॥

४. “पसन्नचित्तो सुमनो, विपुलाय च पीतिया ।
बुद्धसेट्ठं सरित्त्वान, पंसुकूलं अवन्दहं ॥
५. “द्वेनवृते इतो कप्पे, पंसुकूलमवन्दहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, वन्दनाय इदं फलं ॥
६. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागोव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
७. “स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
८. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पंसुकूलसज्जको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

पंसुकूलसज्जकत्थेरस्सापदानं पठमं ।

२. बुद्धसज्जकत्थेरअपदानं

९. “अज्झायको मन्तधरो, तिण्णं वेदान पारगू ।
लक्खणे इतिहासे च, सनिघण्डुसकेटुभे ॥
१०. “नदीसोतपटिभागा, सिस्सा आयन्ति मे तदा ।
तेसाहं मन्ते [मन्तं (स्या० क०)] वाचेमि, रत्तिन्दिवमतन्दितो ॥
११. “सिद्धत्थो नाम सम्बुद्धो, लोके उप्पज्जि तावदे ।
तमन्धकारं नासेत्वा, जाणालोकं पवत्तयि ॥
१२. “मम अज्जतरो सिस्सो, सिस्सानं सो कथेसि मे ।
सुत्त्वान ते एतमत्थं, आरोचेसुं ममं तदा ॥
१३. “बुद्धो लोके समुप्पन्नो, सब्बज्जू लोकनायको ।
तस्सानुवत्तति जनो, लाभो अम्हं न विज्जति [न हेस्सति (सी० पी०)] ॥

१४. “अधिच्चुप्पत्तिका बुद्धा, चक्खुमन्तो महायसा ।
यंनूनाहं बुद्धसेट्ठं, पस्सेय्यं लोकनायकं ॥
१५. “अजिनं मे गहेत्वान, वाकचीरं कमण्डलुं ।
अस्समा अभिनिक्खम्म, सिस्से आमन्तयिं अहं ॥
१६. “ओदुम्बरिकपुप्फं, चन्दमिहं ससकं यथा ।
वायसानं यथा खीरं, दुल्लभो लोकनायको [दुल्लभा लोकनायका (सी०), दुल्लभं लोकनायकं (स्या० पी० क०)] ॥
१७. “बुद्धो लोकमिहं उप्पन्नो, मनुस्सत्तम्पि दुल्लभं ।
उभोसु विज्जमानेसु, सवनञ्च सुदुल्लभं ॥
१८. “बुद्धो लोके समुप्पन्नो, चक्खुं लच्छाम नो भवं ।
एथ सब्बे गमिस्साम, सम्मासम्बुद्धसन्तिकं ॥
१९. “कमण्डलुधरा सब्बे, खराजिननिवासिनो ।
ते जटा भारभरिता, निक्खमुं विपिना तदा ॥
२०. “युगमत्तं पेक्खमाना, उत्तमत्थं गवेसिनो ।
आसत्तिदोसरहिता, असम्भीताव केसरी ॥
२१. “अप्पकिच्चा अलोलुप्पा, निपका सन्तवुत्तिनो ।
उज्झाय चरमाना ते, बुद्धसेट्ठमुपागमुं ॥
२२. “दियड्ढयोजने सेसे, ब्याधि मे उपपज्जथ ।
बुद्धसेट्ठं सरित्वान, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥
२३. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं सज्जमलभिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धसज्जायिदं फलं ॥
२४. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
२५. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा बुद्धसज्जको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

बुद्धसञ्जकत्थेरस्सापदानं दुतियं ।

३. भिसदायकत्थेरअपदानं

२७. “ओग्ह यं [ओग्हहं (सी० स्या० पी०)] पोक्खरणिं, नानाकुञ्जरसेवितं ।
उद्धरामि भिसं तत्थ, घासहेतु [असनहेतु (स्या०)] अहं तदा ॥
२८. “भगवा तम्हि समये, पदुमुत्तरसक्खयो ।
रत्तम्बरधरो [रत्तकम्बलधरो (स्या०)] बुद्धो, गच्छति अनिलञ्जसे ॥
२९. “धुनन्तो पंसुकूलानि, सदमस्सोसहं तदा ।
उद्धं निज्झायमानोहं, अद्दसं लोकनायकं ॥
३०. “तत्थेव ठितको सन्तो, आयाचिं लोकनायकं ।
मधुं भिसेहिं सवति, खीरं सप्पिं मुळालिभि ॥
३१. “पटिग्गणहातु मे बुद्धो, अनुकम्पाय चक्खुमा ।
ततो कारुणिको सत्था, ओरुहित्वा महायसो ॥
३२. “पटिग्गणिं ममं भिक्खं, अनुकम्पाय चक्खुमा ।
पटिग्गहेत्वा सम्बुद्धो, अका मे अनुमोदनं ॥
३३. “‘सुखी होतु [होहि (सी० स्या० पी० क०)] महापुञ्ज, गतिं तुहं समिज्झतु ।
इमिना भिसदानेन, लभस्सु विपुलं सुखं ॥
३४. “इदं वत्त्वान् सम्बुद्धो, जलजुत्तमनामको ।
भिक्खमादाय सम्बुद्धो, अम्बरेनागमा जिनो ॥
३५. “ततो भिसं गहेत्त्वान्, आगच्छिं मम अस्समं ।
भिसं रुक्खे लगेत्त्वान् [लगित्त्वान् (स्या० क०)], मम दानमनुस्सरिं ॥
३६. “महावातो वुट्ठहित्वा, सञ्चालेसि वनं तदा ।
आकासो अभिनादित्थ, असनिया फलन्तिया ॥
३७. “ततो मे असनिपातो, मत्थके निपती तदा ।
सोहं निसिन्नको सन्तो, तत्थ कालङ्कतो अहुं ॥
३८. “पुञ्जकम्मेन संयुत्तो, तुसितं उपपज्जहं ।

कळेवरं मे पतितं, देवलोके रमिं अहं ॥

३९. “छळसीतिसहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सायपातं [सायं पातं (स्या० क०)] उपट्ठन्ति, भिसदानस्सिदं फलं ॥

४०. “मनुस्सयोनिमागन्त्वा, सुखितो होमहं सदा ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, भिसदानस्सिदं फलं ॥

४१. “अनुकम्पितको तेन, देवदेवेन तादिना ।
सब्बासवा परिकखीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

४२. “सतसहस्सितो कप्पे, यं भिसं [भिक्षुं (सब्बत्थ)] अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, भिसदानस्सिदं फलं ॥

४३. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

४४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

४५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा भिसदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

भिसदायकत्थेरस्सापदानं ततियं ।

४. जाणथविकत्थेरअपदानं

४६. “दक्खिणे हिमवन्तस्स, सुकतो अस्समो मम ।
उत्तमत्थं गवेसन्तो, वसामि विपिने तदा ॥

४७. “लाभालाभेन सन्तुट्ठो, मूलेन च फलेन च ।
अन्वेसन्तो आचरियं, वसामि एकको अहं ॥

४८. “सुमेधो नाम सम्बुद्धो, लोके उप्पज्जि तावदे ।
चतुसच्चं पकासेति, उद्धरन्तो महाजनं ॥

४९. “नाहं सुणोमि सम्बुद्धं, नपि मे कोचि संसति [भासति (सी०), सासति (स्या० पी०)] ।
अट्ठवस्से अतिक्कन्ते, अस्सोसिं लोकनायकं ॥

५०. “अगिदारुं नीहरित्वा, सम्मज्जित्वान अस्समं ।

खारिभारं गहेत्वान, निक्खमिं विपिना अहं ॥

५१. “एकरत्तिं वसन्तोहं, गामेसु निगमेसु च ।
अनुपुब्बेन चन्दवत्तिं, तदाहं उपसङ्गमिं ॥

५२. “भगवा तम्हि समये, सुमेधो लोकनायको ।
उद्धरन्तो बहू सत्ते, देसेति अमतं पदं ॥

५३. “जनकायमतिक्कम्म, वन्दित्वा जिनसागरं ।
एकंसं अजिनं कत्वा, सन्थविं लोकनायकं ॥

५४. “तुवं सत्था च केतु च, धजो यूपो च पाणिनं ।
परायनो [परायणो (सी० पी०)] पतिट्ठा च, दीपो च द्विपदुत्तमो ॥

एकवीसतिमं भाणवारं ।

५५. “नेपुज्जो दस्सने वीरो, तारेसि जनतं तुवं ।
नत्थज्जो तारको लोके, तवुत्तरितरो मुने ॥

५६. “सक्का थेवे [हवे (सी० पी०)] भवे (स्या० क०)] कुसग्गेन, पमेतुं सागरुत्तमे [सागरुत्तमो (सी० स्या० पी०)] ।
नत्वेव तव सब्बज्जु, जाणं सक्का पमेतवे ॥

५७. “तुलदण्डे [तुलमण्डले (सी० पी०)] ठपेत्वान, महिं [मही (स्या० पी०)] सक्का धरेतवे ।
नत्वेव तव पज्जाय, पमाणमत्थि चक्खुम ॥

५८. “आकासो मिनितुं सक्का, रज्जुया अङ्गुलेन वा ।
नत्वेव तव सब्बज्जु, सीलं सक्का पमेतवे ॥

५९. “महासमुद्वे उदकं, आकासो च वसुन्धरा ।
परिमेय्यानि एतानि, अप्पमेय्योसि चक्खुम ॥

६०. “छहि गाथाहि सब्बज्जुं, कित्तयित्वा महायसं ।
अज्जलिं पग्गहेत्वान, तुण्ही अट्ठासहं तदा ॥

६१. “यं वदन्ति सुमेधोति, भूरिपज्जं सुमेधसं ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥

६२. “यो मे जाणं पकित्तेसि, विप्पसन्नेन चेतसा ।

तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥

६३. “सत्तसत्तति कप्पानि, देवलोके रमिस्सति ।
सहस्सकखत्तुं देविन्दो, देवरज्जं करिस्सति ॥

६४. “अनेकसतकखत्तुञ्च, चक्कवत्ती भविस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥

६५. “देवभूतो मनुस्सो वा, पुञ्जकम्मसमाहितो ।
अनूनमनसङ्कप्पो, तिक्खपञ्जो भविस्सति’ ॥

६६. “तिसकप्पसहस्सम्हि, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

६७. “अगारा अभिनिक्खम्म, पब्बजिस्सति किञ्चनो ।
जातिया सत्तवस्सेन, अरहत्तं फुसिस्सति ॥

६८. “यतो सरामि अत्तानं, यतो पत्तोस्मि सासनं ।
एत्थन्तरे न जानामि, चेतनं अमनोरमं ॥

६९. “संसरित्वा भवे सब्बे, सम्पत्तानुभविं अहं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, फलं जाणस्स थोमने ॥

७०. “तियग्गी निब्बुता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
सब्बासवा परिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

७१. “तिसकप्पसहस्सम्हि, यं जाणमथविं अहं [मभित्थोमयिं (सी० पी०), मभित्थोमहं (स्या०)] ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलं जाणस्स थोमने ॥

७२. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

७३. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

७४. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा जाणथविको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

जाणथविकत्थेरस्सापदानं चतुत्थं ।

५. चन्दनमालियत्थेरअपदानं

७५. “पञ्च कामगुणे हित्वा, पियरूपे मनोरमे ।
असीतिकोटियो हित्वा, पब्बजिं अनगारियं ॥
७६. “पब्बजित्वान कायेन, पापकम्मं विवज्जयिं ।
वचीदुच्चरितं हित्वा, नदीकूले वसामहं ॥
७७. “एककं मं विहरन्तं, बुद्धसेट्ठो उपागमि ।
नाहं जानामि बुद्धोति, अकासिं पटिसन्थरं [पटिसन्थारं (क०)] ॥
७८. “करित्वा पटिसन्थारं, नामगोत्तमपुच्छहं ।
‘देवतानुसि गन्धब्बो, अदु सक्को पुरिन्ददो ॥
७९. “‘को वा त्वं कस्स वा पुत्तो, महाब्रह्मा इधागतो ।
विरोचेसि दिसा सब्बा, उदयं सूरियो यथा ॥
८०. “‘सहस्सारानि चक्कानि, पादे दिस्सन्ति मारिस ।
को वा त्वं कस्स वा पुत्तो, कथं जानेमु तं मयं ।
नामगोत्तं पवेदेहि, संसयं अपनेहि मे’ ॥
८१. “‘नम्हि देवो न गन्धब्बो, नम्हि [नापि (सी०)] सक्को पुरिन्ददो ।
ब्रह्मभावो च मे नत्थि, एतेसं उत्तमो अहं ॥
८२. “‘अतीतो विसयं तेसं, दालयिं कामबन्धनं ।
सब्बे किलेसे झापेत्वा, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं’ ॥
८३. “तस्स वाचं सुणित्वाहं, इदं वचनमब्रविं ।
‘यदि बुद्धोति सब्बञ्जू, निसीद त्वं महामुने ॥
८४. ‘तमहं पूजयिस्सामि, दुक्खस्सन्तकरो तुवं’ ।
‘पत्थरित्वा जिनचम्मं, अदासि सत्थुनो अहं ॥
८५. “निसीदि तत्थ भगवा, सीहोव गिरिगम्भरे ।
खिप्पं पब्बतमारुह, अम्बस्स फलमग्गहिं ॥
८६. “सालकल्याणिकं पुप्फं, चन्दनञ्च महारहं ।
खिप्पं पग्गह तं सब्बं, उपेत्वा लोकनायकं ॥

८७. “फलं बुद्धस्स दत्त्वान, सालपुष्फमपूजयिं ।
चन्दनं अनुलिम्पित्वा, अवन्दिं सत्थुनो अहं ॥
८८. “पसन्नचित्तो सुमनो, विपुलाय च पीतिया ।
अजिनमिह निसीदित्वा, सुमेधो लोकनायको ॥
८९. “मम कम्मं पकित्तेसि, हासयन्तो ममं तदा ।
‘इमिना फलदानेन, गन्धमालेहि चूभयं ॥
९०. “‘पञ्चवीसे कप्पसते, देवलोके रमिस्सति ।
अनूनमनसङ्कप्पो, वसवत्ती भविस्सति ॥
९१. “‘छब्बीसतिकप्पसते, मनुस्सत्तं गमिस्सति ।
भविस्सति चक्कवत्ती, चातुरन्तो महिद्धिको ॥
९२. “‘वेभारं नाम नगरं, विस्सकम्मेन मापितं ।
हेस्सति सब्बसोवण्णं, नानारतनभूसितं ॥
९३. “‘एतेनेव उपायेन, संसरिस्सति सो भवे [योनि सो (स्या० पी०)] ।
सब्बत्थ पूजितो हुत्वा, देवत्ते अथ मानुसे ॥
९४. “‘पच्छिमे भवे सम्पत्ते, ब्रह्मबन्धु भविस्सति ।
अगारा अभिनिक्खम्म, अनगारी भविस्सति ।
अभिज्जापारगू हुत्वा, निब्बायिस्सति नासवो ॥
९५. “इदं वत्त्वान सम्बुद्धो, सुमेधो लोकनायको ।
मम निज्झायमानस्स, पक्कामि अनिलज्जसे ॥
९६. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
९७. “तुसिततो चवित्त्वान, निब्बत्ति मातुकुच्छियं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, यमिह गब्भे वसामहं ॥
९८. “मातुकुच्छिगते मयि, अन्नपानञ्च भोजनं ।
मातुया मम छन्देन, निब्बत्तति यदिच्छकं ॥
९९. “जातिया पञ्चवस्सेन, पब्बजिं अनगारियं ।

ओरोपितम्हि केसम्हि, अरहत्तमपापुणिं ॥

१००. “पुब्बकम्मं गवेसन्तो, ओरेन नादसं अहं ।
तिंसकप्पसहस्सम्हि, मम कम्ममनुस्सरिं ॥

१०१. “नमो ते पुरिसाजज्ज, नमो ते पुरिसुत्तम ।
तव सासनमागम्म, पत्तोम्हि अचलं पदं ॥

१०२. “तिंसकप्पसहस्सम्हि, यं बुद्धमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

१०३. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१०४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१०५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा चन्दनमालियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

चन्दनमालियत्थेरस्सापदानं पञ्चमं ।

६. धातुपूजकत्थेरअपदानं

१०६. “निब्बुते लोकनाथम्हि, सिद्धत्थे लोकनायके ।

मम जाती समानेत्वा, धातुपूजं अकासहं ॥

१०७. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं धातुमभिपूजयिं ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, धातुपूजायिदं फलं ॥

१०८. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१०९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

११०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा धातुपूजको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

धातुपूजकत्थेरस्सापदानं छट्ठं ।

७. पुलिनुप्पादकत्थेरअपदानं

१११. “पब्बते हिमवन्तमिह, देवलो नाम तापसो ।
तत्थ मे चङ्कमो आसि, अमनुस्सेहि मापितो ॥
११२. “जटाभारेण [जटाभारस्स (स्या० क०)] भरितो, कमण्डलुधरो सदा ।
उत्तमत्थं गवेसन्तो, विपिना निक्खमिं तदा ॥
११३. “चुल्लासीतिसहस्सानि, सिस्सा मय्हं उपट्ठुं ।
सककम्माभिपसुता, वसन्ति विपिने तदा ॥
११४. “अस्समा अभिनिक्खम्म, अकं पुलिनचेतियं ।
नानापुप्फं समानेत्वा, तं चेतियमपूजयिं ॥
११५. “तत्थ चित्तं पसादेत्वा, अस्समं पविसामहं ।
सब्बे सिस्सा समागन्त्वा, एतमत्थं पुच्छिंसु मं [एतमत्थमपुच्छु मं (सी०), एतमत्तं अपुच्छिंसु (स्या० क०)] ॥
११६. “‘पुलिनेन कतो थूपो [कतो थूपे (सी०)], यं त्वं देव [देवं (सी० पी०)] मस्सति ।
मयम्पि जातुमिच्छाम, पुट्ठो आचिक्ख नो तुवं’ ॥
११७. “‘निद्धिट्ठा नु [निद्धिट्ठा नो (सी० पी०), दिट्ठानो वो (स्या०)] मन्तपदे, चक्खुमन्तो महायसा ।
ते खो अहं नमस्सामि, बुद्धसेट्ठे महायसे’ ॥
११८. “‘कीदिसा ते महावीरा, सब्बज्जू लोकनायका ।
कथंवण्णा कथंसीला, कीदिसा ते महायसा’ ॥
११९. “‘बात्तिसलक्खणा बुद्धा, चत्तालीसदिजापि च ।
नेत्ता गोपखुमा तेसं, जिज्जुका फलसन्निभा ॥
१२०. “‘गच्छमाना च ते बुद्धा, युगमत्तज्ज पेक्खरे ।
न तेसं जाणु नदति, सन्धिसद्दो न सुय्यति ॥
१२१. “‘गच्छमाना च सुगता, उद्धरन्ताव गच्छरे ।
पठमं दक्खिणं पादं, बुद्धानं एस धम्मता ॥
१२२. “‘असम्भीता च ते बुद्धा, मिगराजाव केसरी ।
नेवुक्कंसेन्ति अत्तानं, नो च वम्भेन्ति पाणिनं ॥
१२३. “‘मानावमानतो मुत्ता, समा सब्बेसु पाणिसु ।
अनत्तुक्कंसका बुद्धा, बुद्धानं एस धम्मता ॥

१२४. “उप्पज्जन्ता च सम्बुद्धा, आलोकं दस्सयन्ति ते ।
छप्पकारं पक्कम्पेन्ति, केवलं वसुधं इमं ॥

१२५. “पस्सन्ति निरयज्चेते, निब्बाति निरयो तदा ।
पवस्सति महामेघो, बुद्धानं एस धम्मता ॥

१२६. “ईदिसा ते महानागा, अतुला च [ते (स्या० क०)] महायसा ।
वण्णतो अनतिक्कन्ता, अप्पमेय्या तथागता’ ॥

१२७. “अनुमोदिंसु मे वाक्यं, सब्बे सिस्सा सगारवा ।
तथा च पटिपज्जिंसु, यथासत्ति यथाबलं’ ॥

१२८. “पटिपूजेन्ति पुलिनं, सककम्माभिलासिनो ।
सद्दहन्ता मम वाक्यं, बुद्धसक्कतमानसा [बुद्धत्तगतमानसा (सी० स्या० पी०)] ॥

१२९. “तदा चवित्वा तुसिता, देवपुत्तो महायसो ।
उप्पज्जि मातुकुच्छिम्हि, दससहस्सि कम्पथ ॥

१३०. “अस्समस्साविदूरम्हि, चङ्कमम्हि ठितो अहं ।
सब्बे सिस्सा समागन्त्वा, आगच्छुं मम सन्तिके ॥

१३१. “उसभोव मही नदति, मिगराजाव कूजति ।
सुसुमारोव [सुसुमारोव (सी० स्या० पी०)] सळति, किं विपाको भविस्सति ॥

१३२. “यं पक्कित्तेमि सम्बुद्धं, सिकताथूपसन्तिके ।
सो दानि भगवा सत्था, मातुकुच्छिमुपागमि ॥

१३३. “तेसं धम्मकथं वत्वा, कित्तयित्वा महामुनिं ।
उय्योजेत्वा सके सिस्से, पल्लङ्कमाभुजिं अहं ॥

१३४. “बलज्ज वत मे खीणं, ब्याधिना [ब्याधितो (सी० स्या० पी० क०)] परमेन तं ।
बुद्धसेट्ठं सरित्त्वान, तत्थ कालङ्गतो [कालकतो (सी० पी०)] अहं ॥

१३५. “सब्बे सिस्सा समागन्त्वा, अकंसु चितकं तदा ।
कळेवरज्ज मे गय्ह, चितकं अभिरोपयुं ॥

१३६. “चितकं परिवारेत्वा, सीसे कत्त्वान अज्जलिं ।
सोकसल्लपरेता ते, विक्कन्दिंसु समागता ॥

१३७. “तेसं लालप्पमानानं, अगमं चित्तकं तदा ।
‘अहं आचरियो तुम्हं, मा सोचित्थ सुमेधसा ॥
१३८. “सदत्थे वायमेय्याथ, रत्तिन्दिवमतन्दिता ।
मा वो पमत्ता अहुत्थ [अहुवत्थ (सी०)], खणो वो पटिपादितो ॥
१३९. “सके सिस्सेनुसासित्वा, देवलोकं पुनागमिं ।
अट्टारस च कप्पानि, देवलोके रमामहं ॥
१४०. “सतानं पञ्चक्खत्तुञ्च, चक्कवत्ती अहोसहं ।
अनेकसतक्खत्तुञ्च, देवरज्जमकारयिं ॥
१४१. “अवसेसेसु कप्पेसु, वोकिण्णो [वोकिण्णं (सी० स्या० क०)] संसरिं अहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, उप्पादस्स इदं फलं [पुलिनपूजायिदं फलं (सी०)] ॥
१४२. “यथा कोमुदिके मासे, बहू पुप्फन्ति पादपा ।
तथेवाहम्पि समये, पुप्फितोम्हि महेसिना ॥
१४३. “वीरियं मे धुरधोरहं, योगक्खेमाधिवाहनं ।
नागोव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
१४४. “सतसहस्सितो कप्पे, यं बुद्धमभिकित्तयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, कित्तनाय इदं फलं ॥
१४५. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
१४६. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१४७. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा पुलिनुप्पादको थेरो इमा गाथायो
अभासित्थाति ।

पुलिनुप्पादकत्थेरस्सापदानं सत्तमं ।

८. तरणियत्थेरअपदानं

१४८. “अत्थदस्सी तु भगवा, सयम्भू लोकनायको ।
विनता नदिया तीरं [तीरे (स्या० पी० क०)], उपागच्छि तथागतो ॥
१४९. “उदका अभिनिक्खम्म, कच्छपो वारिगोचरो ।

बुद्धं तारेतुकामोहं, उपेसिं लोकनायकं ॥

१५०. “अभिरूहतु मं बुद्धो, अत्थदस्सी महामुनि ।
अहं तं तारयिस्सामि, दुक्खस्सन्तकरो तुवं ॥

१५१. “मम सङ्कप्पमज्जाय, अत्थदस्सी महायसो ।
अभिरूहित्वा मे पिट्ठिं, अट्ठासि लोकनायको ॥

१५२. “यतो सरामि अत्तानं, यतो पत्तोस्मि विज्जुतं ।
सुखं मे तादिसं नत्थि, फुट्ठे पादतले यथा ॥

१५३. “उत्तरित्वान सम्बुद्धो, अत्थदस्सी महायसो ।
नदीतीरम्हि ठत्त्वान, इमा गाथा अभासथ ॥

१५४. “यावता वत्तते चित्तं, गङ्गासोतं तरामहं ।
अयञ्च कच्छपो राजा, तारेसि मम पज्जवा ॥

१५५. “इमिना बुद्धतरणेन, मेत्तचित्तवताय च ।
अट्ठारसे कप्पसते, देवलोके रमिस्सति ॥

१५६. “देवलोका इधागन्त्वा, सुक्कमूलेन चोदितो ।
एकासने निसीदित्वा, कङ्खासोतं तरिस्सति ॥

१५७. “यथापि भद्दके खेत्ते, बीजं अप्पम्पि रोपितं ।
सम्माधारे पवच्छन्ते, फलं तोसेति कस्सकं [कस्सके (स्या०)] ॥

१५८. “तथेविदं बुद्धखेत्तं, सम्मासम्बुद्धदेसितं ।
सम्माधारे पवच्छन्ते, फलं मं तोसयिस्सति ॥

१५९. “पधानपहितत्तोम्हि, उपसन्तो निरूपधि ।
सब्बासवे परिज्जाय, विहरामि अनासवो ॥

१६०. “अट्ठारसे कप्पसते, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, तरणाय इदं फलं ॥

१६१. “किलेसा झापिता मय्हं... पे०... विहरामि अनासवो ॥

१६२. “स्वागतं वत मे आसि... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१६३. “पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तरणियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

तरणियत्थेरस्सापदानं अट्टमं ।

९. धम्मरुचियत्थेरअपदानं

१६४. “यदा दीपङ्करो बुद्धो, सुमेधं व्याकरी जिनो ।
‘अपरिमेय्ये इतो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥

१६५. “इमस्स जिनिका माता, माया नाम भविस्सति ।
पिता सुद्धोदनो नाम, अयं हेस्सति गोतमो ॥

१६६. “पधानं पदहित्वान, कत्वा दुक्करकारिकं ।
अस्सत्थमूले सम्बुद्धो, बुज्झिस्सति महायसो ॥

१६७. “उपतिस्सो कोलितो च, अग्गा हेस्सन्ति सावका ।
आनन्दो नाम नामेन [आनन्दो नामुपट्ठाको (स्या०)], उपट्ठिस्सतिमं जिनं ॥

१६८. “खेमा उप्पलवण्णा च, अग्गा हेस्सन्ति साविका ।
चित्तो आळवको चेव, अग्गा हेस्सन्तुपासका ॥

१६९. “खुज्जुत्तरा नन्दमाता, अग्गा हेस्सन्तुपासिका ।
बोधि इमस्स वीरस्स, अस्सत्थोति पवुच्चति ॥

१७०. “इदं सुत्त्वान वचनं, असमस्स महेसिनो ।
आमोदिता नरमरू, नमस्सन्ति कतञ्जली ॥

१७१. “तदाहं माणवो आसिं, मेघो नाम सुसिक्खितो ।
सुत्वा व्याकरणं सेट्ठं, सुमेधस्स महामुने ॥

१७२. “संविसट्ठो भवित्वान, सुमेधे करुणासये [करुणालये (स्या०)] ।
पब्बजन्तञ्च तं वीरं, सहाव अनुपब्बजिं ॥

१७३. “संवुतो पातिमोक्खस्मिं, इन्द्रियेसु च पञ्चसु ।
सुद्धाजीवो सतो वीरो, जिनसासनकारको ॥

१७४. “एवं विहरमानोहं, पापमित्तेन केनचि ।
नियोजितो अनाचारे, सुमग्गा परिधंसितो ॥
१७५. “वितक्कवसिको हुत्वा, सासनतो अपक्कमिं ।
पच्छा तेन कुमित्तेन, पयुत्तो मातुघातनं ॥
१७६. “अकरिं आनन्तरियं [अकरिं नन्तरियञ्च (स्या० क०)], घातयिं दुट्ठमानसो ।
ततो चुतो महावीचिं, उपपन्नो सुदारुणं ॥
१७७. “विनिपातगतो सन्तो, संसरिं दुक्खितो चिरं ।
न पुनो अद्दसं वीरं, सुमेधं नरपुङ्गवं ॥
१७८. “अस्मिं कप्पे समुद्दमि, मच्छो आसिं तिमिङ्गलो ।
दिस्वाहं सागरे नावं, गोचरत्थमुपागमिं ॥
१७९. “दिस्वा मं वाणिजा भीता, बुद्धसेट्ठमनुस्सरुं ।
गोतमोति महाघोसं, सुत्वा तेहि उदीरितं ॥
१८०. “पुब्बसज्जं सरित्त्वान, ततो कालङ्कतो अहं ।
सावत्थियं कुले इद्धे, जातो ब्राह्मणजातियं ॥
१८१. “आसिं धम्मरुचि नाम, सब्बपापजिगुच्छको ।
दिस्वाहं लोकपज्जोतं, जातिया सत्तवस्सिको ॥
१८२. “महाजेतवनं गन्त्वा, पब्बजिं अनगारियं ।
उपेमि बुद्धं तिक्खत्तुं, रत्तिया दिवसस्स च ॥
१८३. “तदा दिस्वा मुनि आह, चिरं धम्मरुचीति मं ।
ततोहं अवचं बुद्धं, पुब्बकम्मपभावितं ॥
१८४. “सुचिरं सतपुज्जलक्खणं, पतिपुब्बेन विसुद्धपच्चयं ।
अहमज्जसुपेक्खनं वत, तव पस्सामि निरुपमं विग्गहं [निरूपमग्गहं (सी०)] ॥
१८५. “सुचिरं विहतत्तमो मया, सुचिरक्खेन नदी विसोसिता ।
सुचिरं अमलं विसोधितं, नयनं जाणमयं महामुने ॥
१८६. “चिरकालसमङ्गितो [चिरकालं समागतो (पी०)] तया, अविनद्धो पुनरन्तरं चिरं ।
पुनरज्जसमागतो तया, न हि नस्सन्ति कतानि गोतम ॥

१८७. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं... पे०... विहरामि अनासवो ॥

१८८. “स्वागतं वत मे आसि... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१८९. “पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा धम्मरुचियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

धम्मरुचियत्थेरस्सापदानं नवमं ।

१०. सालमण्डपियत्थेरअपदानं

१९०. “अज्झोगाहेत्वा सालवनं, सुकतो अस्समो मम ।

सालपुप्फेहि सज्छन्नो, वसामि विपिने तदा ॥

१९१. “पियदस्सी च भगवा, सयम्भू अगगपुगगलो ।

विवेककामो सम्बुद्धो, सालवनमुपागमि ॥

१९२. “अस्समा अभिनिक्खम्म, पवनं अगमासहं ।

मूलफलं गवेसन्तो, आहिण्डामि वने तदा ॥

१९३. “तत्थद्वसासिं सम्बुद्धं, पियदस्सिं महायसं ।

सुनिसिन्नं समापन्नं, विरोचन्तं महावने ॥

१९४. “चतुदण्डे ठपेत्त्वान, बुद्धस्स उपरी अहं ।

मण्डपं सुकतं कत्वा, सालपुप्फेहि छादयिं ॥

१९५. “सत्ताहं धारयित्वान, मण्डपं सालछादितं ।

तत्थ चित्तं पसादेत्वा, बुद्धसेट्ठमवन्दहं ॥

१९६. “भगवा तम्हि समये, वुट्ठित्वा समाधितो ।

युगमत्तं पेक्खमानो, निसीदि पुरिसुत्तमो ॥

१९७. “सावको वरुणो नाम, पियदस्सिस्स सत्थुनो ।

वसीसतसहस्सेहि, उपगच्छि विनायकं ॥

१९८. “पियदस्सी च भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।

भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, सितं पातुकरी जिनो ॥

१९९. “अनुरुद्धो उपट्ठाको, पियदस्सिस्स सत्थुनो ।
एकंसं चीवरं कत्वा, अपुच्छित्थ महामुनिं ॥
२००. “को नु खो भगवा हेतु, सितकम्मस्स सत्थुनो ।
कारणे विज्जमानमिह, सत्था पातुकरे सितं ॥
२०१. “सत्ताहं सालच्छदनं [पुप्फच्छदनं (सी० स्या० पी०)], यो मे धारेसि माणवो ।
तस्स कम्मं सरित्वान, सितं पातुकरिं अहं ॥
२०२. “अनोकासं न पस्सामि, यत्थ [यं तं (स्या० पी० क०)] पुज्जं विपच्चति ।
देवलोके मनुस्से वा, ओकासोव न सम्मति ॥
२०३. “देवलोके वसन्तस्स, पुज्जकम्मसमङ्गिनो ।
यावता परिसा तस्स, सालच्छन्ना भविस्सति ॥
२०४. “तत्थ दिब्बेहि नच्चोहि, गीतेहि वादितेहि च ।
रमिस्सति सदा सन्तो, पुज्जकम्मसमाहितो ॥
२०५. “यावता परिसा तस्स, गन्धगन्धी भविस्सति ।
सालस्स पुप्फवस्सो च, पवस्सिस्सति तावदे ॥
२०६. “ततो चुतोयं मनुजो, मानुसं आगमिस्सति ।
इधापि सालच्छदनं, सब्बकालं धरिस्सति [धरियति (सी० पी०)] ॥
२०७. “इध नच्चज्ज गीतज्ज, सम्मताळसमाहितं ।
परिवारेस्सन्ति मं निच्चं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२०८. “उग्गच्छन्ते च सूरिये, सालवस्सं पवस्सति ।
पुज्जकम्मेन संयुत्तं, वस्सते सब्बकालिकं ॥
२०९. “अट्ठारसे कप्पसते, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
२१०. “तस्स धम्मेसु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
सब्बासवे परिज्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो ॥
२११. “धम्मं अभिसमेन्तस्स, सालच्छन्नं भविस्सति ।
चितके ज्ञायमानस्स, छदनं तत्थ हेस्सति ॥

२१२. “विपाकं कित्तयित्वान, पियदस्सी महामुनि ।
परिसाय धम्मं देसेसि, तप्पेन्तो धम्मवुट्ठिया ॥

२१३. “तिसकप्पानि देवेसु, देवरज्जमकारयिं ।
सट्ठि च सत्तक्खत्तुज्ज, चक्कवत्ती अहोसहं ॥

२१४. “देवलोका इधागन्त्वा, लभामि विपुलं सुखं ।
इधापि सालच्छदनं, मण्डपस्स इदं फलं ॥

२१५. “अयं पच्छिमको मय्हं, चरिमो वत्तते भवो ।
इधापि सालच्छदनं, हेस्सति सब्बकालिकं ॥

२१६. “महामुनिं तोसयित्वा, गोतमं सक्कपुङ्गवं ।
पत्तोम्हि अचलं ठानं, हित्वा जयपराजयं ॥

२१७. “अट्टारसे कप्पसते, यं बुद्धमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

२१८. किलेसा झापिता मय्हं... पे०... विहरामि अनासवो ॥

२१९. “स्वागतं वत मे आसि... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२२०. “पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सालमण्डपियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

सालमण्डपियत्थेरस्सापदानं दसमं ।

पंसुकूलवग्गो एकूनपज्जासमो ।

तस्सुद्धानं —

पंसुकूलं बुद्धसज्जी, भिसदो जाणकित्तको ।

चन्दनी धातुपूजी च, पुलिनुप्पादकोपि च ॥

तरणो धम्मरुचिको, सालमण्डपियो तथा ।

सतानि द्वे होन्ति गाथा, ऊनवीसतिमेव च ॥

५०. किङ्कणिपुप्फवग्गो

१. तिकिङ्कणिपुप्फियत्थेरअपदानं

१. “कणिकारं व जेतन्तं, निसिन्नं पब्बतन्तरे ।
अद्वसं विरजं बुद्धं, विपस्सिं लोकनायकं ॥
२. “तीणि किङ्कणिपुप्फानि, पग्गय्ह अभिरोपयिं ।
सम्बुद्धमभिपूजेत्वा, गच्छामि दक्खिणामुखो ॥
३. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
४. “एकनवुतितो कप्पे, यं बुद्धमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
५. “किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागोव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
६. “स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
७. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्टिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तिकिङ्कणिपुप्फियो थेरो इमा

गाथायो अभसिस्थाति ।

तिकिङ्कणिपुप्फियत्थेरस्सापदानं पठमं ।

२. पंसुकूलपूजकत्थेरअपदानं

८. “हिमवन्तस्साविदूरे, उदङ्गणो नाम पब्बतो ।
तत्थद्वसं पंसुकूलं, दुमग्गम्हि विलम्बितं ॥
९. “तीणि किङ्कणिपुप्फानि, ओचिनित्वानहं तदा ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, पंसुकूलमपूजयिं ॥
१०. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

११. “एकनवुतितो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पूजित्वा अरहद्भजं ॥
१२. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
१३. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१४. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा पंसुकूलपूजको थेरो इमा गाथायो
अभासित्थाति ।

पंसुकूलपूजकत्थेरस्सापदानं दुतियं ।

३. कोरण्डपुण्ड्रियत्थेरअपदानं

१५. “वनकम्मिको पुरे आसिं, पितुमातुमतेनहं [पितुपेतामहेनहं (सी० स्या० पी०)] ।
पसुमारेन जीवामि, कुसलं मे न विज्जति ॥
१६. “मम आसयसामन्ता, तिस्सो लोकगगनायको ।
पदानि तीणि दस्सेसि, अनुकम्पाय चक्खुमा ॥
१७. “अक्कन्ते च पदे दिस्वा, तिस्सनामस्स सत्थुनो ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, पदे चित्तं पसादयिं ॥
१८. “कोरण्डं पुण्ड्रितं दिस्वा, पादपं धरणीरुहं ।
सकोसकं गहेत्वान, पदसेट्टमपूजयिं [पदसेट्टे अपूजयिं (सी० पी०)] ॥
१९. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
२०. “यं यं योनुपपज्जामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
कोरण्डकल्लवि होमि, सुण्णभासो [सपभासो (सी० स्या० पी० क०)] भवामहं ॥
२१. “द्वेनवुते इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पदपूजायिदं फलं ॥
२२. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
२३. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२४. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कोरण्डपुण्ड्रियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

कोरण्डपुण्ड्रियत्थेरस्सापदानं ततियं ।

४. किंसुकपुण्ड्रियत्थेरअपदानं

२५. “किंसुकं पुण्ड्रितं दिस्वा, पग्गहेत्वान अञ्जलिं ।
बुद्धसेट्ठं सरित्त्वन, आकासे अभिपूजयिं ॥

२६. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

२७. “एकतिसे इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

२८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

२९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा किंसुकपुण्ड्रियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

किंसुकपुण्ड्रियत्थेरस्सापदानं चतुत्थं ।

५. उपड्डुस्सदायकत्थेरअपदानं

३१. “पदुमुत्तरभगवतो, सुजातो नाम सावको ।
पंसुकूलं गवेसन्तो, सङ्गारे चरते [चरती (सी० क०)] तदा ॥

३२. “नगरे हंसवतिया, परेसं भतको अहं ।
उपड्डुस्सं दत्त्वान, सिरसा अभिवादयिं ॥

३३. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

३४. “तेत्तिसक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जमकारयिं ।
सत्तसत्ततिक्खत्तुञ्च, चक्कवत्ती अहोसहं ॥

३५. “पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ।
उपड्डुस्सदानेन, मोदामि अकुतोभयो ॥
३६. “इच्छमानो चहं अज्ज, सकाननं सपब्बतं ।
खोमदुस्सेहि छादेय्यं, अड्डुस्सस्सिदं फलं ॥
३७. “सतसहस्सितो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, अड्डुस्सस्सिदं फलं ॥
३८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
३९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा उपड्डुस्सदायको थेरो इमा

गाथायो अभासिस्थाति ।

उपड्डुस्सदायकत्थेरस्सापदानं पञ्चमं ।

६. घतमण्डदायकत्थेरअपदानं

४१. “सुचिन्तितं भगवन्तं, लोकजेट्ठं नरासभं ।
उपविट्ठं महारज्जं, वाताबाधेन पीळितं ॥
४२. “दिस्वा चित्तं पसादेत्वा, घतमण्डमुपानयिं ।
कतत्ता आचितत्ता [उपचितत्ता (स्या० क०)] च, गङ्गा भागीरथी अयं ॥
४३. “महासमुद्दा चत्तारो, घतं सम्पज्जरे मम ।
अयञ्च पथवी घोरा, अप्पमाणा असङ्खिया ॥
४४. “मम सङ्कप्पमज्जाय, भवते मधुसक्करा [मधुसक्करा (स्या० क०)] ।
चातुद्दीपा इमे रुक्खा, पादपा धरणीरुहा ॥
४५. “मम सङ्कप्पमज्जाय, कप्परुक्खा भवन्ति ते ।
पज्जासक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जमकारयिं ॥
४६. “एकपज्जासक्खत्तुञ्च, चक्कवत्ती अहोसहं ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥

४७. “चतुन्नवुतितो [छनवुते इतो (सी०)] कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, घतमण्डस्सिदं फलं ॥

४८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

४९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

५०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा घतमण्डदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

घतमण्डदायकत्थेरस्सापदानं छट्ठं ।

७. उदकदायकत्थेरअपदानं

५१. “पदुमुत्तरबुद्धस्स, भिक्खुसङ्घे अनुत्तरे ।
पसन्नचित्तो सुमनो, पानीघटमपूरयिं ॥

५२. “पब्बतगो दुमगो वा, आकासे वाथ भूमियं ।
यदा पानीयमिच्छामि, खिप्पं निब्बत्तते मम ॥

५३. “सतसहस्सितो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, दकदानस्सिदं फलं ॥

५४. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

५५. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

५६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उदकदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

उदकदायकत्थेरस्सापदानं सत्तमं ।

८. पुलिनथूपियत्थेरअपदानं

५७. “हिमवन्तस्साविदूरे, यमको नाम पब्बतो ।
अस्समो सुकतो मय्हं, पण्णसाला सुमापिता ॥

५८. “नारदो नाम नामेन, जटिलो उग्गतापनो ।

चतुद्वससहस्सानि, सिस्सा परिचरन्ति मं ॥

५९. “पटिसल्लीनको सन्तो, एवं चिन्तेसहं तदा ।
‘सब्बो जनो मं पूजेति, नाहं पूजेमि किञ्चनं ॥
६०. “‘न मे ओवादको अत्थि, वत्ता कोचि न विज्जति ।
अनाचरियुपज्झायो, वने वासं उपेमहं ॥
६१. “‘उपासमानो यमहं, गरुचित्तं उपट्टुहे ।
सो मे आचरियो नत्थि, वनवासो निरत्थको ॥
६२. “‘आयागं मे गवेसिस्सं, गरुं भावनियं तथा ।
सावस्सयो वसिस्सामि, न कोचि गरहिस्सति’ ॥
६३. “उत्तानकूला नदिका, सुपतित्था मनोरमा ।
संसुद्धपुलिनाकिण्णा, अविदूरे ममस्समं ॥
६४. “‘नदिं अमरिकं नाम, उपगन्त्वानहं तदा ।
संवट्टयित्वा पुलिनं, अकं पुलिनचेतियं ॥
६५. “‘ये ते अहेसुं सम्बुद्धा, भवन्तकरणा मुनी ।
तेसं एतादिसो थूपो, तं निमित्तं करोमहं ॥
६६. “‘करित्वा पुलिनं [पुळिने (सी० स्या० पी०)] थूपं, सोवण्णं मापयिं अहं ।
सोण्णकिङ्कणिपुप्फानि, सहस्से तीणि पूजयिं ॥
६७. “‘सायपातं नमस्सामि, वेदजातो कतञ्जली ।
सम्मुखा विय सम्बुद्धं, वन्दिं पुलिनचेतियं ॥
६८. “‘यदा किलेसा जायन्ति, वितक्का गेहनिस्सिता ।
सरामि सुकतं थूपं, पच्चवेक्खामि तावदे ॥
६९. “‘उपनिस्साय विहरं, सत्थवाहं विनायकं ।
किलेसे संवसेय्यासि, न युत्तं तव मारिस ॥
७०. “‘सह आवज्जिते थूपे, गारवं होति मे तदा ।
कुवितक्के विनोदेसिं, नागो तुत्तट्ठितो यथा ॥

७१. “एवं विहरमानं मं, मच्चुराजाभिमद्वथ ।
तत्थ कालङ्कतो सन्तो, ब्रह्मलोकमगच्छहं ॥
७२. “यावतायुं वसित्वान, तिदिवे [तिदसे (सी० पी०)] उपपज्जहं ।
असीतिक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जमकारयिं ॥
७३. “सतानं तीणिक्खत्तुच्च, चक्कवत्ती अहोसहं ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥
७४. “सोण्णकिङ्कणिपुप्फानं [तेसं किङ्कणिपुप्फानं (सी०)], विपाकं अनुभोमहं ।
धातीसतसहस्सानि, परिवारेन्ति मं [मे (क०)] भवे ॥
७५. “थूपस्स परिचिण्णत्ता, रजोजल्लं न लिम्पति ।
गत्ते सेदा न मुच्चन्ति, सुप्पभासो भवामहं ॥
७६. “अहो मे सुकतो थूपो, सुदिट्ठामरिका नदी ।
थूपं कत्त्वान पुलिनं, पत्तोमि अचलं पदं ॥
७७. “कुसलं कत्तुकामेन, जन्तुना सारगाहिना ।
नत्थि खेत्तं अखेत्तं वा, पटिपत्तीव साधका [सारिका (पी०), सारका (स्या०), सारता (क०)] ॥
७८. “यथापि बलवा पोसो, अण्णवं तरितुस्सहे ।
परित्तं कट्ठमादाय, पक्खन्देय्य महासरं ॥
७९. “इमाहं कट्ठं निस्साय, तरिस्सामि महोदधिं ।
उस्साहेन वीरियेन, तरेय्य उदधिं नरो ॥
८०. “तथेव मे कतं कम्मं, परित्तं थोककच्च यं ।
तं कम्मं उपनिस्साय, संसारं समतिक्कमिं ॥
८१. “पच्छिमे भवे सम्पत्ते, सुक्कमूलेन चोदितो ।
सावत्थियं पुरे जातो, महासाले सुअड्ढके ॥
८२. “सद्धा माता पिता मय्हं, बुद्धस्स सरणं गता ।
उभो दिट्ठपदा एते, अनुवत्तन्ति सासनं ॥
८३. “बोधिपपटिकं गय्ह, सोण्णथूपमकारयुं ।
सायपातं [सायं पातं (स्या० क०)] नमस्सन्ति, सक्कपुत्तस्स सम्मुखा ॥

८४. “उपोसथम्हि दिवसे, सोण्णथूपं विनीहरुं ।
बुद्धस्स वण्णं कित्तेन्ता, तियामं वीतिनामयुं ॥
८५. “सह दिस्वानहं [पसादेत्वानहं (क०)] थूपं, सरिं पुलिनचेतियं ।
एकासने निसीदित्वा, अरहत्तमपापुणिं ॥

द्वावीसतिमं भाणवारं ।

८६. “गवेसमानो तं वीरं, धम्मसेनापतिद्वसं ।
अगारा निक्खमित्वान, पब्बजिं तस्स सन्तिके ॥
८७. “जातिया सत्तवस्सेन, अरहत्तमपापुणिं ।
उपसम्पादयी बुद्धो, गुणमञ्जाय चक्खुमा ॥
८८. “दारकेनेव सन्तेन, किरियं निट्ठितं मया ।
कतं मे करणीयज्ज, सक्कपुत्तस्स सासने ॥
८९. “सब्बवेरभयातीतो, सब्बसङ्गातिगो [सब्बसङ्गातितो (क०)] इसि ।
सावको ते महावीर, सोण्णथूपस्सिदं फलं ॥
९०. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
९१. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
९२. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा पुलिनथूपियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

पुलिनथूपियत्थेरस्सापदानं अट्ठमं ।

९. नळकुटिदायकत्थेरअपदानं

९३. “हिमवन्तस्साविदूरे, हारितो नाम पब्बतो ।
सयम्भू नारदो नाम, रुक्खमूले वसी तदा ॥
९४. “नळागारं करित्वान, तिणेन छादयिं अहं ।
चङ्कमं सोधयित्वान, सयम्भुस्स अदासहं ॥
९५. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।

जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

९६. “तत्थ मे सुकतं ब्यम्हं, नळकुटिकनिम्मितं ।
सट्ठियोजनमुब्बेधं, तिसयोजनवित्थतं ॥

९७. “चतुदसेसु कप्पेसु, देवलोके रमिं अहं ।
एकसत्ततिक्खत्तुञ्च, देवरज्जमकारयिं ॥

९८. “चतुतिसतिक्खत्तुञ्च, चक्कवत्ती अहोसहं ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥

९९. “धम्मपासादमारुहं, सब्बाकारवरूपमं ।
यदिच्छकाहं विहरे, सक्कपुत्तस्स सासने ॥

१००. “एकतिसे इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, नळकुटियिदं फलं ॥

१०१. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१०२. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१०३. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा नळकुटिदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

नळकुटिदायकत्थेरस्सापदानं नवमं ।

१०. पियालफलदायकत्थेरअपदानं

१०४. “मिगलुद्धो पुरे आसिं, विपिने विचरं तदा ।
अद्वसं विरजं बुद्धं, सब्बधम्मान पारगुं ॥

१०५. “पियालफलमादाय, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ।
पुज्जक्खेत्तस्स वीरस्स, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥

१०६. “एकतिसे इतो कप्पे, यं फलं अदिदिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

१०७. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१०८. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१०९. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पियालफलदायको थेरो इमा

गाथायो अभासित्थाति ।

पियालफलदायकत्थेरस्सापदानं दसमं ।

किङ्कणिपुप्फवग्गो पञ्जासमो ।

तस्सुद्धानं —

किङ्कणी पंसुकूलञ्च, कोरण्डमथ किंसुकं ।

उपड्डुस्सी घतदो, उदकं थूपकारको ॥

नळकारी च नवमो, पियालफलदायको ।

सतमेकञ्च गाथानं, नवकञ्च तदुत्तरि ॥

अथ वग्गुद्धानं —

मेत्तेय्यवग्गो भद्दालि, सकिंसम्मज्जकोपि च ।

एकविहारी विभीतकी, जगती सालपुप्फियो ॥

नळागारं पंसुकूलं, किङ्कणिपुप्फियो तथा ।

असीति द्वे च गाथायो, चतुदससत्तानि च ॥

मेत्तेय्यवग्गदसकं ।

पञ्चमसतकं समत्तं ।

५१. कणिकारवग्गो

१. तिकणिकारपुप्फियत्थेरअपदानं

१. “सुमेधो नाम सम्बुद्धो, बात्तिसवरलक्खणो ।

विवेककामो सम्बुद्धो, हिमवन्तमुपागमिं ॥

२. “अज्झोगय्ह हिमवन्तं, अग्गो कारुणिको मुनि ।

पल्लङ्कमाभुजित्वान, निसीदि पुरिसुत्तमो ॥

३. “विज्जाधरो तदा आसिं, अन्तलिक्खचरो अहं ।
तिसूलं सुकतं गय्ह, गच्छामि अम्बरे तदा ॥
४. “पब्बतगो यथा अग्गि, पुण्णमायेव चन्दिमा ।
वने ओभासते बुद्धो, सालराजाव फुल्लितो ॥
५. “वनग्गा निक्खमित्वान, बुद्धरंसीभिधावरे ।
नळगिवण्णसङ्कासा, दिस्वा चित्तं पसादयिं ॥
६. “विचिनं अद्दसं पुप्फं, कणिकारं देवगन्धिकं ।
तीणि पुप्फानि आदाय, बुद्धसेट्ठमपूजयिं ॥
७. “बुद्धस्स आनुभावेन, तीणि पुप्फानि मे तदा ।
उद्धवण्टा अधोपत्ता, छायं कुब्बन्ति सत्थुनो ॥
८. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
९. “तत्थ मे सुकतं ब्यम्हं, कणिकारीति जायति ।
सट्ठियोजनमुब्बेधं, तिसयोजनवित्थतं ॥
१०. “सहस्सकण्डं सतभेण्डु [सतगेण्डु (स्या०)], धजालुहरितामयं ।
सतसहस्सनिय्यूहा, ब्यम्हे पातुभविंसु मे ॥
११. “सोण्णमया मणिमया, लोहितङ्गमयापि च ।
फलिकापि च पल्लङ्का, येनिच्छका यदिच्छका [येनिच्छया यदिच्छकं (स्या०), यदिच्छकायदिच्छका (क०)] ॥
१२. “महारहज्ज सयनं, तूलिकाविकतीयुतं ।
उद्धलोमिकएकन्तं, बिम्बोहनसमायुतं [बिम्बोहनसमायुतं... (स्या० क०)] ॥
१३. “भवना निक्खमित्वान, चरन्तो देवचारिकं ।
यदा इच्छामि गमनं, देवसङ्घपुरक्खतो ॥
१४. “पुप्फस्स हेट्ठा तिट्ठामि, उपरिच्छदनं मम ।
समन्ता योजनसतं, कणिकारेहि छादितं ॥
१५. “सट्ठितुरियसहस्सानि, सायपातमुपट्ठुहं ।
परिवारेन्ति मं निच्चं, रत्तिन्दिवमतन्दिता ॥

१६. “तत्थ नच्चेहि गीतेहि, ताळेहि वादितेहि च ।
रमामि खिड्डारतिया, मोदामि कामकामिहं ॥
१७. “तत्थ भुत्वा पिवित्वा च, मोदामि तिदसे तदा ।
नारीगणेहि सहितो, मोदामि ब्यम्हमुत्तमे ॥
१८. “सतानं पञ्चक्खत्तुञ्च, देवरज्जमकारयिं ।
सतानं तीणिक्खत्तुञ्च, चक्कवत्ती अहोसहं ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥
१९. “भवाभवे संसरन्तो, महाभोगं लभामहं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२०. “दुवे भवे संसरामि, देवत्ते अथ मानुसे ।
अञ्जं गतिं न जानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२१. “दुवे कुले पजायामि, खत्तिये चापि ब्राह्मणे ।
नीचे कुले न जायामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२२. “हत्थियानं अस्सयानं, सिविकं सन्दमानिकं ।
लभामि सब्बमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२३. “दासीगणं दासगणं, नारियो समलङ्कता ।
लभामि सब्बमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२४. “कोसेय्यकम्बलियानि, खोमकप्पासिकानि च ।
लभामि सब्बमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२५. “नववत्थं नवफलं, नवग्गरसभोजनं ।
लभामि सब्बमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२६. “इमं खाद इमं भुञ्ज, इमम्हि सयने सय ।
लभामि सब्बमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२७. “सब्बत्थ पूजितो होमि, यसो अब्भुग्गतो मम ।
महापक्खो सदा होमि, अभेज्जपरिसो सदा ।
जातीनं उत्तमो होमि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

२८. “सीतं उण्हं न जानामि, परिळाहो न विज्जति ।
अथो चेतसिकं दुक्खं, हृदये मे न विज्जति ॥
२९. “सुवण्णवण्णो हुत्वान, संसरामि भवाभवे ।
वेवण्णियं न जानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३०. “देवलोका चवित्त्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
सावत्थियं पुरे जातो, महासाले सुअड्डके ॥
३१. “पञ्च कामगुणे हित्वा, पब्बजिं अनगारियं ।
जातिया सत्तवस्सोहं, अरहत्तमपापुणिं ॥
३२. “उपसम्पादयी बुद्धो, गुणमञ्जाय चक्खुमा ।
तरुणो पूजनीयोहं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३३. “दिब्बचक्खु विसुद्धं मे, समाधिकुसलो अहं ।
अभिञ्जापारमिप्पत्तो, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३४. “पटिसम्भिदा अनुप्पत्तो, इद्धिपादेसु कोविदो ।
धम्मेषु पारमिप्पत्तो, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३५. “तिसकप्पसहस्समिहि, यं बुद्धमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३६. “किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागोव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
३७. “स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३८. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तिकणिकारपुप्फियो थेरो इमा

गाथायो अभासित्थाति ।

तिकणिकारपुप्फियत्थेरस्सापदानं पठमं ।

२. एकपत्तदायकत्थेरअपदानं

३९. “नगरे हंसवतिया, कुम्भकारो अहोसहं ।
अहसं विरजं बुद्धं, ओघतिण्णमनासवं ॥
४०. “सुकतं मत्तिकापत्तं, बुद्धसेट्टस्सदासहं ।
पत्तं दत्त्वा भगवतो, उजुभूतस्स तादिनो ॥
४१. “भवे निब्बत्तमानोहं, सोण्णथाले लभामहं ।
रूपिमये च सोवण्णे, तट्टिके च मणीमये ॥
४२. “पातियो परिभुज्जामि, पुज्जकम्मस्सिदं फलं ।
यसानञ्च धनानञ्च [यससाव जनानञ्च (स्या०)], अगगभूतो [पत्तभूतो (सी० पी०)] च होमहं ॥
४३. “यथापि भद्दके खेत्ते, बीजं अप्पम्पि रोपितं ।
सम्माधारं पवच्छन्ते, फलं तोसेति कस्सकं ॥
४४. “तथेविदं पत्तदानं, बुद्धखेत्तम्हि रोपितं ।
पीतिधारे पवस्सन्ते, फलं मं तोसयिस्सति ॥
४५. “यावता खेत्ता विज्जन्ति, सङ्घापि च गणापि च ।
बुद्धखेत्तसमो नत्थि, सुखदो सब्बपाणिनं ॥
४६. “नमो ते पुरिसाजञ्ज, नमो ते पुरिसुत्तम ।
एकपत्तं ददित्वान, पत्तोम्हि अचलं पदं ॥
४७. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं पत्तमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पत्तदानस्सिदं फलं ॥
४८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
४९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा एकपत्तदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

एकपत्तदायकत्थेरस्सापदानं दुत्तियं ।

३. कासुमारफलियत्थेरअपदानं

५१. “कणिकारं व जेतन्तं, निसिन्नं पब्बतन्तरे ।
अद्वसं विरजं बुद्धं, लोकजेट्ठं नरासभं ॥
५२. “पसन्नचित्तो सुमनो, सिरे कत्त्वान अज्जलिं ।
कासुमारिकमादाय, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ॥
५३. “एकतिंसे इतो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
५४. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
५५. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा कासुमारफलियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्थाति ।

कासुमारफलियत्थेरस्सापदानं ततियं ।

४. अवटफलियत्थेरअपदानं

५७. “सहस्सरंसी भगवा, सयम्भू अपराजितो ।
विवेका उट्ठित्वान, गोचरायाभिनिक्खमि ॥
५८. “फलहत्यो अहं दिस्वा, उपगच्छिं नरासभं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, अवटं अददिं फलं ॥
५९. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
६०. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
६१. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
६२. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा अवटफलियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्थाति ।

अवटफलियत्थेरस्सापदानं चतुत्थं ।

५. पादफलियत्थेरअपदानं

६३. “सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, आहुतीनं पटिग्गहं ।
रथियं पटिपज्जन्तं, पादफलं [वारफलं (सी०), चारफलं (स्या०), पारफलं (पी०)] अदासहं ॥
६४. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
६५. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
६६. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
६७. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा पादफलियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्थाति ।

पादफलियत्थेरस्सापदानं पञ्चमं ।

६. मातुलुङ्गफलदायकत्थेरअपदानं

६८. “कणिकारं व जलितं, पुण्णमायेव चन्दिमं ।
जलन्तं दीपरुक्खं व, अदसं लोकनायकं ॥
६९. “मातुलुङ्गफलं गय्ह, अदासिं सत्थुनो अहं ।
दक्खिण्येयस्स वीरस्स [धीरस्स (सी०)], पसन्नो सेहि पाणिभि ॥
७०. “एकतिसे इतो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
७१. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
७२. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
७३. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा मातुलुङ्गफलदायको थेरो इमा
गाथायो अभासित्थाति ।

मातुलुङ्गफलदायकत्थेरस्सापदानं छट्ठं ।

७. अजेलिफलदायकत्थेरअपदानं

७४. “अज्जुनो [अजिनो (स्या०)] नाम सम्बुद्धो, हिमवन्ते वसी तदा ।
चरणेन च सम्पन्नो, समाधिकुसलो मुनि ॥
७५. “कुम्भमत्तं गहेत्वान, अजेलिं [अज्जलिं (स्या०), अजेलं (पी०)] जीवजीवकं ।
छत्तपण्णं गहेत्वान, अदासिं सत्थुनो अहं ॥
७६. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
७७. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
७८. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
७९. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा अजेलिफलदायको थेरो इमा

गाथायो अभासित्थाति ।

अजेलिफलदायकत्थेरस्सापदानं सत्तमं ।

८. अमोदफलियत्थेरअपदानं

८०. “सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, आहुतीनं पटिग्गहं ।
रथियं पटिपज्जन्तं, अमोदमददिं फलं ॥
८१. “एकनवुतितो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
८२. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
८३. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
८४. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा अमोदफलियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

अमोदफलियत्थेरस्सापदानं अट्ठमं ।

९. तालफलदायकत्थेरअपदानं

८५. “सतरंसी नाम भगवा, सयम्भू अपराजितो ।
विवेका वुड्हित्वान, गोचरायाभिनिक्खमि ॥
८६. “फलहत्थो अहं दिस्वा, उपगच्छिं नरासभं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, तालफलं अदासहं ॥
८७. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
८८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
८९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
९०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा तालफलदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

तालफलदायकत्थेरस्सापदानं नवमं ।

१०. नाळिकेरफलदायकत्थेरअपदानं

९१. “नगरे बन्धुमतिया, आरामिको अहं तदा ।
अद्वसं विरजं बुद्धं, गच्छन्तं अनिलज्जसे ॥
९२. “नाळिकेरफलं गय्ह, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ।
आकासे ठितको सन्तो, पटिग्गणिह महायसो ॥
९३. “वित्तिसज्जननो मय्हं, दिट्ठधम्मसुखावहो ।
फलं बुद्धस्स दत्त्वान, विप्पसन्नेन चेतसा ॥
९४. “अधिगच्छिं तदा पीतिं, विपुलज्ज सुखुत्तमं ।
उप्पज्जतेव रतनं, निब्बत्तस्स तहिं तहिं ॥
९५. “एकनवुतितो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
९६. “दिब्बचक्खु विसुद्धं मे, समाधिकुसलो अहं ।
अभिज्जापारमिप्पत्तो, फलदानस्सिदं फलं ॥

१७. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१८. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१९. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा नाळिकेरफलदायको थेरो इमा

गाथायो अभसित्थाति ।

नाळिकेरफलदायकत्थेरस्सापदानं दसमं ।

कणिकारवग्गो एकपञ्चासमो ।

तस्सुद्धानं —

कणिकारेकपत्ता च, कासुमारी तथावटा ।

पादञ्च मातुलुङ्गञ्च, अजेलीमोदमेव च ॥

तालं तथा नाळिकेरं, गाथायो गणिता विह ।

एकं गाथासतं होति, ऊनाधिकविवज्जितं ॥

५२. फलदायकवग्गो

१. कुरञ्चियफलदायकत्थेरअपदानं

१. “मिगलुद्धो पुरे आसिं, विपिने विचरं अहं ।

अद्वसं विरजं बुद्धं, सब्बधम्मान पारगुं ॥

२. “कुरञ्चियफलं गय्हं, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ।

पुञ्जक्खेत्तस्स तादिनो, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥

३. “एकतिंसे इतो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

४. “किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।

नागोव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥

५. “स्वागतं वत मे आसि, बुद्धसेट्ठस्स सन्तिके ।

तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

६. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कुरञ्चियफलदायको थेरो इमा

गाथायो अभसित्थाति ।

कुरञ्चियफलदायकत्थेरस्सापदानं पठमं ।

२. कपित्थफलदायकत्थेरअपदानं

७. “सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, आहुतीनं पटिग्गहं ।
रथियं पटिपज्जन्तं, कपित्थं [कपिट्ठं (स्या०)] अददिं फलं ॥

८. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

९. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१०. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

११. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कपित्थफलदायको थेरो इमा

गाथायो अभसित्थाति ।

कपित्थफलदायकत्थेरस्सापदानं दुतियं ।

३. कोसम्बफलियत्थेरअपदानं

१२. “ककुधं विलसन्तं, देवदेवं नरासभं ।
रथियं पटिपज्जन्तं, कोसम्बं [कोसुम्बं (सी० स्या० पी०)] अददिं तदा ॥

१३. “एकतिंसे इतो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

१४. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१५. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कोसम्बफलियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

कोसम्बफलियत्थेरस्सापदानं ततियं ।

४. केतकपुष्पियत्थेरअपदानं

१७. “विनतानदिया तीरे, विहासि पुरिसुत्तमो ।
अद्दसं विरजं बुद्धं, एकगं सुसमाहितं ॥

१८. “मधुगन्धस्स पुप्फेन, केतकस्स अहं तदा ।
पसन्नचित्तो सुमनो, बुद्धसेट्ठमपूजयिं ॥

१९. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिमपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

२०. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

२१. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२२. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा केतकपुष्पियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

केतकपुष्पियत्थेरस्सापदानं चतुत्थं ।

५. नागपुष्पियत्थेरअपदानं

२३. “सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, आहुतीनं पटिग्गहं ।
रथियं पटिपज्जन्तं, नागपुप्फं अपूजयिं ॥

२४. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिमपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

२५. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

२६. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२७. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा नागपुष्पियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

नागपुण्ड्रियत्थेरस्सापदानं पञ्चमं ।

६. अज्जुनपुण्ड्रियत्थेरअपदानं

२८. “चन्दभागानदीतीरे, अहोसिं किन्नरो तदा ।
अद्वसं विरजं बुद्धं, सयम्भुं अपराजितं ॥
२९. “पसन्नचित्तो सुमनो, वेदजातो कतञ्जली ।
गहेत्वा अज्जुनं पुण्णं, सयम्भुं अभिपूजयिं ॥
३०. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा किन्नरं देहं, तावत्तिसमगच्छहं ॥
३१. “छत्तिसक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जमकारयिं ।
दसक्खत्तुं चक्कवत्ती, महारज्जमकारयिं ॥
३२. “पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ।
सुखेत्ते वप्पितं बीजं, सयम्भुमिह अहो मम [अहोसि मे (स्या०)] ॥
३३. “कुसलं विज्जते मय्हं, पब्बजिं अनगारियं ।
पूजारहो अहं अज्ज, सक्कपुत्तस्स सासने ॥
३४. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
३५. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा अज्जुनपुण्ड्रियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

अज्जुनपुण्ड्रियत्थेरस्सापदानं छट्ठं ।

७. कुटजपुण्ड्रियत्थेरअपदानं

३७. “हिमवन्तस्साविदूरे, वसलो [चावलो (सी० पी०), अच्चयो (स्या०)] नाम पब्बतो ।
बुद्धो सुदस्सनो नाम, वसते पब्बतन्तरे ॥
३८. “पुण्णं हेमवन्तं गय्हं, वेहासं अगमासहं ।
तत्थद्वसासिं सम्बुद्धं, ओघतिण्णमनासवं ॥

३९. “पुष्पं कुटजमादाय, सिरे कत्वान अञ्जलिं [कत्वानहं तदा (स्या० पी० क०)] ।
बुद्धस्स अभिरोपेसिं, सयम्भुस्स महेसिनो ॥

४०. “एकतिंसे इतो कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

४१. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

४२. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

४३. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कुटजपुष्फियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

कुटजपुष्फियत्थेरस्सापदानं सत्तमं ।

८. घोससञ्जकत्थेरअपदानं

४४. “मिगलुद्धो पुरे आसिं, अरञ्जे विपिने अहं ।
अद्वसं विरजं बुद्धं, देवसङ्घपुरक्खतं ॥

४५. “चतुसच्चं पकासेन्तं, देसेन्तं अमतं पदं ।
अस्सोसिं मधुरं धम्मं, सिखिनो लोकबन्धुनो ॥

४६. “घोसे चित्तं पसादेसिं, असमप्पटिपुग्गले ।
तत्थ चित्तं पसादेत्वा, उत्तरिं [अतरिं (सी० पी०)] दुत्तरं भवं ॥

४७. “एकतिंसे इतो कप्पे, यं सञ्जमलभिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, घोससञ्जायिदं फलं ॥

४८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

४९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

५०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा घोससञ्जको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

घोससञ्जकत्थेरस्सापदानं अट्ठमं ।

९. सब्बफलदायकत्थेरअपदानं

५१. “वरुणो नाम नामेन, ब्राह्मणो मन्तपारगू ।
छड्ढेत्वा दसपुत्तानि, वनमज्झोगहिं तदा ॥
५२. “अस्समं सुकतं कत्वा, सुविभत्तं मनोरमं ।
पण्णसालं करित्वान, वसामि विपिने अहं ॥
५३. “पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
ममुद्धरितुकामो सो, आगच्छि मम अस्समं ॥
५४. “यावता वनसण्डमि, ओभासो विपुलो अहु ।
बुद्धस्स आनुभावेन, पज्जली विपिनं तदा ॥
५५. “दिस्वान तं पाटिहीरं, बुद्धसेट्ठस्स तादिनो ।
पत्तपुटं गहेत्वान, फलेन पूजयिं अहं ॥
५६. “उपगन्त्वान सम्बुद्धं, सहखारिमदासहं ।
अनुकम्पाय मे बुद्धो, इदं वचनमब्रवि ॥
५७. ‘खारिभारं गहेत्वान, पच्छतो एहि मे तुवं ।
परिभुत्ते च सङ्गमि, पुज्जं तव भविस्सति’ ॥
५८. “पुटकन्तं गहेत्वान, भिक्खुसङ्गस्सदासहं ।
तत्थ चित्तं पसादेत्वा, तुसितं उपपज्जहं ॥
५९. “तत्थ दिब्बेहि नच्चेहि, गीतेहि वादितेहि च ।
पुज्जकम्मेन संयुत्तं, अनुभोमि सदा सुखं ॥
६०. “यं यं योनुपपज्जामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, फलदानस्सिदं फलं ॥
६१. “यावता चतुरो दीपा, ससमुद्धा सपब्बता ।
फलं बुद्धस्स दत्तवान, इस्सरं कारयामहं ॥
६२. “यावता मे पक्खिगणा, आकासे उप्पतन्ति चे ।
तेपि मं वसमन्वेन्ति, फलदानस्सिदं फलं ॥

६३. “यावता वनसण्डमिह, यक्खा भूता च रक्खसा ।
कुम्भण्डा गरुळा चापि, पारिचरियं उपेन्ति मे ॥
६४. “कुम्भा सोणा मधुकारा, डंसा च मकसा उभो ।
तेपि मं वसमन्वेन्ति, फलदानस्सिदं फलं ॥
६५. “सुपण्णा नाम सकुणा, पक्खिजाता महब्बला ।
तेपि मं सरणं यन्ति, फलदानस्सिदं फलं ॥
६६. “येपि दीघायुका नागा, इद्धिमन्तो महायसा ।
तेपि मं वसमन्वेन्ति, फलदानस्सिदं फलं ॥
६७. “सीहा ब्यग्घा च दीपी च, अच्छकोकतरच्छका ।
तेपि मं वसमन्वेन्ति, फलदानस्सिदं फलं ॥
६८. “ओसधीतिणवासी च, ये च आकासवासिनो ।
सब्बे मं सरणं यन्ति, फलदानस्सिदं फलं ॥
६९. “सुदुद्दसं सुनिपुणं, गम्भीरं सुप्पकासितं ।
फस्सयित्वा [फुसयित्वा (क०)] विहरामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
७०. “विमोक्खे अट्ठ फुसित्वा, विहरामि अनासवो ।
आतापी निपको चाहं, फलदानस्सिदं फलं ॥
७१. “ये फलट्ठा बुद्धपुत्ता, खीणदोसा महायसा ।
अहमज्जतरो तेसं, फलदानस्सिदं फलं ॥
७२. “अभिज्जापारमिं गन्त्वा, सुक्कमूलेन चोदितो ।
सब्बासवे परिज्जाय, विहरामि अनासवो ॥
७३. “तेविज्जा इद्धिपत्ता च, बुद्धपुत्ता महायसा ।
दिब्बसोतसमापन्ना, तेसं अज्जतरो अहं ॥
७४. “सतसहस्सितो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
७५. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
७६. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

७७. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सब्बफलदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

सब्बफलदायकत्थेरस्सापदानं नवमं ।

१०. पदुमधारिकत्थेरअपदानं

७८. “हिमवन्तस्साविदूरे, रोमसो नाम पब्बतो ।

बुद्धोपि सम्भवो नाम, अब्भोकासे वसी तदा ॥

७९. “भवना निक्खमित्वान, पदुमं धारयिं अहं ।

एकाहं धारयित्वान, भवनं पुनरागमिं ॥

८०. “एकतिंसे इतो कप्पे, यं बुद्धमभिपूजयिं ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

८१. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

८२. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

८३. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पदुमधारिको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

पदुमधारिकत्थेरस्सापदानं दसमं ।

फलदायकवग्गो द्वेपज्जासमो ।

तस्सुद्धानं —

कुरज्जियं कपित्थञ्च, कोसम्बमथ केतकं ।

नागपुप्फज्जुनञ्चेव, कुटजी घोससञ्जको ॥

थेरो च सब्बफलदो, तथा पदुमधारिको ।

असीति चेत्थ गाथायो, तिस्सो गाथा तदुत्तरि ॥

५३. तिणदायकवग्गो

१. तिणमुट्टिदायकत्थेरअपदानं

१. “हिमवन्तस्साविदूरे, लम्बको नाम पब्बतो ।
तत्थेव तिस्सो [तत्थोपतिस्सो (सी० पी० क०)] सम्बुद्धो, अब्भोकासमिह चङ्कमि ॥
२. “मिगलुद्धो पुरे आसिं, अरज्जे कानने अहं ।
दिस्वान तं देवदेवं, तिणमुट्टिमदासहं ॥
३. “निसीदनत्थं बुद्धस्स, दत्त्वा चित्तं पसादयिं ।
सम्बुद्धं अभिवादेत्त्वा, पक्कामिं [पक्कमिं (क०)] उत्तरामुखो ॥
४. “अचिरं गतमत्तस्स [गतमत्तं मं (सी० स्या०)], मिगराजा अपोथयि [अहेठयि (सी० स्या० पी०)] ।
सीहेन पोथितो [पातितो (सी० पी०), घाटितो (स्या०)] सन्तो, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥
५. “आसन्ने मे कतं कम्मं, बुद्धसेट्ठे अनासवे ।
सुमुत्तो सरवेगोव, देवलोकमगच्छहं ॥
६. “यूपो तत्थ सुभो आसि, पुज्जकम्माभिनिम्मितो ।
सहस्सकण्डो सतभेण्डु, धजालु हरितामयो ॥
७. “पभा निद्धावते तस्स, सतरंसीव उगगतो ।
आकिण्णो देवकज्जाहि, आमोदिं कामकामिहं ॥
८. “देवलोका चवित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
आगन्त्वान मनुस्सत्तं, पत्तोमिह आसवक्खयं ॥
९. “चतुन्नवुतितो कप्पे, निसीदनमदासहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, तिणमुट्टे इदं फलं ॥
१०. “किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागोव बन्धनं छेत्त्वा, विहरामि अनासवो ॥
११. “स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१२. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्टिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तिणमुट्ठिदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

तिणमुट्ठिदायकत्थेरस्सापदानं पठमं ।

२. मञ्चदायकत्थेरअपदानं

१३. “विपस्सिनो भगवतो, लोकजेट्टस्स तादिनो ।

एकमञ्चं [एकं वेच्चं (स्या०), एकपच्छं (पी०)] मया दिन्नं, पसन्नेन सपाणिना ॥

१४. “हत्थियानं अस्सयानं, दिब्बयानं समज्झगं ।

तेन मञ्चकदानेन, पत्तोम्हि आसवक्खयं ॥

१५. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं मञ्चमददिं तदा ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, मञ्चदानस्सिदं फलं ॥

१६. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१७. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१८. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा मञ्चदायको [वेच्चकदायको (स्या०), सद्दसञ्जिकवग्गेपि इदं अपदानं दिस्सति] थेरो इमा गाथायो
अभासित्थाति ।

मञ्चदायकत्थेरस्सापदानं दुतियं ।

३. सरणगमनियत्थेरअपदानं

१९. “आरुहिम्ह तदा नावं, भिक्खु चाजीविको चहं ।

नावाय भिज्जमानाय, भिक्खु मे सरणं अदा ॥

२०. “एकतिंसे इतो कप्पे, यं सो मे सरणं अदा ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, सरणगमने फलं ॥

२१. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

२२. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२३. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सरणगमनियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

सरणगमनियत्थेरस्सापदानं ततियं ।

४. अब्भञ्जनदायकत्थेरअपदानं

२४. “नगरे बन्धुमतिया, राजुय्याने वसामहं ।
चम्मवासी तदा आसिं, कमण्डलुधरो अहं ॥

२५. “अहसं विमलं बुद्धं, सयम्भुं अपराजितं ।
पधानं पहितत्तं तं, झायिं झानरतं वसिं [इसिं (स्या०)] ॥

२६. “सब्बकामसमिद्धिञ्च, ओघतिण्णमनासवं ।
दिस्वा पसन्नो सुमनो, अब्भञ्जनमदासहं ॥

२७. “एकनवुतितो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, अब्भञ्जनस्सिदं फलं ॥

२८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

२९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अब्भञ्जनदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

अब्भञ्जनदायकत्थेरस्सापदानं चतुत्थं ।

५. सुपटदायकत्थेरअपदानं

३१. “दिवाविहारा निक्खन्तो, विपस्सी लोकनायको ।
लहुं सुपटकं [सुपटिकं (स्या०), पूपपवं (पी०)] दत्त्वा, कप्पं सग्गम्हि मोदहं ॥

३२. “एकनवुतितो कप्पे, सुपटकमदासहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सुपटस्स इदं फलं ॥

३३. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

३४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सुपटदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

सुपटदायकत्थेरस्सापदानं पञ्चमं ।

६. दण्डदायकत्थेरअपदानं

३६. “काननं वनमोगय्ह, वेळुं छेत्त्वानहं तदा ।
आलम्बणं करित्वान, सङ्खस्स अददिं बहुं [अहं (सी० स्या० पी०)] ॥

३७. “तेन चित्तप्पसादेन, सुब्बते अभिवादिय ।
आलम्बदण्डं दत्त्वान, पक्कामिं उत्तरामुखो ॥

३८. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं दण्डमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, दण्डदानस्सिदं फलं ॥

३९. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

४०. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

४१. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा दण्डदायको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

दण्डदायकत्थेरस्सापदानं छट्ठं ।

तेवीसतिमं भाणवारं ।

७. गिरिनेलपूजकत्थेरअपदानं

४२. “मिगलुद्धो पुरे आसिं, विपिने विचरं अहं ।
अद्वसं विरजं बुद्धं, सब्बधम्मान पारगुं ॥

४३. “तस्मिं महाकारुणिके, सब्बसत्तहिते रते ।
पसन्नचित्तो सुमनो, नेलपुप्फमपूजयिं ॥

४४. “एकतिंसे इतो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

४५. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

४६. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

४७. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा गिरिनेलपूजको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

गिरिनेलपूजकत्थेरस्सापदानं सत्तमं ।

८. बोधिसम्मज्जकत्थेरअपदानं

४८. “अहं पुरे बोधिपत्तं, उज्झितं चेतियङ्गणे ।

तं गहेत्वान छड्डेसिं, अलभिं वीसतीगुणे ॥

४९. “तस्स कम्मस्स तेजेन, संसरन्तो भवाभवे ।

दुवे भवे संसरामि, देवत्ते चापि मानुसे ॥

५०. “देवलोका चवित्वान, आगन्त्वा मानुसं भवं ।

दुवे कुले पजायामि, खत्तिये चापि ब्राह्मणे ॥

५१. “अङ्गपच्चङ्गसम्पन्नो, आरोहपरिणाहवा ।

अभिरूपो सुचि होमि, सम्पुण्णङ्गो अनूनको ॥

५२. “देवलोके मनुस्से वा, जातो वा यत्थ कत्थचि ।

भवे सुवण्णवण्णो च, उत्तत्तकनकूपमो ॥

५३. “मुदुका मद्दवा स्निद्धा [मुदु मद्दवा सिनिद्धा (स्या०)], सुखुमा सुकुमारिका ।

छवि मे सब्बदा होति, बोधिपत्ते सुछड्डिते [सुछड्डिते (सी०)] ॥

५४. “यतो कुतोचि गतीसु, सरीरे समुदागते ।

न लिम्पति रजोजल्लं, विपाको पत्तछड्डिते ॥

५५. “उण्हे वातातपे तस्स, अग्गितापेन वा पन ।

गत्ते सेदा न मुच्चन्ति, विपाको पत्तछड्डिते ॥

५६. “कुट्टं गण्डो किलासो च, तिलका पिळका तथा ।

न होन्ति काये दद्दु च, विपाको पत्तछड्डिते ॥

५७. “अपरम्पि गुणं तस्स, निब्बत्तति भवाभवे ।
रोगा न होन्ति कायस्मिं, विपाको पत्तच्छड्डिते ॥
५८. “अपरम्पि गुणं तस्स, निब्बत्तति भवाभवे ।
न होति चित्तजा पीळा, विपाको पत्तच्छड्डिते ॥
५९. “अपरम्पि गुणं तस्स, निब्बत्तति भवाभवे ।
अमित्ता न भवन्तस्स, विपाको पत्तच्छड्डिते ॥
६०. “अपरम्पि गुणं तस्स, निब्बत्तति भवाभवे ।
अनूनभोगो भवति, विपाको पत्तच्छड्डिते ॥
६१. “अपरम्पि गुणं तस्स, निब्बत्तति भवाभवे ।
अगिराजूहि चोरेहि, न होति उदके भयं ॥
६२. “अपरम्पि गुणं तस्स, निब्बत्तति भवाभवे ।
दासिदासा अनुचरा, होन्ति चित्तानुवत्तका ॥
६३. “यम्हि आयुप्पमाणम्हि, जायते मानुसे भवे ।
ततो न हायते आयु, तिष्ठते यावतायुक्कं ॥
६४. “अब्भन्तरा च बाहिरा [बहिचरा (सी० पी० क०)], नेगमा च सरट्ठका ।
न्युत्ता होन्ति सब्बेपि, वुद्धिकामा सुखिच्छका ॥
६५. “भोगवा यसवा होमि, सिरिमा जातिपक्खवा ।
अपेतभयसन्तासो, भवेहं सब्बतो भवे ॥
६६. “देवा मनुस्सा असुरा, गन्धब्बा यक्खरक्खसा ।
सब्बे ते परिरक्खन्ति, भवे संसरतो सदा ॥
६७. “देवलोके मनुस्से च, अनुभोत्वा उभो यसे ।
अवसाने च निब्बानं, सिवं पत्तो अनुत्तरं ॥
६८. “सम्बुद्धमुद्दिसित्वान, बोधिं वा तस्स सत्थुनो ।
यो पुञ्जं पसवे पोसो, तस्स किं नाम दुल्लभं ॥
६९. “मग्गे फले आगमे च, झानाभिज्जागुणेषु च ।
अज्जेसं अधिको हुत्वा, निब्बायामि अनासवो ॥

७०. “पुरेहं बोधिया पत्तं, छुट्वा हट्टमानसो ।
इमेहि वीसतङ्गेहि, समङ्गी होमि सब्बदा ॥

७१. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

७२. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

७३. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा बोधिसम्मज्जको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

बोधिसम्मज्जकत्थेरस्सापदानं अट्ठमं ।

९. आमण्डफलदायकत्थेरअपदानं

७४. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
वुट्ठहित्वा समाधिम्हा, चङ्कमी लोकनायको ॥

७५. “खारिभारं गहेत्वान, आहरन्तो फलं तदा ।
अद्वसं विरजं बुद्धं, चङ्कमन्तं महामुनिं ॥

७६. “पसन्नचित्तो सुमनो, सिसरे कत्वान अञ्जलिं ।
सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, आमण्डमददिं फलं ॥

७७. “सतसहस्सितो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, आमण्डस्स इदं फलं ॥

७८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

७९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

८०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा आमण्डफलदायको थेरो इमा

गाथायो अभासित्थाति ।

आमण्डफलदायकत्थेरस्सापदानं नवमं ।

१०. सुगन्धत्थेरअपदानं

८१. “इमम्हि भद्वके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।

कस्सपो नाम गोत्तेन [नामेन (सब्बत्थ)], उप्पज्जि वदतं वरो ॥

८२. “अनुब्यञ्जनसम्पन्नो, बात्तिसवरलक्खणो ।
ब्यामप्पभापरिवुतो, रंसिजालसमोत्थटो [रंसिजालसमोसटो (सी० पी०)] ॥
८३. “अस्सासेता यथा चन्दो, सूरियोव पभङ्करो ।
निब्बापेता यथा मेघो, सागरोव गुणाकरो ॥
८४. “धरणीरिव सीलेन, हिमवाव समाधिना ।
आकासो विय पज्जाय, असङ्गो अनिलो यथा ॥
८५. “स कदाचि महावीरो, परिसासु विसारदो ।
सच्चानि सम्पकासेति, उद्धरन्तो महाजनं ॥
८६. “तदा हि बाराणसियं, सेट्ठिपुत्तो महायसो ।
आसहं धनधज्जस्स [अनन्तधनधज्जस्स (क०)], पहूतस्स बहू तदा ॥
८७. “जङ्घाविहारं विचरं, मिगदायमुपेच्चहं [मुपेसहं (क०)] ।
अद्वसं विरजं बुद्धं, देसेन्तं अमतं पदं ॥
८८. “विसट्ठकन्तवचनं, करवीकसमस्सरं ।
हंसरुतेहि [हंसदुन्दुभि (स्या० पी०)] निग्घोसं, विज्जापेन्तं महाजनं ॥
८९. “दिस्वा देवातिदेवं तं, सुत्वाव मधुरं गिरं ।
पहायनप्पके भोगे, पब्बजिं अनगारियं ॥
९०. “एवं पब्बजितो चाहं, न चिरेन बहुस्सुतो ।
अहोसिं धम्मकथिको, विचित्तपटिभाणवा ॥
९१. “महापरिसमज्झेहं, हट्ठचित्तो पुनप्पुनं ।
वण्णयिं हेमवण्णस्स, वण्णं वण्णविसारदो ॥
९२. “एस खीणासवो बुद्धो, अनीघो छिन्नसंसयो ।
सब्बकम्मक्खयं पत्तो, विमुत्तोपधिसङ्खये ॥
९३. “एस सो भगवा बुद्धो, एस सीहो अनुत्तरो ।
सदेवकस्स लोकस्स, ब्रह्मचक्कप्पवत्तको ॥

९४. “दन्तो दमेता सन्तो च, समेता निब्बुतो इसि ।
निब्बापेता च अस्सत्थो, अस्सासेता महाजनं ॥
९५. “वीरो सूरो च विक्कन्तो [धीरो च (सी० पी०)], पज्जो कारुणिको वसी ।
विजितावी च स जिनो, अप्पगब्बो अनालयो ॥
९६. “अनेज्जो अचलो धीमा, अमोहो असमो मुनि ।
धोरहो उसभो नागो, सीहो सक्को गरूसुपि ॥
९७. “विरागो विमलो ब्रह्मा, वादी सूरो रणज्जहो ।
अखिलो च विसल्लो च, असमो संयतो [वुसभो (स्या०), पयतो (पी०)] सुचि ॥
९८. “ब्राह्मणो समणो नाथो, भिसक्को सल्लकत्तको ।
योधो बुद्धो सुतासुतो [सुतो सुतो (सी० पी०)], अचलो मुदितो सितो [दितो (सी०)] ॥
९९. “धाता धता च सन्ति च, कत्ता नेता पकासिता ।
सम्पहंसिता भेत्ता च, छेत्ता सोता पसंसिता ॥
१००. “अखिलो च विसल्लो च, अनीघो अकथंकथी ।
अनेजो विरजो कत्ता, गन्धा वत्ता पसंसिता ॥
१०१. “तारेता अत्थकारेता, कारेता सम्पदारिता ।
पापेता सहिता कन्ता, हन्ता आतापी तापसो [हन्ता, तापिता च विसोसिता (स्या०)] ॥
१०२. “समचित्तो [सच्चट्ठितो (स्या०)] समसमो, असहायो दयालयो [दयासयो (सी०)] ।
अच्छेरसत्तो [अच्छेरमन्तो (स्या०)] अकुहो, कतावी इसिसत्तमो ॥
१०३. “नित्तिण्णकङ्खो निम्मानो, अप्पमेय्यो अनूपमो ।
सब्बवाक्यपथातीतो, सच्च नेय्यन्तगू [सब्बनेय्यन्तिको (स्या०)] जिनो ॥
१०४. “सत्तसारवरे [सतरंसीवरे (स्या०)] तस्मिं, पसादो अमतावहो ।
तस्मा बुद्धे च धम्मे च, सङ्गे सद्धा महत्थिका [महिद्धिका (सी० क०)] ॥
१०५. “गुणेहि एवमादीहि, तिलोकसरणुत्तमं ।
वण्णेन्तो परिसामज्झे, अकं [कथिं (स्या०)] धम्मकथं अहं ॥
१०६. “ततो चुताहं तुसिते, अनुभोत्वा महासुखं ।
ततो चुतो मनुस्सेसु, जातो होमि सुगन्धिको ॥

१०७. “निस्सासो मुखगन्धो च, देहगन्धो तथेव मे ।

सेदगन्धो च सततं, सब्बगन्धोव होति मे [सब्बगन्धोतिसेति मे (सी० पी०)] ॥

१०८. “मुखगन्धो सदा मय्हं, पदुमुप्पलचम्पको ।

परिसन्तो [आदिसन्तो (सी०), अतिकन्तो (स्या०), अतिसन्तो (पी०)] सदा वाति, सरीरो च तथेव मे ॥

१०९. “गुणत्थवस्स सब्बन्तं, फलं तु [फलन्तं (स्या०)] परमब्भुतं ।

एकगमनसा सब्बे, वण्णयिस्सं [भासितस्स (स्या०)] सुणाथ मे ॥

११०. “गुणं बुद्धस्स वत्त्वान, हिताय च न सदिसं [हिताय जनसन्धिसु (सी० पी०), हिताय नं सुखावहं (स्या०)] ।

सुखितो [सुचित्तो (स्या०)] होमि सब्बत्थ, सङ्गो वीरसमायुतो [सरद्धनिसमायुतो (सी०)] ॥

१११. “यसस्सी सुखितो कन्तो, जुतिमा पियदस्सनो ।

वत्ता अपरिभूतो च, निद्वोसो पञ्जवा तथा ॥

११२. “खीणे आयुसि [पासुसि (स्या०)] निब्बानं, सुलभं बुद्धभत्तिनो ।

तेसं हेतुं पवक्खामि, तं सुणाथ यथातथं ॥

११३. “सन्तं यसं भगवतो, विधिना अभिवादयं ।

तत्थ तत्थूपपन्नोपि [यत्थ तत्थूपपन्नोपि (सी० पी०)], यसस्सी तेन होमहं ॥

११४. “दुक्खस्सन्तकरं बुद्धं, धम्मं सन्तमसङ्खतं ।

वण्णयं सुखदो आसिं, सत्तानं सुखितो ततो ॥

११५. “गुणं वदन्तो बुद्धस्स, बुद्धपीतिसमायुतो ।

सकन्तिं परकन्तिज्ज, जनयिं तेन कन्तिमा ॥

११६. “जिनो ते तित्थिकाकिण्णे [जनोघे तित्थिकाकिण्णे (सी० पी०), जिनो यो तित्थिकातिण्णो (स्या०)], अभिभुय्य
कुतित्थिये ।

गुणं वदन्तो जोतेसिं [थोमेसिं (स्या०)], नायकं जुतिमा ततो ॥

११७. “पियकारी जनस्सापि, सम्बुद्धस्स गुणं वदं ।

सरदोव ससङ्कोहं, तेनासिं पियदस्सनो ॥

११८. “यथासत्तिवसेनाहं, सब्बवाचाहि सन्थविं ।

सुगतं तेन वागिसो, विचित्तपटिभानवा ॥

११९. “ये बाला विमतिं पत्ता, परिभोन्ति महामुनिं ।

निग्गहिं ते सद्धम्मणेन, परिभूतो न तेनहं [परिभूतेन तेनहं (स्या०)] ॥

१२०. “बुद्धवण्णेन सत्तानं, किलेसे अपनेसहं ।

निक्किलेसमनो होमि, तस्स कम्मस्स वाहसा ॥

१२१. “सोतूनं बुद्धिमज्जिं [बुद्धिमज्जिं (सी० पी०)], बुद्धानुस्सतिदेसको ।

तेनाहमासिं [तेनापि चासिं (स्या०)] सप्पज्जो, निपुणत्थविपस्सको ॥

१२२. “सब्बासवपरिक्खीणो, तिण्णसंसारसागरो ।

सिखीव अनुपादानो, पापुणिस्सामि निब्बुतिं ॥

१२३. “इमस्मिंयेव कप्पस्मिं, यमहं सन्थविं जिने ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धवण्णस्सिदं फलं ॥

१२४. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१२५. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१२६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सुगन्धो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

सुगन्धत्थेरस्सापदानं दसमं ।

तिण्णदायकवग्गो तेपज्जासमो ।

तस्सुद्धानं —

तिण्णदो मज्जदो चेव, सरणब्भज्जनप्पदो ।

सुपटो दण्डदायी च, नेलपूजी तथेव च ॥

बोधिसम्मज्जको मण्डो, सुगन्धो दसमोति च ।

गाथासतं सतेवीसं, गणितज्चेत्थ सब्बसो ॥

५४. कच्चायनवग्गो

१. महाकच्चायनत्थेरअपदानं

१. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, अनेजो अजितं जयो ।

- सतसहस्से कप्पानं, इतो उप्पज्जि नायको ॥
२. “वीरो कमलपत्तक्खो, ससङ्कविमलाननो ।
कनकाचलसङ्कासो [कञ्चनतचसङ्कासो (स्या०)], रविदित्तिसमप्पभो ॥
३. “सत्तनेत्तमनोहारी, वरलक्खणभूसितो ।
सब्बवाक्यपथातीतो, मनुजामरसक्कतो ॥
४. “सम्बुद्धो बोधयं सत्ते, वागीसो मधुरस्सरो ।
करुणानिबन्धसन्तानो, परिसासु विसारदो ॥
५. “देसेति मधुरं धम्मं, चतुसच्चूपसंहितं ।
निमुग्गे मोहपङ्कम्हि, समुद्धरति पाणिने ॥
६. “तदा एकचरो हुत्वा, तापसो हिमवालयो ।
नभसा मानुसं लोकं, गच्छन्तो जिनमद्दसं ॥
७. “उपेच्च सन्तिकं तस्स, अस्सोसिं धम्मदेसनं ।
वण्णयन्तस्स वीरस्स, सावकस्स महागुणं ॥
८. “सङ्घित्तेन मया वुत्तं, वित्थारेन पकासयं ।
परिसं मच्च तोसेति, यथा कच्चायनो अयं ॥
९. ““नाहं एवमिधेकच्चं [एवंविधं कञ्चि (सी० पी०)], अज्जं पस्सामि सावकं ।
तस्मातदग्गे [तस्मेतदग्गे (सी०)] एसग्गो, एवं धारेथ भिक्खवो’ ॥
१०. “तदाहं विम्हितो हुत्वा, सुत्वा वाक्यं मनोरमं ।
हिमवन्तं गमित्वान, आहित्वा [आहत्वा (सी० पी०)] पुप्फसज्जयं ॥
११. “पूजेत्वा लोकसरणं, तं ठानमभिपत्थयिं ।
तदा ममासयं जत्वा, ब्याकासि स रणज्जहो ॥
१२. ““पस्सथेतं इसिवरं, निद्धन्तकनकत्तचं ।
उद्धग्गलोमं पीणंसं, अचलं पज्जलिं ठितं ॥
१३. ““हासं सुपुण्णनयनं, बुद्धवण्णगतासयं ।
धम्मजं उग्गहदयं [धम्मं व विग्गहवरं (सी०), धम्मपटिग्गहवरं (पी०)], अमतासित्तसन्निभं’ ॥

१४. “कच्चानस्स गुणं सुत्वा, तं ठानं पत्थयं ठितो ।
अनागतमिह अद्धाने, गोतमस्स महामुने ॥
१५. “तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
कच्चानो नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको ॥
१६. “बहुस्सुतो महाजाणी, अधिप्पायविदू मुने ।
पापुणिस्सति तं ठानं, यथायं व्याकतो मया ॥
१७. “सतसहस्सितो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१८. “दुवे भवे संसरामि, देवत्ते अथ मानुसे ।
अज्जं गतिं न गच्छामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१९. “दुवे कुले पजायामि, खत्तिये अथ ब्राह्मणे ।
नीचे कुले न जायामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२०. “पच्छिमे च भवे दानि, जातो उज्जेनियं पुरे [जातो, उज्जेनियं पुरे रमे (स्या०)] ।
पज्जोतस्स च चण्डस्स, पुरोहितदिजाधिनो [पुरोहितदिजातिनो (सी० पी०)] ॥
२१. “पुत्तो तिरिटिवच्छस्स [तिरिटिवच्छस्स (सी०), तिपितिवच्छस्स (स्या०)], निपुणो वेदपारगू ।
माता च चन्दिमा नाम, कच्चानोहं वरत्तचो ॥
२२. “वीमंसनत्थं बुद्धस्स, भूमिपालेन पेसितो ।
दिस्वा मोक्खपुरद्वारं, नायकं गुणसञ्चयं ॥
२३. “सुत्वा च विमलं वाक्यं, गतिपङ्कविसोसनं ।
पापुणिं अमतं सन्तं, सेसेहि सह सत्तहि ॥
२४. “अधिप्पायविदू जातो, सुगतस्स महामते ।
ठपितो एतदग्गे च, सुसमिद्धमनोरथो ॥
२५. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागोव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
२६. “स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
“स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके । तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२७. “पटिसम्भिता चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा महाकच्चायनो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

महाकच्चायनत्थेरस्सापदानं पठमं ।

२. वक्कलित्थेरअपदानं

२८. “इतो सतसहस्सम्हि, कप्पे उप्पज्जि नायको ।
अनोमनामो अमितो, नामेन पदुमुत्तरो ॥

२९. “पदुमाकारवदनो, पदुमामलसुच्छवी ।
लोकेनानुपलित्तोव तोयेन पदुमं यथा ॥

३०. “वीरो पदुमपत्तक्खो, कन्तो च पदुमं यथा ।
पदुमुत्तरगन्धोव, तस्मा सो पदुमुत्तरो ॥

३१. “लोकजेट्ठो च निम्मानो, अन्धानं नयनूपमो ।
सन्तवेसो गुणनिधि, करुणामतिसागरो ॥

३२. “स कदाचि महावीरो, ब्रह्मासुरसुरच्चितो ।
सदेवमनुजाकिण्णे, जनमज्झे जिनुत्तमो [जनुत्तमो (स्या० पी०), अनुत्तमो (क०) वङ्गीसत्थेरापदानेपि] ॥

३३. “वदनेन सुगन्धेन, मधुरेन रुतेन च ।
रज्जयं परिसं सब्बं, सन्थवी सावकं सकं ॥

३४. “सद्धाधिमुत्तो सुमति, मम दस्सनलालसो [दस्सनसालयो (स्या०)] ।
नत्थि एतादिसो अज्जो, यथायं भिक्खु वक्कलि ॥

३५. “तदाहं हंसवतियं, नगरे ब्राह्मणत्रजो ।
हुत्वा सुत्वा च तं वाक्यं, तं ठानमभिरोचयिं ॥

३६. “ससावकं तं विमलं, निमन्तेत्वा तथागतं ।
सत्ताहं भोजयित्वान, दुस्सेहच्छादयिं तदा ॥

३७. “निपच्च सिरसा तस्स, अनन्तगुणसागरे ।
निमुग्गो पीतिसम्पुण्णो, इदं वचनमब्रविं ॥
३८. “‘यो सो तया सन्थवितो, इतो सत्तमके मुनि [इध सद्धाधिमुत्तो इसि (स्या०), इतो सत्तमकेहनि (सी० पी०)] ।
भिक्षु सद्धावतं अग्गो, तादिसो होमहं मुने’ ॥
३९. “एवं वुत्ते महावीरो, अनावरणदस्सनो ।
इमं वाक्यं उदीरेसि, परिसाय महामुनि ॥
४०. “‘पस्सथेतं माणवकं, पीतमट्टनिवासनं ।
हेमयज्जोपचितङ्गं [हेमयज्जोपवीतङ्गं (सी०)], जननेत्तमनोहरं ॥
४१. “‘एसो अनागतद्धाने, गोतमस्स महेसिनो ।
अग्गो सद्धाधिमुत्तानं, सावकोयं भविस्सति ॥
४२. “‘देवभूतो मनुस्सो वा, सब्बसन्तापवज्जितो ।
सब्बभोगपरिव्यूहो, सुखितो संसरिस्सति ॥
४३. “‘सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
४४. “‘तस्स धम्मेसु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
वक्कलि नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको’ ॥
४५. “‘तेन कम्मविसेसेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
४६. “‘सब्बत्थ सुखितो हुत्वा, संसरन्तो भवाभवे ।
सावत्थियं पुरे जातो, कुले अज्जतरे अहं ॥
४७. “‘नोनीतसुखुमालं मं, जातपल्लवकोमलं ।
मन्दं उत्तानसयनं, पिसाचभयतज्जिता ॥
४८. “‘पादमूले महेसिस्स, सायेसुं दीनमानसा ।
इमं ददाम ते नाथ, सरणं होहि नायक ॥
४९. “‘तदा पटिग्गहि सो मं, भीतानं सरणो मुनि ।
जालिना चक्कङ्कितेन [सङ्कलङ्केन (सी०)], मुदुकोमलपाणिना ॥

५०. “तदा पभुति तेनाहं, अरक्खेय्येन रक्खितो ।
सब्बवेरविनिमुत्तो [सब्बव्याधिविनिमुत्तो (स्या०), सब्बूपधिविनिमुत्तो (पी०)], सुखेन परिवुद्धितो ॥
५१. “सुगतेन विना भूतो, उक्कण्ठामि मुहुत्तकं ।
जातिया सत्तवस्सोहं, पब्बजिं अनगारियं ॥
५२. “सब्बपारमिसम्भूतं, नीलक्खिनयनं [लङ्किनीलयनं (सी०)] वरं ।
रूपं सब्बसुभाकिण्णं, अतित्तो विहरामहं [विहयामहं (सी० पी०)] ॥
५३. “बुद्धरूपरतिं [बुद्धो रूपरतिं (सी०)] जत्वा, तदा ओवदि मं जिनो ।
‘अलं वक्कलि किं रूपे, रमसे बालनन्दिते ॥
५४. “‘यो हि पस्सति सद्धम्मं, सो मं पस्सति पण्डितो ।
अपस्समानो सद्धम्मं, मं पस्समि न पस्सति ॥
५५. “‘अनन्तादीनवो कायो, विसरुक्खसमूपमो ।
आवासो सब्बरोगानं, पुज्जो दुक्खस्स केवलो ॥
५६. “‘निब्बिन्दिय ततो रूपे, खन्धानं उदयब्बयं ।
पस्स उपक्किलेसानं, सुखेनन्तं गमिस्सति’ ॥
५७. “एवं तेनानुसिद्धोहं, नायकेन हितेसिना ।
गिज्झकूटं समारुह, झायामि गिरिकन्दरे ॥
५८. “ठितो पब्बतपादमिह, अस्सासयि [ममाहसो (सी०)] महामुनि ।
वक्कलीति जिनो वाचं, तं सुत्वा मुदितो अहं ॥
५९. “पक्खन्दिं सेलपब्भारे, अनेकसतपोरिसे ।
तदा बुद्धानुभावेन, सुखेनेव महिं गतो ॥
६०. “पुनोपि [पुनापि (स्या०), मुनि मं (क०)] धम्मं देसेति, खन्धानं उदयब्बयं ।
तमहं धम्ममज्जाय, अरहत्तमपापुणिं ॥
६१. “सुमहापरिसमज्झे, तदा मं चरणन्तगो ।
अगं सद्धाधिमुत्तानं, पज्जपेसि महामति ॥
६२. “सतसहस्सितो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

६३. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

६४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

६५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा वक्कलित्थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

वक्कलित्थेरस्सापदानं दुतियं ।

३. महाकप्पिनत्थेरअपदानं

६६. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मन पारगू ।

उदितो अजटाकासे [जगदाकासे (सी०), जलदाकासे (पी०)], रवीव सरदम्बरे ॥

६७. “वचनाभाय बोधेति, वेनेय्यपदुमानि सो ।

किलेसपङ्कं सोसेति, मतिरंसीहि नायको ॥

६८. “तित्थियानं यसे [यसो (सी० पी०)] हन्ति, खज्जोताभा यथा रवि ।

सच्चत्थाभं पकासेति, रतनं दिवाकरो ॥

६९. “गुणानं आयतिभूतो, रतनानं सागरो ।

पज्जुन्नोरिव भूतानि, धम्ममेधेन वस्सति ॥

७०. “अक्खदस्सो तदा आसिं, नगरे हंससव्हये ।

उपेच्च धम्ममस्सोसिं, जलजुत्तमनामिनो ॥

७१. “ओवादकस्स भिक्खूनं, सावकस्स कताविनो ।

गुणं पकासयन्तस्स, तप्पयन्तस्स [तोसयन्तस्स (सी०), हासयन्तस्स (स्या०), वासयन्तस्स (पी०)] मे मनं ॥

७२. “सुत्वा पतीतो सुमनो, निमन्तेत्वा तथागतं ।

ससिस्सं भोजयित्वान, तं ठानमभिपत्थयिं ॥

७३. “तदा हंससमभागो, हंसदुन्दुभिनिस्सनो [हंसदुन्दुभिसुस्सरो (सी०)] ।

पस्सथेतं महामत्तं, विनिच्छयविसारदं ॥

७४. “पतितं पादमूले मे, समुगततनूरुहं ।

जीमूतवण्णं पीणंसं, पसन्ननयनाननं ॥

७५. “परिवारेन महता, राजयुत्तं महायसं ।
एसो कताविनो ठानं, पत्थेति मुदितासयो ॥
७६. “इमिना पणिपातेन, चागेन पणिधीहि च [पिण्डपातेन, चेतना पणिधीहि च (सी०)] ।
कप्पसतसहस्सानि, नुपपज्जति दुग्गतिं ॥
७७. “देवेसु देवसोभगं, मनुस्सेसु महन्ततं ।
अनुभोत्वान सेसेन [अभुत्वाव सेसेन (सी०), अनुभोत्वाव सेसेन (स्या०)], निब्बानं पापुणिस्सति ॥
७८. “सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
७९. “तस्स धम्मेसु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
कप्पिनो नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको ॥
८०. “ततोहं सुकतं कारं, कत्वान जिनसासने ।
जहित्वा मानुसं देहं, तुसितं अगमासहं ॥
८१. “देवमानुसरज्जानि, सतसो अनुसासिय ।
बाराणसियमासन्ने, जातो केनियजातियं ॥
८२. “सहस्सपरिवारेन [सतसहस्सपरिवारो (स्या०)], सपजापतिको अहं ।
पञ्च पच्चेकबुद्धानं, सतानि समुपट्ठहिं ॥
८३. “तेमासं भोजयित्वान, पच्छादम्ह तिचीवरं ।
ततो चुता मयं सब्बे, अहुम्ह तिदसूपगा ॥
८४. “पुनो सब्बे मनुस्सत्तं, अगमिम्ह ततो चुता ।
कुक्कुटम्हि पुरे जाता, हिमवन्तस्स पस्सतो ॥
८५. “कप्पिनो नामहं आसिं, राजपुत्तो महायसो ।
सेसामच्चकुले जाता, ममेव परिवारयुं ॥
८६. “महारज्जसुखं पत्तो, सब्बकामसमिद्धिमा ।
वाणिजेहि समक्खातं, बुद्धप्पादमहं सुणिं ॥
८७. “बुद्धो लोके समुप्पन्नो, असमो एकपुग्गलो ।
सो पकासेति सद्धम्मं, अमतं सुखमुत्तमं ॥

८८. “‘सुयुत्ता तस्स सिस्सा च, सुमुत्ता च अनासवा’ ।
‘सुत्वा नेसं सुवचनं, सक्करित्वान वाणिजे ॥
८९. “‘पहाय रज्जं सामच्चो, निक्खमिं बुद्धमामको ।
नदिं दिस्वा महाचन्दं, पूरितं समतित्तिकं ॥
९०. “‘अप्पतिट्ठं अनालम्बं, दुत्तरं सीघवाहिनिं ।
गुणं सरित्वा बुद्धस्स, सोत्थिना समतिक्कमिं ॥
९१. “‘भवसोतं सचे बुद्धो, तिण्णो लोकन्तगू विदू [विभू (क०)] ।
एतेन सच्चवज्जेन, गमनं मे समिज्झतु ॥
९२. “‘यदि सन्तिगमो मग्गो, मोक्खो चच्चन्तिकं [मोक्खदं सन्तिकं (स्या०)] सुखं ।
एतेन सच्चवज्जेन, गमनं मे समिज्झतु ॥
९३. “‘सङ्घो चे तिण्णकन्तारो, पुज्जक्खेतो अनुत्तरो ।
एतेन सच्चवज्जेन, गमनं मे समिज्झतु’ ॥
९४. “‘सह कते सच्चवरे, मग्गा अपगतं जलं ।
ततो सुखेन उत्तिण्णो, नदीतीरे मनोरमे ॥
९५. “‘निसिन्नं अद्दसं बुद्धं, उदेन्तं पभङ्करं ।
जलन्तं हेमसेलं, दीपरुक्खं जोजितं ॥
९६. “‘ससिं व तारासहितं, सावकेहि पुरक्खतं ।
वासवं विय वस्सन्तं, देसनाजलदन्तरं [देवेन जलनन्दनं (स्या० पी०)] ॥
९७. “‘वन्दित्वान सहामच्चो, एकमन्तमुपाविसिं ।
ततो नो आसयं [ततो अज्झासयं (स्या०)] जत्वा, बुद्धो धम्ममदेसयि ॥
९८. “‘सुत्वान धम्मं विमलं, अवोचुम्ह मयं जिनं ।
‘पब्बाजेहि महावीर, निब्बिन्दाम्ह [निब्बिन्नाम्ह (सी० पी०), ओतिण्णम्ह (स्या०)] मयं भवे’ ॥
९९. “‘स्वक्खातो भिक्खवे धम्मो, दुक्खन्तकरणाय वो ।
चरथ ब्रह्मचरियं, इच्चाह मुनिसत्तमो ॥
१००. “‘सह वाचाय सब्बेपि, भिक्खुवेसधरा मयं ।
अहुम्ह उपसम्पन्ना, सोतापन्ना च सासने ॥

१०१. “ततो जेतवनं गन्त्वा, अनुसासि विनायको ।
अनुसिद्धो जिनेनाहं, अरहत्तमपापुणिं ॥

१०२. “ततो भिक्खुसहस्सानि [भिक्खुसहस्सं तं (सी० पी०)], अनुसासिमहं तदा ।
ममानुसासनकरा, तेपि आसुं अनासवा ॥

१०३. “जिनो तस्मिं गुणे तुट्ठो, एतदग्गे ठपेसि मं ।
भिक्खुओवादकानग्गो, कप्पिनोति महाजने ॥

१०४. “सतसहस्से कतं कम्मं, फलं दस्सेसि मे इध ।
पमुत्तो सरवेगोव, किलेसे झापयिं [झापयी (सी०)] मम ॥

१०५. “किलेसा झापिता मय्हं... पे०... विहरामि अनासवो ॥

१०६. “स्वागतं वत मे आसि... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१०७. “पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा महाकप्पिनो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

महाकप्पिनत्थेरस्सापदानं ततियं ।

४. दब्बमल्लपुत्तत्थेरअपदानं

१०८. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बलोकविदू मुनि ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि चक्खुमा ॥

१०९. “ओवादको विज्जापको, तारको सब्बपाणिनं ।
देसनाकुसलो बुद्धो, तारेसि जनतं बहुं ॥

११०. “अनुकम्पको कारुणिको, हितेसी सब्बपाणिनं ।
सम्पत्ते तित्थिये सब्बे, पञ्चसीले पतिट्ठपि [पतिट्ठहि (स्या० क०)] ॥

१११. “एवं निराकुलं आसि, सुज्जतं [सुज्जकं (सी०) एवमुपरिपि] तित्थियेहि च ।
विचित्तं अरहन्तेहि, वसीभूतेहि तादिभि ॥

११२. “रतनानट्ठपज्जासं, उगतो सो महामुनि ।
कञ्चनग्घियसङ्कासो, बात्तिसवरलक्खणो ॥

११३. “वस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
११४. “तदाहं हंसवतियं, सेट्ठिपुत्तो महायसो ।
उपेत्वा लोकपज्जोतं, अस्सोसिं धम्मदेसनं ॥
११५. “सेनासनानि भिक्खून्, पज्जापेन्तं ससावकं ।
कित्तयन्तस्स वचनं, सुणित्वा मुदितो अहं ॥
११६. “अधिकारं ससङ्घस्स, कत्वा तस्स महेसिनो ।
निपच्च सिरसा पादे, तं ठानमभिपत्थयिं ॥
११७. “तदाह स महावीरो, मम कम्मं पकित्तयं ।
‘यो ससङ्घमभोजेसि, सत्ताहं लोकनायकं ॥
११८. “‘सोयं कमलपत्तक्खो, सीहंसो कनकत्तचो ।
मम पादमूले निपति [पतितो (पी०)], पत्थयं ठानमुत्तमं ॥
११९. “‘सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
१२०. “‘सावको तस्स बुद्धस्स, दब्बो नामेन विस्सुतो ।
सेनासनपज्जापको, अगगो हेस्सतियं तदा’ ॥
१२१. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
१२२. “सतानं तीणिक्खत्तुज्ज, देवरज्जमकारयिं ।
सतानं पज्जक्खत्तुज्ज, चक्कवत्ती अहोसहं ॥
१२३. “पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ।
सब्बत्थ सुखितो आसिं, तस्स कम्मस्स वाहसा ॥
१२४. “एकनवुत्तितो कप्पे, विपस्सी नाम नायको ।
उप्पज्जि चारुदस्सनो [चारुनयनो (सी० स्या० पी०)], सब्बधम्मविपस्सको ॥
१२५. “दुट्ठचित्तो उपवदिं, सावकं तस्स तादिनो ।
सब्बासवपरिक्खीणं, सुद्धोति च विजानिय ॥

१२६. “तस्सेव नरवीरस्स, सावकानं महेसिनं ।
सलाकज्ज गहेत्वान [\[सलाकं पग्गहेत्वान \(सी० पी०\)\]](#), खीरोदनमदासहं ॥
१२७. “इमम्हि भद्दके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥
१२८. “सासनं जोतयित्वान, अभिभुय्य कुतित्थिये ।
विनेय्ये विनयित्वाव, निब्बुतो सो ससावको ॥
१२९. “ससिस्से निब्बुते नाथे, अत्थमेन्तम्हि सासने ।
देवा कन्दिंसु संविग्गा, मुत्तकेसा रुदम्मुखा ॥
१३०. “निब्बायिस्सति धम्मक्खो, न पस्सिस्साम सुब्बते ।
न सुणिस्साम सद्धम्मं, अहो नो अप्पपुज्जता ॥
१३१. “तदायं पथवी सब्बा, अचला सा चलाचला [\[चलाचली \(सी०\), पुलापुली \(स्या०\)\]](#) ।
सागरो च ससोकोव, विनदी करुणं गिरं ॥
१३२. “चतुदिसा दुन्दुभियो, नादयिंसु अमानुसा ।
समन्ततो असनियो, फलिसु च भयावहा ॥
१३३. “उक्का पतिसु नभसा, धूमकेतु च दिस्सति ।
सधूमा जालवट्टा च [\[सब्बथलजसत्ता च \(सी०\)\]](#), रविंसु करुणं मिगा ॥
१३४. “उप्पादे दारुणे दिस्वा, सासनत्थङ्गसूचके ।
संविग्गा भिक्खवो सत्त, चिन्तयिम्ह मयं तदा ॥
१३५. “सासनेन विनाम्हाकं, जीवितेन अलं मयं ।
पविसित्वा महारज्जं, युज्जाम जिनसासनं ॥
१३६. “अद्दसम्ह तदारज्जे, उब्बिद्धं सेलमुत्तमं ।
निस्सेणिया तमारुह, निस्सेणिं पातयिम्हसे ॥
१३७. “तदा ओवदि नो थेरो, बुद्धुप्पादो सुदुल्लभो ।
सद्धातिदुल्लभा लद्धा, थोकं सेसज्ज सासनं ॥
१३८. “निपतन्ति खणातीता, अनन्ते दुक्खसागरे ।
तस्मा पयोगो कत्तब्बो, याव ठाति मुने मतं [\[याव तिड्ढति सासनं \(स्या०\)\]](#) ॥

१३९. “अरहा आसि सो थेरो, अनागामी तदानुगो ।
सुसीला इतरे युत्ता, देवलोकं अगम्हसे ॥

१४०. “निब्बुतो तिण्णसंसारो, सुद्धावासे च एकको ।
अहञ्च पक्कुसाति च, सभियो बाहियो तथा ॥

१४१. “कुमारकस्सपो चेव, तत्थ तत्थूपगा मयं ।
संसारबन्धना मुत्ता, गोतमेनानुकम्पिता ॥

१४२. “मल्लेसु कुसिनारायं, जातो गम्भेव मे सतो ।
माता मता चितारुळ्हा, ततो निप्पतितो अहं ॥

१४३. “पतितो दब्बपुञ्जमि, ततो दब्बोति विस्सुतो ।
ब्रह्मचारीबलेनाहं, विमुत्तो सत्तवस्सिको ॥

१४४. “खीरोदनबलेनाहं, पञ्चहङ्गेहुपागतो ।
खीणासवोपवादेन, पापेहि बहुचोदितो ॥

१४५. “उभो पुञ्जञ्च पापञ्च, वीतिवत्तोमि दानिहं ।
पत्त्वान परमं सन्ति, विहरामि अनासवो ॥

१४६. “सेनासनं पञ्जापयिं, हासयित्वान सुब्बते ।
जिनो तस्मिं गुणे तुट्ठो, एतदग्गे ठपेसि मं ॥

१४७. “किलेसा झापिता मय्हं... पे०... विहरामि अनासवो ॥

१४८. “स्वागतं वत मे आसि... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१४९. “पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा दब्बमल्लपुत्तो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

दब्बमल्लपुत्तत्थेरस्सापदानं चतुत्थं ।

५. कुमारकस्सपत्थेरअपदानं

१५०. “इतो सतसहस्समि, कप्पे उप्पज्जि नायको ।
सब्बलोकहितो वीरो, पदुमुत्तरनामको ॥

१५१. “तदाहं ब्राह्मणो हुत्वा, विस्सुतो वेदपारगू ।
दिवाविहारं विचरं, अद्वसं लोकनायकं ॥

१५२. “चतुसच्चं पकासेन्तं, बोधयन्तं सदेवकं ।
विचित्तकथिकानगं, वण्णयन्तं महाजने ॥

१५३. “तदा मुदितचित्तोहं, निमन्तेत्वा तथागतं ।
नानारत्तेहि वत्थेहि, अलङ्कारित्वान मण्डपं ॥

१५४. “नानारतनपज्जोतं, ससङ्घं भोजयिं तहिं ।
भोजयित्वान सत्ताहं, नानगरसभोजनं ॥

१५५. “नानाचित्तेहि [नानावण्णेहि (सी०)] पुप्फेहि, पूजयित्वा ससावकं [महावीरं (क०)] ।
निपच्च पादमूलमिह, तं ठानं पत्थयिं अहं ॥

१५६. “तदा मुनिवरो आह, करुणेकरसासयो [करुणो करुणालयो (स्या०)] ।
पस्सथेतं दिजवरं, पदुमाननलोचनं ॥

१५७. “पीतिपामोज्जबहुलं, समुगततनूरुहं ।
हासमित्तविसालक्खं, मम सासनलालसं ॥

१५८. “पतितं पादमूले मे, एकावत्थसुमानसं [एकवत्थं सुमानसं (स्या० क०)] ।
एस पत्थेति तं ठानं, विचित्तकथिकत्तनं [विचित्तकथिकत्तदं (सी० पी०)] ॥

१५९. “सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

१६०. “तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
कुमारकस्सपो नाम, हेस्सति सत्थु सावको ॥

१६१. “विचित्तपुप्फदुस्सानं, रतनानञ्च वाहसा ।
विचित्तकथिकानं सो, अगगतं पापुणिस्सति ॥

१६२. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

१६३. “परिब्भमं भवाभवे [भवाकासे (सी० पी०)], रङ्गमज्जे यथा नटो ।
साखमिगत्रजो हुत्वा, मिगिया कुच्छिमोक्कमिं ॥

१६४. “तदा मयि कुच्छिगते, वज्झवारो उपड्डितो ।
साखेन चत्ता मे माता, निग्रोधं सरणं गता ॥

१६५. “तेन सा मिगराजेन, मरणा परिमोचिता ।
परिच्चजित्वा सपाणं [संपाणं (सी० पी०)], ममेवं ओवदी तदा ॥

१६६. “निग्रोधमेव सेवेय्य, न साखमुपसंवसे ।
निग्रोधस्मिं मतं सेय्यो, यच्च साखम्हि जीवितं” ॥

१६७. “तेनानुसिद्धा मिगयूथपेन, अहञ्च माता च तथेतरे च [चितरे च (स्या०), तस्सोवादेन (पी०), चितरे च
तस्सोवादं (क०)] ।
आगम्म रम्मं तुसिताधिवासं, गता पवासं सघरं यथेव ॥

१६८. “पुनो कस्सपवीरस्स, अत्थमेन्तम्हि सासने ।
आरुह्ण सेलसिखरं, युज्जित्वा जिनसासनं ॥

१६९. “इदानाहं राजगहे, जातो सेट्ठिकुले अहुं ।
आपन्नसत्ता मे माता, पब्बजि अनगारियं ॥

१७०. “सगब्भं तं विदित्वान, देवदत्तमुपानयुं ।
सो अवोच ‘विनासेथ, पापिकं भिक्खुनिं इमं’ ॥

१७१. “इदानिपि मुनिन्देन, जिनेन अनुकम्पिता ।
सुखिनी अजनी मय्हं, माता भिक्खुनुपस्सये ॥

१७२. “तं विदित्वा महीपालो, कोसलो मं अपोसयि ।
कुमारपरिहारेन, नामेनाहञ्च कस्सपो ॥

१७३. “महाकस्सपमागम्म, अहं कुमारकस्सपो ।
वम्मिकसदिसं कायं, सुत्वा बुद्धेन देसितं ॥

१७४. “ततो चित्तं विमुच्चि मे, अनुपादाय सब्बसो ।
पायासिं दमयित्वाहं, एतदग्गमपापुणिं ॥

१७५. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं... पे० ... विहरामि अनासवो ॥

१७६. “स्वागतं वत मे आसि... पे० ... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१७७. “पटिसम्भिदा चतस्सो... पे० ... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कुमारकस्सपो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

कुमारकस्सपत्थेरस्सापदानं पञ्चमं ।

चतुवीसतिमं भाणवारं ।

६. बाहियत्थेरअपदानं

१७८. “इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ।
महप्पभो तिलोकगो, नामेन पदुमुत्तरो ॥

१७९. “खिप्पाभिज्जस्स भिक्खुस्स, गुणं कित्तयतो मुने ।
सुत्वा उदग्गचित्तोहं, कारं कत्वा महेसिनो ॥

१८०. “दत्त्वा सत्ताहिकं दानं, ससिस्सस्स मुने अहं ।
अभिवादिय सम्बुद्धं, तं ठानं पत्थयिं तदा ॥

१८१. “ततो मं ब्याकरि बुद्धो, ‘एतं पस्सथ ब्राह्मणं ।
पतितं पादमूले मे, चरियं पच्चवेक्खणं [पसन्ननयनाननं (सी०), पीनसम्पन्नवेक्खणं (स्या०), पीणंसं
पच्चवेक्खणं (पी०)] ॥

१८२. “हेमयज्जोपचितङ्गं, अवदाततनुत्तचं ।
पलम्बबिम्बतम्बोद्धं, सेततिण्हसमं दिजं ॥

१८३. “गुणथामबहुतरं, समुगततनूरुहं ।
गुणोघायतनीभूतं, पीतिसम्फुल्लिताननं ॥

१८४. “एसो पत्थयते ठानं, खिप्पाभिज्जस्स भिक्खुनो ।
अनागते महावीरो, गोतमो नाम हेस्सति ॥

१८५. “तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
बाहियो नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको ॥

१८६. “तदा हि तुट्ठो वुट्ठाय, यावजीवं महामुने ।
कारं कत्वा चुतो सग्गं, अगं सभवनं यथा ॥

१८७.

“देवभूतो मनुस्सो वा, सुखितो तस्स कम्मनो ।
वाहसा संसरित्वान, सम्पत्तिमनुभोमहं ॥

१८८. “पुन कस्सपवीरस्स, अत्थमेन्तम्हि [अत्थङ्गतम्हि (स्या०)] सासने ।
आरुह्ण सेलसिखरं, युज्जित्वा जिनसासनं ॥

१८९. “विसुद्धसीलो सप्पज्जो, जिनसासनकारको ।
ततो चुता पञ्च जना, देवलोकं अगम्हसे ॥

१९०. “ततोहं बाहियो जातो, भारुकच्छे पुरुत्तमे ।
ततो नावाय पक्खन्दो [पक्खन्तो (सी०), पक्कन्तो (पी०)], सागरं अप्पसिद्धियं [अत्थसिद्धियं (क०)] ॥

१९१. “ततो नावा अभिज्जित्थ, गन्त्वान कतिपाहकं ।
तदा भीसनके घोरे, पतितो मकराकरे ॥

१९२. “तदाहं वायमित्वान, सन्तरित्वा महोदधिं ।
सुप्पादपट्टनवरं [सुप्पारपट्टनवरं (सी० पी०)], सम्पत्तो मन्दवेधितो [मन्दमेधिको (सी०), मन्दवेदितो (स्या०),
मद्वेदितं (क०)] ॥

१९३. “दारुचीरं निवासेत्वा, गामं पिण्डाय पाविसिं ।
तदाह सो जनो तुट्ठो, अरहायमिधागतो ॥

१९४. “इमं अन्नेन पानेन, वत्थेन सयनेन च ।
भेसज्जेन च सक्कत्वा, हेस्साम सुखिता मयं ॥

१९५. “पच्चयानं तदा लाभी, तेहि सक्कतपूजितो ।
अरहाहन्ति सङ्कप्पं, उप्पादेसिं अयोनिंसो ॥

१९६. “ततो मे चित्तमज्जाय, चोदयी पुब्बदेवता ।
‘न त्वं उपायमग्गज्जू, कुतो त्वं अरहा भवे’ ॥

१९७. “चोदितो ताय संविग्गो, तदाहं परिपुच्छि तं ।
‘के वा एते कुहिं लोके, अरहन्तो नरुत्तमा ॥

१९८. “सावत्थियं कोसलमन्दिरे जिनो, पट्टपज्जो वरभूरिमेधसो ।
सो सक्कपुत्तो अरहा अनासवो, देसेति धम्मं अरहत्तपत्तिया ॥

१९९. “तदस्स सुत्वा वचनं सुपीणितो [पीणित्वा (क०)], निधिव लद्धा कपणोति विम्हितो ।

उदग्गचित्तो अरहत्तमुत्तमं, सुदस्सनं दड्डुमनन्तगोचरं ॥

२००. “ततो ततो निक्खमित्वान सत्थुनो [निक्खमितुन सत्थुवरं (सी०)], सदा जिनं पस्सामि विमलाननं [पराजिनं पस्सामि कमलाननं (क०)] ।

उपेच्च रम्मं विजितव्हयं वनं, दिजे अपुच्छिं कुहिं लोकनन्दनो ॥

२०१. “ततो अवोचुं नरदेववन्दितो, पुरं पविट्ठो असनेसनाय सो ।

ससोव [पच्चेहि (सी० स्या०)] खिप्पं मुनिदस्सनुस्सुको, उपेच्च वन्दाहि तमग्गपुग्गलं ॥

२०२. “ततोहं तुवटं गन्त्वा, सावत्थिं पुरमुत्तमं ।

विचरन्तं तमद्वक्खिं, पिण्डत्थं अपिहागिधं ॥

२०३. “पत्तपाणिं अलोलक्खं, पाचयन्तं पीताकरं [भाजयन्तं वियामतं (सी०), जोतयन्तं इधामतं (स्या०), भाजयन्तं इदंमतं (पी०)] ।

सिरीनिलयसङ्कासं, रविदित्तिहराननं ॥

२०४. “तं समेच्च निपच्चाहं, इदं वचनमब्रविं ।

‘कुपथे विप्पनट्टस्स, सरणं होहि गोतम ॥

२०५. “पाणसन्तारणत्थाय, पिण्डाय विचरामहं ।

न ते धम्मकथाकालो, इच्चाह मुनिसत्तमो ॥

२०६. “तदा पुनप्पुनं बुद्धं, आयाचिं धम्मलालसो ।

यो मे धम्ममदेसेसि, गम्भीरं सुञ्जतं पदं ॥

२०७. “तस्स धम्मं सुणित्वान, पापुणिं आसवक्खयं ।

परिक्खीणायुको सन्तो, अहो सत्थानुकम्पको ॥

२०८. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं... पे०... विहरामि अनासवो ॥

२०९. “स्वागतं वत मे आसि... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२१०. “पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२११. “एवं थेरो वियाकासि, बाहियो दारुचीरियो ।

सङ्कारकूटे पतितो, भूताविट्ठाय गाविया ॥

२१२. “अत्तनो पुब्बचरियं, कित्तयित्वा महामति ।

परिनिब्बायि सो थेरो [वीरो (सी०), धीरो (स्या०)], सावत्थियं पुरुत्तमे ॥

२१३. “नगरा निक्खमन्तो तं, दिस्वान इसिसत्तमो ।
दारुचीरधरं धीरं, बाहियं बाहितागमं ॥

२१४. “भूमियं पतितं दन्तं, इन्दकेतूव पातितं ।
गतायुं सुक्खकिलेसं [गतायु संगतक्लेसं (सी० पी०), तदायु सङ्कतालेसं (क०)], जिनसासनकारकं ॥

२१५. “ततो आमन्तयी सत्था, सावके सासने रते ।
गणहथ नेत्वा [हुत्वा (स्या० पी० क०)] झापेथ, तनुं सब्रह्मचारिनो ॥

२१६. “थूपं करोथ पूजेथ, निब्बुतो सो महामति ।
खिप्पाभिज्जानमेसगो, सावको मे वचोकरो ॥

२१७. “सहस्समपि चे गाथा, अनत्थपदसज्झिता ।
एकं गाथापदं सेय्यो, यं सुत्वा उपसम्मति ॥

२१८. “यत्थ आपो च पथवी, तेजो वायो न गाधति ।
न तत्थ सुक्का जोतन्ति, आदिच्चो न पकासति ॥

२१९. “न तत्थ चन्दिमा भाति, तमो तत्थ न विज्जति ।
यदा च अत्तना वेदि, मुनिमोनेन ब्राह्मणो ॥

२२०. “अथ रूपा अरूपा च, सुखदुक्खा विमुच्चति ।
इच्चेवं अभणी नाथो, तिलोकसरणो मुनि” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा बाहियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

बाहियत्थेरस्सापदानं छट्ठं ।

७. महाकोट्टिकत्थेरअपदानं

२२१. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बलोकविदू मुनि ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि चक्खुमा ॥

२२२. “ओवादको विज्जापको, तारको सब्बपाणिनं ।
देसनाकुसलो बुद्धो, तारेसि जनतं बहुं ॥

२२३. “अनुकम्पको कारुणिको, हितेसी सब्बपाणिनं ।
सम्पत्ते तिथिये सब्बे, पञ्चसीले पतिट्ठपि ॥

२२४. “एवं निराकुलं आसि, सुञ्जतं तिथियेहि च ।
विचित्तं अरहन्तेहि, वसीभूतेहि तादिभि ॥

२२५. “रतनानट्ठपञ्जासं, उगगतो सो महामुनि ।
कञ्चनघियसङ्कासो, बात्तिसवरलक्खणो ॥

२२६. “वस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥

२२७. “तदाहं हंसवतियं, ब्राह्मणो वेदपारगू ।
उपेच्च सब्बलोकगं [सब्बसारगं (सी०), सत्तपारगं (पी०)], अस्सोसिं धम्मदेसनं ॥

२२८. “तदा सो सावकं वीरो, पभिन्नमतिगोचरं ।
अत्थे धम्मे निरुत्ते च, पटिभाने च कोविदं ॥

२२९. “ठपेसि एतदग्गमि, तं सुत्वा मुदितो अहं ।
ससावकं जिनवरं, सत्ताहं भोजयिं तदा ॥

२३०. “दुस्सेहच्छादयित्वान, ससिस्सं बुद्धिसागरं [बुद्धिसागरं (क०)] ।
निपच्च पादमूलमि, तं ठानं पत्थयिं अहं ॥

२३१. “ततो अवोच लोकगो, ‘पस्सथेतं दिजुत्तमं ।
विनतं पादमूले मे, कमलोदरसप्पभं ॥

२३२. “‘बुद्धसेट्ठस्स [सेट्ठं बुद्धस्स (स्या० क०)] भिक्खुस्स, ठानं पत्थयते अयं ।
ताय सद्भाय चागेन, सद्धम्मस्सवनेन [तेन धम्मस्सवेन (सी० पी० क०)] च ॥

२३३. “‘सब्बत्थ सुखितो हुत्वा, संसरित्वा भवाभवे ।
अनागतमि अद्धाने, लच्छसे तं मनोरथं ॥

२३४. “‘सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

२३५. “‘तस्स धम्मेसु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
कोट्टिको नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको ॥

२३६:“तं सुत्वा मुदितो हुत्वा, यावजीवं तदा जिनं ।
मेत्तचित्तो परिचरिं, सतो पञ्चासमाहितो ॥

२३७:“तेन कम्मविपाकेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

२३८:“सतानं तीणिक्खत्तुञ्च, देवरज्जमकारयिं ।
सतानं पञ्चक्खत्तुञ्च, चक्कवत्ती अहोसहं ॥

२३९:“पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ।
सब्बत्थ सुखितो आसिं, तस्स कम्मस्स वाहसा ॥

२४०:“दुवे भवे संसरामि, देवत्ते अथ मानुसे ।
अञ्जं गतिं न गच्छामि, सुचिण्णस्स इदं फलं ॥

२४१:“दुवे कुले पजायामि, खत्तिये अथ ब्राह्मणे ।
“नीचे कुले न जायामि, सुचिण्णस्स इदं फलं ॥

२४२:“पच्छिमे भवे सम्पत्ते, ब्रह्मबन्धु अहोसहं ।
सावत्थियं विप्पकुले, पच्चाजातो महद्धने ॥

२४३:“माता चन्दवती नाम, पिता मे अस्सलायनो ।
यदा मे पितरं बुद्धो, विनयी सब्बसुद्धिया ॥

२४४:“तदा पसन्नो सुगते, पब्बजिं अनगारियं ।
मोगल्लानो आचरियो, उपज्झा सारिसम्भवो ॥

२४५:“केसेसु छिज्जमानेसु, दिट्ठि छिन्ना समूलिका ।
निवासेन्तो च कासावं, अरहत्तमपापुणिं ॥

२४६:“अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने च मे मति ।
पभिन्ना तेन लोकगो, एतदग्गे ठपेसि मं ॥

२४७:“असन्दिट्ठं वियाकासिं, उपतिस्सेन पुच्छितो ।
पटिसम्भिदासु तेनाहं, अग्गो सम्बुद्धसासने ॥

२४८:“किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

२४९:“स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२५०:“पटिसम्भिता चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा महाकोट्टिको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

महाकोट्टिकत्थेरस्सापदानं सत्तमं ।

८. उरुवेळकस्सपत्थेरअपदानं

२५१:“पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बलोकविदू मुनि ।

इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि चक्खुमा ॥

२५२:“ओवादको विज्जापको, तारको सब्बपाणिनं ।

देसनाकुसलो बुद्धो, तारेसि जनतं बहुं ॥

२५३:“अनुकम्पको कारुणिको, हितेसी सब्बपाणिनं ।

सम्पत्ते तित्थिये सब्बे, पञ्चसीले पतिट्ठपि ॥

२५४:“एवं निराकुलं आसि, सुज्जतं तित्थियेहि च ।

विचित्तं अरहन्तेहि, वसीभूतेहि तादिभि ॥

२५५:“रतनानट्ठपज्जासं, उगगतो सो महामुनि ।

कञ्चनघियसङ्कासो, बात्तिसवरलक्खणो ॥

२५६:“वस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।

तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥

२५७:“तदाहं हंसवतिया, ब्राह्मणो साधुसम्मतो ।

उपेच्च लोकपज्जोतं, अस्सोसिं धम्मदेसनं ॥

२५८:“तदा महापरिसत्तिं, महापरिससावकं ।

ठपेन्तं एतदग्गमिह, सुत्त्वान मुदितो अहं ॥

२५९:“महता परिवारेन, निमन्तेत्वा महाजिनं ।

ब्राह्मणानं सहस्सेन, सहदानमदासहं ॥

२६०:“महादानं ददित्वान, अभिवादिय नायकं ।

एकमन्तं ठितो हट्ठो, इदं वचनमब्रविं ॥

२६१. “तयि सद्भाय मे वीर, अधिकारगुणेन च ।
परिसा महती होतु, निब्बत्तस्स तहिं तहिं” ॥
२६२. “तदा अवोच परिसं, गजगज्जितसुस्सरो ।
करवीकरुतो सत्था, एतं पस्सथ ब्राह्मणं ॥
२६३. “हेमवण्णं महाबाहुं, कमलाननलोचनं ।
उदगतनुजं हट्ठं, सद्धवन्तं गुणे मम ॥
२६४. “एस पत्थयते ठानं [पत्थयि तं ठानं (स्या०)], सीहघोसस्स भिक्खुनो ।
अनागतमिह अद्धाने, लच्छसे तं मनोरथं ॥
२६५. “सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
२६६. “तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, हेस्सति सत्थु सावको” ॥
२६७. “इतो द्वेनवुते कप्पे, अहु सत्था अनुत्तरो ।
अनूपमो असदिसो, फुस्सो लोकगगनायको ॥
२६८. “सो च सब्बं तमं हन्त्वा, विजटेत्वा महाजटं ।
वस्सते अमतं वुट्ठिं, तप्पयन्तो सदेवकं ॥
२६९. “तदा हि बाराणसियं, राजा पच्चा अहुम्हसे ।
भातरोम्ह तयो सब्बे, संविसट्ठाव राजिनो ॥
२७०. “वीरङ्गरूपा बलिनो, सङ्गामे अपराजिता ।
तदा कुपितपच्चन्तो [कुप्पति पच्चन्तो (क०)], अम्हे आह महीपति ॥
२७१. “एथ गन्त्वान पच्चन्तं, सोधेत्वा अट्टवीबलं ।
खेमं विजिरितं कत्वा, पुन देथाति भासथ” ॥
२७२. “ततो मयं अवोचुम्ह, यदि देय्यासि नायकं ।
उपट्ठानाय अम्हाकं, साधयिस्साम वो ततो ॥
२७३. “ततो मयं लद्धवरा, भूमिपालेन पेसिता ।
निक्खित्तसत्थं पच्चन्तं, कत्वा पुनरुपच्च तं ॥

२७४: “याचित्वा सत्थुपट्टानं, राजानं लोकनायकं ।
मुनिवीरं लभित्वान, यावजीवं यजिम्ह तं ॥

२७५: “महग्घानि च वत्थानि, पणीतानि रसानि च ।
सेनासनानि रम्माम्नि, भेसज्जानि हितानि च ॥

२७६: “दत्त्वा ससङ्घमुनिनो [ससंघस्स मुने (सी० पी०)], धम्मनुप्पादितानि नो ।
सीलवन्तो कारुणिका, भावनायुत्तमानसा ॥

२७७: “सद्धा परिचरित्वान, मेत्तचित्तेन नायकं ।
निब्बुते तम्हि लोकगो, पूजं कत्वा यथाबलं ॥

२७८: “ततो चुता सन्तुसितं [तावतिसं (स्या०)], गता तत्थ महासुखं ।
अनुभूता मयं सब्बे, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

२७९: “मायाकारो यथा रङ्गे [लद्धो (स्या० पी०)], दस्सेसि विकत्तिं बहुं ।
तथा भवे भमन्तोहं [गमेन्तोहं (क०), भवन्तोहं (स्या०)], विदेहाधिपती अहुं ॥

२८०: “गुणाचेळस्स वाक्येन, मिच्छादिट्ठिगतासयो ।
नरकं मग्गमारूळ्हो, रुचाय मम धीतुया ॥

२८१: “ओवादं नादियित्वान, ब्रह्मना नारदेनहं ।
बहुधा संसितो सन्तो, दिट्ठिं हित्वान पापिकं ॥

२८२: “पूरयित्वा विसेसेन, दस कम्मपथानिहं ।
हित्वान देहमगमिं, सग्गं सभवनं यथा ॥

२८३: “पच्छिमे भवे सम्पत्ते, ब्रह्मबन्धु अहोसहं ।
बाराणसियं फीतायं, जातो विप्पमहाकुले ॥

२८४: “मच्चुब्बाधिजरा भीतो, ओगाहेत्वा महावनं [जहित्वान महाधनं (सी०), जहित्वा च महाधनं (पी०)] ।
निब्बानं पदमेसन्तो, जटिलेसु परिब्बजिं ॥

२८५: “तदा द्वे भातरो मय्हं, पब्बजिंसु मया सह ।
उरुवेळायं मापेत्वा, अस्समं निवसिं अहं ॥

२८६: “कस्सपो नाम गोत्तेन, उरुवेळनिवासिको [उरुवेळाय निवसिं (स्या०)] ।
ततो मे आसि पज्जत्ति, उरुवेळकस्सपो इति ॥

२८७: “नदीसकासे भाता मे, नदीकस्सपसव्हयो ।
आसी सकासनामेन, गयायं गयाकस्सपो ॥

२८८: “द्वे सतानि कनिट्ठस्स, तीणि मज्झस्स भातुनो ।
मम पञ्च सतानूना, सिस्सा सब्बे ममानुगा ॥

२८९: “तदा उपेच्च मं बुद्धो, कत्वान विविधानि मे [कत्वा नानाविधानि मे (सी०)] ।
पाटिहीरानि लोकगो, विनेसि नरसारथि ॥

२९०: “सहस्सपरिवारेन, अहोसिं एहिभिक्खुको ।
तेहेव सह सब्बेहि, अरहत्तमपापुणिं ॥

२९१: “ते चेवञ्जे च बहवो, सिस्सा मं परिवारयुं ।
सासितुञ्च समत्थोहं, ततो मं इसिसत्तमो ॥

२९२: “महापरिसभावस्मिं, एतदग्गे ठपेसि मं ।
अहो बुद्धे कतं कारं, सफलं मे अजायथ ॥

२९३: “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

२९४: “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२९५: “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उरुवेळकस्सपो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

उरुवेळकस्सपत्थेरस्सापदानं अट्ठमं ।

९. राधत्थेरअपदानं

२९६: “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बलोकविदू मुनि ।
इतो सतसहस्समिहि, कप्पे उप्पज्जि चक्खुमा ॥

२९७: “ओवादको विज्जापको, तारको सब्बपाणिनं ।
देसनाकुसलो बुद्धो, तारेसि जनतं बहुं ॥

२९८: “अनुकम्पको कारुणिको, हितेसी सब्बपाणिनं ।
सम्पत्ते तित्थिये सब्बे, पञ्चसीले पतिट्ठपि ॥

२९९. “एवं निराकुलं आसि, सुञ्जतं तिथियेहि च ।
विचित्तं अरहन्तेहि, वसीभूतेहि तादिभि ॥
३००. “रतनानट्टपञ्जासं, उगगतो सो महामुनि ।
कञ्चनग्घियसङ्कासो, बात्तिसवरलक्खणो ॥
३०१. “वस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
३०२. “तदाहं हंसवतियं, ब्राह्मणो मन्तपारगू ।
उपेच्च तं नरवरं, अस्सोसिं धम्मदेसनं ॥
३०३. “पञ्जपेन्तं महावीरं, परिसासु विसारदं ।
पटिभानेय्यकं भिक्खुं, एतदग्गे विनायकं ॥
३०४. “तदाहं कारं कत्त्वान, ससङ्खे लोकनायके ।
निपच्च सिरसा पादे, तं ठानं अभिपत्थयिं ॥
३०५. “ततो मं भगवा आह, सिङ्गीनिक्खसमप्पभो ।
सरेन रजनीयेन, किलेसमलहारिना ॥
३०६. “सुखी भवस्सु दीघायु, सिज्झतु पणिधी तव ।
ससङ्खे मे कतं कारं, अतीव विपुलं तया ॥
३०७. “सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
३०८. “तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
राधोति नामधेय्येन, हेस्सति सत्थु सावको ॥
३०९. “स ते हेतुगुणे तुट्ठो, सक्कपुत्तो नरासभो [इदं पादद्वयं स्याममूले नत्थी] ।
पटिभानेय्यकानगं, पञ्जपेस्सति नायको ॥
३१०. “तं सुत्वा मुदितो हुत्वा, यावजीवं तदा जिनं ।
मेत्तचित्तो परिचरिं, सतो पञ्जासमाहितो ॥
३११. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

३१२. “सतानं तीणिकखत्तुञ्च, देवरज्जमकारयिं ।
सतानं पञ्चक्खत्तुञ्च, चक्कवत्ती अहोसहं ॥
३१३. “पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ।
सब्बत्थ सुखितो आसिं, तस्स कम्मस्स वाहसा ॥
३१४. “पच्छिमे भवे सम्पत्ते, गिरिब्बजपुरुत्तमे ।
जातो विप्पकुले निद्धे, विकलच्छादनासने ॥
३१५. “कटच्छुभिकखं पादासिं, सारिपुत्तस्स तादिनो ।
यदा जिण्णो च बुद्धो च, तदाराममुपागमिं ॥
३१६. “पब्बजति न मं कोचि [पब्बाजेन्ति न मं केचि (सी० स्या पी०)], जिण्णदुब्बलथामकं ।
तेन दीनो विवण्णङ्गो [विवण्णको (क०)], सोको चासिं तदा अहं ॥
३१७. “दिस्वा महाकारुणिको, मममाह [ममाह सो (सी०), ममाह च (पी०)] महामुनि ।
‘किमत्थं पुत्तसोकट्टो, ब्रूहि ते चित्तजं रुजं’ ॥
३१८. “पब्बज्जं न लभे वीर, स्वाक्खाते तव सासने ।
तेन सोकेन दीनोस्मि, सरणं होहि नायक’ ॥
३१९. “तदा भिक्खू समानेत्वा, अपुच्छि मुनिसत्तमो ।
‘इमस्स अधिकारं ये, सरन्ति ब्याहरन्तु ते’ ॥
३२०. “सारिपुत्तो तदावोच, ‘कारमस्स सरामहं ।
कटच्छुभिकखं दापेसि, पिण्डाय चरतो मम’ ॥
३२१. “साधु साधु कतञ्जूसि, सारिपुत्त इमं तुवं ।
पब्बाजेहि दिजं वुड्ढं, हेस्सताजानियो अयं’ ॥
३२२. “ततो अलत्थं पब्बज्जं, कम्मवाचोपसम्पदं ।
न चिरेनेव कालेन, पापुणि आसवक्खयं ॥
३२३. “सक्कच्चं मुनिनो वाक्यं, सुणामि मुदितो यतो ।
पटिभानेय्यकानगं, ततो मं ठपयी जिनो ॥
३२४. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
३२५. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३२६. “पटिसम्भिता चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा राधो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

राधत्थेरस्सापदानं नवमं ।

१०. मोघराजत्थेरअपदानं

३२७. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बलोकविदू मुनि ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि चक्खुमा ॥

३२८. “ओवादको विज्जापको, तारको सब्बपाणिनं ।
देसनाकुसलो बुद्धो, तारेसि जनतं बहुं ॥

३२९. “अनुकम्पको कारुणिको, हितेसी सब्बपाणिनं ।
सम्पत्ते तित्थिये सब्बे, पञ्चसीले पतिट्ठपि ॥

३३०. “एवं निराकुलं आसि, सुज्जतं तित्थियेहि च ।
विचित्तं अरहन्तेहि, वसीभूतेहि तादिभि ॥

३३१. “रतनानट्टपज्जासं, उगगतो सो महामुनि ।
कञ्चनघियसङ्कासो, बात्तिसवरलक्खणो ॥

३३२. “वस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥

३३३. “तदाहं हंसवतियं, कुले अज्जतरे अहुं ।
परकम्मायने युत्तो, नत्थि मे किञ्चि संधनं ॥

३३४. “पटिक्कमनसालायं, वसन्तो कतभूमियं ।
अग्गिं उज्जालयिं तत्थ, दळ्हं कण्हासि सा [कण्हा सिया (सी० पी०), डक्कण्हा सिला (स्या०)] ही ॥

३३५. “तदा परिसतिं नाथो, चतुसच्चपकासको ।
सावकं सम्पकित्तेसि, लूखचीवरधारकं ॥

३३६. “तस्स तमिह गुणे तुट्ठो, पणिपच्च [पतिपज्ज (स्या०)] तथागतं ।
लूखचीवरधारगं, पत्थयिं ठानमुत्तमं ॥

३३७:“तदा अवोच भगवा, सावके पदुमुत्तरो ।
‘पस्सथेतं पुरिसकं, कुचेलं तनुदेहकं ॥

३३८:“पीतिप्पसन्नवदनं, सद्भाधनसमन्वितं [सद्भास्नेहसमन्वतं (क०)] ।
उदग्गतनुजं हट्ठं, अचलं सालपिण्डितं ॥

३३९:“एसो पत्थेति तं ठानं, सच्चसेनस्स भिक्खुनो ।
लूखचीवरधारिस्स, तस्स वण्णासितासयो [वण्णगतासयो (सी० स्या० पी०)] ॥

३४०:“तं सुत्वा मुदितो हुत्वा, निपच्च सिरसा जिनं ।
यावजीवं सुभं कम्मं, करित्वा जिनसासने ॥

३४१:“तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसूपगो अहं ॥

३४२:“पटिक्कमनसालायं, भूमिदाहककम्मुना ।
समसहस्सं निरये, अदक्खिं वेदनाट्ठितो ॥

३४३:“तेन कम्मावसेसेन, पञ्च जातिसतानिहं ।
मनुस्सो कुलजो हुत्वा, जातिया लक्खणाट्ठितो ॥

३४४:“पञ्च जातिसतानेव, कुट्टरोगसमप्पितो ।
महादुक्खं अनुभविं, तस्स कम्मस्स वाहसा ॥

३४५:“इमस्मिं भद्दके कप्पे, उपरिट्ठं यसस्सिनं ।
पिण्डपातेन तप्पेसिं, पसन्नमानसो अहं ॥

३४६:“तेन कम्मविसेसेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

३४७:“पच्छिमे भवे सम्पत्ते, अजायिं खत्तिये कुले ।
पितुनो अच्चयेनाहं, महारज्जसमप्पितो ॥

३४८:“कुट्टरोगाधिभूतोहं, न रतिं न सुखं लभे ।
मोघं रज्जं सुखं यस्मा, मोघराजा ततो अहं ॥

३४९:“कायस्स दोसं दिस्वान, पब्बजिं अनगारियं ।
बावरिस्स दिजग्गस्स, सिस्सत्तं अज्झुपागमिं ॥

३५०: “महता परिवारेन, उपेच्च नरनायकं ।
अपुच्छिं निपुणं पण्हं, तं वीरं वादिसूदनं ॥

३५१: “अयं लोको परो लोको, ब्रह्मलोको सदेवको ।
दिट्ठिं नो [दिट्ठा नो (सी०), दिट्ठं नो (पी०), दिट्ठिं ते (स्या०)] नाभिजानामि, गोतमस्स यसस्सिनो ॥

३५२: “एवाभिवक्कन्तदस्साविं, अत्थि पण्हेन आगमं ।
कथं लोकं अवेक्खन्तं, मच्चुराजा न पस्सति’ ॥

३५३: “सुज्जतो लोकं अवेक्खस्सु, मोघराज सदा सतो ।
अत्तानुदिट्ठिं उहच्च, एवं मच्चुतरो सिया ॥

३५४: “एवं लोकं अवेक्खन्तं, मच्चुराजा न पस्सति’ ।
इति मं अभणि बुद्धो, सब्बरोगतिकिच्छको ॥

३५५: “सह गाथावसानेन, केसमस्सुविवज्जितो ।
कासाववत्थवसनो, आसिं भिक्खु तथारहा ॥

३५६: “सङ्घिकेसु विहारेसु, न वसिं रोगपीळितो ।
मा विहारो पदुस्सीति, वातरोगेहि पीळितो [वाचायाभिसुपीळितो (स्या० पी०), वातरोगी सुपीळितो (क०)] ॥

३५७: “सङ्कारकूटा आहित्वा, सुसाना रथिकाहि च ।
ततो सङ्घाटिं करित्वा, धारयिं लूखचीवरं ॥

३५८: “महाभिसक्को तस्मिं मे, गुणे तुट्ठो विनायको ।
लूखचीवरधारीनं, एतदग्गे ठपेसि मं ॥

३५९: “पुज्जपापपरिक्खीणो, सब्बरोगविवज्जितो ।
सिखीव अनुपादानो, निब्बायिस्समनासवो ॥

३६०: “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

३६१: “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३६२: “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा मोघराजा थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

मोघराजत्थेरस्सापदानं दसमं ।

कच्चायनवगो चतुपञ्चासमो ।

तस्सुद्धानं —

कच्चानो वक्कली थेरो, महाकप्पिनसक्खयो ।

दब्बो कुमारनामो च, बाहियो कोट्टिको वसी ॥

उरुवेळकस्सपो राधो, मोघराजा च पण्डितो ।

तीणि गाथासतानेत्य, बासट्टि चेव पिण्डिता ॥

५५. भद्वियवगो

१. लकुण्डभद्वियत्थेरअपदानं

१. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मेषु चक्खुमा ।
इतो सतसहस्समिहि, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
२. “तदाहं हंसवतियं, सेट्ठिपुत्तो महद्धनो ।
जङ्घाविहारं विचरं, सङ्घारामं अगच्छहं ॥
३. “तदा सो लोकपज्जोतो, धम्मं देसेसि नायको ।
मज्जुस्सरानं पवरं, सावकं अभिकित्तियि ॥
४. “तं सुत्वा मुदितो हुत्वा, कारं कत्वा महेसिनो ।
वन्दित्वा सत्थुनो पादे, तं ठानमभिपत्थयिं ॥
५. “तदा बुद्धो वियाकासि, सङ्घमज्जे विनायको ।
‘अनागतमिहि अद्धाने, लच्छसे तं मनोरथं ॥
६. “‘सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
७. “‘तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
भद्वियो नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको’ ॥
८. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

९. “द्वेनवुते इतो कप्पे, फुस्सो उप्पज्जि नायको ।
दुरासदो दुप्पसहो, सब्बलोकुत्तमो जिनो ॥
१०. “चरणेन च सम्पन्नो, ब्रह्मा उज्जु पतापवा ।
हितेसी सब्बसत्तानं [सब्बपाणीनं (सी०)], बहुं मोचेसि बन्धना ॥
११. “नन्दारामवने तस्स, अहोसिं फुस्सकोकिलो [पुस्सकोकिलो (सी० स्या०)] ।
गन्धकुटिसमासन्ने, अम्बरुक्खे वसामहं ॥
१२. “तदा पिण्डाय गच्छन्तं, दक्खिण्यं जिनुत्तमं ।
दिस्वा चित्तं पसादेत्वा, मज्जुनाभिनिक्कूजहं [मज्जुनादेन कूजहं (सी० पी०)] ॥
१३. “राजुय्यानं तदा गन्त्वा, सुपक्कं कनकत्तचं ।
अम्बपिण्डं गहेत्वान, सम्बुद्धस्सोपनामयिं ॥
१४. “तदा मे चित्तमज्जाय, महाकारुणिको जिनो ।
उपट्ठाकस्स हत्थतो, पत्तं पग्गणिह नायको ॥
१५. “अदासिं हट्ठचित्तोहं [तुट्ठचित्तोहं (सी०)], अम्बपिण्डं महामुने ।
पत्ते पक्खिप्प पक्खेहि, पज्जलिं [पक्खेहज्जलिं (सी०)] कत्वान मज्जुना ॥
१६. “सरेन रजनीयेन, सवनीयेन वग्गुना ।
वस्सन्तो बुद्धपूजत्थं, नीळं [निहं (स्या० पी०)] गन्त्वा निपज्जहं ॥
१७. “तदा मुदितचित्तं मं, बुद्धपेमगतासयं ।
सकुणग्घि उपागन्त्वा, घातयी दुट्ठमानसो ॥
१८. “ततो चुतोहं तुसिते, अनुभोत्वा महासुखं ।
मनुस्सयोनिमागच्छिं, तस्स कम्मस्स वाहसा ॥
१९. “इमहि भद्दके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥
२०. “सासनं जोतयित्वा सो, अभिभुय्य कुतित्थिये ।
विनयित्वान वेनेय्ये, निब्बुतो सो ससावको ॥
२१. “निब्बुते तमिह लोकगो, पसन्ना जनता बहू ।
पूजनत्थाय बुद्धस्स, थूपं कुब्बन्ति सत्थुनो ॥

२२. “सत्तयोजनिकं थूपं, सत्तरतनभूसितं ।
करिस्साम महेसिस्स’, इच्चेवं मन्तयन्ति ते ॥
२३. “किकिनो कासिराजस्स, तदा सेनाय नायको ।
हुत्वाहं अप्पमाणस्स, पमाणं चेति ये वदिं ॥
२४. “तदा ते मम वाक्येन, चेतियं योजनुगतं ।
अकंसु नरवीरस्स, नानारतनभूसितं ॥
२५. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
२६. “पच्छिमे च भवे दानि, जातो सेट्ठिकुले अहं ।
सावत्थियं पुरवरे, इद्धे फीते महद्धने ॥
२७. “पुरप्पवेसे सुगतं, दिस्वा विम्हितमानसो ।
पब्बजित्वान न चिरं, अरहत्तमपापुणिं ॥
२८. “चेतियस्स पमाणं यं, अकरिं तेन कम्मुना ।
लकुण्डकसरीरोहं, जातो परिभवारहो ॥
२९. “सरेन मधुरेनाहं, पूजित्वा इसिसत्तमं ।
मज्जुस्सरानं भिक्खून्, अगगतमनुपापुणिं ॥
३०. “फलदानेन बुद्धस्स, गुणानुस्सरणेन च ।
सामज्जफलसम्पन्नो, विहरामि अनासवो ॥
३१. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागोव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
३२. “स्वागतं वत मे आसि, बुद्धसेट्ठस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३३. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा लकुण्डभद्वियो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

लकुण्डभद्वित्थेरस्सापदानं पठमं ।

२. कङ्कारेवतत्थेरअपदानं

३४. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मेषु चक्खुमा ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
३५. “सीहहनु ब्रह्मगिरो, हंसदुन्दुभिनिस्सरो [हंसदुन्दुभिनिस्सरो (सी०) ... निस्सवनो (पी०) ... सावनो (स्या०)] ।
नागविककन्तगमनो, चन्दसूरादिकप्पभो ॥
३६. “महामती महावीरो, महाझायी महाबलो [महागति (स्या०), महाहितो (पी०)] ।
महाकारुणिको नाथो, महातमपनूदनो [महातमविधंसनो (स्या०), महातमनिसूदनो (पी०)] ॥
३७. “स कदाचि तिलोकगो, वेनेय्यं विनयं बहुं [वेनेय्ये विनयं बहू (सी०)] ।
धम्मं देसेसि सम्बुद्धो, सत्तासयविदू मुनि ॥
३८. “झायिं झानरतं वीरं, उपसन्तं अनाविलं ।
वण्णयन्तो परिसतिं, तोसेसि [तोसेति (स्या० पी० क०)] जनतं जिनो ॥
३९. “तदाहं हंसवतियं, ब्राह्मणो वेदपारगू ।
धम्मं सुत्वान मुदितो, तं ठानमभिपत्थयिं ॥
४०. “तदा जिनो वियाकासि, सङ्गमज्झे विनायको ।
मुदितो होहि त्वं ब्रह्मे, लच्छसे तं मनोरथं ॥
४१. “सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
४२. “तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
रेवतो नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको ॥
४३. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
४४. “पच्छिमे च भवे दानि, जातोहं कोलिये पुरे ।
खत्तिये कुलसम्पन्ने, इद्धे फीते महद्धने ॥

४५. “यदा कपिलवत्थुस्मिं, बुद्धो धम्ममदेसयि ।
तदा पसन्नो सुगते, पब्बजिं अनगारियं ॥
४६. “कङ्खा मे बहुला आसि, कप्पाकप्पे तहिं तहिं ।
सब्बं तं विनयी बुद्धो, देसेत्वा धम्ममुत्तमं ॥
४७. “ततोहं तिण्णसंसारो, सदा ज्ञानसुखे रतो ।
विहरामि तदा बुद्धो, मं दिस्वा एतदब्रवि ॥
४८. “या काचि कङ्खा इध वा हरं वा, सकवेदिया वा परवेदिया वा ।
ये ज्ञायिनो ता पजहन्ति सब्बा, आतापिनो ब्रह्मचरियं चरन्ता’ ॥
४९. “सतसहस्से कतं कम्मं, फलं दस्सेसि मे इध ।
सुमुत्तो सरवेगोव किलेसे ज्ञापयिं मम ॥
५०. “ततो ज्ञानरतं दिस्वा, बुद्धो लोकन्तगू मुनि ।
ज्ञायीनं भिक्खूनं अगगो, पज्जापेति महामति ॥
५१. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
५२. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५३. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा कङ्खारेवतो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

कङ्खारेवतत्थेरस्सापदानं दुतियं ।

३. सीवलित्थेरअपदानं

५४. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मेषु चक्खुमा ।
इतो सतसहस्समिहि, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
५५. “सीलं तस्स असङ्खेय्यं, समाधि वजिरूपमो ।
असङ्खेय्यं जाणवरं, विमुत्ति च अनोपमा ॥
५६. “मनुजामरनागानं, ब्रह्मानञ्च समागमे ।
समणब्राह्मणाकिण्णे, धम्मं देसेसि नायको ॥

५७. “ससावकं महालाभिं, पुञ्जवन्तं जुतिन्धरं ।
ठपेसि एतदग्गम्हि, परिसासु विसारदो ॥
५८. “तदाहं खत्तियो आसिं, नगरे हंससव्हये ।
सुत्वा जिनस्स तं वाक्यं, सावकस्स गुणं बहुं ॥
५९. “निमन्तयित्वा सत्ताहं, भोजयित्वा ससावकं ।
महादानं ददित्वान, तं ठानमभिपत्थयिं ॥
६०. “तदा मं विनतं पादे, दिस्वान पुरिसासभो ।
सरेन महता वीरो [सुस्सरेन महावीरो (सी० पी०)], इदं वचनमब्रवि ॥
६१. “‘ततो जिनस्स वचनं, सोतुकामा महाजना ।
देवदानवगन्धब्बा, ब्रह्मानो च महिद्धिका’ ॥
६२. “समणब्राह्मणा चेव, नमस्सिंसु कतञ्जली ।
‘नमो ते पुरिसाजञ्ज, नमो ते पुरिसुत्तम ॥
६३. “‘खत्तियेन महादानं, दिन्नं सत्ताहिकम्पि वो [सत्तहिकं मि वो (सी०), सत्तहिकाधिकं (स्या०), सत्तहिकं विभो (पी०)] ।
सोतुकामा फलं तस्स, ब्याकरोहि महामुने’ ॥
६४. “‘ततो अवोच भगवा, ‘सुणाथ मम भासितं ।
अप्पमेय्यम्हि बुद्धम्हि, ससङ्गम्हि पतिट्ठिता [संघम्हि सुप्पतिट्ठिता (सी० पी०)] ॥
६५. “‘दक्खिणा ताय [दक्खिणादाय (स्या० पी०)] को वत्ता, अप्पमेय्यफला हि सा ।
अपि चे स महाभोगो, ठानं पत्थेति उत्तमं ॥
६६. “‘लाभी विपुललाभानं, यथा भिक्खु सुदस्सनो ।
तथाहम्पि भवेय्यन्ति, लच्छसे तं अनागते ॥
६७. “‘सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
६८. “‘तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
सीवल्लि नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको’ ॥
६९. “‘तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।

जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसूपगो अहं ॥

७०. “एकनवुतितो कप्पे, विपस्सी लोकनायको ।
उप्पज्जि चारुदस्सनो, सब्बधम्मविपस्सको ॥

७१. “तदाहं बन्धुमतियं, कुलस्सज्जतरस्स च ।
दयितो पस्सितो चेव, आसिं कम्मन्तवावटो [कम्मन्तव्यावटो (सी० स्या० क०)] ॥

७२. “तदा अज्जतरो पूगो, विपस्सिस्स महेसिनो ।
परिवेसं अकारयि, महन्तमतिविस्सुतं ॥

७३. “निट्ठिते च महादाने, ददुं खज्जकसज्झितं ।
नवं दधिं मधुज्जेव, विचिनं नेव अद्दसुं ॥

७४. “तदाहं तं गहेत्वान, नवं दधिं मधुम्पि च ।
कम्मस्सामिघरं गच्छिं, तमेसन्ता ममद्दसुं ॥

७५. “सहस्समपि दत्वान, नालभिंसु च तं द्वयं ।
ततोहं एवं चिन्तेसिं, नेतं हेस्सति ओरकं ॥

७६. “यथा इमे जना सब्बे, सक्करोन्ति तथागतं ।
अहम्पि कारं कस्सामि, ससङ्गे लोकनायके ॥

७७. “तदाहमेवं चिन्तेत्वा, दधिं मधुज्ज एकतो ।
मदित्वा लोकनाथस्स, ससङ्गस्स अदासहं ॥

७८. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

७९. “पुनाहं बाराणसियं, राजा हुत्वा महायसो ।
सत्तुकस्स तदा दुट्ठो, द्वाररोधमकारयिं ॥

८०. “तदा तपस्सिनो रुद्धा, एकाहं रक्खिता अहुं ।
ततो तस्स विपाकेन, पापतिं [पापिट्टं (स्या०) पापत्तं (क०)] निरयं भुसं ॥

८१. “पच्छिमे च भवे दानि, जातोहं कोलिये पुरे ।
सुप्पवासा च मे माता, महालि लिच्छवी पिता ॥

८२. “खत्तिये पुञ्जकम्मेन, द्वाररोधस्स वाहसा ।
सत्त वस्सानि निवसिं, मातुकुच्छिम्हि दुक्खितो ॥
८३. “सत्ताहं द्वारमूळहोहं, महादुक्खसमप्पितो ।
माता मे छन्ददानेन, एवं आसि सुदुक्खिता ॥
८४. “सुवत्थितोहं निक्खन्तो, बुद्धेन अनुकम्पितो ।
निक्खन्तदिवसेयेव, पब्बजिं अनगारियं ॥
८५. “उपज्झा सारिपुत्तो मे, मोग्गल्लानो महिद्धिको ।
केसे ओरोपयन्तो मे, अनुसासि महामति ॥
८६. “केसेसु छिज्जमानेसु, अरहत्तमपापुणिं ।
देवा नागा मनुस्सा च, पच्चये उपनेन्ति मे ॥
८७. “पदुमुत्तरनाथञ्च, विपस्सिञ्च विनायकं ।
यं पूजयिं पमुदितो, पच्चयेहि विसेसतो ॥
८८. “ततो तेसं विसेसेन, कम्मानं विपुलुत्तमं ।
लाभं लभामि सब्बत्थ, वने गामे जले थले ॥
८९. “रेवतं दस्सनत्थाय, यदा याति विनायको ।
तिसंभिक्षुसहस्सेहि, सह लोकगनायको ॥
९०. “तदा देवोपणीतेहि, ममत्थाय महामति ।
पच्चयेहि महावीरो, ससङ्खो लोकनायको ॥
९१. “उपट्ठितो मया बुद्धो, गन्त्वा रेवतमद्दस ।
ततो जेतवनं गन्त्वा, एतदग्गे ठपेसि मं ॥
९२. “‘लाभीनं सीवलि अग्गो, मम सिस्सेसु भिक्खवो’ ।
सब्बलोकहितो सत्था, कित्तयी परिसासु मं ॥
९३. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
९४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
९५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा सीवलित्थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

सीवलित्थेरस्सापदानं ततियं ।

४. वङ्गीसत्थेरअपदानं

९६. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मेषु चक्खुमा ।
इतो सतसहस्सम्हि, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
९७. “यथापि सागरे ऊमि, गगने विय तारका ।
एवं पावचनं तस्स, अरहन्तेहि चित्तितं ॥
९८. “सदेवासुरनागेहि, मनुजेहि पुरक्खतो ।
समणब्राह्मणाकिण्णे, जनमज्झे जिनुत्तमो ॥
९९. “पभाहि अनुरज्जन्तो, लोके [लोकं (सी०)] लोकन्तगू जिनो ।
वचनेन विबोधेन्तो, वेनेय्यपदुमानि सो ॥
१००. “वेसारज्जेहि सम्पन्नो, चतूहि पुरिसुत्तमो ।
पहीनभयसारज्जो, खेमप्पत्तो विसारदो ॥
१०१. “आसभं पवरं ठानं, बुद्धभूमिञ्च केवलं ।
पटिजानाति लोकग्गो, नत्थि सज्चोदको क्वचि ॥
१०२. “सीहनादमसम्भीतं, नदतो तस्स तादिनो ।
देवो नरो वा ब्रह्मा वा, पटिवत्ता न विज्जति ॥
१०३. “देसेन्तो पवरं धम्मं, सन्तारेन्तो सदेवकं ।
धम्मचक्कं पवत्तेति, परिसासु विसारदो ॥
१०४. “पटिभानवतं अगं, सावकं साधुसम्मत्तं ।
गुणं बहुं पकित्तेत्वा, एतदग्गे ठपेसि तं ॥
१०५. “तदाहं हंसवतियं, ब्राह्मणो साधुसम्मतो ।
सब्बवेदविदू जातो, वागीसो वादिसूदनो ॥
१०६. “उपेच्च तं महावीरं, सुत्वाहं धम्मदेसनं ।
पीतिवरं पटिलभिं, सावकस्स गुणे रतो ॥

१०७. “निमन्तेत्वाव सुगतं, ससङ्गं लोकनन्दनं ।
सत्ताहं भोजयित्वाहं, दुस्सेहच्छादयिं तदा ॥

१०८. “निपच्च सिरसा पादे, कतोकासो कतञ्जली ।
एकमन्तं ठितो हट्ठो, सन्थविं जिनमुत्तमं ॥

१०९. “नमो ते वादिमदन [वादिसहुल (सी० पी०), वादिसूदन (स्या०)], नमो ते इसिसत्तम [पुरिसुत्तम (सी० पी०)] ।
नमो ते सब्बलोकग, नमो ते अभयङ्कर ॥

११०. “नमो ते मारमथन [मारमसन (अट्ठ०)], नमो ते दिट्ठिसूदन ।
नमो ते सन्तिसुखद, नमो ते सरणङ्कर ॥

१११. “अनाथानं भवं नाथो, भीतानं अभयप्पदो ।
विस्सामभूमि [विस्सासं भूमि (स्या०), विस्सानभूमि (पी०)] सन्तानं, सरणं सरणेसिनं ॥

११२. “एवमादीहि सम्बुद्धं, सन्थवित्त्वा महागुणं ।
अवोचं वादिसूदस्स [वादिसूरस्स (सी० स्या० पी०)], गतिं पप्पोमि भिक्खुनो ॥

११३. “तदा अवोच भगवा, अनन्तपटिभानवा ।
‘यो सो बुद्धं अभोजेसि, सत्ताहं सहसावकं ॥

११४. “गुणञ्च मे पकित्तेसि, पसन्नो सेहि पाणिभि ।
एसो पत्थयते ठानं, वादिसूदस्स भिक्खुनो ॥

११५. “अनागतम्हि अद्धाने, लच्छसे तं मनोरथं ।
देवमानुससम्पत्तिं, अनुभोत्वा अनप्पकं ॥

११६. “सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

११७. “तस्स धम्मेसु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
वङ्गीसो नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको ॥

११८. “तं सुत्वा मुदितो हुत्वा, यावजीवं तदा जिनं ।
पच्चयेहि उपट्ठासिं, मेत्तचित्तो तथागतं ॥

११९. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तुसितं [तावतिसं (स्या०)] अगमासहं ॥

१२०. “पच्छिमे च भवे दानि, जातो विप्पकुले [परिब्बाजकुले (सी० स्या० पी०)] अहं ।
पच्चाजातो [सम्पत्तो च (क०)] यदा आसिं, जातिया सत्तवस्सिको ॥

१२१. “सब्बवेदविदू जातो, वादसत्थविसारदो ।
वादिस्सरो [वग्गुस्सरो (स्या० पी०)] चित्तकथी, परवादप्पमदनो ॥

१२२. “वङ्गे जातोति वङ्गीसो, वचने इस्सरोति वा ।
वङ्गीसो इति मे नामं, अभवी लोकसम्मत्तं ॥

१२३. “यदाहं विज्जुतं पत्तो, ठितो पठमयोब्बने ।
तदा राजगहे रम्मे, सारिपुत्तमहद्दसं [मथद्दसं (सी० पी०), च अद्दसं (स्या०)] ॥

पञ्चवीसतिमं भाणवारं ।

१२४. “पिण्डाय विचरन्तं तं, पत्तपाणिं सुसंवुतं ।
अलोलक्खिं मितभाणिं, युगमत्तं निदक्खितं [निरिक्खितं (सी० पी०), उदिक्खितं (स्या०)] ॥

१२५. “तं दिस्वा विम्हितो हुत्वा, अवोचं ममनुच्छवं [मननुच्छवं (सी० स्या०)] ।
कणिकारं व निचितं [कणिकारपरिचितं (पी०), खणिकं ठानरचितं (सी०)], चित्तं गाथापदं अहं ॥

१२६. “आचिक्खि सो मे सत्थारं, सम्बुद्धं लोकनायकं ।
तदा सो पण्डितो वीरो, उत्तरिं [उत्तरं (सी० पी०)] समवोच मे ॥

१२७. “विरागसंहितं वाक्यं, कत्वा दुद्दसमुत्तमं ।
विचित्तपटिभानेहि, तोसितो तेन तादिना ॥

१२८. “निपच्च सिरसा पादे, ‘पब्बाजेही’ति मं ब्रवि ।
ततो मं स महापज्जो, बुद्धसेट्ठमुपानयि ॥

१२९. “निपच्च सिरसा पादे, निसीदिं सत्थु सन्तिके ।
ममाह वदतं सेट्ठो, कच्चि वङ्गीस जानासि [सच्चं वङ्गीस कच्चि ते (स्या०)] ॥

१३०. “किञ्चि सिप्पन्ति तस्साहं, ‘जानामी’ति च अब्रविं ।
मतसीसं वनच्छुद्धं, अपि बारसवस्सिकं ।

तव विज्जाविसेसेन, सचे सक्कोसि वाचय [भासय (सी० पी०)] ॥

१३१. “आमोति मे पटिज्जाते, तीणि सीसानि दस्सयि ।

निरयनरदेवेसु, उपपन्ने अवाचयिं ॥

१३२. “तदा खीणासवस्सेव [पच्चेकबुद्धस्स (सी० पी०)], सीसं दस्सेसि नायको ।
ततोहं विहतारब्भो, पब्बज्जं समयाचिसं ॥

१३३. “पब्बजित्वान सुगतं, सन्थवामि तहिं तहिं ।
ततो मं कब्बवित्तोसि [कविचित्तोति (स्या० पी०)], उज्झायन्तिह भिक्खवो ॥

१३४. “ततो वीमंसनत्थं मे, आह बुद्धो विनायको ।
तक्किका पनिमा गाथा, ठानसो पटिभन्ति तं ॥

१३५. “न कब्बवित्तोहं वीर, ठानसो पटिभन्ति मं ।
तेन हि दानि वङ्गीस, ठानसो सन्थवाहि मं ॥

१३६. “तदाहं सन्थविं वीरं, गाथाहि इसिसत्तमं ।
ठानसो मे तदा तुट्ठो, जिनो अग्गे ठपेसि मं ॥

१३७. “पटिभानेन चित्तेन, अज्जेसमतिमज्जहं ।
पेसले तेन संविग्गो, अरहत्तमपापुणिं ॥

१३८. “पटिभानवतं अग्गो, अज्जो कोचि न विज्जति ।
यथायं भिक्खु वङ्गीसो, एवं धारेथ भिक्खवो ॥

१३९. “सतसहस्से कतं कम्मं, फलं दस्सेसि मे इध ।
सुमुत्तो सरवेगोव किलेसे झापयिं मम ॥

१४०. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१४१. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१४२. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा वङ्गीसो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

वङ्गीसत्थेरस्सापदानं चतुत्थं ।

५. नन्दकत्थेरअपदानं

१४३. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मोसु चक्खुमा ।

इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥

१४४:“हिताय सब्बसत्तानं, सुखाय वदतं वरो ।
अत्थाय पुरिसाजज्जो, पटिपन्नो सदेवके ॥

१४५:“यसग्गपत्तो सिरिमा, कित्तिवण्णभतो [कित्तिवण्ण भटो (स्या० क०)] जिनो ।
पूजितो सब्बलोकस्स, दिसा सब्बासु विस्सुतो ॥

१४६:“उत्तिण्णविचिकिच्छो सो, वीतिवत्तकथंकथो ।
परिपुण्णमनसङ्कप्पो, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥

१४७:“अनुप्पन्नस्स मग्गस्स, उप्पादेता नरुत्तमो ।
अनक्खातज्ज अक्खासि, असज्जातज्ज सज्जनी ॥

१४८:“मग्गज्जू मग्गविदू [सो मग्गविदू (सी० पी०)] च, मग्गक्खायी नरासभो ।
मग्गस्स कुसलो सत्था, सारथीनं वरुत्तमो [नरुत्तमो (स्या०)] ॥

१४९:“तदा महाकारुणिको, धम्मं देसेसि नायको ।
निमुग्गे कामपङ्कमिह [मोहपङ्कमिह (सी० स्या०), मोहमग्गमिह (पी०)], समुद्धरति पाणिने ॥

१५०:“भिक्षुनीनं ओवदने, सावकं सेट्ठसम्मतं ।
वण्णयं एतदग्गमिह, पज्जपेसि महामुनि ॥

१५१:“तं सुत्वाहं पमुदितो, निमन्तेत्वा तथागतं ।
भोजयित्वा ससङ्गं तं, पत्थयिं ठानमुत्तमं ॥

१५२:“तदा पमुदितो नाथो, मं अवोच महाइसि ।
‘सुखी भवस्सु दीघावु [दीघायु (सी० स्या०)], लच्छसे तं मनोरथं ॥

१५३:“सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

१५४:“तस्स धम्मेसु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
नन्दको नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको ॥

१५५:“तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसूपगो अहं ॥

१५६. “पच्छिमे च भवे दानि, जातो सेट्टिकुले अहं ।
सावत्थियं पुरे वरे, इद्धे फीते महद्धने ॥

१५७. “पुरप्पवेसे सुगतं, दिस्वा विम्हितमानसो ।
जेतारामपटिग्गाहे, पब्बजिं अनगारियं ॥

१५८. “नचिरेनेव कालेन, अरहत्तमपापुणिं ।
ततोहं तिण्णसंसारो, सासितो सब्बदस्सिना ॥

१५९. “भिक्षुनीनं धम्मकथं, पटिपुच्छाकरिं अहं ।
सासिता ता मया सब्बा, अभविंसु अनासवा ॥

१६०. “सतानि पञ्चनूनानि, तदा तुट्ठो महाहितो ।
भिक्षुनीनं ओवदतं, अग्गट्ठाने ठपेसि मं ॥

१६१. “सतसहस्से कतं कम्मं, फलं दस्सेसि मे इध ।
सुमुत्तो सरवेगोव, किलेसे झापयिं मम ॥

१६२. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१६३. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१६४. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा नन्दको थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

नन्दकत्थेरस्सापदानं पञ्चमं ।

६. काळुदायित्थेरअपदानं

१६५. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मेषु चक्खुमा ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥

१६६. “नायकानं वरो सत्था, गुणागुणविदू जिनो ।
कतञ्जू कतवेदी च, तित्थे योजेति पाणिने [पाणिनो (सी० स्या पी०)] ॥

१६७. “सब्बञ्जुतेन जाणेन, तुलयित्वा दयासयो ।
देसेति पवरं धम्मं, अनन्तगुणसञ्चयो ॥

१६८. “स कदाचि महावीरो, अनन्तजिनसंसरि [अनन्तजनसंसदि (सी०), अनन्तजनसंसुधि (स्या०), अनन्तजनसंसरी (पी०)] ।

देसेति मधुरं धम्मं, चतुसच्चूपसज्झितं ॥

१६९. “सुत्त्वान तं धम्मवरं, आदिमज्झन्तसोभणं ।

पाणसतसहस्सानं, धम्माभिसमयो अहु ॥

१७०. “निन्नादिता तदा भूमि, गज्जिंसु च पयोधरा ।

साधुकारं पवत्तिंसु, देवब्रह्मनरासुरा ॥

१७१. “अहो कारुणिको सत्था, अहो सद्धम्मदेसना ।

अहो भवसमुद्दम्हि, निमुग्गे उद्धरी जिनो ॥

१७२. “एवं पवेदजातेसु, सनरामरब्रह्मसु ।

कुलप्पसादकानगं, सावकं वण्णयी जिनो ॥

१७३. “तदाहं हंसवतियं, जातोमच्चकुले अहुं ।

पासादिको दस्सनियो, पहूतधनधज्जवा ॥

१७४. “हंसाराममुपेच्चाहं, वन्दित्वा तं तथागतं ।

सुणित्वा मधुरं धम्मं, कारं कत्वा च तादिनो ॥

१७५. “निपच्च पादमूलेहं, इमं वचनमब्रविं ।

‘कुलप्पसादकानगो, यो तया सन्थुतो [यो तव सासने (स्या०)] मुने ॥

१७६. “तादिसो होमहं वीर [तादिसोहं महावीर (स्या० क०)], बुद्धसेट्ठस्स सासने’ ।

तदा महाकारुणिको, सिञ्चन्तो वा मतेन मं ॥

१७७. “आह मं ‘पुत्त उत्तिट्ठ, लच्छसे तं मनोरथं ।

कथं नाम जिने कारं, कत्त्वान विफलो सिया ॥

१७८. “सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।

गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

१७९. “तस्स धम्मेसु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।

उदायि नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको ॥

१८०. “तं सुत्वा मुदितो हुत्वा, यावजीवं तदा जिनं ।

मेतच्चित्तो परिचरिं, पच्चयेहि विनायकं ॥

१८१. “तेन कम्मविपाकेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

१८२. “पच्छिमे च भवे दानि, रम्मे कपिलवत्थवे ।
जातो महामच्चकुले, सुद्धोदनमहीपते [सुद्धोदनो महीपति (स्या०)] ॥

१८३. “तदा अजायि सिद्धत्थो, रम्मे लुम्बिनिकानने ।
हिताय सब्बलोकस्स, सुखाय च नरासभो ॥

१८४. “तदहेव अहं जातो, सह तेनेव वड्ढितो ।
पियो सहायो दयितो, वियत्तो नीतिकोविदो ॥

१८५. “एकूनतिसो वयसा, निक्खमित्वा अगारतो [निक्खन्तो पब्बजित्थसो (सी० स्या०)] ।
छब्बस्सं वीतिनामेत्वा, आसि बुद्धो विनायको ॥

१८६. “जेत्वा ससेनकं मारं, खेपयित्वान आसवे ।
भवण्णवं तरित्वान, बुद्धो आसि सदेवके ॥

१८७. “इसिक्खयं गमित्वान [इसिक्खयं पतनं गन्त्वा (स्या०)], विनेत्वा पञ्चवगिये ।
ततो विनेसि भगवा, गन्त्वा गन्त्वा तहिं तहिं ॥

१८८. “वेनेय्ये विनयन्तो सो, सङ्गण्हन्तो सदेवकं ।
उपेच्च मगधे गिरिं [मागदगिरिं (सी०), मङ्गलागिरिं (पी०)], विहरित्थ तदा जिनो ॥

१८९. “तदा सुद्धोदनेनाहं, भूमिपालेन पेसितो ।
गन्त्वा दिस्वा दसबलं, पब्बजित्त्वारहा अहुं ॥

१९०. “तदा महेसिं याचित्वा, पापयिं कपिलक्खयं ।
ततो पुराहं गन्त्वान, पसादेसिं महाकुलं ॥

१९१. “जिनो तस्मिं गुणे तुट्ठो, मं महापरिसाय सो [ममाह पुरिसासभो (स्या० पी०)] ।
कुलप्पसादकानगं, पज्जापेसि विनायको ॥

१९२. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१९३. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१९४. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा काळुदायित्थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

काळुदायित्थेरस्सापदानं छट्ठं ।

७. अभयत्थेरअपदानं

१९५. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मेषु चक्खुमा ।
इतो सतसहस्सम्हि, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥

१९६. “सरणगमने किञ्चि, निवेसेसि तथागतो ।
किञ्चि सीले निवेसेसि, दसकम्मपथुत्तमे ॥

१९७. “देति कस्सचि सो वीरो, सामञ्जफलमुत्तमं ।
समापत्ती तथा अट्ठ, तिस्सो विज्जा पवच्छति ॥

१९८. “छळभिज्जासु योजेसि, किञ्चि सत्तं नरुत्तमो ।
देति कस्सचि नाथो सो, चतस्सो पटिसम्भिदा ॥

१९९. “बोधनेय्यं पजं दिस्वा, असङ्खेय्यम्पि योजनं [असङ्खेय्येपि योजने सी० स्या० पी०] ।
खणेन उपगन्त्वान, विनेति नरसारथि ॥

२००. “तदाहं हंसवतियं, अहोसिं ब्राह्मणत्रजो ।
पारगू सब्बवेदानं, वेय्याकरणसम्मतो ॥

२०१. “निरुत्तिया च कुसलो, निघण्डुम्हि विसारदो ।
पदको केटुभविदू, छन्दोविचितिकोविदो ॥

२०२. “जङ्घाविहारं विचरं, हंसाराममुपेच्चहं ।
अद्दसं वरदं [वदतं (सी० पी०), पवरं (स्या०)] सेट्ठं, महाजनपुरक्खतं ॥

२०३. “देसेन्तं विरजं धम्मं, पच्चनीकमती अहं ।
उपेत्वा तस्स कल्याणं, सुत्त्वान विमलं अहं [वाक्यानि, सुत्त्वान विमलानहं (सी० स्या० पी०)] ॥

२०४. “ब्याहतं पुनरुत्तं वा, अपत्थं वा निरत्थकं ।
नाद्दसं तस्स मुनिनो, ततो पब्बजितो अहं ॥

२०५. “नचिरेनेव कालेन, सब्बसत्तविसारदो ।
निपुणो बुद्धवचने, अहोसिं गुणिसम्मतो ॥

२०६. “तदा चतस्सो गाथायो, गन्थयित्वा सुब्बज्जना ।
सन्थवित्वा तिलोकगं, देसयिस्सं दिने दिने ॥

२०७. “विरत्तोसि महावीरो, संसारे सभये वसं ।
करुणाय न निब्बायि, ततो कारुणिको मुनि ॥

२०८. “पुथुज्जनो वयो सन्तो, न किलेसवसो अहु ।
सम्पजानो सतियुत्तो, तस्मा एसो अचिन्तियो ॥

२०९. “दुब्बलानि किलेसानि, यस्सासयगतानि मे ।
जाणगिपरिदड्ढानि, न खीयिंसु तमम्भुतं ॥

२१०. “यो सब्बलोकस्स गरु, लोको [लोके (स्या० क०)] यस्स तथा गरु ।
तथापि लोकाचरियो, लोको तस्सानुवत्तको ॥

२११. “एवमादीहि सम्बुद्धं, कित्तयं धम्मदेसनं ।
यावजीवं करित्वान, गतो सगं ततो चुतो ॥

२१२. “सतसहस्सितो कप्पे, यं बुद्धमभिकित्तियं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, कित्तनाय इदं फलं ॥

२१३. “देवल्लोके महारज्जं, पादेसिं कञ्चनग्घियं [दिब्बानुभोजहं तदा (स्या०), रज्जं पादेसि कंचयं (सी०)] ।
चक्कवत्ती महारज्जं, बहुसोनुभविं अहं ॥

२१४. “दुवे भवे पजायामि, देवत्ते अथ मानुसे ।
अज्जं गतिं न जानामि, कित्तनाय इदं फलं ॥

२१५. “दुवे कुले पजायामि, खत्तिये अथ ब्राह्मणे ।
नीचे कुले न जायामि, कित्तनाय इदं फलं ॥

२१६. “पच्छिमे च भवे दानि, गिरिब्बजपुरुत्तमे ।
रज्जोहं बिम्बिसारस्स, पुत्तो नामेन चाभयो ॥

२१७. “पापमित्तवसं गन्त्वा, निगण्ठेन विमोहितो ।
पेसितो नाटपुत्तेन, बुद्धसेट्ठमुपेच्चहं ॥

२१८. “पुच्छित्वा निपुणं पञ्चं, सुत्वा व्याकरणुत्तमं ।
पब्बजित्वान नचिरं, अरहत्तमपापुणिं ॥

२१९. “कित्तयित्वा जिनवरं, कित्तितो होमि सब्बदा ।
सुगन्धदेहवदनो, आसिं सुखसमप्पितो ॥

२२०. “तिक्खहासलहुपज्जो, महापज्जो तथेवहं ।
विचित्तपटिभानो च, तस्स कम्मस्स वाहसा ॥

२२१. “अभित्थवित्वा पदुमुत्तराहं, पसन्नचित्तो असमं सयम्भुं ।
न गच्छि कप्पानि अपायभूमिं, सतं सहस्सानि बलेन तस्स ॥

२२२. “किलेसा झापिता मय्हं... पे०... विहरामि अनासवो ॥

२२३. “स्वागतं वत मे आसि... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२२४. “पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अभयो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

अभयत्थेरस्सापदानं सत्तमं ।

८. लोमसकङ्गियत्थेरअपदानं

२२५. “इमम्हि भद्दके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥

२२६. “तदाहं चन्दनो चेव, पब्बजित्वान सासने ।
आपाणकोटिकं धम्मं, पूरयित्वान सासने ॥

२२७. “ततो चुता सन्तुसितं, उपपन्ना उभो मयं ।
तत्थ दिब्बेहि नच्चेहि, गीतेहि वादितेहि च ॥

२२८. “रूपादिदसहङ्गेहि, अभिभोत्वान सेसके ।
यावतायुं वसित्वान, अनुभोत्वा महासुखं ॥

२२९. “ततो चवित्वा त्तिदसं, चन्दनो उपपज्जथ ।
अहं कपिलवत्थुस्मिं, अजायिं साकियत्रजो ॥

२३०. “यदा उदायित्थेरेन, अज्झिङ्गो लोकनायको ।
अनुकम्पिय सक्क्यानं, उपेसि कपिलव्हयं ॥

२३१. “तदातिमानिनो सक्क्या, न बुद्धस्स गुणञ्जुनो ।
पणमन्ति न सम्बुद्धं, जातिथद्धा अनादरा ॥

२३२. “तेसं सङ्कप्पमज्जाय, आकासे चङ्कमी जिनो ।
पज्जुन्नो विय वस्सिस्थ, पज्जलित्थ यथा सिखी ॥

२३३. “दस्सेत्वा रूपमतुलं, पुन अन्तरधायथ ।
एकोपि हुत्वा बहुधा, अहोसि पुनरेकको ॥

२३४. “अन्धकारं पकासञ्च, दस्सयित्वा अनेकधा ।
पाटिहेरं करित्वान, विनयी जातके मुनि ॥

२३५. “चातुद्दीपो महामेघो, तावदेव पवस्सथ ।
तदा हि जातकं बुद्धो, वेस्सन्तरमदेसयि ॥

२३६. “तदा ते खत्तिया सब्बे, निहन्त्वा जातिजं मदं ।
उपेसुं सरणं बुद्धं, आह सुद्धोदनो तदा ॥

२३७. “इदं ततियं तव भूरिपज्ज, पादानि वन्दामि समन्तचक्खु ।
यदाभिजातो पथवी पकम्पयी, यदा च तं नज्जहि जम्बुछाया’ ॥

२३८. “तदा बुद्धानुभावं तं, दिस्वा विम्हितमानसो ।
पब्बजित्वान तत्थेव, निवसिं मातुपूजको ॥

२३९. “चन्दनो देवपुत्तो मं, उपगन्त्वानुपुच्छथ ।
भद्देकरत्तस्स तदा, सङ्खेपवित्थारं नयं ॥

२४०. “चोदितोहं तदा तेन, उपेच्च नरनायकं ।
भद्देकरत्तं सुत्त्वान, संविग्गो वनमामको ॥

२४१. “तदा मातरमपुच्छिं, वने वच्छामि एकको ।
सुखुमालोति मे माता, वारयी तं [ते (स्या० पी० क०)] तदा वचं ॥

२४२. “कासं [दब्बं (सी० स्या० पी०)] कुसं पोटकिलं, उसीरं मुज्जपब्बजं [मुज्जबब्बजं (सी० पी०)] ।
उरसा पनुदिस्सामि, विवेकमनुबूहयं ॥

२४३: “तदा वनं पविट्ठोहं, सरित्त्वा जिनसासनं ।
भद्देकरत्तओवादं, अरहत्तमपापुणिं ॥

२४४: “अतीतं नान्वागमेय्य, नप्पटिकङ्खे अनागतं ।
यदतीतं पहीनं तं, अप्पत्तञ्च अनागतं ॥

२४५: “पच्चुप्पन्नञ्च यो धम्मं, तत्थ तत्थ विपस्सति ।
असंहीरं असंकुप्पं, तं विट्ठा मनुबूहये ॥

२४६: “अज्जेव किच्चमातप्पं, को जज्जा मरणं सुवे ।
न हि नो सङ्गरं [सङ्गरं (क०)] तेन, महासेनेन मच्चुना ॥

२४७: “एवंविहारिं आतापिं, अहोरत्तमतन्दितं ।
तं वे भद्देकरत्तोति, सन्तो आचिक्खते मुनिं ॥

२४८: “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

२४९: “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२५०: “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा लोमसकङ्गियो [लोमसङ्गियो (स्या० क०)] थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

लोमसकङ्गियथेरस्सापदानं अट्ठमं ।

९. वनवच्छत्थेरअपदानं

२५१: “इमम्हि भद्दके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥

२५२: “तदाहं पब्बजित्वान, तस्स बुद्धस्स सासने ।
यावजीवं चरित्वान, ब्रह्मचारं ततो चुतो ॥

२५३: “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

२५४: “ततो चुतो अरज्जम्हि, कपोतो आसहं तहिं ।
वसते गुणसम्पन्नो, भिक्खु ज्ञानरतो सदा ॥

२५५:“मेत्तचित्तो कारुणिको, सदा पमुदिताननो ।
उपेक्खको महावीरो, अप्पमज्जासु कोविदो ॥

२५६:“विनीवरणसङ्कप्पे, सब्बसत्तहितासये ।
विसट्ठो नचिरेनासिं, तस्मिं सुगतसावके ॥

२५७:“उपेच्च पादमूलमिह, निसिन्नस्स तदास्समे ।
कदाचि सामिसं देति, धम्मं देसेसि चेकदा ॥

२५८:“तदा विपुलपेमेन, उपासित्वा जिनत्रजं ।
ततो चुतो गतो सगं, पवासो सघरं यथा ॥

२५९:“सग्गा चुतो मनुस्सेसु, निब्बत्तो पुज्जकम्मना ।
अगारं छट्ठयित्वान, पब्बजिं बहुसो अहं ॥

२६०:“समणो तापसो विप्पो, परिब्बजो तथेवहं ।
हुत्वा वसिं अरज्जमिह, अनेकसतसो अहं ॥

२६१:“पच्छिमे च भवे दानि, रम्मे कपिलवत्थवे ।
वच्छगोत्तो दिजो तस्स, जायाय अहमोक्कमिं ॥

२६२:“मातु मे दोहळो आसि, तिरोकुच्छिगतस्स मे ।
जायमानसमीपमिह, वनवासाय निच्छयो ॥

२६३:“ततो मे अजनी माता, रमणीये वनन्तरे ।
गब्भतो निक्खमन्तं मं, कासायेन पटिग्गहं ॥

२६४:“ततो कुमारो सिद्धत्थो, जातो सक्ककुलद्धजो ।
तस्स मित्तो पियो आसिं, संविसट्ठो सुमानियो ॥

२६५:“सत्तसारेभिनिक्खन्ते, ओहाय विपुलं यसं ।
अहमि पब्बजित्वान, हिमवन्तमुपागमिं ॥

२६६:“वनालयं भावनीयं, कस्सपं धुतवादिकं ।
दिस्वा सुत्वा जिनुप्पादं, उपेसिं नरसारथिं ॥

२६७:“सो मे धम्ममदेसेसि, सब्बत्थं सम्पकासयं ।
ततोहं पब्बजित्वान, वनमेव पुनागमं [पुनागमिं (सी० पी०), पुनोक्कमं (स्या०)] ॥

२६८. “तत्थाप्पमतो विहरं, छळभिज्जा अफस्सयिं [अपस्सयिं (स्या० क०)] ।

अहो सुलद्धलाभोमिह, सुमित्तेनानुकम्पितो ॥

२६९. “किलेसा झापिता मय्हं... पे०... विहरामि अनासवो ॥

२७०. “स्वागतं वत मे आसि... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२७१. “पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा वनवच्छो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

वनवच्छत्थेरस्सापदानं नवमं ।

१०. चूळसुगन्धत्थेरअपदानं

२७२. “इममिह भदके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।

कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥

२७३. “अनुब्यञ्जनसम्पन्नो, बात्तिसवरलक्खणो ।

ब्यामप्पभापरिवुतो, रंसिजालसमोत्थटो ॥

२७४. “अस्सासेता यथा चन्दो, सूरियोव पभङ्करो ।

निब्बापेता यथा मेघो, सागरोव गुणाकरो ॥

२७५. “धरणीरिव सीलेन, हिमवाव समाधिना ।

आकासो विय पज्जाय, असङ्गो अनिलो यथा ॥

२७६. “तदाहं बाराणसियं, उपपन्नो महाकुले ।

पहूतधनधज्जस्मिं, नानारतनसञ्चये ॥

२७७. “महता परिवारेन, निसिन्नं लोकनायकं ।

उपेच्च धम्ममस्सोसिं, अमतं व मनोहरं ॥

२७८. “द्वत्तिसलक्खणधरो, सनक्खत्तोव चन्दिमा ।

अनुब्यञ्जनसम्पन्नो, सालराजाव फुल्लितो ॥

२७९. “रंसिजालपरिक्खित्तो, दित्तोव कनकाचलो ।

ब्यामप्पभापरिवुतो, सतरंसी दिवाकरो ॥

२८०. “सोण्णाननो जिनवरो, समणीव [रम्मणीव (स्या०)] सिलुच्चयो ।
करुणापुण्णहृदयो, गुणेन विय सागरो ॥
२८१. “लोकविस्सुतकित्ति च, सिनेरूव नगुत्तमो ।
यससा वित्थतो वीरो, आकाससदिसो मुनि ॥
२८२. “असङ्गचित्तो सब्बत्थ, अनिलो विय नायको ।
पतिट्ठा सब्बभूतानं, महीव मुनिसत्तमो ॥
२८३. “अनुपलित्तो लोकेन, तोयेन पदुमं यथा ।
कुवादगच्छदहनो, अगिखन्धोव सोभसि [सोभति (सी०), सो वसि (स्या० क०)] ॥
२८४. “अगधो विय सब्बत्थ, किलेसविसनासको ।
गन्धमादनसेलोव, गुणगन्धविभूसितो ॥
२८५. “गुणानं आकरो वीरो, रतनानं व सागरो ।
सिन्धूव वनराजीनं, किलेसमलहारको ॥
२८६. “विजयीव महायोधो, मारसेनावमदनो ।
चक्कवत्तीव सो राजा, बोज्झङ्गरतनिस्सरो ॥
२८७. “महाभिसक्कसङ्कासो, दोसब्बाधितिकिच्छको ।
सल्लकत्तो यथा वेज्जो, दिट्ठिगण्डविफालको ॥
२८८. “सो तदा लोकपज्जोतो, सनरामरसक्कतो ।
परिसासु नरादिच्चो, धम्मं देसयते जिनो ॥
२८९. “दानं दत्त्वा महाभोगो, सीलेन सुगतूपगो ।
भावनाय च निब्बाति, इच्चेवमनुसासथ ॥
२९०. “देसनं तं महस्सादं, आदिमज्झन्तसोभणं ।
सुणन्ति परिसा सब्बा, अमतं व महारसं ॥
२९१. “सुत्वा सुमधुरं धम्मं, पसन्नो जिनसासने ।
सुगतं सरणं गन्त्वा, यावजीवं नमस्सहं ॥
२९२. “मुनिनो गन्धकुटिया, ओपुज्जेसिं [उब्बट्टेसिं (स्या०)] तदा महिं ।
चतुज्जातेन गन्धेन, मासे अट्ठ दिनेस्वहं ॥

२९३. “पणिधाय सुगन्धत्तं, सरीरविस्सगन्धिनो [सरीरस्स विगन्धिनो (सी० स्या० पी०)] ।
तदा जिनो वियाकासि, सुगन्धतनुलाभितं ॥
२९४. “यो यं गन्धकुटिभूमिं, गन्धेनोपुज्जते सकिं ।
तेन कम्मविपाकेन, उपपन्नो तहिं तहिं ॥
२९५. “सुगन्धदेहो सब्बत्थ, भविस्सति अयं नरो ।
गुणगन्धयुत्तो हुत्वा, निब्बायिस्सतिनासवो ॥
२९६. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
२९७. “पच्छिमे च भवे दानि, जातो विप्पकुले अहं ।
गब्भं मे वसतो माता, देहेनासि सुगन्धिता ॥
२९८. “यदा च मातुकुच्छिम्हा, निक्खमामि तदा पुरी [पुरं (स्या० क०)] ।
सावत्थिसब्बगन्धेहि, वासिता विय वायथ ॥
२९९. “पुप्फवस्सज्ज सुरभि, दिब्बगन्धं मनोरमं ।
धूपानि च महग्धानि, उपवायिंसु तावदे ॥
३००. “देवा च सब्बगन्धेहि, धूपपुप्फेहि तं घरं ।
वासयिंसु सुगन्धेन, यस्मिं जातो अहं घरे ॥
३०१. “यदा च तरुणो भद्दो, पठमे योब्बने ठितो ।
तदा सेलं [सेसं (स्या०)] सपरिसं, विनेत्वा नरसारथि ॥
३०२. “तेहि सब्बेहि परिवुतो [सहितो (सी० स्या० पी०)], सावत्थिपुरमागतो ।
तदा बुद्धानुभावं तं, दिस्वा पब्बजितो अहं ॥
३०३. “सीलं समाधिपज्जज्ज, विमुत्तिज्ज अनुत्तरं ।
भावेत्वा चतुरो धम्मे, पापुणिं आसवक्खयं ॥
३०४. “यदा पब्बजितो चाहं, यदा च अरहा अहुं ।
निब्बायिस्सं यदा चाहं, गन्धवस्सो तदा अहु ॥
३०५. “सरीरगन्धो च सदातिसेति [सदा वासेति (क०)] मे, महारहं चन्दनचम्पकुप्पलं ।
तथेव गन्धे इतरे च सब्बसो, पसय्ह वायामि ततो तहिं [यहिं (स्या०)] तहिं ॥

३०६: “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

३०७: “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३०८: “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा चूळसुगन्धो थेरो इमा गाथायो अभासित्थाति ।

चूळसुगन्धत्थेरस्सापदानं दसमं ।

भद्वियवग्गो पञ्चपञ्जासमो ।

तस्सुद्धानं —

भद्वियो रेवतो थेरो, महालाभी च सीवली ।

वङ्गीसो नन्दको चेव, काळुदायी तथाभयो ॥

लोमसो वनवच्छो च, सुगन्धो चेव दसमो ।

तीणि गाथासता तत्थ, सोळसा च तदुत्तरि ॥

अथ वग्गुद्धानं —

कणिकारव्हयो वग्गो, फलदो तिणदायको ।

कच्चानो भद्वियो वग्गो, गाथायो गणिता चिमा ॥

नवगाथासतानीह, चतुरासीतियेव च ।

सपञ्जासं पञ्चसतं, अपदाना पकासिता ॥

सह उदानगाथाहि, छसहस्सानि होन्तिमा ।

द्वेसतानि च गाथानं, अट्टारस तदुत्तरि ॥

५६. यसवग्गो

१. यस्तथेरअपदानं

१. “महासमुद्दं ओग्गय्ह, भवनं मे सुनिम्मितं ।
सुनिम्मिता पोक्खरणी, चक्कवाकूपकूजिता ॥

२. “मन्दारकेहि सञ्छन्ना, पदुमुप्पलकेहि च ।
नदी च सन्दते तत्थ, सुपतित्था मनोरमा ॥

३. “मच्छकच्छपसञ्छन्ना, नानादिजसमोत्थटा [नानामिगसमोत्थटा (स्या०)] ।
मयूरकोज्चाभिरुदा, कोकिलादीहि वग्गुहि ॥
४. “पारेवता रविहंसा, चक्कवाका नदीचरा ।
तित्तिरा साळिका चेत्थ, पावका [सम्बका (क०)] जीवंचीवका ॥
५. “हंसाकोज्चाभिनदिता, कोसिया पिङ्गला [पिङ्गली (सी०), सिङ्गली, सिङ्गली (क०)] बहू ।
सत्तरतनसम्पन्ना, मणिमुत्तपवाळिका ॥
६. “सब्बे सोण्णमया रुक्खा, नानाखन्धसमेरिता ।
उज्जोतेन्ति दिवारत्तिं, भवनं सब्बकालिकं ॥
७. “सट्ठितुरियसहस्सानि, सायं पातो पवज्जरे ।
सोळसित्थिसहस्सानि, परिवारेन्ति मं सदा ॥
८. “अभिनिक्खम्म भवना, सुमेधं लोकनायकं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, वन्दयिं तं [सब्बदस्सिं (क०)] महायसं ॥
९. “सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, ससङ्गं तं निमन्तयिं ।
अधिवासेसि सो धीरो, सुमेधो लोकनायको ॥
१०. “मम धम्मकथं कत्वा, उय्योजेसि महामुनि ।
सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, भवनं मे उपागमिं ॥
११. “आमन्तयिं परिजनं, सब्बे सन्निपतुं तदा ।
‘पुब्बण्हसमयं बुद्धो, भवनं आगमिस्सति’ ॥
१२. “‘लाभा अम्हं सुलद्धा नो, ये वसाम तवन्तिके ।
मयम्पि बुद्धसेट्ठस्स, पूजयिस्साम सत्थुनो’ ॥
१३. “अन्नं पानं पट्टपेत्वा, कालं आरोचयिं अहं ।
वसीसतसहस्सेहि, उपेसि लोकनायको ॥
१४. “पञ्चङ्गिकेहि तुरियेहि, पच्चुग्गममकासहं ।
सब्बसोण्णमये पीठे, निसीदि पुरिसुत्तमो ॥
१५. “उपरिच्छदनं आसि, सब्बसोण्णमयं तदा ।
बीजनीयो पवायन्ति, भिक्खुसङ्गं अनुत्तरं ॥

१६. “पहूतेनन्नपानेन, भिक्खुसङ्घं अतप्पयिं ।
पच्चेकदुस्सयुगले, भिक्खुसङ्घस्सदासहं ॥
१७. “यं वदेति सुमेधो सो, आहुतीनं पटिग्गहो ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
१८. “यो मं अन्नेन पानेन, सब्बे इमे च तप्पयि ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
१९. “अट्टारसे कप्पसते, देवलोके रमिस्सति ।
सहस्सकखत्तुं राजायं, चक्कवत्ती भविस्सति ॥
२०. “उपगच्छति यं योनिं, देवत्तं अथ मानुसं ।
सब्बसोण्णमयं तस्स, छदनं धारयिस्सति ॥
२१. “तिसकप्पसहस्समिह, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
२२. “तस्स धम्मेसु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
सब्बासवे परिज्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो ॥
२३. “‘भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, सीहनादं नदिस्सति’ ।
चित्ते छत्तं धारेन्ति, हेट्ठा छत्तमिह डय्हथ ॥
२४. “सामज्जं मे अनुप्पत्तं, किलेसा झापिता मया ।
मण्डपे रुक्खमूले वा, सन्तासो मे न विज्जति ॥
२५. “तिसकप्पसहस्समिह, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सब्बदानस्सिदं फलं ॥
२६. “किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागोव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
२७. “स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२८. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा यसो थेरो इमा गाथायो अभसित्थाति ।

यसत्थेरस्सापदानं पठमं ।

२. नदीकस्सपत्थेरअपदानं

२९. “पदुमुत्तरस्स भगवतो, लोकजेट्ठस्स तादिनो ।
पिण्डचारं चरन्तस्स, वारतो उत्तमं यसं ।
अग्गफलं गहेत्वान, अदासिं सत्थुनो अहं ॥

३०. “तेन कम्मेन देविन्दो, लोकजेट्ठो नरासभो ।
सम्पत्तोमिह अचलं ठानं, हित्वा जयपराजयं ॥

३१. “सतसहस्सितो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, अग्गदानस्सिदं फलं ॥

३२. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

३३. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३४. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा नदीकस्सपो थेरो इमा गाथायो

अभसित्थाति ।

नदीकस्सपत्थेरस्सापदानं दुतियं ।

३. गयाकस्सपत्थेरअपदानं

३५. “अजिनचम्मवत्थोहं [अजिनवत्तं निवत्तोहं (सी०)], खारिभारधरो तदा ।
खारिकं हारयित्वान, कोलं अहासि अस्समं ॥

३६. “भगवा तमिह समये, एको अदुतियो जिनो ।
ममस्समं उपागच्छि, जोतेन्तो सब्बकालिकं ॥

३७. “सकं चित्तं पसादेत्वा, अभिवादेत्वान सुब्बतं ।
उभो हत्थेहि पग्गय्ह, कोलं बुद्धस्सदासहं ॥

३८. “एकतिंसे इतो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, कोलदानस्सिदं फलं ॥

३९. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

४०. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

४१. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा गयाकस्सपो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

गयाकस्सपत्थेरस्सापदानं ततियं ।

४. किमिलत्थेरअपदानं

४२. “निब्बुते ककुसन्धमिह, ब्राह्मणमिह वुसीमति ।

गहेत्वा सललं मालं, मण्डपं कारयिं अहं ॥

४३. “तावतिसं गतो सन्तो, लभिमिह [लभामि (क०)] ब्यम्हमुत्तमं ।

अञ्जे देवेतिरोचामि, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥

४४. “दिवा वा यदि वा रत्तिं, चङ्कमन्तो ठितो चहं ।

छन्नो सललपुण्फेहि, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥

४५. “इमस्मियेव कप्पमिह, यं बुद्धमभिपूजयिं ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

४६. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

४७. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

४८. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा किमिलो [किम्बिलो (सी०)] थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

किमिलत्थेरस्सापदानं चतुत्थं ।

५. वज्जीपुत्तत्थेरअपदानं

४९. “सहस्सरंसी भगवा, सयम्भू अपराजितो ।

विवेका वुड्ढित्वान, गोचरायाभिनिक्खमि ॥

५०. “फलहत्यो अहं दिस्वा, उपगच्छिं नरासभं ।

पसन्नचित्तो सुमनो, सवण्टं अददिं फलं ॥

५१. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

५२. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

५३. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

५४. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा वज्जीपुत्तो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

वज्जीपुत्तत्थेरस्सापदानं पञ्चमं ।

६. उत्तरत्थेरअपदानं

५५. “सुमेधो नाम सम्बुद्धो, बात्तिसवरलक्खणो ।
विवेककामो भगवा, हिमवन्तमुपागमि ॥

५६. “अज्झोगाहेत्वा हिमवन्तं, अगो कारुणिको मुनि ।
पल्लङ्कं आभुजित्वान, निसीदि पुरिसुत्तमो ॥

५७. “विज्जधरो तदा आसिं, अन्तलिक्खचरो अहं ।
तिसूलं सुगतं गय्ह, गच्छामि अम्बरे तदा ॥

५८. “पब्बतगो यथा अग्गि, पुण्णमायेव चन्दिमा ।
वनं ओभासते बुद्धो, सालराजाव फुल्लितो ॥

५९. “वनग्गा निक्खमित्वान, बुद्धरंसीभिधावरे [बुद्धरंसी विधावरे (सी० क०)] ।
नळगिवण्णसङ्कासा [नळगिव नसङ्कासं (सी०)], दिस्वा चित्तं पसादयिं ॥

६०. “विचिनं अद्दसं पुप्फं, कणिकारं देवगन्धिकं ।
तीणि पुप्फानि आदाय, बुद्धसेट्ठमपूजयिं ॥

६१. “बुद्धस्स आनुभावेन, तीणि पुप्फानि मे तदा ।
उद्धं वण्टा अधोपत्ता, छायं कुब्बन्ति सत्थुनो ॥

६२. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।

जहित्वा मानुसं देहं तावतिसमगच्छहं ॥

६३. “तत्थ मे सुकतं ब्यम्हं, कणिकारीति [कणिकारीति (सी०)] जायति ।
सट्ठियोजनमुब्बेधं, तिसयोजनवित्थतं ॥

६४. “सहस्सकण्डं सतभेण्डु, धजालु हरितामयं ।
सतसहस्सनिव्यूहा [सतसहस्सानि ब्यूहानि (सी०)], ब्यम्हे पातुभविंसु [पातुरहंसु (सी०), पातुरहिंसु (क०)] मे ॥

६५. “सोण्णमया मणिमया, लोहितङ्कमयापि च ।
फलिकापि च पल्लङ्का, येनिच्छका यदिच्छका ॥

६६. “महारहज्ज सयनं, तूलिका विकतीयुतं ।
उद्धलोमिज्ज एकन्तं, बिम्बोहनसमायुतं ॥

६७. “भवना निक्खमित्वान, चरन्तो देवचारिकं ।
यथा इच्छामि [यथा गच्छामि (सी०)] गमनं, देवसङ्गपुरक्खतो ॥

६८. “पुप्फस्स हेट्ठा तिट्ठामि, उपरिच्छदनं मम ।
समन्ता योजनसतं, कणिकारेहि छादितं ॥

६९. “सट्ठितुरियसहस्सानि, सायपातं उपट्ठुहं ।
परिवारेन्ति मं निच्चं, रत्तिन्दिवमतन्दिता ॥

७०. “तत्थ नच्चेहि गीतेहि, तालेहि वादितेहि च ।
रमामि खिड्ढा रतिया, मोदामि कामकामहं ॥

७१. “तत्थ भुत्वा पिवित्वा च, मोदामि तदसे तदा ।
नारीगणेहि सहितो, मोदामि ब्यम्हमुत्तमे ॥

७२. “सतानं पञ्चक्खत्तुज्ज, देवरज्जमकारयिं ।
सतानं तीणिक्खत्तुज्ज, चक्कवत्ती अहोसहं ।

पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥

७३. “भवे भवे संसरन्तो, महाभोगं लभामहं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

७४. “दुवे भवे संसरामि, देवत्ते अथ मानुसे ।

अञ्जं गतिं न जानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

७५. “दुवे कुले पजायामि [यत्थ पच्छा पजायामि (सी०)], खत्तिये चापि ब्राह्मणे ।
नीचे कुले न जायामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

७६. “हत्थियानं अस्सयानं, सिविकं सन्दमानिकं ।
लभामि सब्बमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

७७. “दासीगणं दासगणं, नारियो समलङ्कता ।
लभामि सब्बमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

७८. “कोसेय्यकम्बलियानि, खोमकप्पासिकानि च ।
लभामि सब्बमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

७९. “नववत्थं नवफलं, नवग्गरसभोजनं ।
लभामि सब्बमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

८०. “इमं खाद इमं भुञ्ज, इमम्हि सयने सय ।
लभामि सब्बमेवेतं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

८१. “सब्बत्थ पूजितो होमि, यसो अच्चुग्गतो मम ।
महापक्खो [महेसक्खो (क०)] सदा होमि, अभेज्जपरिसो सदा ।
जातीनं उत्तमो होमि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

८२. “सीतं उण्हं न जानामि, परिळाहो न विज्जति ।
अथो चेतसिकं दुक्खं, हदये मे न विज्जति ॥

८३. “सुवण्णवण्णो हुत्वान, संसरामि भवाभवे ।
वेवण्णियं न जानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

८४. “देवलोका चवित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
सावत्थियं पुरे जातो, महासालेसु अड्डके ॥

८५. “पञ्च कामगुणे हित्वा, पब्बजिं अनगारियं ।
जातिया सत्तवस्सोहं, अरहत्तमपापुणिं ॥

८६. “उपसम्पदायी बुद्धो, गुणमञ्जाय चक्खुमा ।
तरुणो पूजनीयोहं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

८७. “दिब्बचक्खुविसुद्धं मे, समाधिकुसलो अहं ।
अभिज्जापारमिप्पत्तो, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
८८. “पटिसम्भिदा अनुप्पत्तो, इद्धिपादेसु कोविदो ।
धम्मेषु पारमिप्पत्तो, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
८९. “तिसकप्पसहस्सम्हि, यं बुद्धमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
९०. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
९१. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
९२. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा उत्तरो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

उत्तरत्थेरस्सापदानं छट्ठं ।

७. अपरउत्तरत्थेरअपदानं

९३. “निब्बुते लोकनाथम्हि, सिद्धत्थे लोकनायके ।
मम जाती समानेत्वा, धातुपूजं अकासहं ॥
९४. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं धातुमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, धातुपूजायिदं फलं ॥
९५. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥
९६. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
९७. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा अपरउत्तरत्थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

अपरस्स उत्तरत्थेरस्सापदानं सत्तमं ।

८. भद्वजित्थेरअपदानं

९८. “ओगय्ह यं पोक्खरणिं, नानाकुञ्जरसेवितं ।

उद्धरामि भिसं तत्थ, घासहेतु अहं तदा ॥

१९. “भगवा तम्हि समये, पदुमुत्तरसक्खयो ।
रत्तम्बरधरो बुद्धो, गच्छते अनिलञ्जसे ॥

१००. “धुनन्तो पंसुकूलानि, सद्दं अस्सोसहं तदा ।
उद्धं निज्झायमानोहं, अद्दसं लोकनायकं ॥

१०१. “तत्थेव ठितको सन्तो, आयार्चिं लोकनायकं ।
मधुं भिसेहि सहितं, खीरं सप्पिं मुळालिकं [मधुं भिसेहि पचति, खीरसप्पि मुलालिभि (क०)
भिसदायकत्थेरापदानेपि] ॥

१०२. “पटिग्गणहातु मे बुद्धो, अनुकम्पाय चक्खुमा ।
ततो कारुणिको सत्था, ओरोहित्वा महायसो ॥

१०३. “पटिग्गणिह मम भिक्खं, अनुकम्पाय चक्खुमा ।
पटिग्गहेत्वा सम्बुद्धो, अका मे अनुमोदनं ॥

१०४. “सुखी होतु महापुञ्ज, गति तुय्हं समिज्झतु ।
इमिना भिसदानेन, लभस्सु विपुलं सुखं ॥

१०५. “इदं वत्त्वान सम्बुद्धो, जलजुत्तमनामको ।
भिक्खमादाय सम्बुद्धो, आकासेनागमा जिनो ॥

१०६. “ततो भिसं गहेत्त्वान, अगच्छिं मम अस्समं ।
भिसं रुक्खे लग्गेत्त्वान, मम दानं अनुस्सरिं ॥

१०७. “महावातो उट्ठहित्वा, सञ्चालेसि वनं तदा ।
आकासो अभिनादित्थ, असनी च फली तदा ॥

१०८. “ततो मे असनीपातो, मत्थके निपती तदा ।
सोहं निसिन्नको सन्तो, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥

१०९. “पुञ्जकम्मेन सञ्जुत्तो, तुसितं उपपज्जहं ।
कळेवरं मे पतितं, देवलोके रमामहं ॥

११०. “छळसीतिसहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सायं पातं उपट्ठन्ति, भिसदानस्सिदं फलं ॥

१११. “मनुस्सयोनिमागन्त्वा, सुखितो होमहं तदा ।
भोगा मे ऊनता नत्थि, भिसदानस्सिदं फलं ॥

११२. “अनुकम्पितको तेन, देवदेवेन तादिना ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

११३. “सतसहस्सितो कप्पे, यं भिसं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, भिसदानस्सिदं फलं ॥

११४. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

११५. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

११६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा भद्दजित्थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

भद्दजित्थेरस्सापदानं अट्टमं ।

९. सिवकत्थेरापदानं

११७. “एसनाय चरन्तस्स, विपस्सिस्स महेसिनो ।
रित्तकं पत्तं दिस्वान, कुम्मासं पूरयिं अहं ॥

११८. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं भिक्खमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, कुम्मासस्स इदं फलं ॥

११९. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१२०. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१२१. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सिवकत्थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

सिवकत्थेरस्सापदानं नवमं ।

१०. उपवानत्थेरापदानं

१२२. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मन पारगू ।

जलित्वा अग्निक्खन्धोव, सम्बुद्धो परिनिब्बुतो ॥

१२३. “महाजना समागम्म, पूजयित्वा तथागतं ।
चित्तं कत्वान सुगतं, सरीरं अभिरोपयुं ॥

१२४. “सरीरकिच्चं कत्वान, धातुं तत्थ समानयुं ।
सदेवमनुस्सा सब्बे, बुद्धथूपं अकंसु ते ॥

१२५. “पठमा कञ्चनमया, दुतिया च मणिमया ।
ततिया रूपियमया, चतुत्थी फलिकामया ॥

१२६. “तत्थ पञ्चमिका चेव [तत्थ पञ्चमिका चेति (सी०)], लोहितङ्कमया अहु ।
छट्ठा मसारगल्लस्स, सब्बं रतनमयूपरि ॥

१२७. “जङ्घा मणिमया आसि, वेदिका रतनामया ।
सब्बसोण्णमयो थूपो, उद्धं योजनमुगगतो ॥

१२८. “देवा तत्थ समागन्त्वा, एकतो मन्तयुं तदा ।
‘मयम्पि थूपं कस्साम, लोकनाथस्स तादिनो ॥

१२९. “‘धातु आवेणिका नत्थि, सरीरं एकपिण्डितं ।
इमम्हि बुद्धथूपम्हि, कस्साम कञ्चुकं मयं’ ॥

१३०. “देवा सत्तहि रत्नेहि, अञ्जं वट्ठेसुं योजनं ।
थूपो द्वियोजनुब्बेधो, तिमिरं व्यपहन्ति सो ॥

१३१. “नागा तत्थ समागन्त्वा, एकतो मन्तयुं तदा ।
‘मनुस्सा चेव देवा च, बुद्धथूपं अकंसु ते ॥

१३२. “‘मा नो पमत्ता अस्सुम्ह, अप्पमत्ता सदेवका ।
मयम्पि थूपं कस्साम, लोकनाथस्स तादिनो’ ॥

१३३. “इन्दनीलं महानीलं, अथो जोतिरसं मणिं ।
एकतो सन्निपातेत्वा, बुद्धथूपं अछादयुं ॥

१३४. “सब्बं मणिमयं आसि, यावता [तावता (क०)] बुद्धचेतियं ।
तियोजनसमुब्बेधं, आलोककरणं तदा ॥

१३५. “गरुळा च समागन्त्वा, एकतो मन्तयुं तदा ।
‘मनुस्सा देवनागा च, बुद्धपूजं अकंसु ते ॥

१३६. “‘मा नो पमत्ता अस्सुम्ह, अप्पमत्ता सदेवका ।
मयम्पि थूपं कस्साम, लोकनाथस्स तादिनो’ ॥

१३७. “‘सब्बं मणिमयं थूपं, अकरुं ते च कञ्चुकं ।
योजनं तेपि वट्ठेसुं, आयतं बुद्धचेतियं ॥

१३८. “‘चतुयोजनमुब्बेधो, बुद्धथूपो विरोचति ।
ओभासेति दिसा सब्बा, सतरंसीव उगतो ॥

१३९. “‘कुम्भण्डा च समागन्त्वा, एकतो मन्तयुं तदा ।
‘मनुस्सा चेव देवा च, नागा च गरुळा तथा ॥

१४०. “‘पच्चेकं बुद्धसेट्ठस्स, अकंसु थूपमुत्तमं ।
मा नो पमत्ता अस्सुम्ह, अप्पमत्ता सदेवका ॥

१४१. “‘मयम्पि थूपं कस्साम, लोकनाथस्स तादिनो ।
रतनेहि छादेस्साम, आयतं बुद्धचेतियं’ ॥

१४२. “‘योजनं तेपि वट्ठेसुं, आयतं बुद्धचेतियं ।
पञ्चयोजनमुब्बेधो, थूपो ओभासते तदा ॥

१४३. “‘यक्खा तत्थ समागन्त्वा, एकतो मन्तयुं तदा ।
‘मनुस्सा देवनागा च, गरुळा च कुम्भण्डका ॥

१४४. “‘पच्चेकं बुद्धसेट्ठस्स, अकंसु थूपमुत्तमं ।
मा नो पमत्ता अस्सुम्ह, अप्पमत्ता सदेवका ॥

१४५. “‘मयम्पि थूपं कस्साम, लोकनाथस्स तादिनो ।
फलिका छादयिस्साम, आयतं बुद्धचेतियं’ ॥

१४६. “‘योजनं तेपि वट्ठेसुं, आयतं बुद्धचेतियं ।
छयोजनिकमुब्बेधो, थूपो ओभासते तदा ॥

१४७. “‘गन्धब्बा च समागन्त्वा, एकतो मन्तयुं तदा ।
‘मनुजा देवता नागा, कुम्भण्डा गरुळा तथा [कुम्भण्डा च यक्खा तथा (सी०)] ॥

१४८. “सब्बे अकंसु बुद्धथूपं, मयमेत्थ अकारका ।
मयम्पि थूपं कस्साम, लोकनाथस्स तादिनो” ॥

१४९. “वेदियो सत्त कत्वान, धजं छत्तं अकंसु ते ।
सब्बसोण्णमयं थूपं, गन्धब्बा कारयुं तदा ॥

१५०. “सत्तयोजनमुब्बेधो, थूपो ओभासते तदा ।
रत्तिन्दिवा न जायन्ति, आलोको होति सब्बदा ॥

१५१. “अभिभोन्ति न तस्साभा, चन्दसूरा सतारका ।
समन्ता योजनसते, पदीपोपि न पज्जलि ॥

१५२. “तेन कालेन ये केचि, थूपं पूजेन्ति मानुसा ।
न ते थूपं आरुहन्ति, अम्बरे उक्खिपन्ति ते ॥

१५३. “देवेहि ठपितो यक्खो, अभिसम्मतनामको ।
धजं वा पुप्फदामं वा, अभिरोपेति उत्तरिं ॥

१५४. “न ते पस्सन्ति तं यक्खं, दामं पस्सन्ति गच्छतो ।
एवं पस्सित्वा गच्छन्ता, सब्बे गच्छन्ति सुग्गतिं ॥

१५५. “विरुद्धा ये पावचने, पसन्ना ये च सासने ।
पाटिहीरं दट्ठुकामा, थूपं पूजेन्ति मानुसा ॥

१५६. “नगरे हंसवतिया, अहोसिं भतको तदा ।
आमोदितं जनं दिस्वा, एवं चिन्तेसहं तदा ॥

१५७. “उळारो भगवा नेसो, यस्स धातुघरे दिसं ।
इमा च जनता तुट्ठा, कारं कुब्बं न तप्परे ॥

१५८. “अहम्पि कारं कस्सामि, लोकनाथस्स तादिनो ।
तस्स धम्मेसु दायादो, भविस्सामि अनागते” ॥

१५९. “सुधोतं रजकेनाहं, उत्तरेय्यं पटं मम ।
वेळग्गे आलग्गेत्वान, धजं उक्खिपिमम्बरे ॥

१६०. “अभिसम्मतको गय्ह, अम्बरे हासि मे धजं ।
वातेरितं धजं दिस्वा, भिय्यो हासं जनेसहं ॥

१६१. “तत्थ चित्तं पसादेत्वा, समणं उपसङ्गमिं ।
तं भिक्खुं अभिवादेत्वा, विपाकं पुच्छहं धजे ॥

१६२. “सो मे कथेसि आनन्दी, पीतिसज्जननं मम ।
‘तस्स धजस्स विपाकं, अनुभोस्ससि सब्बदा ॥

१६३. “‘हत्थिअस्सरथापत्ती, सेना च चतुरङ्गिनी ।
परिवारेस्सन्ति तं निच्चं, धजदानस्सिदं फलं ॥

१६४. “‘सट्ठितुरियसहस्सानि, भेरियो समलङ्कता ।
परिवारेस्सन्ति तं निच्चं, धजदानस्सिदं फलं ॥

१६५. “‘छळसीतिसहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
विचित्तवत्थाभरणा, आमुक्कमणिकुण्डला ॥

१६६. “‘आळारपम्हा हसुला, सुसज्जा [सुत्थना (सी०) अप० थेर २.४८.१९ मणिपूजकत्थेरापदानेपि] तनुमज्झिमा ।
परिवारेस्सन्ति तं निच्चं, धजदानस्सिदं फलं ॥

१६७. “‘तिसकप्पसहस्सानि, देवलोके रमिस्ससि ।
असीतिक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जं करिस्ससि ॥

१६८. “‘सहस्सक्खत्तुं राजा च, चक्कवत्ती भविस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥

१६९. “‘कप्पसतसहस्सम्हि, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

१७०. “‘देवलोका चवित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
पुज्जकम्मेन सज्जुत्तो, ब्रह्मबन्धु भविस्ससि ॥

१७१. “‘असीतिकोटिं छट्ठेत्वा, दासे कम्मकरे बहू ।
गोतमस्स भगवतो, सासने पब्बजिस्ससि ॥

१७२. “‘आराधयित्वा सम्बुद्धं, गोतमं सक्यपुङ्गवं ।
उपवानोति नामेन, हेस्ससि सत्थु सावको’ ॥

१७३. “‘सतसहस्से कतं कम्मं, फलं दस्सेसि मे इध ।
सुमुत्तो सरवेगोव, किलेसे ज्ञापयिं [किलेसा ज्ञापिता (सी०)] मम ॥

१७४: “चक्कवत्तिस्स सन्तस्स, चातुद्दीप्पिस्सरस्स मे ।
तीणि योजनानि सामन्ता, उस्सीयन्ति धजा सदा ॥

१७५: “सतसहस्सितो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, धजदानस्सिदं फलं ॥

१७६: “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१७७: “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१७८: “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं आयस्मा उपवानत्थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

उपवानत्थेरस्सापदानं दसमं ।

११. रट्टपालत्थेरअपदानं

१७९: “पदुमुत्तरस्स भगवतो, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
वरनागो मया दिन्नो, ईसादन्तो उरूळ्हावा ॥

१८०: “सेतच्छत्तोपसोभितो, सकप्पनो [सीदब्बनो (सी०)] सहत्थिपो ।
अग्घापेत्त्वान तं सब्बं, सङ्घारामं अकारयिं ॥

१८१: “चतुपञ्जाससहस्सानि, पासादे कारयिं अहं ।
महोघदानं [महग्घच्च (सी०), मया भत्तं (क०) अप० थेर १.२.९९] करित्वान, निरय्यादेसिं महेसिनो ॥

१८२: “अनुमोदि महावीरो, सयम्भू अगगपुगगलो ।
सब्बे जने हासयन्तो, देसेसि अमतं पदं ॥

१८३: “तं मे बुद्धो वियाकासि, जलजुत्तमनामको ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥

१८४: “चतुपञ्जाससहस्सानि, पासादे कारयी अयं ।
कथयिस्सामि विपाकं, सुणाथ मम भासतो ॥

१८५: “अट्टारससहस्सानि, कूटागारा भविस्सरे ।
व्यम्हुत्तमम्हि निब्बत्ता, सब्बसोण्णमया च ते ॥

१८६. “पञ्जासखत्तुं देविन्दो, देवरज्जं करिस्सति ।
अट्ठपञ्जासखत्तुञ्च, चक्कवत्ती भविस्सति ॥

१८७. “कप्पसतसहस्सम्हि, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

१८८. “देवलोका चवित्त्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
अट्ठे कुले महाभोगे, निब्बत्तिस्सति तावदे ॥

१८९. “सो पच्छा पब्बजित्त्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
रट्ठपालोति नामेन, हेस्सति सत्थु सावको ॥

१९०. “पधानपहितत्तो सो, उपसन्तो निरूपधि ।
सब्बासवे परिज्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो’ ॥

१९१. “उट्ठाय अभिनिक्खम्म, जहिता भोगसम्पदा ।
खेळपिण्डेव भोगम्हि, पेमं मय्हं न विज्जति ॥

१९२. “वीरियं मे धुरधोरय्हं, योगक्खेमाधिवाहनं ।
धारेमि अन्तिमं देहं, सम्मासम्बुद्धसासने ॥

१९३. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवो ॥

१९४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१९५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा रट्ठपालो थेरो इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

रट्ठपालत्थेरस्सापदानं एकादसमं ।

यसवग्गो छपञ्जासमो ।

तस्सुद्धानं —

यसो नदीकस्सपो च, गयाकिमिलवज्जिनो ।

दुवे उत्तरा भद्दजी, सिवको उपवाहनो ।

रट्ठपालो एकसतं, गाथानं पञ्चनवुत्ति ॥

थेरापदानं समत्तं ।

एत्तावता बुद्धापदानञ्च पच्चेकापदानञ्च थेरापदानञ्च

समत्तानि ।

॥ नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स ॥

खुदकनिकाये थेरीअपदानपाळि

१. सुमेधावग्गो

१. सुमेधाथेरीअपदानं

अथ थेरिकापदानानि सुणाथ —

१. “भगवति कोणागमने, सङ्घारामम्हि नवनिवेसनम्हि [निवेसम्हि (स्या०)] ।
सखियो तिस्सो जनियो, विहारदानं अदासिम्ह ॥
२. “दसक्खत्तुं सतक्खत्तुं, दससतक्खत्तुं सतानञ्च सतक्खत्तुं [सतानि च सत्तक्खत्तुं (सी० क०)] ।
देवेसु उपपज्जिम्ह, को वादो मानुसे भवे ॥
३. “देवे महिद्धिका अहुम्ह, मानुसकम्हि को वादो ।
सत्तरतनमहेसी [सत्तरतनस्स महेसी (सी० पी०)], इत्थिरतनं अहं भविं ॥
४. “इध सज्जितकुसला [तत्थ सज्जितं कुसलं (स्या०)], सुसमिद्धकुलप्पजा ।
धनज्जानी च खेमा च, अहम्पि च तयो जना ॥
५. “आरामं सुकतं कत्वा, सब्बावयवमण्डितं ।
बुद्धप्पमुखसङ्घस्स, निव्यादेत्वा समोदिता ॥
६. “यत्थ यत्थूपपज्जामि, तस्स कम्मस्स वाहसा ।
देवेसु अगगतं पत्ता, मनुस्सेसु तथेव च ॥
७. “इमस्मिंयेव कप्पम्हि, ब्रह्मबन्धु महायसो ।

- कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥
८. “उपट्ठाको महेसिस्स, तदा आसि नरिस्सरो ।
कासिराजा किकी नाम, बाराणसिपुरुत्तमे ॥
९. “तस्सासुं सत्त धीतरो, राजकज्जा सुखेधिता [सुखेधिता (स्या०)] ।
बुद्धोपट्ठाननिरता, ब्रह्मचरियं चरिं सु ता ॥
१०. “तासं सहायिका हुत्वा, सीलेसु सुसमाहिता ।
दत्त्वा दानानि सक्कच्चं, अगारेव वत्तं [अगारेव वत्तं (स्या०)] चरिं ॥
११. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसूपगा अहं ॥
१२. “ततो चुता याममगं [यामसगं (स्या०)], ततोहं तुसितं गता ।
ततो च निम्मानरतिं, वसवत्तिपुरं ततो ॥
१३. “यत्थ यत्थूपपज्जामि, पुज्जकम्मसमोहिता ।
तत्थ तत्थेव राजूनं, महेसित्तमकारयिं ॥
१४. “ततो चुता मनुस्सत्ते, राजूनं चक्कवत्तिनं ।
मण्डलीनञ्च राजूनं, महेसित्तमकारयिं ॥
१५. “सम्पत्तिमनुभोत्वान, देवेसु मानुसेसु च ।
सब्बत्थ सुखिता हुत्वा, नेकजातीसु संसरिं ॥
१६. “सो हेतु च सो पभवो, तम्मूलं सासने खमं [तम्मूलं सा च सासने खन्ति (सी० पी० क०)] ।
पठमं तं समोधानं, तं धम्मरताय निब्बानं [निब्बुतं (स्या०)] ॥
१७. “किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागीव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवा ॥
१८. “स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स [बुद्धसेट्ठस्स (सी० स्या० क०)] सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१९. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं सुमेधा भिक्खुनी इमा गाथायो अभसित्थाति ।

सुमेधाथेरियापदानं पठमं ।

२. मेखलादायिकाथेरीअपदानं

२०. “सिद्धत्थस्स भगवतो, थूपकारापिका अहुं [थूपकार मकासहं (स्या०)] ।
मेखलिका मया दिन्ना, नवकम्माय सत्थुनो ॥

२१. “निट्ठिते च महाथूपे, मेखलं पुनदासहं ।
लोकनाथस्स मुनिनो, पसन्ना सेहि पाणिभि ॥

२२. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं मेखलमदं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, थूपकारस्सिदं फलं ॥

२३. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥

२४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं मेखलादायिका भिक्खुनी इमा गाथायो अभसित्थाति ।

मेखलादायिकाथेरियापदानं दुतियं ।

३. मण्डपदायिकाथेरीअपदानं

२६. “कोणागमनबुद्धस्स, मण्डपो कारितो मया ।

धुवं तिचीवरंदासिं [थूपञ्च पवरमदं (स्या०), धुवञ्च चीवरं अदं (पी०)], बुद्धस्स लोकबन्धुनो ॥

२७. “यं यं जनपदं यामि, निगमे राजधानियो ।

सब्बत्थ पूजितो होमि, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥

२८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥

२९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं मण्डपदायिका भिक्खुनी इमा गाथायो अभसित्थाति ।

मण्डपदायिकाथेरियापदानं ततियं ।

४. सङ्कमनत्थाथेरीअपदानं

३१. “विपस्सिस्स भगवतो [कोण्डञ्जस्स भगवतो (स्या० पी०)], लोकजेट्टस्स तादिनो ।
रथियं पटिपन्नस्स, तारयन्तस्स पाणिनो ॥
३२. “घरतो निक्खमित्वान, अवकुज्जा निपज्जहं ।
अनुकम्पको लोकनाथो, सिरसि [सीसन्ते (सी० क०)] अक्कमी मम [तदा (स्या० पी०)] ॥
३३. “अक्कमित्वान सिरसि [सम्बुद्धो (क०)], अगमा लोकनायको ।
तेन चित्तप्पसादेन, तुसितं अगमासहं ॥
३४. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥
३५. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं सङ्कमनत्था [सङ्कमनदा (स्या०)] भिक्खुनी इमा गाथायो अभसिस्थाति ।

सङ्कमनत्थाथेरियापदानं चतुत्थं ।

५. नळमालिकाथेरीअपदानं

३७. “चन्दभागानदीतीरे, अहोसिं किन्नरी तदा ।
अद्वसं विरजं बुद्धं, सयम्भुं अपराजितं ॥
३८. “पसन्नचित्ता सुमना, वेदजाता कतञ्जली ।
नळमालं गहेत्वान, सयम्भुं अभिपूजयिं ॥
३९. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा किन्नरीदेहं, अगच्छिं तिदसं गतिं ॥
४०. “छत्तिसदेवराजूनं, महेसित्तमकारयिं ।
दसन्नं चक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयिं ।
संवेजेत्वान मे चित्तं [वेदयित्वान कुसलं (स्या०), संवेदयित्वा कुसलं (पी०)], पब्बजिं अनगारियं ॥
४१. “किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता [भवा संघातिता मम (क०)] ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
४२. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पुप्फपूजायिदं फलं ॥
४३. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥

४४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

४५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं नळमालिका थेरी इमा गाथायो अभसिस्थाति ।

नळमालिकाथेरियापदानं पञ्चमं ।

६. एकपिण्डपातदायिकाथेरीअपदानं

४६. “नगरे बन्धुमतिया, बन्धुमा नाम खत्तियो ।

तस्स रज्जो अहुं भरिया, एकज्झं चारयामहं [एकच्चं वादयामहं (स्या०)] ॥

४७. “रहोगता निसीदित्वा, एवं चिन्तेसहं तदा ।

‘आदाय गमनीयज्झि, कुसलं नत्थि मे कतं ॥

४८. “‘महाभितापं कटुकं, घोररूपं सुदारुणं ।

निरयं नून गच्छामि, एत्थ मे नत्थि संसयो’ ॥

४९. “राजानं उपसङ्गम्म, इदं वचनमब्रविं ।

‘एकं मे समणं देहि, भोजयिस्सामि खत्तिय’ ॥

५०. “अदासि मे महाराजा, समणं भावितिन्द्रियं ।

तस्स पत्तं गहेत्वान, परमन्नेन पूरयिं [तप्पयिं (सी०)] ॥

५१. “पूरयित्वा परमन्नं, गन्धालेपं अकासहं ।

जालेन पिदहित्वान, वत्थयुगेन [पीतचोळेन (स्या०), महानेलेन (पी०)] छादयिं ॥

५२. “आरम्मणं ममं एतं, सरामि यावजीविहं ।

तत्थ चित्तं पसादेत्वा, तावतिसमगच्छहं ॥

५३. “तिसानं देवराजूनं, महेसित्तमकारयिं ।

मनसा पत्थितं मय्हं, निब्बत्तति यथिच्छित्तं [यतिच्छकं (स्या०), यदिच्छकं (पी० क०)] ॥

५४. “वीसानं चक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयिं ।

ओचितत्ताव [उपचितत्ता (स्या०)] हुत्वान, संसरामि भवेस्वहं ॥

५५. “सब्बबन्धनमुत्ताहं, अपेता मे उपादिका ।

सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

५६. “एकनवुतितो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पिण्डपातस्सिदं फलं ॥

५७. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥

५८. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

५९. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं एकपिण्डपातदायिका भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

एकपिण्डपातदायिकाथेरियापदानं छट्ठं ।

७. कटच्छुभिक्खादायिकाथेरीअपदानं

६०. “पिण्डचारं चरन्तस्स, तिस्सनामस्स सत्थुनो ।
कटच्छुभिक्खं पग्गय्हं, बुद्धसेट्ठस्स दासहं ॥

६१. “पटिग्गहेत्वा सम्बुद्धो, तिस्सो लोकग्गनायको ।
वीथिया सण्ठितो सत्था, अका मे अनुमोदनं ॥

६२. ““कटच्छुभिक्खं दत्त्वान, तावतिसं गमिस्ससि ।
छत्तिसदेवराजूनं, महेसित्तं करिस्ससि ॥

६३. ““पज्जासं चक्कवत्तीनं, महेसित्तं करिस्ससि ।
मनसा पत्थितं सब्बं, पटिलच्छसि सब्बदा ॥

६४. ““सम्पत्तिं अनुभोत्वान, पब्बजिस्ससिकिञ्चना ।
सब्बासवे परिज्जाय, निब्बायिस्ससिनासवा” ॥

६५. “इदं वत्त्वान सम्बुद्धो, तिस्सो लोकग्गनायको ।
नभं अब्भुग्गमी वीरो, हंसराजाव अम्बरे ॥

६६. “सुदिन्नं मे दानवरं [सुदिन्नमेव मे दानं (स्या०)], सुयिट्ठा यागसम्पदा ।
कटच्छुभिक्खं दत्त्वान, पत्ताहं अचलं पदं ॥

६७. “द्वेनवुते इतो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, भिक्खादानस्सिदं फलं ॥

६८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥

६९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

७०. “पटिसम्भिता चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं कटच्छुभिक्षादायिका भिक्षुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

कटच्छुभिक्षादायिकाथेरियापदानं सत्तमं ।

८. सत्तुप्पलमालिकाथेरीअपदानं

७१. “नगरे अरुणवतिया, अरुणो नाम [अरुणवा नाम (सी० पी०)] त्तियो ।
तस्स रज्जो अहुं भरिया, वारितं वारयामहं [चारिकं चारयामहं (सी०), न गुलं पादयामहं (स्या०), न मालं
पादयामहं (पी०)] ॥
७२. “सत्तमालं गहेत्वान, उप्पला देवगन्धिका ।
निसज्ज पासादवरे, एवं चिन्तेसि तावदे ॥
७३. “किं मे इमाहि मालाहि, सिरसारोपिताहि मे ।
वरं मे बुद्धसेट्ठस्स, जाणम्हि अभिरोपितं” ॥
७४. “सम्बुद्धं पटिमानेन्ती, द्वारासन्ने निसीदहं ।
‘यदा एहिति सम्बुद्धो, पूजयिस्सं महामुनिं’ ॥
७५. “ककुधो विलसन्तोव, मिगराजाव केसरी ।
भिक्षुसङ्घेन सहितो, आगच्छि वीथिया जिनो ॥
७६. “बुद्धस्स रंसिं दिस्वान, हट्ठा संविग्गमानसा ।
द्वारं अवापुरित्वान [अपापुणित्वा (स्या०)], बुद्धसेट्ठमपूजयिं ॥
७७. “सत्त उप्पलपुप्फानि, परिकिण्णानि [सुवित्थिण्णानि (स्या०)] अम्बरे ।
छदिं करोन्तो बुद्धस्स, मत्थके धारयन्ति ते ॥
७८. “उदग्गचित्ता सुमना, वेदजाता कतञ्जली ।
तत्थ चित्तं पसादेत्वा, तावतिसमगच्छहं ॥
७९. “महानेलस्स छादनं, धारेन्ति मम मुद्धनि ।
दिब्बगन्धं पवायामि, सत्तुप्पलस्सिदं फलं ॥
८०. “कदाचि नीयमानाय, जातिसङ्घेन मे तदा ।
यावता परिसा मय्हं, महानेलं धरीयति ॥

८१. “सत्तति देवराजूनं, महेसित्तमकारयिं ।
सब्बत्थ इस्सरा हुत्वा, संसरामि भवाभवे ॥
८२. “तेसट्ठि चक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयिं ।
सब्बे ममनुवत्तन्ति, आदेय्यवचना अहुं ॥
८३. “उप्पलस्सेव मे वण्णो, गन्धो चेव पवायति ।
दुब्बण्णियं न जानामि [दुग्गतिं नाभिजानामि (स्या० पी०)], बुद्धपूजायिदं फलं ॥
८४. “इद्धिपादेसु कुसला, बोज्झङ्गभावना रता ।
अभिज्जापारमिप्पत्ता, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
८५. “सतिपट्ठानकुसला, समाधिज्ञानगोचरा ।
सम्मप्पधानमनुयुत्ता, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
८६. “वीरियं मे धुरधोरय्हं, योगक्खेमाधिवाहनं ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
८७. “एकतिंसे इतो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
८८. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥
८९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
९०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं सत्तुप्पलमालिका भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

सत्तुप्पलमालिकाथेरियापदानं अट्ठमं ।

९. पञ्चदीपिकाथेरीअपदानं

९१. “नगरे हंसवतिया, चारिकी [चारिणिं (स्या०)] आसहं तदा ।
आरामेन च आरामं, चरामि कुसलत्थिका ॥
९२. “काळपक्खम्हि दिवसे, अद्दसं बोधिमुत्तमं ।
तत्थ चित्तं पसादेत्वा, बोधिमूले निसीदहं ॥
९३. “गरुचित्तं उपट्ठेत्वा, सिरे कत्त्वान अञ्जलिं ।
सोमनस्सं पवेदेत्वा, एवं चिन्तेसि तावदे ॥

१४. “यदि बुद्धो अमितगुणो, असमप्पटिपुग्गलो ।
दस्सेतु पाटिहीरं मे, बोधि ओभासतु अयं ॥
१५. “सह आवज्जिते मय्हं, बोधि पज्जलि तावदे ।
सब्बसोण्णमया आसि, दिसा सब्बा विरोचति ॥
१६. “सत्तरत्तिन्दिवं [सत्तरत्तिदिवं (पी० क०)] तत्थ, बोधिमूले निसीदहं ।
सत्तमे दिवसे पत्ते, दीपपूजं अकासहं ॥
१७. “आसनं परिवारेत्वा, पञ्चदीपानि पज्जलुं ।
याव उदेति सूरियो, दीपा मे पज्जलुं तदा ॥
१८. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
१९. “तत्थ मे सुकतं ब्यम्हं, पञ्चदीपाति वुच्चति ।
सट्ठियोजनमुब्बेधं [सतयोजनमुब्बेधं (सी० स्या० पी०)], तिसयोजनवित्थतं [सट्ठि... (स्या० पी०)] ॥
१००. “असङ्खियानि दीपानि, परिवारे जलन्ति मे ।
यावता देवभवनं, दीपालोकेन जोतति ॥
१०१. “परम्मुखा निसीदित्वा [पुरत्थाभिमुखा सन्ति (स्या०), पुरत्थाभिमुखा थिता (पी०)], यदि इच्छामि पस्सितुं ।
उद्धं अधो च तिरियं, सब्बं पस्सामि चक्खुना ॥
१०२. “यावता अभिकङ्खामि, दट्ठं सुगतदुग्गते [सुकतदुक्कते (पी०)] ।
तत्थ आवरणं नत्थि, रुक्खेसु पब्बतेसु वा ॥
१०३. “असीति देवराजूनं, महेसित्तमकारयिं ।
सतानं चक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयिं ॥
१०४. “यं यं योनुपपज्जामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
दीपसतसहस्सानि, परिवारे जलन्ति मे ॥
१०५. “देवलोका चवित्वान, उप्पज्जिं मातुकुच्छियं ।
मातुकुच्छिगता सन्ती [मातुकुच्छिगतं सन्ति (सी०)], अक्खि मे न निमीलति ॥
१०६. “दीपसतसहस्सानि, पुज्जकम्मसमङ्गिता ।
जलन्ति सूतिकागेहे [सूतिघरे पज्जलन्ति (सब्बत्थ)], पञ्चदीपानिदं फलं ॥

१०७. “पच्छिमे भवे सम्पत्ते, मानसं विनिवत्तयिं ।
अजरामतं सीतिभावं, निब्बानं फस्सयिं अहं ॥

१०८. “जातिया सत्तवस्साहं, अरहत्तमपापुणिं ।
उपसम्पादयी बुद्धो, गुणमज्जाय गोतमो ॥

१०९. “मण्डपे रुक्खमूले वा, पासादेसु गुहासु वा ।
सुज्जागारे वसन्तिया [च ज्ञायन्ते (सी०), च ज्ञायन्ता (पी०), पज्झायन्ता (स्या०)], पञ्चदीपा जलन्ति मे ॥

११०. “दिब्बचक्खु विसुद्धं मे, समाधिकुसला अहं ।
अभिज्जापारमिप्पत्ता, पञ्चदीपानिदं फलं ॥

१११. “सब्बवोसितवोसाना, कतकिच्चा अनासवा ।
पञ्चदीपा महावीर, पादे वन्दामि [वन्दति (सी० क०)] चक्खुम ॥

११२. “सतसहस्सितो कप्पे, यं दीपमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पञ्चदीपानिदं फलं ॥

११३. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥

११४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

११५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं पञ्चदीपिका भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

पञ्चदीपिकाथेरियापदानं नवमं ।

१०. उदकदायिकाथेरीअपदानं

११६. “नगरे बन्धुमतिया, अहोसिं उदहारिका ।
उदहारेन जीवामि, तेन पोसेमि दारके ॥

११७. “देय्यधम्मो च मे नत्थि, पुज्जक्खेत्ते अनुत्तरे ।
कोट्टकं उपसङ्गम्म, उदकं पट्टपेसहं ॥

११८. “तेन कम्मेन सुकतेन, तावतिसमगच्छहं ।
तत्थ मे सुकतं ब्यम्हं, उदहारेन निम्मितं ॥

११९. “अच्छरानं सहस्सस्स, अहज्झि पवरा तदा ।
दसट्ठानेहि ता सब्बा, अभिभोमि सदा अहं ॥

१२०. “पञ्जासं देवराजूनं, महेसित्तमकारयिं ।
वीसतिचक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयिं ॥

१२१. “दुवे भवे संसरामि, देवत्ते अथ मानुसे ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, दकदानस्सिदं फलं ॥

१२२. “पब्बतगो दुमगो वा, अन्तलिक्खे च भूमियं ।
यदा उदकमिच्छामि, खिप्पं पटिलभामहं ॥

१२३. “अवुट्ठिका दिसा नत्थि, सन्तत्ता कुथितापि [सन्तत्ता कुथिता न च (सी० पी०), सन्तत्ता खुप्पिता हि मे (स्या०)]
च ।
मम सङ्कप्पमज्जाय, महामेघो पवस्सति ॥

१२४. “कदाचि नीयमानाय, जातिसङ्घेन मे तदा ।
यदा इच्छामहं वस्सं, महामेघो अजायथ ॥

१२५. “उण्हं वा परिळाहो वा, सरीरे मे न विज्जति ।
काये च मे रजो नत्थि, दकदानस्सिदं फलं ॥

१२६. “विसुद्धमनसा अज्ज, अपेतमनपापिका ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

१२७. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं दकं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, दकदानस्सिदं फलं ॥

१२८. “किलेसा झापिता मय्हं... पे०... विहरामि अनासवा ॥

१२९. “स्वागतं वत मे आसि... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१३०. “पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं उदकदायिका भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

उदकदायिकाथेरियापदानं दसमं ।

सुमेधावग्गो पठमो ।

तस्सुद्धानं —

सुमेधा मेखलादायी, मण्डपं सङ्कमं ददा ।
नळमाली पिण्डददा, कटच्छु उप्पलप्पदा ॥

दीपदा दकदा चेव, गाथायो गणिता इह ।

एकगाथासतञ्चेव, तिसति च तदुत्तरि [सत्तरसं तदुत्तरि (स्या०), सत्तादस तदुत्तरि (पी०)] ॥

२. एकूपोसथिकवग्गो

१. एकूपोसथिकाथेरीअपदानं

१. “नगरे बन्धुमतिया, बन्धुमा नाम खत्तियो ।
दिवसे पुण्णमाय सो, उपवसि उपोसथं ॥
२. “अहं तेन समयेन, कुम्भदासी अहं तहिं ।
दिस्वा सराजकं सेनं, एवाहं चिन्तयिं तदा ॥
३. ‘राजापि रज्जं छुट्टेत्वा, उपवसि उपोसथं ।
सफलं नून तं कम्मं, जनकायो पमोदितो’ ॥
४. “योनिस्सो पच्चवेक्खित्वा, दुग्गच्चञ्च [दुग्गतिञ्च (स्या०)] दलिद्वतं [दळिद्वतं (सी०)] ।
मानसं सम्पहंसित्वा, उपवसि उपोसथं ॥
५. “अहं उपोसथं कत्वा, सम्मासम्बुद्धसासने ।
तेन कम्मेन सुकतेन, तावतिसमगच्छहं ॥
६. “तत्थ मे सुकतं व्यम्हं, उब्भयोजनमुग्गतं [उद्धं योजनमुग्गतं (सी० स्या० पी०)] ।
कूटागारवरूपेतं, महासनसुभूसितं ॥
७. “अच्छरा सतसहस्सा, उपतिट्ठन्ति मं सदा ।
अज्जे देवे अतिक्कम्म, अतिरोचामि सब्बदा ॥
८. “चतुसट्ठि देवराजूनं, महेसित्तमकारयिं ।
तेसट्ठि चक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयिं ॥
९. “सुवण्णवण्णा हुत्वान, भवेसु संसरामहं ।
सब्बत्थ पवरा होमि, उपोसथस्सिदं फलं ॥
१०. “हत्थियानं अस्सयानं, रथयानञ्च सीविकं [केवलं (सी० स्या० पी०)] ।
लभामि सब्बमेवेतं, उपोसथस्सिदं फलं ॥
११. “सोण्णमयं रूपिमयं, अथोपि फलिकामयं ।

लोहितङ्गमयञ्चेव, सब्बं पटिलभामहं ॥

१२. “कोसेय्यकम्बलियानि, खोमकप्पासिकानि च ।
महग्घानि च वत्थानि, सब्बं पटिलभामहं ॥

१३. “अन्नं पानं खादनीयं, वत्थसेनासनानि च ।
सब्बमेतं पटिलभे, उपोसथस्सिदं फलं ॥

१४. “वरगन्धञ्च मालञ्च, चुण्णकञ्च विलेपनं ।
सब्बमेतं पटिलभे, उपोसथस्सिदं फलं ॥

१५. “कूटागारञ्च पासादं, मण्डपं हम्मियं गुहं ।
सब्बमेतं पटिलभे, उपोसथस्सिदं फलं ॥

१६. “जातिया सत्तवस्साहं, पब्बजिं अनगारियं ।
अट्ठमासे असम्पत्ते, अरहत्तमपापुणिं ॥

१७. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

१८. “एकनवुतितो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, उपोसथस्सिदं फलं ॥

१९. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥

२०. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२१. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं एकूपोसथिका भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

एकूपोसथिकाथेरियापदानं पठमं ।

२. सळलपुप्फिकाथेरीअपदानं

२२. “चन्दभागानदीतीरे, अहोसिं किन्नरी तदा ।
अद्दसाहं देवदेवं, चङ्कमन्तं नरासभं ॥

२३. “ओचिनिट्वान सळलं, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ।
उपसिङ्घि महावीरो, सळलं देवगन्धिकं ॥

२४. “पटिग्गहेत्वा सम्बुद्धो, विपस्सी लोकनायको ।
उपसिद्धिं महावीरो, पेक्खमानाय मे तदा ॥
२५. “अज्जलिं पग्गहेत्वान, वन्दित्वा द्विपदुत्तमं [दिपदुत्तमं (सी० स्या० पी०)] ।
सकं चित्तं पसादेत्वा, ततो पब्बतमारुहिं ॥
२६. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२७. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥
२८. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२९. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं सळलपुप्फिका भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

सळलपुप्फिकाथेरियापदानं दुत्तियं ।

३. मोदकदायिकाथेरीअपदानं

३०. “नगरे बन्धुमतिया, कुम्भदासी अहोसहं ।
मम भागं गहेत्वान, गच्छं उदकहारिका [उदकहारिकं (सी०), उदकहारिके (स्या०)] ॥
३१. “पन्थमिह समणं दिस्वा, सन्तचित्तं समाहतं ।
पसन्नचित्ता सुमना, मोदके तीणिदासहं ॥
३२. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
एकनवुत्तिकप्पानि [एकूनतिसकप्पानि (स्या०)], विनिपातं नगच्छहं ॥
३३. “सम्पत्तिं तं [सम्पत्तिञ्च (स्या०), सम्पत्तिकं (क०)] करित्वान, सब्बं अनुभविं अहं ।
मोदके तीणि दत्त्वान, पत्ताहं अचलं पदं ॥
३४. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥
३५. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं मोदकदायिका भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

मोदकदायिकाथेरियापदानं तत्तियं ।

४. एकासनदायिकाथेरीअपदानं

३७. “नगरे हंसवतिया, अहोसिं बालिका [मालिका (स्या० पी०)] तदा ।
माता च मे पिता चेव, कम्मन्तं अगमंसु ते ॥
३८. “मज्झन्हिकम्हि सूरिये, अद्दसं समणं अहं ।
वीथिया अनुगच्छन्तं, आसनं पज्जपेसहं ॥
३९. “गोनकाविकतिकाहि [गोनकचित्तकादीहि (सी०)], पज्जपेत्वा ममासनं ।
पसन्नचित्ता सुमना, इदं वचनमब्रविं ॥
४०. ““सन्तत्ता कुथिता भूमि, सूरु मज्झन्हिके ठितो ।
मालुता च न वायन्ति, कालो चेवेत्थ मेहिंति [चेत्थ उपट्ठितो (सी०), चेवत्थं एति तं (पी०)] ॥
४१. ““पज्जत्तमासनमिदं, तवत्थाय महामुनि ।
अनुकम्पं उपादाय, निसीद मम आसने’ ॥
४२. “निसीदि तत्थ समणो, सुदन्तो सुद्धमानसो ।
तस्स पत्तं गहेत्वान, यथारन्धं अदासहं ॥
४३. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
४४. “तत्थ मे सुकतं ब्यम्हं, आसनेन सुनिम्मितं ।
सट्ठियोजनमुब्बेधं, तिसयोजनवित्थतं ॥
४५. “सोण्णमया मणिमया, अथोपि फलिकामया ।
लोहितङ्गमया चेव, पल्लङ्का विविधा मम ॥
४६. “तूलिका विकतिकाहि, कट्टिस्सचित्तकाहि च ।
उद्दएकन्तलोमी च, पल्लङ्का मे सुसण्ठिता [सुसन्थता (सी०)] ॥
४७. “यदा इच्छामि गमनं, हासखिडुसमप्पिता ।
सह पल्लङ्कसेट्ठेन, गच्छामि मम पत्थितं ॥
४८. “असीति देवराजूनं, महेसित्तमकारयिं ।
सत्तति चक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयिं ॥
४९. “भवाभवे संसरन्ती, महाभोगं लभामहं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, एकासनस्सिदं फलं [एकासनफलं इदं (सब्बत्थ) एवमुपरिपि] ॥

५०. “दुवे भवे संसरामि, देवत्ते अथ मानुसे ।
अज्जे भवे न जानामि, एकासनस्सिदं फलं ॥
५१. “दुवे कुले पजायामि, खत्तिये चापि ब्राह्मणे ।
उच्चाकुलीना [उच्चाकुलिका (स्या० पी० क०)] सब्बत्थ, एकासनस्सिदं फलं ॥
५२. “दोमनस्सं न जानामि, चित्तसन्तापनं मम ।
वेवण्णियं न जानामि, एकासनस्सिदं फलं ॥
५३. “धातियो मं उपट्ठन्ति, खुज्जा चेलापिका [खेलापिका (सी०), चेलाविका (पी०)] बहू ।
अङ्केन अङ्कं गच्छामि, एकासनस्सिदं फलं ॥
५४. “अज्जा न्हापेन्ति भोजेन्ति, अज्जा रमेन्ति मं सदा ।
अज्जा गन्धं विलिम्पन्ति, एकासनस्सिदं फलं [अज्जा ममेव न्हापेन्ति, अज्जा भोजेन्ति भोजनं । अज्जा मं
अलङ्करोन्ति, अज्जा रमेन्ति मं सद्भा । (स्या०)] ॥
५५. “मण्डपे रुक्खमूले वा, सुज्जागारे वसन्तिया ।
मम सङ्कप्पमज्जाय, पल्लङ्को उपतिट्ठति ॥
५६. “अयं पच्छिमको मय्हं, चरिमो वत्तते भवो ।
अज्जापि रज्जं छट्ठेत्वा, पब्बजिं अनगारियं ॥
५७. “सतसहस्सितो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, एकासनस्सिदं फलं ॥
५८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥
५९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
६०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं एकासनदायिका भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

एकासनदायिकाथेरियापदानं चतुत्थं ।

५. पञ्चदीपदायिकाथेरीअपदानं

६१. “नगरे हंसवतिया, चारिकी [चारिका (सी० स्या०)] आसहं तदा ।
आरामेन च आरामं [आरामेन विहारेन (स्या० पी०)], चरामि कुसलत्थिका ॥
६२. “काळपक्खम्हि दिवसे, अहसं बोधिमुत्तमं ।

तत्थ चित्तं पसादेत्वा, बोधिमूले निसीदहं ॥

६३. “गरुचित्तं उपट्टेत्वा, सिरे कत्वान अञ्जलिं ।
सोमनस्सं पवेदेत्वा, एवं चिन्तेसि तावदे ॥

६४. “यदि बुद्धो अमितगुणो, असमप्पटिपुग्गलो ।
दस्सेतु पाटिहीरं मे, बोधि ओभासतु अयं ॥

६५. “सह आवज्जिते मय्हं, बोधि पज्जलि तावदे ।
सब्बसोणमया आसि, दिसा सब्बा विरोचति ॥

६६. “सत्तरत्तिन्दिवं तत्थ, बोधिमूले निसीदहं ।
सत्तमे दिवसे पत्ते, दीपपूजं अकासहं ॥

६७. “आसनं परिवारेत्वा, पञ्च दीपानि पज्जलुं ।
याव उदेति सूरियो, दीपा मे पज्जलुं तदा ॥

६८. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

६९. “तत्थ मे सुकतं ब्यम्हं, पञ्चदीपाति वुच्चति ।
सट्ठियोजनमुब्बेधं, तिसयोजनवित्थतं ॥

७०. “असङ्खियाणि दीपानि, परिवारे जलिसु मे ।
यावता देवभवनं, दीपालोकेन जोतति ॥

७१. “परम्मुखा [पुब्बमुखा (स्या०)] निसीदित्वा, यदि इच्छामि पस्सितुं ।
उद्धं अधो च तिरियं, सब्बं पस्सामि चक्खुना ॥

७२. “यावता अभिकङ्खामि, दट्ठं सुगतदुग्गते [सुकतदुक्कटे (पी०)] ।
तत्थ आवरणं नत्थि, रुक्खेसु पब्बतेसु वा ॥

७३. “असीति देवराजूनं, महेसित्तमकारयिं ।
सतानं चक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयिं ॥

७४. “यं यं योनुपपज्जामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
दीपसतसहस्सानि, परिवारे जलन्ति मे ॥

७५. “देवलोका चवित्वान, उप्पज्जिं मातुकुच्छियं ।
मातुकुच्छिगता सन्ती, अक्खि मे न निमीलति ॥
७६. “दीपसतसहस्सानि, पुज्जकम्मसमङ्गिता ।
जलन्ति सूतिकागेहे, पञ्चदीपानिदं फलं ॥
७७. “पच्छिमे भवे सम्पत्ते, मानसं विनिवत्तयिं ।
अजरामतं सीतिभावं, निब्बानं फस्सयिं अहं ॥
७८. “जातिया सत्तवस्साहं, अरहत्तमपापुणिं ।
उपसम्पादयी बुद्धो, गुणमज्जाय गोतमो ॥
७९. “मण्डपे रुक्खमूले वा, सुज्जागारे वसन्तिया ।
सदा पज्जलते दीपं, पञ्चदीपानिदं फलं ॥
८०. “दिब्बचक्खु विसुद्धं मे, समाधिकुसला अहं ।
अभिज्जापारमिप्पत्ता, पञ्चदीपानिदं फलं ॥
८१. “सब्बवोसितवोसाना, कतकिच्चा अनासवा ।
पञ्चदीपा महावीर, पादे वन्दामि चक्खुम ॥
८२. “सतसहस्सितो कप्पे, यं दीपमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पञ्चदीपानिदं फलं ॥
८३. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥
८४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
८५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं पञ्चदीपदायिका भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

पञ्चदीपदायिकाथेरियापदानं पञ्चमं ।

६. नळमालिकाथेरीअपदानं

८६. “चन्दभागानदीतीरे, अहोसिं किन्नरी तदा ।
अद्दसं विरजं बुद्धं, सयम्भुं अपराजितं ॥
८७. “पसन्नचित्ता सुमना, वेदजाता कतज्जली ।
नळमालं गहेत्वान, सयम्भुं अभिपूजयिं ॥

८८. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा किन्नरीदेहं [मानसं देहं (सी० पी० क०) सुमेधावग्गेपि], तावतिसमगच्छहं ॥
८९. “छत्तिसदेवराजूनं, महेसित्तमकारयिं ।
मनसा पत्थितं मय्हं, निब्बत्तति यथिच्छित्तं ॥
९०. “दसन्नं चक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयिं ।
ओचितत्ताव [सुचितत्ताव (पी०)] हुत्वान, संसरामि भवेस्वहं ॥
९१. “कुसलं विज्जते मय्हं, पब्बजिं अनगारियं ।
पूजारहा अहं अज्ज, सक्कपुत्तस्स सासने ॥
९२. “विसुद्धमनसा अज्ज, अपेतमनपापिका ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
९३. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं बुद्धमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, नळमालायिदं फलं ॥
९४. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥
९५. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
९६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं नळमालिका भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

नळमालिकाथेरियापदानं छट्ठं ।

७. महापजापतिगोतमीथेरीअपदानं

९७. “एकदा लोकपज्जोतो, वेसालियं महावने ।
कूटागारे सुसालायं, वसते नरसारथि ॥
९८. “तदा जिनस्स मातुच्छा, महागोतमि भिक्खुनी ।
तहिं कते [तहियेव (स्या०)] पुरे रम्मे, वसी भिक्खुनुपस्सये ॥
९९. “भिक्खुनीहि विमुत्ताहि, सतेहि सह पञ्चहि ।
रहोगताय तस्सेवं, चितस्सासि [चित्तस्सापि (स्या०)] वितक्कितं ॥
१००. “बुद्धस्स परिनिब्बानं, सावकगगयुगस्स वा ।
राहुलानन्दनन्दानं, नाहं लच्छामि पस्सितुं ॥

१०१. “बुद्धस्स परिनिब्बाना, सावकगयुगस्स वा ।
महाकस्सपनन्दानं, आनन्दराहुलान च ॥
१०२. “पटिकच्चायुसङ्खारं [पटिगच्चायुसङ्खारे (सी०)], ओसज्जित्वान निब्बुतिं ।
गच्छेय्यं लोकनाथेन, अनुज्जाता महेसिना ॥
१०३. “तथा पञ्चसतानम्पि, भिक्खुनीनं वितक्कितं ।
आसि खेमादिकानम्पि, एतदेव वितक्कितं ॥
१०४. “भूमिचालो तदा आसि, नादिता देवदुन्दुभी ।
उपस्सयाधिवत्थायो, देवता सोकपीळिता ॥
१०५. “विलपन्ता सुकरुणं [सकरुणं (सी० स्या० पी०)], तत्थस्सूनि पवत्तयुं ।
मिन्ता [सब्बा (स्या० पी०)] भिक्खुनियो ताहि, उपगन्त्वान गोतमिं ॥
१०६. “निपच्च सिरसा पादे, इदं वचनमब्रवुं ।
‘तत्थ तोयलवासित्ता, मयमय्ये रहोगता ॥
१०७. “‘सा चला चलिता भूमि, नादिता देवदुन्दुभी ।
परिदेवा च सुय्यन्ते, किमत्थं नून गोतमी’ ॥
१०८. “तदा अवोच सा सब्बं, यथापरिवितक्कितं ।
तायोपि सब्बा आहंसु, यथापरिवितक्कितं ॥
१०९. “‘यदि ते रुचितं अय्ये, निब्बानं परमं सिवं ।
निब्बायिस्साम सब्बापि, बुद्धानुज्जाय सुब्बते ॥
११०. “‘मयं सहाव निक्खन्ता, घरापि च भवापि च ।
सहायेव गमिस्साम, निब्बानं पदमुत्तमं’ ॥
१११. “‘निब्बानाय वजन्तीनं, किं वक्खामी’ति सा वदं ।
सह सब्बाहि निग्गज्झि, भिक्खुनीनिलया तदा ॥
११२. “उपस्सये याधिवत्था, देवता ता खमन्तु मे ।
भिक्खुनीनिलयस्सेदं, पच्छिमं दस्सनं मम ॥
११३. “न जरा मच्चु वा यत्थ, अप्पियेहि समागमो ।
पियेहि न वियोगोत्थि, तं वजिस्सं [तं वज्जियं (स्या०)] असङ्खतं ॥

११४. “अवीतरागा तं सुत्वा, वचनं सुगतोरसा ।
सोकट्टा परिदेविसु, अहो नो अप्पपुञ्जता ॥

११५. “भिक्षुनीनिलयो सुञ्जो, भूतो ताहि विना अयं ।
पभाते विय तारायो, न दिस्सन्ति जिनोरसा ॥

११६. “निब्बानं गोतमी याति, सतेहि सह पञ्चहि ।
नदीसतेहिव सह, गङ्गा पञ्चहि सागरं ॥

११७. “रथियाय वजन्तियो [वजन्तिं तं (सी०), वजन्ति तं (स्या०), वजन्तानं (पी०)], दिस्वा सद्धा उपासिका ।
घरा निक्खम्म पादेसु, निपच्च इदमब्रवुं ॥

११८. “पसीदस्सु महाभोगे, अनाथायो विहाय नो ।
तया न युत्ता [युत्तं (सी० स्या० पी०)] निब्बातुं, इच्छट्ठा विलपिंसु ता’ ॥

११९. “तासं सोकपहानत्थं, अवोच मधुरं गिरं ।
रुदितेन अलं पुत्ता, हासकालोयमज्ज वो ॥

१२०. “परिज्जातं मया दुक्खं, दुक्खहेतु विवज्जितो ।
निरोधो मे सच्छिकतो, मग्गो चापि सुभावितो ॥

पठमं भाणवारं ।

१२१. “परिचिण्णो मया सत्था, कतं बुद्धस्स सासनं ।
ओहितो गरुको भारो, भवनेत्ति समूहता ॥

१२२. “यस्सत्थाय पब्बजिता, अगारस्मानगारियं ।
सो मे अत्थो अनुप्पत्तो, सब्बसंयोजनक्खयो ॥

१२३. “बुद्धो तस्स च सद्धम्मो, अनूनो याव तिष्ठति ।
निब्बातुं ताव कालो मे, मा मं सोचथ पुत्तिका ॥

१२४. “कोण्डञ्जानन्दनन्दादी, तिष्ठन्ति राहुलो जिनो ।
सुखितो सहितो सङ्घो, हतदब्बा च तित्थिया ॥

१२५. “ओक्काकवंसस्स यसो, उस्सितो मारमहनो ।
ननु सम्पति कालो मे, निब्बानत्थाय पुत्तिका ॥

१२६. “चिरप्पभुति यं मय्हं, पत्थितं अज्ज सिज्झते ।
आनन्दभेरिकालोयं, किं वो अस्सूहि पुत्तिका ॥
१२७. “सचे मयि दया अत्थि, यदि चत्थि कतञ्जुता ।
सद्धम्मट्ठितिया सब्बा, करोथ वीरियं दळ्हं ॥
१२८. “थीनं अदासि पब्बज्जं, सम्बुद्धो याचितो मया ।
तस्मा यथाहं नन्दिस्सं, तथा तमनुतिट्ठथ’ ॥
१२९. “ता एवमनुसासित्वा, भिक्खुनीहि पुरक्खता ।
उपेच्च बुद्धं वन्दित्वा, इदं वचनमब्रवि ॥
१३०. “अहं सुगत ते माता, त्वञ्च वीर पिता मम ।
सद्धम्मसुखद [सद्धम्मसुखदो (सी० स्या० पी०)] नाथ, तथा जाताम्हि गोतम ॥
१३१. “संवद्धितोयं सुगत, रूपकायो मया तव ।
अनिन्दितो [आनन्दियो (स्या०), अनिन्दियो (पी०)] धम्मकायो [धम्मतनु (सी० पी० क०)], मम संवद्धितो
तया ॥
१३२. “मुहुत्तं तण्हासमणं, खीरं त्वं पायितो मया ।
तयाहं सन्तमच्चन्तं, धम्मखीरज्झि [धम्मखीरम्मि (स्या०, क०)] पायिता ॥
१३३. “बन्धनारक्खने मय्हं, अणणो [अनणो (सी० स्या० पी०)] त्वं महामुने ।
पुत्तकामा थियो याचं, लभन्ति तादिसं सुतं ॥
१३४. “मन्धातादिनरिन्दानं, या माता सा भवण्णवे ।
निमुग्गाहं तथा पुत्त, तारिता भवसागरा ॥
१३५. “रज्जो माता महेसीति, सुलभं नाममित्थिनं ।
बुद्धमाताति यं नामं, एतं परमदुल्लभं ॥
१३६. “तञ्च लद्धं महावीर, पणिधानं ममं तथा ।
अणुकं वा महन्तं वा, तं सब्बं पूरितं मया ॥
१३७. “परिनिब्बातुमिच्छामि, विहायेमं कळेवरं ।
अनुजानाहि मे वीर, दुक्खन्तकर नायक ॥
१३८. “चक्कङ्कुसधजाकिण्णे, पादे कमलकोमले ।

पसारेहि पणामं ते, करिस्सं पुत्तउत्तमे [पुत्तपेमसा (सी० पी०), पुत्तपेमहं (स्या०)] ॥

१३९. “सुवण्णरासिसङ्कासं, सरीरं कुरु पाकटं ।
कत्वा देहं सुदिट्ठं ते, सन्तिं गच्छामि नायकं ॥

१४०. “द्वत्तिसलक्खणूपेतं, सुप्पभालङ्कतं तनुं ।
सञ्झाघनाव बालक्कं, मातुच्छं दस्सयी जिनो ॥

१४१. “फुल्लारविन्दसंकासे, तरुणादिच्चसप्पभे ।
चक्कङ्किते पादतले, ततो सा सिरसा पति ॥

१४२. “पणमामि नरादिच्च, आदिच्चकुलकेतुकं ।
पच्छिमे मरणे मय्हं [सरणं मय्हं (स्या०)], न तं इक्खामहं पुनो ॥

१४३. “इत्थियो नाम लोकग, सब्बदोसाकरा मता ।
यदि को चत्थि दोसो मे, खमस्सु करुणाकर ॥

१४४. “इत्थिकानञ्च पब्बज्जं, हं तं याचिं पुनप्पुनं ।
तत्थ चे अत्थि दोसो मे, तं खमस्सु नरासभ ॥

१४५. “मया भिक्खुनियो वीर, तवानुज्जाय सासिता ।
तत्र चे अत्थि दुन्नीतं, तं खमस्सु खमाधिप [खमाधिति (स्या०), खमापितो (क०)] ॥

१४६. “अक्खन्ते नाम खन्तब्बं, किं भवे गुणभूसने ।
किमुत्तरं ते वक्खामि, निब्बानाय वजन्तिया ॥

१४७. “सुद्धे अनूने मम भिक्खुसङ्गे, लोका इतो निस्सरितुं खमन्ते ।
पभातकाले ब्यसनङ्गतानं, दिस्वान निय्यातिव चन्दलेखा ॥

१४८. “तदेतरा भिक्खुनियो जिनगं, ताराव चन्दानुगता सुमेरुं ।
पदक्खिणं कच्च निपच्च पादे, ठिता मुखन्तं समुदिक्खमाना ॥

१४९. “न तित्तिपुब्बं तव दस्सनेन, चक्खुं न सोतं तव भासितेन ।
चित्तं ममं केवलमेकमेव, पप्पुय्य तं धम्मरसेन तित्ति ॥

१५०. “नदतो परिसायं ते, वादितब्बपहारिनो ।
ये ते दक्खन्ति वदनं, धज्जा ते नरपुङ्गव ॥

१५१. “दीघङ्गुली तम्बनखे, सुभे आयतपण्हिके ।
ये पादे पणमिस्सन्ति [पणमायन्ति (स्या०)], तेपि धज्जा गुणन्धर ॥
१५२. “मधुरानि पहट्टानि, दोसग्धानि हितानि च ।
ये ते वाक्यानि सुय्यन्ति, तेपि धज्जा नरुत्तम ॥
१५३. “धज्जाहं ते महावीर, पादपूजनतप्परा [मानपूजनतप्परा (क०)] ।
तिण्णसंसारकन्तारा, सुवाक्येन सिरीमतो ॥
१५४. “ततो सा अनुसावेत्वा [अनुमाने त्वा (क०)], भिक्खुसङ्घमि सुब्बता ।
राहुलानन्दनन्दे च, वन्दित्वा इदमब्रवि ॥
१५५. “आसीविसालयसमे, रोगावासे कळेवरे ।
निब्बिन्दा दुक्खसङ्घाटे, जरामरणगोचरे ॥
१५६. “नानाकलिमलाकिण्णे [नानाकुणपमलाकिण्णे (स्या०), नानाकाळमलाकिण्णे (क०)], परायत्ते निरीहके ।
तेन निब्बातुमिच्छामि, अनुमज्जथ पुत्तका ॥
१५७. “नन्दो राहुलभट्ठो च, वीतसोका निरासवा ।
ठिताचलट्ठिति थिरा, धम्मतमनुचिन्तयुं ॥
१५८. “धिरत्थु सङ्घत्तं लोलं, असारं कदलूपमं ।
मायामरीचिसदिसं, इतरं अनवट्ठितं ॥
१५९. “यत्थ नाम जिनस्सायं, मातुच्छा बुद्धपोसिका ।
गोतमी निधनं याति, अनिच्चं सब्बसङ्घत्तं ॥
१६०. “आनन्दो च तदा सेखो, सोकट्ठो [कनिट्ठो (स्या०)] जिनवच्छलो ।
तत्थस्सूनि करोन्तो सो, करुणं परिदेवति ॥
१६१. “हा सन्ति [भासन्ती (स्या०)] गोतमी याति, नून बुद्धोपि निब्बुतिं ।
गच्छति न चिरेनेव, अगिरिव निरिन्धनो ॥
१६२. “एवं विलापमानं तं, आनन्दं आह गोतमी ।
सुतसागरगम्भीर, बुद्धोपट्टानतप्पर ॥
१६३. “न युत्तं सोचितुं पुत्त, हासकाले उपट्ठिते ।
तया मे सरणं पुत्त, निब्बानं तमुपागतं ॥

१६४. “तया तात समज्झिद्धो, पब्बज्जं अनुजानि नो ।
मा पुत्त विमनो होहि, सफलो ते परिस्समो ॥
१६५. “यं न दिट्ठं पुराणोहि, तित्थिकाचरियेहिपि ।
तं पदं सुकुमारीहि, सत्तवस्साहि वेदितं ॥
१६६. “बुद्धसासनपालेत, पच्छिमं दस्सनं तव ।
तत्थ गच्छामहं पुत्त, गतो यत्थ न दिस्सते ॥
१६७. “कदाचि धम्मं देसेन्तो, खिपी लोकगनायको ।
तदाहं आसीसवाचं, अवोचं अनुकम्पिका ॥
१६८. “चिरं जीव महावीर, कप्पं तिट्ठ महामुने ।
सब्बलोकस्स अत्थाय, भवस्सु अजरामरो ॥
१६९. “तं तथावादिनिं बुद्धो, ममं सो एतदब्रवि ।
‘न हेवं वन्दिया बुद्धा, यथा वन्दसि गोतमी ॥
१७०. “कथं चरहि सब्बज्जू, वन्दितब्बा तथागता ।
कथं अवन्दिया बुद्धा, तं मे अक्खाहि पुच्छितो ॥
१७१. “आरद्धवीरिये पहितत्ते, निच्चं दळ्हपरक्कमे ।
समग्गे सावके पस्स, एतं बुद्धानवन्दनं ॥
१७२. “ततो उपस्सयं गन्त्वा, एकिकाहं विचिन्तयिं ।
समग्गपरिसं नाथो, रोधेसि तिभवन्तगो ॥
१७३. “हन्दाहं परिनिब्बिस्सं, मा विपत्तितमदसं ।
एवाहं चिन्तयित्वान, दिस्वान इसिसत्तमं ॥
१७४. “परिनिब्बानकालं मे, आरोचेसिं [आरोचेमि (स्या०)] विनायकं ।
ततो सो समनुज्जासि, कालं जानाहि गोतमी ॥
१७५. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥
१७६. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१७७. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१७८. “थीनं धम्माभिसमये, ये बाला विमतिं गता ।

तेसं दिट्ठिप्पहानत्थं, इद्धिं दस्सेहि गोतमी' ॥

१७९. “तदा निपच्च सम्बुद्धं, उप्पतित्वान अम्बरं ।
इद्धी अनेका दस्सेसि, बुद्धानुज्जाय गोतमी ॥

१८०. “एकिका बहुधा आसि, बहुका चेतिका तथा ।
आविभावं तिरोभावं, तिरोकुट्टं [तिरोकुट्टं (स्या०)] तिरोनगं ॥

१८१. “असज्जमाना अगमा, भूमियम्पि निमुज्जथ ।
अभिज्जमाने उदके, अगच्छि महिया यथा ॥

१८२. “सकुणीव तथाकासे, पल्लङ्केन कमी तदा ।
वसं वत्तेसि कायेन, याव ब्रह्मनिवेसनं ॥

१८३. “सिनेरुं दण्डं कत्वान, छत्तं कत्वा महामहिं ।
समूलं परिवत्तेत्वा, धारयं चङ्कमी नभे ॥

१८४. “छस्सूरोदयकालेव, लोकज्जाकासि धूमिकं ।
युगन्ते विय लोकं सा, जालामालाकुलं अका ॥

१८५. “मुचलिनदं महासेलं, मेरुमूलनदन्तरे [मेरुमन्दारददरे (सी० पी०), मेरुं मन्दारदन्तरे (स्या०)] ।
सासपारिव सब्बानि, एकेनग्गहि मुट्ठिना ॥

१८६. “अङ्गुलग्गेन छादेसि, भाकरं सनिसाकरं ।
चन्दसूरसहस्सानि, आवेळमिव धारयि ॥

१८७. “चतुसागरतोयानि, धारयी एकपाणिना ।
युगन्तजलदाकारं, महावस्सं पवस्सथ ॥

१८८. “चक्कवत्तिं सपरिसं, मापयी सा नभत्तले ।
गरुळं द्विरदं सीहं, विनदन्तं पदस्सयि ॥

१८९. “एकिका अभिनिम्मित्वा, अप्पमेय्यं भिक्खुनीगणं ।
पुन अन्तरधापेत्वा, एकिका मुनिमब्रवि ॥

१९०. “मातुच्छा ते महावीर, तव सासनकारिका ।
अनुप्पत्ता सकं अत्थं, पादे वन्दामि चक्खुम' ॥

१९१. “दस्सेत्वा विविधा इद्धी, ओरोहित्वा नभत्तला ।
वन्दित्वा लोकपज्जोतं, एकमन्तं निसीदि सा ॥
१९२. “सा वीसवस्ससतिका, जातियाहं महामुने ।
अलमेत्तावता वीर, निब्बायिस्सामि नायक ॥
१९३. “तदातिविम्हिता सब्बा, परिसा सा कतञ्जली ।
अवोचय्ये कथं आसि, अतुलिद्धिपरक्कमा ॥
१९४. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मोसु चक्खुमा ।
इतो सतसहस्सम्हि, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
१९५. “तदाहं हंसवतियं, जातामच्चकुले अहुं ।
सब्बोपकारसम्पन्ने, इद्धे फीते महद्धने ॥
१९६. “कदाचि पितुना सद्धिं, दासिगणपुरक्खता ।
महता परिवारेन, तं उपेच्च नरासभं ॥
१९७. “वासवं विय वस्सन्तं, धम्ममेघं अनासवं [पवस्सयं (क०)] ।
सरदादिच्चसदिसं, रंसिजालसमुज्जलं [रंसिमालाकुलं जिनं (सी० स्या०), रंसिजालाकुलं जिनं (पी०)] ॥
१९८. “दिस्वा चित्तं पसादेत्वा, सुत्वा चस्स सुभासितं ।
मातुच्छं भिक्खुनिं अगगे, ठपेन्तं नरनायकं ॥
१९९. “सुत्वा दत्त्वा महादानं, सत्ताहं तस्स तादिनो ।
ससङ्खस्स नरगस्स, पच्चयानि बहूनि च ॥
२००. “निपच्च पादमूलम्हि, तं ठानमभिपत्थयिं ।
ततो महापरिसतिं, अवोच इसिसत्तमो ॥
२०१. “या ससङ्गं अभोजेसि, सत्ताहं लोकनायकं ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
२०२. “सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
२०३. “तस्स धम्मोसु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
गोतमी नाम नामेन, हेस्सति सत्थु साविका ॥

२०४. “तस्स बुद्धस्स मातुच्छा, जीवितापादिका [जीवितपालिका (स्या०)] अयं ।
रत्तञ्जूनञ्च अगगतं, भिक्खुनीनं लभिस्सति’ ॥

२०५. “तं सुत्वान पमोदित्वा [तं सुत्वाहं पमुदिता (सी० स्या० पी०)], यावजीवं तदा जिनं ।
पच्चयेहि उपट्ठित्वा, ततो कालङ्कता अहं ॥

२०६. “तावतिंसेसु देवेसु, सब्बकामसमिद्धिसु ।
निब्बत्ता दसहङ्गेहि, अञ्जे अभिभविं अहं ॥

२०७. “रूपसद्देहि गन्धेहि, रसेहि फुसनेहि च ।
आयुनापि च वण्णेन, सुखेन यससापि च ॥

२०८. “तथेवाधिपतेय्येन, अधिगय्ह विरोचहं ।
अहोसिं अमरिन्दस्स, महेसी दयिता तहिं ॥

२०९. “संसारे संसरन्तीहं, कम्मवायुसमेरिता ।
कासिस्स रज्जो विसये, अजायिं दासगामके ॥

२१०. “पञ्चदाससतानूना, निवसन्ति तहिं तदा ।
सब्बेसं तत्थ यो जेट्ठो, तस्स जाया अहोसहं ॥

२११. “सयम्भुनो पञ्चसता, गामं पिण्डाय पाविसुं ।
ते दिस्वान अहं तुट्ठा, सह सब्बाहि इत्थिभि [जातिभि (सी० स्या० पी०)] ॥

२१२. “पूगा हुत्वाव सब्बायो [क्त्वा पञ्चसतकुटी (सी० स्या०)], चतुमासे उपट्ठुं [उपट्ठिय (सी० स्या० पी०)] ।
तिचीवरानि दत्वान, संसरिम्ह [पसन्नाम्ह (स्या०)] ससामिका ॥

२१३. “ततो चुता सब्बापि ता, तावतिसगता मयं ।
पच्छिमे च भवे दानि, जाता देवदहे पुरे ॥

२१४. “पिता अञ्जनसक्को मे, माता मम सुलक्खणा ।
ततो कपिलवत्थुस्मिं, सुद्धोदनघरं गता ॥

२१५. “सेसा [सब्बा (स्या०)] सक्ककुले जाता, सक्कानं घरमागमुं ।
अहं विसिट्ठा सब्बासं, जिनस्सापादिका अहुं ॥

२१६. “मम पुत्तोभिनिक्खम्म [स मे पुत्तो... (स्या०)], बुद्धो आसि विनायको ।
पच्छाहं पब्बजित्वान, सतेहि सह पञ्चहि ॥

२१७. “साकियानीहि धीराहि, सह सन्तिसुखं फुसिं ।
ये तदा पुब्बजातियं, अम्हाकं आसु सामिनो ॥

२१८. “सहपुज्जस्स कत्तारो, महासमयकारका ।
फुसिंसु अरहत्तं ते, सुगतेनानुकम्पिता ॥

२१९. “तदेतरा भिक्खुनियो, आरुहिंसु नभत्तलं ।
संगता [खगता (सी०)] विय तारायो, विरोचिंसु महिद्धिका ॥

२२०. “इद्धी अनेका दस्सेसुं, पिळन्धविकत्तिं यथा ।
कम्मारो कनकस्सेव, कम्मज्जस्स सुसिक्खितो [पुण्णकम्मेसु सिक्खिता (स्या०)] ॥

२२१. “दस्सेत्वा पाटिहीरानि, विचित्तानि [विविधानि (स्या०)] बहूनि च ।
तोसेत्वा वादिपवरं, मुनिं सपरिसं तदा ॥

२२२. “ओरोहित्वान गगना, वन्दित्वा इसिसत्तमं ।
अनुज्जाता नरगगेन, यथाठाने निसीदिसुं ॥

२२३. “अहोनुकम्पिका अम्हं, सब्बासं चिर गोतमी ।
वासिता तव पुज्जेहि, पत्ता नो आसवक्खयं ॥

२२४. “किलेसा झापिता अम्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागीव बन्धनं छेत्वा, विहराम अनासवा ॥

२२५. “स्वागतं वत नो आसि, बुद्धसेट्ठस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२२६. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२२७. “इद्धीसु च वसी होम, दिब्बाय सोतधातुया ।
चेतोपरियजाणस्स, वसी होम महामुने ॥

२२८. “पुब्बेनिवासं जानाम, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

२२९. “अत्थे धम्मे च नेरुत्ते, पटिभाने [पटिभाणे (सी० स्या०)] च विज्जति ।
जाणं अम्हं महावीर, उप्पन्नं तव सन्तिके ॥

२३०. “अस्माभि परिचिण्णोसि, मेत्तचित्ताहि नायक ।
अनुजानाहि सब्बासं [सब्बायो (स्या० पी०)], निब्बानाय महामुने’ ॥
२३१. “निब्बायिस्साम इच्चेवं, किं वक्खामि वदन्तियो ।
यस्स दानि च वो कालं, मज्जथाति जिनोब्रवि ॥
२३२. “गोतमीआदिका तायो, तदा भिक्खुनियो जिनं ।
वन्दित्वा आसना तम्हा, वुट्ठाय अगमिंसु ता ॥
२३३. “महता जनकायेन, सह लोकगगनायको ।
अनुसंयायी सो [अनुसंसावयी (स्या० क०)] वीरो, मातुच्छं यावकोट्टकं ॥
२३४. “तदा निपति पादेसु, गोतमी लोकबन्धुनो ।
सहेव ताहि सब्बाहि, पच्छिमं पादवन्दनं ॥
२३५. “इदं पच्छिमकं मय्हं, लोकनाथस्स दस्सनं ।
न पुनो अमताकारं, पस्सिस्सामि मुखं तव ॥
२३६. “न च मे वन्दनं [वदनं (क०)] वीर, तव पादे सुकोमले ।
सम्फुसिस्सति लोकग, अज्ज गच्छामि निब्बुतिं’ ॥
२३७. “रूपेन किं तवानेन, दिट्ठे धम्मे यथातथे ।
सब्बं सङ्खतमेवेतं, अनस्सासिकमित्तरं ॥
२३८. “सा सह ताहि गन्त्वान, भिक्खुनुपस्सयं सकं ।
अट्ठपल्लङ्कमाभुज्ज, निसीदि परमासने ॥
२३९. “तदा उपासिका तत्थ, बुद्धसासनवच्छला ।
तस्सा पवत्तिं सुत्वान, उपेसुं पादवन्दिका ॥
२४०. “करेहि उरं पहन्ता, छिन्नमूला यथा लता ।
रोदन्ता करुणं रवं, सोकट्ठा भूमिपातिता ॥
२४१. “मा नो सरणदे नाथे, विहाय गमि निब्बुतिं ।
निपतित्वान याचाम, सब्बायो सिरसा मयं ॥
२४२. “या पधानतमा तासं, सद्धा पज्जा उपासिका ।
तस्सा सीसं पमज्जन्ती, इदं वचनमब्रवि ॥

- २४३: “अलं पुत्ता विसादेन, मारपासानुवत्तिना ।
अनिच्चं सङ्खतं सब्बं, वियोगन्तं चलाचलं” ॥
- २४४: “ततो सा ता विसज्जित्वा, पठमं ज्ञानमुत्तमं ।
दुतियञ्च ततियञ्च, समापज्जि चतुत्थकं ॥
- २४५: “आकासायतनञ्चेव, विज्जाणायतनं तथा ।
आकिञ्चं नेवसज्जञ्च, समापज्जि यथाक्कमं ॥
- २४६: “पटिलोमेन ज्ञानानि, समापज्जित्थ गोतमी ।
यावता पठमं ज्ञानं, ततो यावचतुत्थकं ॥
- २४७: “ततो वुट्ठाय निब्बायि, दीपच्चीव निरासवा [निरासना (सी० पी०)] ।
भूमिचालो महा आसि, नभसा विज्जुता पति ॥
- २४८: “पनादिता दुन्दुभियो, परिदेविंसु देवता ।
पुप्फवुट्ठी च गगना, अभिवस्सथ मेदनिं ॥
- २४९: “कम्पितो मेरुराजापि, रङ्गमज्झे यथा नटो ।
सोकेन चातिदीनोव विरवो आसि सागरो ॥
- २५०: “देवा नागासुरा ब्रह्मा, संविग्गाहिंसु तङ्खणे ।
‘अनिच्चा वत सङ्खारा, यथायं विलयं गता’ ॥
- २५१: “या चे मं परिवारिंसु, सत्थु सासनकारिका ।
तायोपि अनुपादाना, दीपच्चि विय [दीपसिखा विय (स्या०)] निब्बुता ॥
- २५२: “हा योगा विप्पयोगन्ता, हानिच्चं सब्बसङ्खतं ।
हा जीवितं विनासन्तं, इच्चासि परिदेवना ॥
- २५३: “ततो देवा च ब्रह्मा च, लोकधम्मनुवत्तनं ।
कालानुरूपं कुब्बन्ति, उपेत्वा इसिसत्तमं ॥
- २५४: “तदा आमन्तयी सत्था, आनन्दं सुतसागरं [सुतिसागरं (सी० स्या० पी०)] ।
‘गच्छानन्द निवेदेहि, भिक्खूनं मातु निब्बुतिं’ ॥
- २५५: “तदानन्दो निरानन्दो, अस्सुना पुण्णलोचनो ।
गगरेन सरेनाह, ‘समागच्छन्तु भिक्खवो ॥

२५६: “पुब्बदक्खिणपच्छासु, उत्तराय च सन्तिके ।
सुणन्तु भासितं मय्हं, भिक्खवो सुगतोरसा ॥

२५७: “या वड्ढियि पयत्तेन, सरीरं पच्छिमं मुने ।
सा गोतमी गता सन्ति, ताराव सूरियोदये ॥

२५८: “बुद्धमाताति पज्जतिं [सज्जतिं (स्या०)], ठपयित्वा गतासमं ।
न यत्थ पज्जनेत्तोपि, गतिं [गतं (सी० पी०), तत्थ (स्या०)] दक्खति नायको ॥

२५९: “यस्सत्थि सुगते सद्धा, यो च पियो महामुने ।
बुद्धमातुस्स [बुद्धमातरि (सी०), बुद्धस्स मातु (स्या०)] सक्कारं, करोतु सुगतोरसो’ ॥

२६०: “सुदूरट्ठापि तं सुत्वा, सीघमागच्छु भिक्खवो ।
केचि बुद्धानुभावेन, केचि इद्धीसु कोविदा ॥

२६१: “कूटागारवरे रम्मे, सब्बसोणमये सुभे ।
मज्जकं समारोपेसुं, यत्थ सुत्तासि गोतमी ॥

२६२: “चत्तारो लोकपाला ते, अंसेहि समधारयुं ।
सेसा सक्कादिका देवा, कूटागारे समग्गहुं ॥

२६३: “कूटागारानि सब्बानि, आसुं पज्जसतानिपि ।
सरदादिच्चवण्णानि, विस्सकम्मकतानि हि ॥

२६४: “सब्बा तापि भिक्खुनियो, आसुं मज्जेसु सायिता ।
देवानं खन्धमारुळ्हा, निय्यन्ति अनुपुब्बसो ॥

२६५: “सब्बसो छादितं आसि, वितानेन नभत्तलं ।
सतारा चन्दसूरा च, लज्जिता कनकामया ॥

२६६: “पटाका उस्सितानेका, वितता पुप्फकज्जुका ।
ओगताकासपदुमा [ओगताकासधूमाव (पी०)], महिया पुप्फमुग्गतं ॥

२६७: “दस्सन्ति चन्दसूरिया, पज्जलन्ति च तारका ।
मज्झं गतोपि चादिच्चो, न तापेसि ससी यथा ॥

२६८: “देवा दिब्बेहि गन्धेहि, मालेहि सुरभीहि च ।
वादितेहि च नच्चेहि, सङ्गीतीहि च पूजयुं ॥

२६९. “नागासुरा च ब्रह्मानो, यथासत्ति यथाबलं ।
पूजयिंसु च निव्यन्ति, निब्बुतं बुद्धमातरं ॥

२७०. “सब्बायो पुरतो नीता, निब्बुता सुगतोरसा ।
गोतमी निव्यते पच्छा, सक्कता बुद्धपोसिका ॥

२७१. “पुरतो देवमनुजा, सनागासुरब्रह्मका ।
पच्छा ससावको बुद्धो, पूजत्थं याति मातुया ॥

२७२. “बुद्धस्स परिनिब्बानं, नेदिसं आसि यादिसं ।
गोतमीपरिनिब्बानं, अतेवच्छरियं [अतीवच्छरियं (सब्बत्थ) मोगल्लानब्बाकरणं ओलोकेतब्बं] अहु ॥

२७३. “बुद्धो बुद्धस्स निब्बाने [न बुद्धो बुद्धनिब्बाने (स्या० पी०)], नोपटियादि [नोपदिस्सति (सी० पी०), सारिपुत्तादि (स्या०)] भिक्खवो ।
बुद्धो गोतमिनिब्बाने, सारिपुत्तादिका तथा [यथा (स्या०)] ॥

२७४. “चित्तकानि करित्वान, सब्बगन्धमयानि ते ।
गन्धचुण्णपकिण्णानि, ज्ञापयिंसु च ता तहिं ॥

२७५. “सेसभागानि डक्खिंसु, अट्ठी सेसानि सब्बसो ।
आनन्दो च तदावोच, संवेगजनकं वचो ॥

२७६. “गोतमी निधनं याता, डक्खञ्चस्सा सरीरकं ।
सङ्केतं बुद्धनिब्बानं, न चिरेन भविस्सति ॥

२७७. “ततो गोतमिधातूनि, तस्सा पत्तगतानि सो ।
उपनामेसि नाथस्स, आनन्दो बुद्धचोदितो ॥

२७८. “पाणिना तानि पग्गय्ह, अवोच इसिसत्तमो ।
‘महतो सारवन्तस्स, यथा रुक्खस्स तिड्डतो ॥

२७९. “‘यो सो महत्तरो खन्धो, पलुज्जेय्य अनिच्चता ।
तथा भिक्खुनिसङ्घस्स, गोतमी परिनिब्बुता ॥

२८०. “‘अहो अच्छरियं मय्हं [आनन्द पस्स बुद्धस्स (स्या०)], निब्बुतायपि मातुया ।
सरीरमत्तसेसाय, नत्थि सोकपरिद्ववो [न सोकपरिदेवना (स्या०)] ॥

२८१. “‘न सोचिया परेसं सा, तिण्णसंसारसागरा ।

परिवज्जितसन्तापा, सीतिभूता सुनिब्बुता ॥

२८२. “पण्डितासि महापज्जा, पुथुपज्जा तथेव च ।
रत्तज्जू भिक्खुनीनं सा, एवं धारेथ भिक्खवो ॥

२८३. “इद्धीसु च वसी आसि, दिब्बाय सोतधातुया ।
चेतोपरियजाणस्स, वसी आसि च गोतमी ॥

२८४. “पुब्बेनिवासमज्जासि, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि तस्सा पुनब्भवो ॥

२८५. “अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
परिसुद्धं अहु जाणं, तस्मा सोचनिया न सा ॥

२८६. “अयोधनहतस्सेव, जलतो जातवेदस्स ।
अनुपुब्बूपसन्तस्स, यथा न जायते गति ॥

२८७. “एवं सम्मा विमुत्तानं, कामबन्धोघतारिनं ।
पज्जापेतुं गति नत्थि, पत्तानं अचलं सुखं ॥

२८८. “अत्तदीपा ततो होथ, सतिपट्टानगोचरा ।
भावेत्वा सत्तबोज्झङ्गे, दुक्खस्सन्तं करिस्सथ” ॥

इत्थं सुदं महापजापतिगोतमी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

महापजापतिगोतमीथेरियापदानं सत्तमं ।

८. खेमाथेरीअपदानं

२८९. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मेषु चक्खुमा ।
इतो सतसहस्सम्हि, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥

२९०. “तदाहं हंसवतियं, जाता सेट्टिकुले अहुं [अहु (स्या०)] ।
नानारतनपज्जोते, महासुखसमप्पिता ॥

२९१. “उपेत्वा तं महावीरं, अस्सोसिं धम्मदेसनं ।
ततो जातप्पसादाहं, उपेमि सरणं जिनं ॥

२९२. “मातरं पितरं चाहं, आयाचित्वा विनायकं ।
निमन्तयित्वा सत्ताहं, भोजयिं सहसावकं ॥
२९३. “अतिक्कन्ते च सत्ताहे, महापज्जानमुत्तमं ।
भिक्षुनिं एतदग्गमिं, ठपेसि नरसारथिं ॥
२९४. “तं सुत्वा मुदिता हुत्वा, पुनो तस्स महेसिनो ।
कारं कत्वान तं ठानं, पणिपच्च पणीदहिं ॥
२९५. “ततो मम जिनो [मं स जिनो (स्या०)] आह, ‘सिज्झतं पणिधी तव ।
ससङ्गे मे कतं कारं, अप्पमेय्यफलं तया ॥
२९६. “सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
२९७. “तस्स धम्मेसु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
एतदग्गमनुप्पत्ता, खेमा नाम भविस्सति’ ॥
२९८. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावत्तिसूपगा अहं ॥
२९९. “ततो चुता याममगं, ततोहं तुसितं गता ।
ततो च निम्मानरतिं, वसवत्तिपुरं ततो ॥
३००. “यत्थ यत्थूपपज्जामि, तस्स कम्मस्स वाहसा ।
तत्थ तत्थेव राजूनं, महेसित्तमकारयिं ॥
३०१. “ततो चुता मनुस्सत्ते, राजूनं चक्कवत्तिनं ।
मण्डलीनञ्च राजूनं, महेसित्तमकारयिं ॥
३०२. “सम्पत्तिं अनुभोत्वान, देवेसु मनुजेसु च ।
सब्बत्थ सुखिता हुत्वा, नेककप्पेसु संसरिं ॥
३०३. “एकनवुतितो कप्पे, विपस्सी लोकनायको ।
उप्पज्जि चारुदस्सनो [चारुनयनो (सी० पी०)], सब्बधम्मविपस्सको ॥
३०४. “तमहं लोकनायकं, उपेत्वा नरसारथिं ।
धम्मं भणितं सुत्वान, पब्बजिं अनगारियं ॥

३०५. “दसवस्ससहस्सानि, तस्स वीरस्स सासने ।
ब्रह्मचरियं चरित्वान, युत्तयोगा बहुस्सुता ॥

३०६. “पच्चयाकारकुसला, चतुसच्चविसारदा ।
निपुणा चित्तकथिका, सत्थुसासनकारिका ॥

३०७. “ततो चुताहं तुसितं, उपपन्ना यसस्सिनी ।
अभिभोमि तहिं अञ्जे, ब्रह्मचारीफलेनहं ॥

३०८. “यत्थ यत्थूपपन्नाहं, महाभोगा महद्धना ।
मेधाविनी सीलवती [रूपवती (सी० स्या० पी०)], विनीतपरिसापि च ॥

३०९. “भवामि तेन कम्मेन, योगेन जिनसासने ।
सब्बा सम्पत्तियो मय्हं, सुलभा मनसो पिया ॥

३१०. “योपि मे भवते भत्ता, यत्थ यत्थ गतायपि ।
विमानेति न मं कोचि, पटिपत्तिबलेन मे ॥

३११. “इमम्हि भद्दके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
नामेन कोणागमनो, उप्पज्जि वदतं वरो ॥

३१२. “तदा हि बाराणसियं, सुसमिद्धकुलप्पजा [सुसमिद्धि... (स्या०)] ।
धनञ्जानी सुमेधा च, अहम्पि च तयो जना ॥

३१३. “सङ्घाराममदासिम्ह, दानसहायिका पुरे [नेके सहस्सिके मुने (स्या०), दानं सहस्सिकं मुने (पी०)] ।
सङ्घस्स च विहारम्पि [ससंघस्स विहारं हि (स्या० पी०)], उद्धिस्स कारिका [दायिका (पी०)] मयं ॥

३१४. “ततो चुता मयं सब्बा, तावतिसूपगा अहुं ।
यससा अगतं पत्ता, मनुस्सेसु तथेव च ॥

३१५. “इमस्मिंयेव कप्पम्हि, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥

३१६. “उपट्ठाको महेसिस्स, तदा आसि नरिस्सरो ।
कासिराजा किकी नाम, बाराणसिपुरुत्तमे ॥

३१७. “तस्सासिं जेट्टिका धीता, समणी इति विस्सुता ।
धम्मं सुत्वा जिनग्गस्स, पब्बज्जं समरोचयिं ॥

३१८. “अनुजानि न नो तातो, अगारेव तदा मयं ।
वीसवस्ससहस्सानि, विचरिम्ह अतन्दिता ॥
३१९. “कोमारिब्रह्मचरियं, राजकज्जा सुखेधिता ।
बुद्धोपट्ठाननिरता, मुदिता सत्त धीतरो ॥
३२०. “समणी समणगुत्ता च, भिक्खुनी भिक्खुदायिका ।
धम्मा चेव सुधम्मा च, सत्तमी सङ्गदायिका ॥
३२१. “अहं उप्पलवण्णा च, पटाचारा च कुण्डला ।
किसागोतमी धम्मदिन्ना, विसाखा होति सत्तमी ॥
३२२. “कदाचि सो नरादिच्चो, धम्मं देसेसि अब्भुतं ।
महानिदानसुत्तन्तं, सुत्वा तं परियापुणिं ॥
३२३. “तेहि कम्मेहि सुकतेहि, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
३२४. “पच्छिमे च भवे दानि, साकलाय पुरुत्तमे ।
रज्जो मद्दस्स धीताम्हि, मनापा दयिता पिया ॥
३२५. “सह मे जातमत्तम्हि, खेमं तम्हि पुरे अहु ।
ततो खेमाति नामं मे, गुणतो उपपज्जथ ॥
३२६. “यदाहं योब्बनं पत्ता, रूपलावज्जभूसिता [रूपवण्णविभूसिता (स्या०), रूपवन्ता विभूसिता (पी०),
रूपविलासभूसिता (क०)] ।
तदा अदासि मं तातो, बिम्बिसारस्स राजिनो ॥
३२७. “तस्साहं सुप्पिया आसिं, रूपके लायने रता ।
रूपानं दोसवादीति, न उपेसिं महादयं ॥
३२८. “बिम्बिसारो तदा राजा, ममानुग्गहबुद्धिया ।
वण्णयित्वा वेळुवनं, गायके गापयी ममं ॥
३२९. “रम्मं वेळुवनं येन, न दिट्ठं सुगतालयं ।
न तेन नन्दनं दिट्ठं, इति मज्जामसे मयं ॥
३३०. “येन वेळुवनं दिट्ठं, नरनन्दननन्दनं ।

सुदिष्टं नन्दनं तेन, अमरिन्दसुनन्दनं ॥

३३१:“विहाय नन्दनं देवा, ओतरित्वा महीतलं [महीतले (स्या० पी०)] ।
रम्मं वेळुवनं दिस्वा, न तप्पन्ति सुविम्हिता ॥

३३२:“राजपुञ्जेन निब्बत्तं, बुद्धपुञ्जेन भूसितं ।
को वत्ता तस्स निस्सेसं, वनस्स गुणसञ्चयं ॥

३३३:“तं सुत्वा वनसमिद्धं, मम सोतमनोहरं ।
दट्ठुकामा तमुय्यानं, रञ्जो आरोचयिं तदा ॥

३३४:“महता परिवारेन, तदा च सो [तदा मं सो (स्या० पी०)] महीपति ।
मं पेसेसि [संपेसेसि (स्या०), सम्पापेसि (पी०)] तमुय्यानं, दस्सनाय समुस्सुकं ॥

३३५:“गच्छ पस्स महाभोगे, वनं नेत्तरसायनं ।
यं सदा भाति सिरिया, सुगताभानुरञ्जितं ॥

३३६:“यदा च पिण्डाय मुनि, गिरिब्बजपुरुत्तमं ।
पविट्ठोहं तदायेव, वनं दट्ठमुपागमिं ॥

३३७:“तदा तं फुल्लविपिनं, नानाभमरकूजितं ।
कोकिलागीतसहितं, मयूरगणनच्चितं ॥

३३८:“अप्पसद्दमनाकिण्णं, नानाचङ्कमभूसितं ।
कुटिमण्डपसङ्किण्णं, योगीवरविराजितं ॥

३३९:“विचरन्ती अमञ्जिस्सं, सफलं नयनं मम ।
तत्थापि तरुणं भिक्खुं, युत्तं दिस्वा विचिन्तयिं ॥

३४०:“ईदिसे विपिने रम्मे, ठितोयं नवयोब्बने ।
वसन्तमिव कन्तेन, रूपेन च समन्वितो ॥

३४१:“निसिन्नो रुक्खमूलमिह, मुण्डो सङ्घाटिपारुतो ।
झायते वतयं भिक्खु, हित्वा विसयजं रतिं ॥

३४२:“ननु नाम गहट्ठेन, कामं भुत्वा यथासुखं ।
पच्छा जिण्णेन धम्मोयं, चरितब्बो सुभदको ॥

३४३:“सुञ्जकन्ति विदित्वान, गन्धगेहं जिनालयं ।
उपेत्वा जिनमद्वक्खं, उदयन्तं भाकरं ॥

३४४:“एककं सुखमासीनं, बीजमानं वरित्थिया ।
दिस्वानेवं विचिन्तेसिं, नायं लूखो नरासभो ॥

३४५:“सा कज्जा कनकाभासा, पदुमाननलोचना ।
बिम्बोद्धी कुन्ददसना, मनोनेत्तरसायना ॥

३४६:“हेमदोलाभसवना [हेमदोला सुवदीना (स्या०)], कलिकाकारसुत्थनी [कलसाकारसुत्तनी (सी० पी०)],
कमलाकारसुत्तनी (स्या०)] ।
वेदिमज्झाव सुस्सोणी [कनुमज्झाव सुस्सोणी (सी०), वेदिमज्झा वरसोणी (स्या० पी०)], रम्भोरु चारुभूसना ॥

३४७:“रत्तंसकुपसंब्याना, नीलमट्टनिवासना ।
अतप्पनेय्यरूपेन, हासभावसमन्विता [हावभावसमन्विता (सी०), सब्बाभरणमण्डिता (स्या०)] ॥

३४८:“दिस्वा तमेवं चिन्तेसिं, अहोयमभिरूपिनी ।
न मयानेन नेत्तेन, दिट्ठपुब्बा कुदाचनं ॥

३४९:“ततो जराभिभूता सा, विवण्णा विकतानना ।
भिन्नदन्ता सेतसिरा, सलाला वदनासुचि ॥

३५०:“सङ्घित्तकण्णा सेतक्खी, लम्बासुभपयोधरा ।
वलिविततसब्बङ्गी, सिराविततदेहिनी ॥

३५१:“नतङ्गा दण्डदुतिया, उप्फासुलिकता [उप्पण्डुपण्डुका (सी० स्या०)] किंसा ।
पवेधमाना पतिता, निस्ससन्ती मुहुं मुहुं ॥

३५२:“ततो मे आसि संवेगो, अब्भुतो लोमहंसनो ।
धिरत्थु रूपं असुचिं, रमन्ते यत्थ बालिसा ॥

३५३:“तदा महाकारुणिको, दिस्वा संविग्गमानसं ।
उदग्गचित्तो सुगतो, इमा गाथा अभासथ ॥

३५४:“आतुरं असुचिं पूतिं, पस्स खेमे समुस्सयं ।
उग्घरन्तं पग्घरन्तं, बालानं अभिनन्दितं ॥

३५५:“असुभाय चित्तं भावेहि, एकगं सुसमाहितं ।

सति कायगता त्यत्थु, निब्बिदा बहुला भव ॥

३५६: “यथा इदं तथा एतं, यथा एतं तथा इदं ।
अज्झत्तञ्च बहिद्वा च, काये छन्दं विराजय ॥

३५७: “अनिमित्तञ्च भावेहि, मानानुसयमुज्जह ।
ततो मानाभिसमया, उपसन्ता चरिस्ससि ॥

३५८: “ये रागरत्तानुपतन्ति सोतं, सयं कतं मक्कटकोव जालं ।
एतम्पि छेत्त्वान परिब्बजन्ति, न पेक्खिनो [अनपेक्खिनो (सी० स्या० पी०)] कामसुखं पहाय’ ॥

३५९: “ततो कल्लितचित्तं [कल्लिकचित्तं (स्या०), कलिकचित्तं (पी०)] मं, जत्त्वान नरसारथि ।
महानिदानं देसेसि, सुत्तन्तं विनयाय मे ॥

३६०: “सुत्वा सुत्तन्तसेट्ठं तं, पुब्बसज्जमनुस्सरिं ।
तत्थ ठितावहं सन्ती, धम्मचक्खुं विसोधयिं ॥

३६१: “निपतित्वा महेसिस्स, पादमूलम्हि तावदे ।
अच्चयं देसनत्थाय, इदं वचनमब्रविं ॥

३६२: “नमो ते सब्बदस्सावी, नमो ते करुणाकर ।
नमो ते तिण्णसंसार, नमो ते अमतं दद ॥

३६३: “दिट्ठिगहनपक्खन्दा [... पक्खन्ता (सी० स्या०)], कामरागविमोहिता ।
तया सम्मा उपायेन, विनीता विनये रता ॥

३६४: “अदस्सनेन विभोगा [विब्भोगा (सी०), विहिता (स्या०)], तादिसानं महेसिनं ।
अनुभोन्ति महादुक्खं, सत्ता संसारसागरे ॥

३६५: “यदाहं लोकसरणं, अरणं अरणन्तगुं [मरणन्तगं (स्या०)] ।
नाद्वसामि अदूरट्ठं, देसयामि [देसेस्सामि (स्या०)] तमच्चयं ॥

३६६: “महाहितं वरददं, अहितोति विसङ्किता ।
नोपेसिं रूपनिरता, देसयामि तमच्चयं’ ॥

३६७: “तदा मधुरनिग्घोसो, महाकारुणिको जिनो ।
अवोच तिट्ठ खेमेति, सिञ्चन्तो अमतेन मं ॥

३६८. “तदा पणम्य सिरसा, कत्वा च नं पदक्खिणं ।
गन्त्वा दिस्वा नरपतिं, इदं वचनमब्रविं ॥

३६९. “अहो सम्मा उपायो ते, चिन्तितोयमरिन्दम ।
वनदस्सनकामाय, दिट्ठो निब्बानतो मुनि ॥

३७०. “यदि ते रुच्चते राज [राजा (स्या०)], सासने तस्स तादिनो ।
पब्बजिस्सामि रूपेहं, निब्बिन्ना मुनिवाणिना’ [मुनिभाणिना (स्या० पी०)] ॥

दुतियं भाणवारं ।

३७१. “अज्जलिं पग्गहेत्वान, तदाह स महीपति ।
‘अनुजानामि ते भद्दे, पब्बज्जा तव सिज्झतु’ ॥

३७२. “पब्बजित्वा तदा चाहं, अब्भमासे [सत्तमासे (स्या०)] उपट्ठिते ।
दीपोदयञ्च भेदञ्च, दिस्वा संविग्गमानसा ॥

३७३. “निब्बिन्ना सब्बसङ्खारे, पच्चयाकारकोविदा ।
चतुरोघे अतिक्कम्म, अरहत्तमपापुणिं ॥

३७४. “इद्धीसु च वसी आसिं, दिब्बाय सोतधातुया ।
चेतोपरियजाणस्स, वसी चापि भवामहं ॥

३७५. “पुब्बेनिवासं जानामि, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

३७६. “अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
परिसुद्धं मम जाणं, उप्पन्नं बुद्धसासने ॥

३७७. “कुसलाहं विसुद्धीसु, कथावत्थुविसारदा ।
अभिधम्मनयञ्जू च, वसिष्पत्ताम्हि सासने ॥

३७८. “ततो तोरणवत्थुस्मिं, रज्जा कोसलसामिना ।
पुच्छिता निपुणे पज्जे, ब्याकरोन्ती यथातथं ॥

३७९. “तदा स राजा सुगतं, उपसङ्गम्म पुच्छथ ।
तथेव बुद्धो ब्याकासि, यथा ते ब्याकता मया ॥

३८०: “जिनो तस्मिं गुणे तुट्ठो, एतदग्गे ठपेसि मं ।
महापज्जानमग्गाति, भिक्खुनीनं नरुत्तमो ॥

३८१: “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥
३८२: “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३८३: “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं खेमा भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

खेमाथेरियापदानं अट्ठमं ।

९. उप्पलवण्णाथेरीअपदानं

३८४: “भिक्खुनी उप्पलवण्णा, इद्धिया पारमिं गता ।
वन्दित्वा सत्थुनो पादे, इदं वचनमब्रवि ॥

३८५: “नित्थिण्णा जातिसंसारं [जातिसंसार (पी०)], पत्ताहं अचलं पदं ।
सब्बदुक्खं मया खीणं, आरोचेमि महामुनि ॥

३८६: “यावता परिसा अत्थि, पसन्ना जिनसासने ।
यस्सा च मेपराधोत्थि, खमन्तु जिनसम्मूखा ॥

३८७: “संसारे संसरन्तिया [संसरन्ता मे (स्या०)], खलितं मे सचे भवे ।
आरोचेमि महावीर, अपराधं खमस्सु तं [मे (स्या०)] ॥

३८८: “इद्धिज्जापि निदस्सेहि, मम सासनकारिके ।
चतस्सो परिसा अज्ज, कङ्खं छिन्दाहि यावता ॥

३८९: “धीता तुय्हं महावीर, पज्जवन्त जुतिन्धर ।
बहुज्ज दुक्करं कम्मं, कतं मे अतिदुक्करं ॥

३९०: “उप्पलस्सेव मे वण्णो, नामेनुप्पलनामिका ।
साविका ते महावीर, पादे वन्दामि चक्खुम ॥

३९१: “राहुलो च अहज्जेव, नेकजातिसते बहू ।
एकस्मिं सम्भवे जाता, समानछन्दमानसा ॥

३९२: “निब्बत्ति एकतो होति, जातियापि च एकतो [जातीसु बहुसो मम (सी०)] ।
पच्छिमे भवे सम्पत्ते, उभोपि नानासम्भवा ॥

३९३. “पुत्तो च राहुलो नाम, धीता उप्पलसक्कया ।
पस्स वीर ममं इद्धि, बलं दस्सेमि सत्थुनो ॥
३९४. “महासमुद्दे चतुरो, पक्खिपि हत्थपातियं ।
तेलं हत्थगतञ्चेव, खिड्डो [वेज्जो (सी० पी०)] कोमारको यथा ॥
३९५. “उब्बत्तयित्वा पथविं, पक्खिपि हत्थपातियं ।
चित्तं मुज्जं यथा नाम, लुज्जि कोमारको युवा ॥
३९६. “चक्कवाळसमं पाणिं, छादयित्वान मत्थके ।
वस्सापेत्त्वान फुसितं, नानावण्णं पुनप्पुनं ॥
३९७. “भूमिं उदुक्खलं कत्वा, धज्जं कत्वान सक्खरं ।
सिनेरुं मुसलं कत्वा, मद्दि कोमारिका यथा ॥
३९८. “धीताहं बुद्धसेट्ठस्स, नामेनुप्पलसक्कया ।
अभिज्जासु वसीभूता, तव सासनकारिका ॥
३९९. “नानाविकुब्बनं कत्वा, दस्सेत्वा लोकनायकं ।
नामगोत्तञ्च सावेत्वा [पकासेत्वा (स्या०)], पादे वन्दामि चक्खुम ॥
४००. “इद्धीसु च वसी होमि, दिब्बाय सोतधातुया ।
चेतोपरियजाणस्स, वसी होमि महामुने ॥
४०१. “पुब्बेनिवासं जानामि, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
४०२. “अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मे विमलं [विपुलं (स्या०)] सुद्धं, सभावेन महेसिनो ॥
४०३. “पुरिमानं जिनग्गानं, सङ्गमं ते निदस्सितं [सम्मुखा च परम्मुखा (सी०)] ।
अधिकारं बहुं मय्हं, तुहत्थाय महामुनि ॥
४०४. “यं मया पूरितं कम्मं, कुसलं सर मे मुनि ।
तवत्थाय महावीर, पुज्जं उपचितं मया ॥
४०५. “अभब्बट्ठाने वज्जेत्वा, वारयन्ती [परिवज्जन्ति (सी०), परिपाचेन्तो (स्या०)] अनाचरं ।
तवत्थाय महावीर, चत्तं मे जीवितुत्तमं ॥

४०६: “दसकोटिसहस्सानि, अदासिं मम जीवितं ।
परिच्यत्ता च मे होमि, तवत्थाय महामुनि ॥

४०७: “तदातिविम्हिता सब्बा, सिरसाव कतञ्जली ।
अवोचय्ये कथं आसि, अतुलिद्धिपरक्कमा ॥

४०८: “सतसहस्सितो कप्पे, नागकज्जा अहं तदा ।
विमला नाम नामेन, कज्जानं साधुसम्मता ॥

४०९: “महोरगो महानागो, पसन्नो जिनसासने ।
पदुमुत्तरं महातेजं, निमन्तेसि ससावकं ॥

४१०: “रतनमयं मण्डपं, पल्लङ्कं रतनामयं ।
रतनं वालुकाकिण्णं, उपभोगं रतनामयं ॥

४११: “मग्गञ्च पटियादेसि, रतनद्धजभूसितं ।
पच्चुगगन्त्वान सम्बुद्धं, वज्जन्तो तूरियेहि सो ॥

४१२: “परिसाहि च चतूहि [परिसाहि चतूहि सो (सी०), परिसाहि चतस्सो हि (पी०)], परिवुतो [सहितो (सी०), फरते (स्या०), परेतो (पी०)] लोकनायको ।
महोरगस्स भवने, निसीदि परमासने ॥

४१३: “अन्नं पानं खादनीयं, भोजनञ्च महारहं ।
वरं वरञ्च पादासि, नागराजा महायसं ॥

४१४: “भुज्जित्वान सम्बुद्धो, पत्तं धोवित्वा योनिसो ।
अनुमोदनीयंकासि, नागकज्जा महिद्धिका ॥

४१५: “सब्बज्जुं फुल्लितं दिस्वा, नागकज्जा महायसं ।
पसन्नं सत्थुनो चित्तं, सुनिबन्धञ्च मानसं ॥

४१६: “ममञ्च चित्तमज्जाय, जलजुत्तमनामको ।
तस्मिं खणे महावीरो, भिक्खुनिं दस्सयिद्धिया ॥

४१७: “इद्धी अनेका दस्सेसि, भिक्खुनी सा विसारदा ।
पमोदिता वेदजाता, सत्थारं इदमब्रवि [एतदब्रविं (स्या० पी०)] ॥

४१८: “अदसाहं इमं इद्धि, सुमनं इतरायपि ।

कथं अहोसि सा वीर, इद्धिया सुविसारदा' ॥

४१९:“ओरसा मुखतो जाता, धीता मम महिद्धिका ।
ममानुसासनिकरा, इद्धिया सुविसारदा' ॥

४२०:“बुद्धस्स वचनं सुत्वा, एवं पत्थेसहं तदा [तुट्ठा एवं अवोचहं (स्या०), एवमहोसहं तदा (क०)] ।
अहम्पि तादिसा होमि, इद्धिया सुविसारदा ॥

४२१:“पमोदिताहं सुमना, पत्थे उत्तममानसा [पत्तउत्तममानसा (सी० स्या० पी०)] ।
अनागतमिह अद्धाने, ईदिसा होमि नायक ॥

४२२:“मणिमयमिह पल्लङ्के, मण्डपमिह पभस्सरे ।
अन्नपानेन तप्पेत्वा, ससङ्गं लोकनायकं ॥

४२३:“नागानं पवरं पुप्फं, अरुणं नाम उप्पलं ।
वण्णं मे ईदिसं होतु, पूजेसिं लोकनायकं ॥

४२४:“तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

४२५:“ततो चुताहं मनुजे, उपपन्ना सयम्भुनो ।
उप्पलेहि पटिच्छन्नं, पिण्डपातमदासहं ॥

४२६:“एकनवुतितो कप्पे, विपस्सी नाम नायको ।
उप्पज्जि चारुदस्सनो, सब्बधम्मेषु चक्खुमा ॥

४२७:“सेट्ठिधीता तदा हुत्वा, बाराणसिपुरुत्तमे ।
निमन्तेत्त्वान सम्बुद्धं, ससङ्गं लोकनायकं ॥

४२८:“महादानं ददित्वान, उप्पलेहि विनायकं ।
पूजयित्वा चेतसाव [च तेहेव (स्या० पी०)], वण्णसोभं अपत्थयिं ॥

४२९:“इममिह भद्दके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥

४३०:“उपट्ठाको महेसिस्स, तदा आसि नरिस्सरो ।
कासिराजा किकी नाम, बाराणसिपुरुत्तमे ॥

४३१:“तस्सासिं दुतिया धीता, समणगुत्तसव्हया ।
धम्मं सुत्वा जिनग्गस्स, पब्बज्जं समरोचयिं ॥

४३२:“अनुजानि न नो तातो, अगारेव तदा मयं ।
वीसवस्ससहस्सानि, विचरिम्ह अतन्दिता ॥

४३३:“कोमारिब्रह्मचरियं, राजकज्जा सुखेधिता ।
बुद्धोपट्ठाननिरता, मुदिता सत्तधीतरो ॥

४३४:“समणी समणगुत्ता च, भिक्खुनी भिक्खुदायिका [भिक्खुदासिका (सी० स्या०)] ।
धम्मा चेव सुधम्मा च, सत्तमी सङ्गदायिका [संघदासिका (सी० स्या०)] ॥

४३५:“अहं खेमा च सप्पज्जा, पटाचारा च कुण्डला ।
किसागोतमी धम्मदिन्ना, विसाखा होति सत्तमी ॥

४३६:“तेहि कम्मेहि सुकतेहि, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

४३७:“ततो चुता मनुस्सेसु, उपपन्ना महाकुले ।
पीतं मट्ठं वरं दुस्सं, अदं अरहतो अहं ॥

४३८:“ततो चुतारिड्डपुरे, जाता विप्पकुले अहं ।
धीता तिरिटिवच्छस्स, उम्मादन्ती मनोहरा ॥

४३९:“ततो चुता जनपदे, कुले अज्जतरे अहं ।
पसूता नातिफीतम्हि, सालिं गोपेमहं तदा ॥

४४०:“दिस्वा पच्चेकसम्बुद्धं, पञ्चलाजासतानिहं ।
दत्त्वा पदुमच्छन्नानि, पञ्च पुत्तसतानिहं ॥

४४१:“पत्थयिं तेपि पत्थेसुं, मधुं दत्त्वा सयम्भुनो ।
ततो चुता अरज्जेहं, अजायिं पदुमोदरे ॥

४४२:“कासिरज्जो महेसीहं, हुत्वा सक्कतपूजिता ।
अजनिं राजपुत्तानं, अनूनं सतपञ्चकं ॥

४४३:“यदा ते योब्बनप्पत्ता, कीळन्ता जलकीळितं ।
दिस्वा ओपत्तपदुमं, आसुं पच्चेकनायका ॥

४४४:साहं तेहि विनाभूता, सुतवीरेहि सोकिनी [सुतवरेहि सोकिनी (सी० स्या०)] ।

चुता इसिगिलिपस्से, गामकम्हि अजायिहं ॥

४४५:यदा बुद्धा सुतमती, सुतानं भत्तुनोपि च [कसतं तदा (सी०), अत्तनोपि च (स्या०)] ।

यागुं आदाय गच्छन्ती, अट्ट पच्चेकनायके ॥

४४६:भिक्षवाय गामं गच्छन्ते, दिस्वा पुत्ते अनुस्सरिं ।

खीरधारा विनिग्गच्छि, तदा मे पुत्तपेमसा ॥

४४७:ततो तेसं अदं यागुं, पसन्ना सेहि पाणिभि ।

ततो चुताहं तिदसं, नन्दनं उपपज्जहं ॥

४४८:अनुभोत्वा सुखं दुक्खं, संसरित्वा भवाभवो ।

तवत्थाय महावीर, परिच्चत्तञ्च जीवितं ॥

४४९:एवं बहुविधं दुक्खं, सम्पत्ती च बहुब्बिधा ।

पच्छिमे भवे सम्पत्ते, जाता सावत्थियं पुरे ॥

४५०:महाधनसेट्टिकुले, सुखिते सज्जिते तथा ।

नानारतनपज्जोते, सब्बकामसमिद्धिने ॥

४५१:सक्कता पूजिता चेव, मानितापचिता तथा ।

रूपसीरिमनुप्पत्ता [रूपसोभगसम्पन्ना (सी०)], कुलेसु अतिसक्कता [अभिसम्मता (सी०)] ॥

४५२:अतीव पत्थिता चासिं, रूपभोगसिरीहि च ।

पत्थिता सेट्ठिपुत्तेहि, अनेकेहि सतेहिपि ॥

४५३:अगारं पजहित्वान, पब्बजिं अनगारियं ।

अट्ठमासे असम्पत्ते, चतुसच्चमपापुणिं ॥

४५४:इद्धिया अभिनिम्मित्वा, चतुरस्सं रथं अहं ।

बुद्धस्स पादे वन्दिस्सं, लोकनाथस्स तादिनो ॥

४५५:“सुपुप्फितगं उपगम्म पादपं [भिक्षुनी (सी० पी० क०) थेरीगा० २३०], एका तुवं तिट्ठसि सालमूले ।

न चापि ते दुतियो अत्थि कोचि [न चत्थि ते दुतिया वण्णधातु (सी० पी० क०)], बाले न त्वं भायसि धुत्तकानं” ॥

४५६:“सतं सहस्सानिपि धुत्तकानं [सहस्सानमि धुत्तकानं (पी०) थेरीगा० २३१], समागता एदिसका भवेय्युं ।

लोमं न इज्जे न सम्पवेधे, किं मे तुवं मार करिस्ससेको [न मार भायामि तवेक्किपापि (सी० क०) ...

तमेकिकासिं (पी०)] ॥

४५७:“एसा अन्तरधायामि, कुच्छिं वा पविसामि ते ।
भमुकन्तरिकायम्पि, तिट्ठन्तिं मं न दक्खसि ॥

४५८:“चित्तस्मिं वसीभूताम्हि, इद्धिपादा सुभाविता ।
सब्बबन्धनमुत्ताम्हि, न तं भायामि आवुसो ॥

४५९:“सत्तिसूलूपमा कामा, खन्धासं अधिकुट्टना ।
यं त्वं कामरतिं ब्रूसि, अरती दानि सा मम ॥

४६०:“सब्बत्थ विहता नन्दी, तमोखन्धो पदालितो ।
एवं जानाहि पापिम, निहतो त्वमसि अन्तकं ॥

४६१:“जिनो तम्हि गुणे तुट्ठो, एतदग्गे ठपेसि मं ।
अग्गा इद्धिमतीनन्ति, परिसासु विनायको ॥

४६२:“परिचिण्णो मया सत्था, कतं बुद्धस्स सासनं ।
ओहितो गरुको भारो, भवनेत्ति समूहता ॥

४६३:“यस्सत्थाय पब्बजिता, अगारस्मानगारियं ।
सो मे अत्थो अनुप्पत्तो, सब्बसंयोजनक्खयो ॥

४६४:“चीवरं पिण्डपातञ्च, पच्चयं सयनासनं ।
खणेन उपनामेन्ति, सहस्सानि समन्ततो ॥

४६५:“किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ।

४६६:“स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

४६७:“पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं उप्पलवण्णा भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

उप्पलवण्णाथेरियापदानं नवमं ।

१०. पटाचाराथेरीअपदानं

४६८:“पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।

इतो सतसहस्सम्हि, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥

- ४६९: “तदाहं हंसवतियं, जाता सेट्टिकुले अहुं ।
नानारतनपज्जोते, महासुखसमप्पिता ॥
- ४७०: “उपेत्वा तं महावीरं, अस्सोसिं धम्मदेसनं ।
ततो जातपसादाहं, उपेसिं सरणं जिनं ॥
- ४७१: “ततो विनयधारीनं, अगगं वण्णेसि नायको ।
भिक्खुनिं लज्जिनिं तादिं, कप्पाकप्पविसारदं ॥
- ४७२: “तदा मुदितचित्ताहं, तं ठानमभिकङ्खिनी ।
निमन्तेत्वा दसबलं, ससङ्गं लोकनायकं ॥
- ४७३: “भोजयित्वान सत्ताहं, ददित्वाव तिचीवरं [ददित्वा पत्तचीवरं (स्या०)] ।
निपच्च सिरसा पादे, इदं वचनमब्रविं ॥
- ४७४: “या तथा वणिगता वीर, इतो अट्टमके मुनि ।
तादिसाहं भविस्सामि, यदि सिज्झति नायकं ॥
- ४७५: “तदा अवोच मं सत्था, ‘भद्रे मा भायि अस्सस ।
अनागतमिह अद्धाने, लच्छसे तं मनोरथं ॥
- ४७६: “सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
- ४७७: “तस्स धम्मेषु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
पटाचाराति नामेन, हेस्सति सत्थु साविकां ॥
- ४७८: “तदाहं मुदिता [पमुदी (क०)] हुत्वा, यावजीवं तदा जिनं ।
मेत्तचित्ता परिचरिं, ससङ्गं लोकनायकं ॥
- ४७९: “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
- ४८०: “इममिह भद्रे कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥
- ४८१: “उपट्ठाको महेसिस्स, तदा आसि नरिस्सरो ।
कासिराजा किकी नाम, बाराणसिपुरुत्तमे ॥

- ४८२:“तस्सासिं ततिया धीता, भिक्खुनी इति विस्सुता ।
धम्मं सुत्वा जिनग्गस्स, पब्बज्जं समरोचयिं ॥
- ४८३:“अनुजानि न नो तातो, अगारेव तदा मयं ।
वीसवस्ससहस्सानि, विचरिम्ह अतन्दिता ॥
- ४८४:“कोमारिब्रह्मचरियं, राजकज्जा सुखेधिता ।
बुद्धोपट्ठाननिरता, मुदिता सत्तधीतरो ॥
- ४८५:“समणी समणगुत्ता च, भिक्खुनी भिक्खुदायिका ।
धम्मा चेव सुधम्मा च, सत्तमी सङ्गदायिका ॥
- ४८६:“अहं उप्पलवण्णा च, खेमा भद्दा च भिक्खुनी ।
किसागोतमी धम्मदिन्ना, विसाखा होति सत्तमी ॥
- ४८७:“तेहि कम्मेहि सुकतेहि, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
- ४८८:“पच्छिमे च भवे दानि, जाता सेट्ठिकुले अहं ।
सावत्थियं पुरवरे, इद्धे फीते महद्धने ॥
- ४८९:“यदा च योब्बनूपेता, वितक्कवसगा अहं ।
नरं जारपतिं दिस्वा, तेन सद्धिं अगच्छहं ॥
- ४९०:“एकपुत्तपसूताहं, दुतियो कुच्छिया ममं ।
तदाहं मातापितरो, ओक्खामीति [इक्खामीति (स्या०), दक्खामीति (सी०)] सुनिच्छिता ॥
- ४९१:“नारोचेसिं पतिं मय्हं, तदा तम्हि पवासिते ।
एकिका निग्गता गेहा, गन्तुं सावत्थिमुत्तमं ॥
- ४९२:“ततो मे सामि आगन्त्वा, सम्भावेसि पथे ममं ।
तदा मे कम्मजा वाता, उप्पन्ना अतिदारुणा ॥
- ४९३:“उट्ठितो च महामेघो, पसूतिसमये मम ।
दब्बत्थाय तदा गन्त्वा, सामि सप्पेन मारितो ॥
- ४९४:“तदा विजातदुक्खेन, अनाथा कपणा अहं ।
कुन्निदिं पूरितं दिस्वा, गच्छन्ती सकुलालयं ॥

- ४९५: “बालं आदाय अतरिं, पारकूले च एककं ।
सायेत्वा [पायेत्वा (स्या०), पातेत्वा (क०)] बालकं पुत्तं, इतरं तरणायहं ॥
- ४९६: “निवत्ता उक्कुसो हासि, तरुणं विलपन्तकं ।
इतरञ्च वही सोतो, साहं सोकसमप्पिता ॥
- ४९७: “सावत्थिनगरं गन्त्वा, अस्सोसिं सज्जेते मते ।
तदा अवोचं सोकट्ठा, महासोकसमप्पिता ॥
- ४९८: “उभो पुत्ता कालङ्कता, पन्थे मय्हं पती मतो ।
माता पिता च भाता च, एकचित्तमिह डहरे ॥
- ४९९: “तदा किंसा च पण्डु च, अनाथा दीनमानसा ।
इतो ततो भमन्तीहं [गच्छन्तीहं (स्या०), गमेन्तीहं (क०)], अद्दसं नरसारथिं ॥
- ५००: “ततो अवोच मं सत्था, ‘पुत्ते मा सोचि अस्सस ।
अत्तानं ते गवेसस्सु, किं निरत्थं विहञ्जसि ॥
- ५०१: “न सन्ति पुत्ता ताणाय, न जाती नपि बन्धवा ।
अन्तकेनाधिपन्नस्स, नत्थि जातीसु ताणता ॥
- ५०२: “तं सुत्वा मुनिनो वाक्यं, पठमं फलमज्झगं ।
पब्बजित्वान नचिरं, अरहत्तमपापुणिं ॥
- ५०३: “इद्धीसु च वसी होमि, दिब्बाय सोतधातुया ।
परचित्तानि जानामि, सत्थुसासनकारिका ॥
- ५०४: “पुब्बेनिवासं जानामि, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
खेपेत्वा आसवे सब्बे, विसुद्धासिं सुनिम्मला ॥
- ५०५: “ततोहं विनयं सब्बं, सन्तिके सब्बदस्सिनो ।
उग्गहिं सब्बवित्थारं, ब्याहरिञ्च यथातथं ॥
- ५०६: “जिनो तस्मिं गुणे तुट्ठो, एतदग्गे ठपेसि मं ।
अग्गा विनयधारीनं, पटाचाराव एकिका ॥
- ५०७: “परिचिण्णो मया सत्था, कतं बुद्धस्स सासनं ।
ओहितो गरुको भारो, भवनेत्ति समूहता ॥

५०८: “यस्सत्थाय पब्बजिता, अगारस्मानगारियं ।
सो मे अत्थो अनुप्पत्तो, सब्बसंयोजनक्खयो ॥

५०९: “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥

५१०: “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

५११: “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं पटाचारा भिक्खुनी इमा गाथायो अभसित्थाति ।

पटाचारार्थेरियापदानं दसमं ।

एकूपोसथिकवग्गो दुतियो ।

तस्सुद्धानं —

एकूपोसथिका चेव, सळला चाथ मोदका ।
एकासना पञ्चदीपा, नळमाली च गोतमी ॥

खेमा उप्पलवण्णा च, पटाचारा च भिक्खुनी ।
गाथा सतानि पञ्चेव, नव चापि तदुत्तरि ॥

३. कुण्डलकेसीवग्गो

१. कुण्डलकेसाथेरीअपदानं

१. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
इतो सतसहस्सम्हि, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
२. “तदाहं हंसवतियं, जाता सेट्टिकुले अहं ।
नानारतनपज्जोते, महासुखसमप्पिता ॥
३. “उपेत्वा तं महावीरं, अस्सोसिं धम्मदेसनं ।
ततो जातप्पसादाहं, उपेसिं सरणं जिनं ॥
४. “तदा महाकारुणिको, पदुमुत्तरनामको ।
खिप्पाभिज्जानमगगन्ति, ठपेसि भिक्खुनिं सुभं ॥
५. “तं सुत्वा मुदिता हुत्वा, दानं दत्त्वा महेसिनो ।
निपच्च सिरसा पादे, तं ठानमभिपत्थयिं ॥

६. “अनुमोदि महावीरो, भदे यं तेभिपत्थितं ।
समिज्झिस्सति तं सब्बं, सुखिनी होहि निब्बुता ॥
७. “सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
८. “तस्स धम्मेसु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
भद्वाकुण्डलकेसाति, हेस्सति सत्थु साविका’ ॥
९. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
१०. “ततो चुता याममगं, ततोहं तुसितं गता ।
ततो च निम्मानरतिं, वसवत्तिपुरं ततो ॥
११. “यत्थ यत्थूपपज्जामि, तस्स कम्मस्स वाहसा ।
तत्थ तत्थेव राजूनं, महेसित्तमकारयिं ॥
१२. “ततो चुता मनुस्सेसु, राजूनं चक्कवत्तिनं ।
मण्डलीनञ्च राजूनं, महेसित्तमकारयिं ॥
१३. “सम्पत्तिं अनुभोत्वान, देवेसु मानुसेसु च ।
सब्बत्थ सुखिता हुत्वा, नेककप्पेसु संसरिं ॥
१४. “इमम्हि भद्दके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥
१५. “उपट्ठाको महेसिस्स, तदा आसि नरिस्सरो ।
कासिराजा किकी नाम, बाराणसिपुरुत्तमे ॥
१६. “तस्स धीता चतुत्थासिं, भिक्खुदायीति विस्सुता ।
धम्मं सुत्वा जिनग्गस्स, पब्बज्जं समरोचयिं ॥
१७. “अनुजानि न नो तातो, अगारेव तदा मयं ।
वीसवस्ससहस्सानि, विचरिम्ह अतन्दिता ॥
१८. “कोमारिब्रह्मचरियं, राजकज्जा सुखेधिता ।
बुद्धोपट्ठाननिरता, मुदिता सत्त धीतरो ॥

१९. “समणी समणगुत्ता च, भिक्खुनी भिक्खुदायिका ।
धम्मा चेव सुधम्मा च, सत्तमी सङ्गदायिका ॥
२०. “खेमा उप्पलवण्णा च, पटाचारा अहं तदा ।
किसागोतमी धम्मदिन्ना, विसाखा होति सत्तमी ॥
२१. “तेहि कम्मेहि सुकतेहि, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
२२. “पच्छिमे च भवे दानि, गिरिब्बजपुरुत्तमे ।
जाता सेट्टिकुले फीते, यदाहं योब्बने ठिता ॥
२३. “चोरं वधत्थं नीयन्तं, दिस्वा रत्ता तहिं अहं ।
पिता मे तं सहस्सेन, मोचयित्वा वधा ततो ॥
२४. “अदासि तस्स मं तातो, विदित्वान मनं मम ।
तस्साहमासिं विसट्ठा, अतीव दयिता हिता ॥
२५. “सो मे भूसनलोभेन, बलिमज्झासयो [खलितज्झासयो (सी०), बलिं पच्चाहरं (स्या०), मालपच्छाहतं (पी०)]
दिसो ।
चोरप्पपातं नेत्वान, पब्बतं चेतयी वधं ॥
२६. “तदाहं पणमित्वान, सत्तुकं सुकतज्जली ।
रक्खन्ती अत्तनो पाणं, इदं वचनमब्रविं ॥
२७. “इदं सुवण्णकेयूरं, मुत्ता वेळुरिया बहू ।
सब्बं हरस्सु [वरस्सु (क०)] भदन्ते, मज्ज दासीति सावयं ॥
२८. “‘ओरोपयस्सु कल्याणी, मा बाळ्हं परिदेवसि ।
न चाहं अभिजानामि, अहन्त्वा धनमाभतं’ ॥
२९. “‘यतो सरामि अत्तानं, यतो पत्तोस्मि विज्जुतं ।
न चाहं अभिजानामि, अज्जं पियतरं तया’ ॥
३०. “‘एहि तं उपगूहिस्सं, कत्त्वान तं पदक्खिणं ।
न च दानि पुनो अत्थि [तं वन्दामि पुन नत्थि (स्या०)], मम तुहज्ज सङ्गमो ॥
३१. “‘न हि सब्बेसु ठानेसु, पुरिसो होति पण्डितो ।

इत्थीपि पण्डिता होति, तत्थ तत्थ विचक्खणा ॥

३२. “‘न हि सब्बेसु ठानेसु, पुरिसो होति पण्डितो ।
इत्थीपि पण्डिता होति, लहुं अत्थविचिन्तिका ॥

३३. “‘लहुञ्च वत खिप्पञ्च, निकट्टे [नेकत्थे (सी० स्या०)] समचेतयिं ।
मिगं उण्णा यथा एवं [चित्तपुण्णाय तानेव (स्या०), मिगं पुण्णाय तेनेव (पी०)], तदाहं सत्तुकं वधिं ॥

३४. “‘यो च उप्पतितं अत्थं, न खिप्पमनुबुज्झति ।
सो हञ्जते मन्दमति, चोरोव गिरिगम्भरे ॥

३५. “‘यो च उप्पतितं अत्थं, खिप्पमेव निबोधति ।
मुच्चते सत्तुसम्बाधा, तदाहं सत्तुका यथा’ ॥

३६. “‘तदाहं पातयित्वान, गिरिदुग्गम्हि सत्तुकं ।
सन्तिकं सेतवत्थानं, उपेत्वा पब्बजिं अहं ॥

३७. “‘सण्डासेन च केसे मे, लुज्जित्वा सब्बसो तदा ।
पब्बजित्वान समयं, आचिक्खिंसु निरन्तरं ॥

३८. “‘ततो तं उग्गहेत्वाहं, निसीदित्वान एकिका ।
समयं तं विचिन्तेसिं, सुवानो मानुसं करं ॥

३९. “‘छिन्नं गृह समीपे मे, पातयित्वा अपक्कमि ।
दिस्वा निमित्तमलभिं, हत्थं तं पुळ्ळाकुलं ॥

४०. “‘ततो उट्ठाय संविग्गा, अपुच्छिं सहधम्मिके ।
ते अवोचुं विजानन्ति, तं अत्थं सक्क्यभिक्खवो ॥

४१. “‘साहं तमत्थं पुच्छिस्सं, उपेत्वा बुद्धसावके ।
ते ममादाय गच्छिंसु, बुद्धसेट्ठस्स सन्तिकं ॥

४२. “‘सो मे धम्ममदेसेसि, खन्धायतनधातुयो ।
असुभानिच्चदुक्खाति, अनत्ताति च नायको ॥

४३. “‘तस्स धम्मं सुणित्वाहं, धम्मचक्खुं विसोधयिं ।
ततो विज्जातसद्दम्मा, पब्बज्जं उपसम्पदं ॥

४४. “आयाचितो तदा आह, ‘एहि भदे’ति नायको ।
तदाहं उपसम्पन्ना, परित्तं तोयमद्वसं ॥

४५. “पादपक्खालनेनाहं, जत्वा सउदयब्बयं ।
तथा सब्बेपि सङ्घारे, ईदिसं चिन्तयिं [सङ्घारा, इति संचिन्तयिं (सी० स्या० पी०)] तदा ॥

४६. “ततो चित्तं विमुच्चि मे, अनुपादाय सब्बसो ।
खिप्पाभिज्जानमगं मे, तदा पज्जापयी जिनो ॥

४७. “इद्धीसु च वसी होमि, दिब्बाय सोतधातुया ।
परचित्तानि जानामि, सत्थुसासनकारिका ॥

४८. “पुब्बेनिवासं जानामि, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
खेपेत्वा आसवे सब्बे, विसुद्धासिं सुनिम्मला ॥

४९. “परिचिण्णो मया सत्था, कतं बुद्धस्स सासनं ।
ओहितो गरुको भारो, भवनेत्ति समूहता ॥

५०. “यस्सत्थाय पब्बजिता, अगारस्मानगारियं ।
सो मे अत्थो अनुप्पत्तो, सब्बसंयोजनक्खयो ॥

५१. “अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मे विमलं सुद्धं, बुद्धसेट्ठस्स सासने ॥

५२. “किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागीव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवा ॥

५३. “स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

५४. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं भद्वाकुण्डलकेसा भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

कुण्डलकेसाथेरियापदानं पठमं ।

२. किसानोत्तमीथेरीअपदानं

५५. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मन पारगू ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
५६. “तदाहं हंसवतियं, जाता अज्जतरे कुले ।
उपेत्वा तं नरवरं, सरणं समुपागमिं ॥
५७. “धम्मज्ज तस्स अस्सोसिं, चतुसच्चूपसज्जितं ।
मधुरं परमस्सादं, वट्टसन्तिसुखावहं [चित्तसन्ति ... (स्या०)] ॥
५८. “तदा च भिक्खुनिं वीरो, लूखचीवरधारिनिं ।
ठपेन्तो एतदग्गमिह, वण्णयी पुरिसुत्तमो ॥
५९. “जनेत्त्वानप्पकं पीतिं, सुत्वा भिक्खुनिया गुणे ।
कारं कत्त्वान बुद्धस्स, यथासत्ति यथाबलं ॥
६०. “निपच्च मुनिवरं तं, तं ठानमभिपत्थयिं ।
तदानुमोदि सम्बुद्धो, ठानलाभाय नायको ॥
६१. “सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
६२. “तस्स धम्मेषु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
किसागोतमी [गोतमी नाम (सी० क०)] नामेन, हेस्सति सत्थु साविका’ ॥
६३. “तं सुत्वा मुदिता हुत्वा, यावजीवं तदा जिनं ।
मेत्तचित्ता परिचरिं, पच्चयेहि विनायकं ॥
६४. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
६५. “इममिह भद्दके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥
६६. “उपट्ठाको महेसिस्स, तदा आसि नरिस्सरो ।
कासिराजा किकी नाम, बाराणसिपुरुत्तमे ॥
६७. “पज्जमी तस्स धीतासिं, धम्मा नामेन विस्सुता ।
धम्मं सुत्वा जिनग्गस्स, पब्बज्जं समरोचयिं ॥

६८. “अनुजानि न नो तातो, अगारेव तदा मयं ।
वीसवस्ससहस्सानि, विचरिम्ह अतन्दिता ॥
६९. “कोमारिब्रह्मचरियं, राजकञ्जा सुखेधिता ।
बुद्धोपट्टाननिरता, मुदिता सत्त धीतरो ॥
७०. “समणी समणगुत्ता च, भिक्खुनी भिक्खुदायिका ।
धम्मा चेव सुधम्मा च, सत्तमी सङ्गदायिका ॥
७१. “खेमा उप्पलवण्णा च, पटाचारा च कुण्डला ।
अहञ्च धम्मदिन्ना च, विसाखा होति सत्तमी ॥
७२. “तेहि कम्मेहि सुकतेहि, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
७३. “पच्छिमे च भवे दानि, जाता सेट्टिकुले अहं ।
दुग्गते अधने नट्टे [नीचे (स्या०), निद्धे (पी०)], गता च सधनं कुलं ॥
७४. “पतिं ठपेत्वा सेसा मे, देस्सन्ति अधना इति ।
यदा च पसूता [ससुता (सी० पी०)] आसिं, सब्बेसं दयिता तदा ॥
७५. “यदा सो तरुणो भद्दो [पुत्तो (सी० स्या०)], कोमलको [कोमारको (स्या०), कोमलङ्गो (सी० पी०)] सुखेधितो ।
सपाणमिव कन्तो मे, तदा यमवसं गतो ॥
७६. “सोकट्टा दीनवदना, अस्सुनेत्ता रुदम्मुखा ।
मतं कुणपमादाय, विलपन्ती गमामहं ॥
७७. “तदा एकेन सन्दिट्ठा, उपेत्वाभिसक्कुत्तमं ।
अवोचं देहि भेसज्जं, पुत्तसज्जीवनन्ति भो ॥
७८. “न विज्जन्ते मता यस्मिं, गेहे सिद्धत्थकं ततो ।
आहराति जिनो आह, विनयोपायकोविदो ॥
७९. “तदा गमित्वा सावत्थिं, न लभिं तादिसं घरं ।
कुतो सिद्धत्थकं तस्मा, ततो लद्धा सतिं अहं ॥
८०. “कुणपं छट्ठयित्वान, उपेसिं लोकनायकं ।
दूरतोव ममं दिस्वा, अवोच मधुरस्सरो ॥

८१. “‘यो च वस्ससतं जीवे, अपस्सं उदयब्बयं ।
एकाहं जीवितं सेय्यो, पस्सतो उदयब्बयं ॥
८२. “‘न गामधम्मो निगमस्स धम्मो, न चापियं एककुलस्स धम्मो ।
सब्बस्स लोकस्स सदेवकस्स, एसेव धम्मो यदिदं अनिच्चता’ ॥
८३. “‘साहं सुत्त्वानिमा [सहसुत्त्वानिमा (क०)] गाथा, धम्मचक्खुं विसोधयिं ।
ततो विज्जातसद्धम्मा, पब्बजिं अनगारियं ॥
८४. “‘तथा पब्बजिता सन्ती, युज्जन्ती जिनसासने ।
न चिरेनेव कालेन, अरहत्तमपापुणिं ॥
८५. “‘इद्धीसु च वसी होमि, दिब्बाय सोतधातुया ।
परचित्तानि जानामि, सत्थुसासनकारिका ॥
८६. “‘पुब्बेनिवासं जानामि, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
खेपेत्वा आसवे सब्बे, विसुद्धासिं सुनिम्मला ॥
८७. “‘परिचिण्णो मया सत्था, कतं बुद्धस्स सासनं ।
ओहितो गरुको भारो, भवनेत्ति समूहता ॥
८८. “‘यस्सत्थाय पब्बजिता, अगारस्मानगारियं ।
सो मे अत्थो अनुप्पत्तो, सब्बसंयोजनक्खयो ॥
८९. “‘अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मे विमलं सुद्धं, बुद्धसेट्ठस्स वाहसा ॥
९०. “‘सङ्कारकूटा आहित्वा, सुसाना रथियापि च ।
ततो सङ्घाटिकं कत्वा, लूखं धारेमि चीवरं ॥
९१. “‘जिनो तस्मिं गुणे तुट्ठो, लूखचीवरधारणे ।
ठपेसि एतदग्गम्हि, परिसासु विनायको ॥
९२. “‘किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥
९३. “‘स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
९४. “‘पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं’ ॥
इत्थं सुदं किसागोतमी भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

किसागोतमीथेरियापदानं दुतियं ।

३. धम्मदिन्नाथेरीअपदानं

९५. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
इतो सतसहस्सम्हि, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
९६. “तदाहं हंसवतियं, कुले अज्जतरे अहुं ।
परकम्मकारी आसिं, निपका सीलसंवुता ॥
९७. “पदुमुत्तरबुद्धस्स, सुजातो अग्गसावको ।
विहारा अभिनिक्खम्म, पिण्डपाताय [पत्तमादाय (क०)] गच्छति ॥
९८. “घटं गहेत्वा गच्छन्ती, तदा उदकहारिका ।
तं दिस्वा अददं पूपं, पसन्ना सेहि पाणिभि ॥
९९. “पटिग्गहेत्वा तत्थेव, निसिन्नो परिभुज्जि सो ।
ततो नेत्वान तं गेहं, अदासिं तस्स भोजनं ॥
१००. “ततो मे अय्यको तुट्ठो, अकरी सुणिसं सकं ।
सस्सुया सह गन्त्वान, सम्बुद्धं अभिवादयिं ॥
१०१. “तदा सो धम्मकथिकं, भिक्खुनिं परिकित्तयं ।
ठपेसि एतदग्गम्हि, तं सुत्वा मुदिता अहं ॥
१०२. “निमन्तयित्वा सुगतं, ससङ्गं लोकनायकं ।
महादानं ददित्वान, तं ठानमभिपत्थयिं ॥
१०३. “ततो मं सुगतो आह, घननिन्नादसुस्सरो [घननिन्नादसुस्सरे (क०)] ।
‘ममुपट्ठाननिरते, ससङ्गपरिवेसिके ॥
१०४. “सद्धम्मस्सवने युत्ते, गुणवद्धितमानसे ।
भद्दे भवस्सु मुदिता, लच्छसे पणिधीफलं ॥
१०५. “सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
१०६. “तस्स धम्मेसु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।

धम्मदिन्नाति नामेन, हेस्सति सत्थु साविका' ॥

१०७. “तं सुत्वा मुदिता हुत्वा, यावजीवं महामुनिं ।
मेत्तचित्ता परिचरिं, पच्चयेहि विनायकं ॥

१०८. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

१०९. “इमहि भद्वके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥

११०. “उपट्ठाको महेसिस्स, तदा आसि नरिस्सरो ।
कासिराजा किकी नाम, बाराणसिपुरुत्तमे ॥

१११. “छट्ठा तस्सासहं धीता, सुधम्मा इति विस्सुता ।
धम्मं सुत्वा जिनग्गस्स, पब्बज्जं समरोचयिं ॥

११२. “अनुजानि न नो तातो, अगारेव तदा मयं ।
वीसवस्ससहस्सानि, विचरिम्ह अतन्दिता ॥

ततियं भाणवारं ।

११३. “कोमारिब्रह्मचरियं, राजकञ्जा सुखेधिता ।
बुद्धोपट्ठाननिरता, मुदिता सत्त धीतरो ॥

११४. “समणी समणगुत्ता च, भिक्खुनी भिक्खुदायिका ।
धम्मा चेव सुधम्मा च, सत्तमी सङ्गदायिका ॥

११५. “खेमा उप्पलवण्णा च, पटाचारा च कुण्डला ।
गोतमी च अहञ्चेव, विसाखा होति सत्तमी ॥

११६. “तेहि कम्मेहि सुकतेहि, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

११७. “पच्छिमे च भवे दानि, गिरिब्बजपुरुत्तमे ।
जाता सेट्ठिकुले फीते, सब्बकामसमिद्धिने ॥

११८. “यदा रूपगुणूपेता, पठमे योब्बने ठिता ।

तदा परकुलं गन्त्वा, वसिं सुखसमप्पिता ॥

११९. “उपेत्वा लोकसरणं, सुणित्वा धम्मदेसनं ।
अनागामिफलं पत्तो, सामिको मे सुबुद्धिमा ॥

१२०. “तदाहं अनुजानेत्वा, पब्बजिं अनगारियं ।
न चिरेनेव कालेन, अरहत्तमपापुणिं ॥

१२१. “तदा उपासको सो मं, उपगन्त्वा अपुच्छथ ।
गम्भीरे निपुणे पज्जे, ते सब्बे ब्याकरिं अहं ॥

१२२. “जिनो तस्मिं गुणे तुट्ठो, एतदग्गे ठपेसि मं ।
‘भिक्षुनिं धम्मकथिकं, नाज्जं पस्सामि एदिसिं ॥

१२३. “धम्मदिन्ना यथा धीरा, एवं धारेथ भिक्षवो’ ।
“एवाहं पण्डिता होमि [जाता (सी०), नाम (स्या०)], नायकेनानुकम्पिता ॥

१२४. “परिचिण्णो मया सत्था, कतं बुद्धस्स सासनं ।
ओहितो गरुको भारो, भवनेत्ति समूहता ॥

१२५. “यस्सत्थाय पब्बजिता, अगारस्मानगारियं ।

सो मे अत्थो अनुप्पत्तो, सब्बसंयोजनक्खयो ॥

१२६. “इद्धीसु च वसी होमि, दिब्बाय सोतधातुया ।
परचित्तानि जानामि, सत्थुसासनकारिका ॥

१२७. “पुब्बेनिवासं जानामि, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
खेपेत्वा आसवे सब्बे, विसुद्धासिं सुनिम्मला ॥

१२८. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥

१२९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१३०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं धम्मदिन्ना भिक्षुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

धम्मदिन्नाथेरियापदानं ततियं ।

४. सकुलाथेरीअपदानं

१३१. “पदमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मन पारगू ।
इतो सतसहस्समिहि, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥
१३२. “हिताय सब्बसत्तानं, सुखाय वदतं वरो ।
अत्थाय पुरिसाजज्जो, पटिपन्नो सदेवके ॥
१३३. “यसग्गपत्तो सिरिमा, कित्तिवण्णगतो जिनो ।
पूजितो सब्बलोकस्स, दिसासब्बासु विस्सुतो ॥
१३४. “उत्तिण्णविचिकिच्छो सो, वीतिवत्तकथंकथो ।
सम्पुण्णमनसङ्कप्पो, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥
१३५. “अनुप्पन्नस्स मग्गस्स, उप्पादेता नरुत्तमो ।
अनक्खातज्ज अक्खासि, असज्जातज्ज सज्जनी ॥
१३६. “मग्गज्जू च मग्गविदू, मग्गक्खायी नरासभो ।
मग्गस्स कुसलो सत्था, सारथीनं वरुत्तमो ॥
१३७. “महाकारुणिको सत्था, धम्मं देसेसि नायको ।
निमुग्गे कामपङ्कमिहि, समुद्धरति पाणिने ॥
१३८. “तदाहं हंसवतियं, जाता खत्तियनन्दना ।
सुरूपा सधना चापि, दयिता च सिरीमती ॥
१३९. “आनन्दस्स महारज्जो, धीता परमसोभणा ।
वेमाता [वेमातु (सी०)] भगिनी चापि, पदमुत्तरनामिनो ॥
१४०. “राजकज्जाहि सहिता, सब्बाभरणभूसिता ।
उपागम्म महावीरं, अस्सोसिं धम्मदेसनं ॥
१४१. “तदा हि सो लोकगरु, भिक्खुनिं दिब्बचक्खुकं ।
कित्तयं परिसामज्जे [चतुपरिसाय मज्जे (स्या०)], अग्गट्ठाने ठपेसि तं ॥
१४२. “सुणित्वा तमहं हट्ठा, दानं दत्त्वान सत्थुनो ।
पूजित्वान च सम्बुद्धं, दिब्बचक्खुं अपत्थयिं ॥
१४३. “ततो अवोच मं सत्था, ‘नन्दे लच्छसि पत्थितं ।
पदीपधम्मदानानं, फलमेतं सुनिच्छितं ॥

१४४:“सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

१४५:“तस्स धम्मेषु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
सकुला नाम नामेन [सकुलाति च नामेन (स्या०)], हेस्सति सत्थु साविका’ ॥

१४६:“तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

१४७:“इमम्हि भद्दके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥

१४८:“परिब्बाजकिनी आसिं, तदाहं एकचारिनी ।
भिक्षाय विचरित्वान, अलभिं तेलमत्तकं ॥

१४९:“तेन दीपं पदीपेत्वा, उपट्ठिं सब्बसंवरीं ।
चेतियं द्विपदग्गस्स [दिपदग्गस्स (सी० स्या० पी०)], विप्पसन्नेन चेतसा ॥

१५०:“तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

१५१:“यत्थ यत्थूपपज्जामि, तस्स कम्मस्स वाहसा ।
पज्जलन्ति [सज्जलन्ति (स्या० क०), संचरन्ति (पी०)] महादीपा, तत्थ तत्थ गताय मे ॥

१५२:“तिरोकुट्टं तिरोसेलं, समतिग्गह पब्बतं ।
पस्सामहं यदिच्छामि, दीपदानस्सिदं फलं ॥

१५३:“विसुद्धनयना होमि, यससा च जलामहं ।
सद्धापज्जावती चेव, दीपदानस्सिदं फलं ॥

१५४:“पच्छिमे च भवे दानि, जाता विप्पकुले अहं ।
पहूतधनधज्जम्हि, मुदिते राजपूजिते ॥

१५५:“अहं सब्बङ्गसम्पन्ना, सब्बाभरणभूसिता ।
पुरप्पवेसे सुगतं, वातपाने ठिता अहं ॥

१५६:“दिस्वा जलन्तं यससा, देवमनुस्ससक्कतं ।
अनुब्यञ्जनसम्पन्नं, लक्खणेहि विभूसितं ॥

१५७. “उदग्गचित्ता सुमना, पब्बज्जं समरोचयिं ।
न चिरेनेव कालेन, अरहत्तमपापुणिं ॥

१५८. “इद्धीसु च वसी होमि, दिब्बाय सोतधातुया ।
परचित्तानि जानामि, सत्थुसासनकारिका ॥

१५९. “पुब्बेनिवासं जानामि, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
खेपेत्वा आसवे सब्बे, विसुद्धासिं सुनिम्मला ॥

१६०. “परिचिण्णो मया सत्था, कतं बुद्धस्स सासनं ।
ओहितो गरुको भारो, भवनेत्ति समूहता ॥

१६१. “यस्सत्थाय पब्बजिता, अगारस्मानगारियं ।
सो मे अत्थो अनुप्पत्तो, सब्बसंयोजनक्खयो ॥

१६२. “ततो महाकारुणिको, एतदग्गे ठपेसि मं ।
दिब्बचक्खुकानं अग्गा, सकुलाति नरुत्तमो ॥

१६३. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥

१६४. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१६५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं सकुला भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

सकुलाथेरियापदानं चतुत्थं ।

५. नन्दाथेरीअपदानं

१६६. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
इतो सतसहस्सम्हि, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥

१६७. “ओवादको विज्जापको, तारको सब्बपाणिनं ।
देसनाकुसलो बुद्धो, तारेसि जनतं बहुं ॥

१६८. “अनुकम्पको कारुणिको, हितेसी सब्बपाणिनं ।
सम्पत्ते तित्थिये सब्बे, पञ्चसीले पतिट्ठपि ॥

१६९. “एवं निराकुलं आसि, सुज्जतं तित्थियेहि च ।
विचित्तं अरहन्तेहि, वसीभूतेहि तादिभि ॥

१७०. “रतनानट्टपज्जासं, उगगतोव महामुनि ।
कञ्चनग्घियसङ्कासो, बात्तिसवरलक्खणो ॥

१७१. “वस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥

१७२. “तदाहं हंसवतियं, जाता सेट्ठिकुले अहुं ।
नानारतनपज्जोते, महासुखसमप्पिता ॥

१७३. “उपेत्वा तं महावीरं, अस्सोसिं धम्मदेसनं ।
अमतं परमस्सादं, परमत्थनिवेदकं ॥

१७४. “तदा निमन्तयित्वान, ससङ्गं लोकनायकं ।
दत्त्वा तस्स महादानं, पसन्ना सेहि पाणिभि ॥

१७५. “झायिनीनं भिक्खुनीनं, अग्गट्ठानमपत्थयिं ।
निपच्च सिरसा धीरं, ससङ्गं लोकनायकं ॥

१७६. “तदा अदन्तदमको, तिलोकसरणो पभू ।
ब्याकासि नरसारथि, ‘लच्छसे तं सुपत्थितं ॥

१७७. “सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

१७८. “तस्स धम्मेसु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
नन्दाति नाम नामेन, हेस्सति सत्थु साविका ॥

१७९. “तं सुत्वा मुदिता हुत्वा, यावजीवं तदा जिनं ।
मेत्तचित्ता परिचरिं, पच्चयेहि विनायकं ॥

१८०. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

१८१. “ततो चुता याममगं, ततोहं तुसितं गता [अगं (सी० पी० क०)] ।
ततो च निम्मानरतिं, वसवत्तिपुरं ततो [गता (स्या०)] ॥

१८२. “यत्थ यत्थूपपज्जामि, तस्स कम्मस्स वाहसा ।
तत्थ तत्थेव राजूनं, महेसित्तमकारयिं ॥

१८३. “ततो चुता मनुस्सत्ते, राजानं चक्कवत्तिनं ।
मण्डलीनञ्च राजूनं, महेसित्तमकारयिं ॥
१८४. “सम्पत्तिं अनुभोत्वान, देवेसु मनुजेसु च ।
सब्बत्थ सुखिता हुत्वा, नेककप्पेसु संसरिं ॥
१८५. “पच्छिमे भवे सम्पत्ते, सुरम्मे [पुरस्मिं (स्या०)] कपिलव्हे ।
रज्जो सुद्धोदनस्साहं, धीता आसिं अनिन्दिता ॥
१८६. “सिरिया [सिरिं (सी०), रंसिरिव (स्या०)] रूपिनिं दिस्वा, नन्दितं आसि तं कुलं ।
तेन नन्दाति मे नामं, सुन्दरं पवरं अहु ॥
१८७. “युवतीनञ्च सब्बासं, कल्याणीति च विस्सुता ।
तस्मिम्पि नगरे रम्मे, ठपेत्वा तं यसोधरं ॥
१८८. “जेट्ठो भाता तिलोकगो, पच्छिमो [मज्झिमो (पी०)] अरहा तथा ।
एकाकिनी गहट्ठाहं, मातरा परिचोदिता ॥
१८९. “साकियम्हि कुले जाता, पुत्ते बुद्धानुजा तुवं ।
नन्देनपि विना भूता, अगारे किं नु अच्छसि ॥
१९०. “जरावसानं योब्बज्जं, रूपं असुचिसम्मत्तं ।
रोगन्तमपिचारोग्यं, जीवितं मरणन्तिकं ॥
१९१. “इदम्पि ते सुभं रूपं, ससीकन्तं मनोहरं ।
भूसनानं अलङ्कारं, सिरिसङ्घाटसन्निभं ॥
१९२. “पुज्जितं लोकसारं, नयनानं रसायनं ।
पुज्जानं कित्तिजननं, उक्काककुलनन्दनं ॥
१९३. “न चिरेनेव कालेन, जरा समधिसेस्सति [समभिभोस्सति (सी० स्या०), समधिहेस्सति (पी०)] ।
विहाय गेहं कारुज्जे [कारुज्जे (सी० पी०), पारहिं (स्या०)], चर धम्ममनिन्दिते ॥
१९४. “सुत्वाहं मातु वचनं, पब्बजिं अनगारियं ।
देहेन न तु चित्तेन, रूपयोब्बनलाळिता ॥
१९५. “महता च पयत्तेन, ज्ञानज्जेन परं मम ।
कातुज्ज वदते माता, न चाहं तत्थ उस्सुका ॥

१९६. “ततो महाकारुणिको, दिस्वा मं कामलालसं [कमलाननं (स्या०)] ।
निब्बिन्दनत्थं रूपस्मिं, मम चक्खुपथे जिनो ॥
१९७. “सकेन आनुभावेन, इत्थिं मापेसि सोभिनिं ।
दस्सनीयं सुरुचिरं, ममतोपि सुरूपिनिं ॥
१९८. “तमहं विम्हिता दिस्वा, अतिविम्हितदेहिनिं ।
चिन्तयिं सफलं मेति, नेत्तलाभञ्च मानुसं ॥
१९९. “तमहं एहि सुभगे, येनत्थो तं वदेहि मे ।
कुलं ते नामगोत्तञ्च, वद मे यदि ते पियं ॥
२००. “न वञ्चकालो सुभगे [पञ्चकालो सुभगे (सी० स्या० पी०)], उच्छङ्गे मं निवासय ।
सीदन्तीव ममङ्गानि, पसुप्पय मुहुत्तकं ॥
२०१. “ततो सीसं ममङ्गे सा, कत्वा सयि सुलोचना ।
तस्सा नलाटे पतिता, लुद्धा [लूता (स्या०)] परमदारुणा ॥
२०२. “सह तस्सा निपातेन, पिळका उपपज्जथ ।
पग्घरिंसु पभिन्ना च, कुणपा पुब्बलोहिता ॥
२०३. “पभिन्नं वदनञ्चापि, कुणपं पूतिगन्धनं ।
उद्धुमातं विनिलञ्च, पुब्बञ्चापि सरीरकं ॥
२०४. “सा पवेदितसब्बङ्गी, निस्ससन्ती मुहुं मुहुं ।
वेदयन्ती सकं दुक्खं, करुणं परिदेवयि ॥
२०५. “दुक्खेन दुक्खिता होमि, फुसयन्ति च वेदना ।
महादुक्खे निमुग्गमि, सरणं होहि मे सखी ॥
२०६. “कुहिं वदनसोभं ते, कुहिं ते तुङ्गनासिका ।
तम्बबिम्बवरोट्ठं ते, वदनं ते कुहिं गतं ॥
२०७. “कुहिं ससीनिभं वण्णं, कम्बुगीवा कुहिं गता ।
दोळालोलाव [दामामालञ्च (स्या०), दोलोलुल्लाव (क०)] ते कण्णा, वेवण्णं समुपागता ॥
२०८. “मकुळखारकाकारा [मकुलम्बुरूहाकारा (सी०), मकुळपदुमाकारा (स्या०)], कलिकाव [कलसाव (सी० स्या० पी०)] पयोधरा ।

पभिन्ना पूतिकुणपा, दुट्ठगन्धित्तमागता ॥

२०९. “वेदिमज्झाव सुस्सोणी [तनुमज्झा पुथुस्सोणी (सी० स्या०), वेदिमज्झा पुथुस्सोणी (पी०)], सूनाव
नीतकिब्बिसा ।

जाता अमेज्झभरिता, अहो रूपमसस्सतं ॥

२१०. “सब्बं सरीरसज्जातं, पूतिगन्धं भयानकं ।
सुसानमिव बीभच्छं, रमन्ते यत्थ बालिसा’ ॥

२११. “तदा महाकारुणिको, भाता मे लोकनायको ।
दिस्वा संविग्गचित्तं मं, इमा गाथा अभासथ ॥

२१२. “आतुरं कुणपं पूतिं, पस्स नन्दे समुस्सयं ।
असुभाय चित्तं भावेहि, एकगं सुसमाहितं ॥

२१३. “यथा इदं तथा एतं, यथा एतं तथा इदं ।
दुग्गन्धं पूतिकं वाति, बालानं अभिनन्दितं ॥

२१४. “एवमेतं अवेक्खन्ती, रत्तिन्दिवमतन्दिता ।
ततो सकाय पज्जाय, अभिनिब्बिज्झ दक्खसि’ ॥

२१५. “ततोहं अतिसंविग्गा, सुत्वा गाथा सुभासिता ।
तत्रट्ठितावहं सन्ती, अरहत्तमपापुणिं ॥

२१६. “यत्थ यत्थ निसिन्नाहं, सदा ज्ञानपरायना ।
जिनो तस्मिं गुणे तुट्ठो, एतदग्गे ठपेसि मं ॥

२१७. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥

२१८. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२१९. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं नन्दा भिक्खुनी जनपदकल्याणी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

नन्दार्थेरियापदानं पञ्चमं ।

६. सोणाथेरीअपदानं

२२०. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मन पारगू ।
इतो सतसहस्सम्हि, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥

२२१. “तदा सेट्टिकुले जाता, सुखिता पूजिता पिया ।
उपेत्वा तं मुनिवरं, अस्सोसिं मधुरं वचं ॥
२२२. “आरद्धवीरियानगं, वण्णेसि [वण्णेति (स्या०)] भिक्खुनिं जिनो ।
तं सुत्वा मुदिता हुत्वा, कारं कत्वान सत्थुनो ॥
२२३. “अभिवादिय सम्बुद्धं, ठानं तं पत्थयिं तदा ।
अनुमोदि महावीरो, ‘सिज्झतं पणिधी तव ॥
२२४. “सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
२२५. “तस्स धम्मेसु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
सोणाति नाम नामेन, हेस्सति सत्थु साविका’ ॥
२२६. “तं सुत्वा मुदिता हुत्वा, यावजीवं तदा जिनं ।
मेत्तचित्ता परिचरिं, पच्चयेहि विनायकं ॥
२२७. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
२२८. “पच्छिमे च भवे दानि, जाता सेट्टिकुले अहं ।
सावत्थियं पुरवरे, इद्धे फीते महद्धने ॥
२२९. “यदा च योब्बनप्पत्ता, गन्त्वा पतिकुलं अहं ।
दस पुत्तानि अजनिं, सुरूपानि विसेसतो ॥
२३०. “सुखेधिता च ते सब्बे, जननेत्तमनोहरा ।
अमित्तानम्पि रुचिता, मम पगेव ते पिया ॥
२३१. “ततो मय्हं अकामाय, दसपुत्तपुरक्खतो ।
पब्बजित्थ स मे भत्ता, देवदेवस्स सासने ॥
२३२. “तदेकिका विचिन्तेसिं, जीवितेनालमत्थु मे ।
चत्ताय पतिपुत्तेहि, वुड्ढाय च वराकिया ॥
२३३. “अहम्पि तत्थ गच्छिस्सं, सम्पत्तो यत्थ मे पति ।
एवाहं चिन्तयित्वान, पब्बजिं अनगारियं ॥

२३४:“ततो च मं भिक्खुनियो, एकं भिक्खुनुपस्सये ।
विहाय गच्छुमोवादं, तापेहि उदकं इति ॥

२३५:“तदा उदकमाहित्वा, ओकिरित्वान कुम्भिया ।
चुल्ले ठपेत्वा आसीना, ततो चित्तं समादहिं ॥

२३६:“खन्धे अनिच्चतो दिस्वा, दुक्खतो च अनत्ततो ।
खेपेत्वा आसवे सब्बे, अरहत्तमपापुणिं ॥

२३७:“तदागन्त्वा भिक्खुनियो, उण्होदकमपुच्छिसुं ।
तेजोधातुमधिद्वाय, खिप्पं सन्तापयिं जलं ॥

२३८:“विम्हिता ता जिनवरं, एतमत्थमसावयुं ।
तं सुत्वा मुदितो नाथो, इमं गाथं अभसथ ॥

२३९:“यो च वस्ससतं जीवे, कुसीतो हीनवीरियो ।
एकाहं जीवितं सेय्यो, वीरियमारभतो दळ्हं ॥

२४०:“आराधितो महावीरो, मया सुप्पटिपत्तिया ।
आरद्धवीरियानगं, ममाह स महामुनि ॥

२४१:“किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥

२४२:“स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२४३:“पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं सोणा भिक्खुनी इमा गाथायो अभसित्थाति ।

सोणाथेरियापदानं छट्ठं ।

७. भद्वकापिलानीथेरीअपदानं

२४४:“पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू [सब्बधम्मेसु चक्खुमा (सी० पी०)] ।
इतो सतसहस्सम्हि, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥

२४५:“तदाहु हंसवतियं, विदेहो नाम नामतो [नामको (स्या० पी०)] ।
सेट्ठी पहूतरतनो, तस्स जाया अहोसहं ॥

२४६:“कदाचि सो नरादिच्चं, उपेच्च सपरिज्जनो ।
धम्ममस्सोसि बुद्धस्स, सब्बदुक्खभयप्पहं [दुक्खक्खयावहं (स्या०)] ॥

- २४७:“सावकं धुतवादानं, अग्गं कित्तेसि नायको ।
सुत्वा सत्ताहिकं दानं, दत्त्वा बुद्धस्स तादिनो ॥
- २४८:“निपच्च सिरसा पादे, तं ठानमभिपत्थयिं ।
स हासयन्तो परिसं, तदा हि नरपुङ्गवो ॥
- २४९:“सेट्ठिनो अनुकम्पाय, इमा गाथा अभासथ ।
‘लच्छसे पत्थितं ठानं, निब्बुतो होहि पुत्तक ॥
- २५०:“सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
- २५१:“तस्स धम्मेसु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, हेस्सति सत्थु सावको ॥
- २५२:“तं सुत्वा मुदितो हुत्वा, यावजीवं तदा जिनं ।
मेत्तचित्तो परिचरि, पच्चयेहि विनायकं ॥
- २५३:“सासनं जोतयित्वान, सो मदित्वा कुतित्थिये ।
वेनेय्यं विनयित्वा च, निब्बुतो सो ससावको ॥
- २५४:“निब्बुते तम्हि लोकग्गे, पूजनत्थाय सत्थुनो ।
जातिमित्ते समानेत्वा, सह तेहि अकारयि ॥
- २५५:“सत्तयोजनिकं थूपं, उब्बिद्धं रतनामयं ।
जलन्तं सतरंसिव, सालराजं व फुल्लितं ॥
- २५६:“सत्तसतसहस्सानि, पातियो [चातियो (स्या०)] तत्थ कारयि ।
नळगी विय जोतन्ती [जोतन्ते (स्या० पी०)], रतनेहेव सत्तहि ॥
- २५७:“गन्धतेलेन पूरेत्वा, दीपानुज्जलयी तहिं ।
पूजनत्थाय [पूजत्थाय (सी० क०)] महेसिस्स, सब्बभूतानुकम्पिनो ॥
- २५८:“सत्तसतसहस्सानि, पुण्णकुम्भानि कारयि ।
रतनेहेव पुण्णानि, पूजनत्थाय महेसिनो ॥
- २५९:“मज्झे अट्ठट्ठकुम्भीनं, उस्सिता कञ्चनघियो ।
अतिरोचन्ति वण्णेन, सरदेव दिवाकरो ॥

२६०: “चतुद्वारेषु सोभन्ति, तोरणा रतनामया ।
उस्सिता फलका रम्मा, सोभन्ति रतनामया ॥

२६१: “विरोचन्ति परिक्खित्ता [परिक्खायो (स्या०)], अवटंसा सुनिम्मिता ।
उस्सितानि पटाकानि, रतनानि विरोचरे ॥

२६२: “सुरत्तं सुकतं चित्तं, चेतियं रतनामयं ।
अतिरोचति वण्णेन, ससज्झोव [ससज्झाव (स्या० क०), ससज्जाव (पी०)] दिवाकरो ॥

२६३: “थूपस्स वेदियो तिस्सो, हरितालेन पूरयि ।
एकं मनोसिलायेकं, अज्जनेन च ऐकिकं ॥

२६४: “पूजं एतादिसं रम्मं, कारेत्वा वरवादिनो ।
अदासि दानं सङ्गस्स, यावजीवं यथाबलं ॥

२६५: “सहाव सेट्ठिना तेन, तानि पुज्जानि सब्बसो ।
यावजीवं करित्वान, सहाव सुगतिं गता ॥

२६६: “सम्पत्तियोनुभोत्वान, देवत्ते अथ मानुसे ।
छाया विय सरीरेन, सह तेनेव संसरिं ॥

२६७: “एकनवुतितो कप्पे, विपस्सी नाम नायको ।
उप्पज्जि चारुदस्सनो, सब्बधम्मविपस्सको ॥

२६८: “तदायं बन्धुमतियं, ब्राह्मणो साधुसम्मतो ।
अट्ठो सन्तो गुणेनापि [सत्थागमेनासि (सी०)], धनेन च सुदुग्गतो ॥

२६९: “तदापि तस्साहं आसिं, ब्राह्मणी समचेतसा ।
कदाचि सो दिजवरो, सङ्गमेसि महामुनिं ॥

२७०: “निसिन्नं जनकायम्हि, देसेन्तं अमतं पदं ।
सुत्वा धम्मं पमुदितो, अदासि एकसाटकं ॥

२७१: “घरमेकेन वत्थेन, गन्त्वानेतं स मब्रवि [ममब्रवि (सी० स्या० पी०)] ।
‘अनुमोद महापुज्जं [महापुज्जे (सी०), महापुज्जे (स्या० क०)], दिन्नं बुद्धस्स साटकं’ ॥

२७२: “तदाहं अज्जलिं कत्वा, अनुमोदिं सुपीणिता [सुविदिता (स्या०), सुपीतिया (क०)] ।
‘सुदिन्नो साटको सामि, बुद्धसेट्ठस्स तादिनो’ ॥

२७३:“सुखितो सज्जितो हुत्वा, संसरन्तो भवाभवे ।
बाराणसिपुरे रम्मे, राजा आसि महीपति ॥

२७४:“तदा तस्स महेसीहं, इत्थिगुम्बस्स उत्तमा ।
तस्साति दयिता [तस्सावि दुतियिका (स्या०)] आसिं, पुब्बस्सेहेन भत्तुनो [चुत्तरि (स्या० पी० क०)] ॥

२७५:“पिण्डाय विचरन्ते ते [सो (सी० स्या० पी०)], अट्ठ पच्चेकनायके ।
दिस्वा पमुदितो हुत्वा, दत्त्वा पिण्डं महारहं ॥

२७६:“पुनो निमन्तयित्वान, कत्त्वा रतनमण्डपं ।
कम्मारेहि कतं पत्तं [कतं छत्तं (सी०), कतमट्ठं (स्या०)], सोवण्णं वत तत्तकं ॥

२७७:“समानेत्त्वान ते सब्बे, तेसं दानमदासि सो ।
सोण्णासने पविट्ठानं, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥

२७८:“तम्पि दानं सहादासिं, कासिराजेनहं तदा ।
पुनाहं बाराणसियं, जाता कासिकगामके ॥

२७९:“कुटुम्बिककुले फीते, सुखितो सो सभातुको ।
जेट्ठस्स भातुनो जाया, अहोसिं सुपतिब्बता ॥

२८०:“पच्चेकबुद्धं दिस्वान, कनियस्स मम भत्तुनो [भत्तुकनियसो (स्या०)] ।
भागन्नं तस्स दत्त्वान, आगते तम्हि पावदिं ॥

२८१:“नाभिनन्दित्थ सो दानं, ततो तस्स अदासहं ।
उखा [बुद्धा (स्या०)] आनिय तं अन्नं, पुनो तस्सेव सो अदा ॥

२८२:“तदन्नं छड्डयित्वान, दुट्ठा बुद्धस्सहं तदा ।
पत्तं कललपुण्णं तं, अदासिं तस्स तादिनो ॥

२८३:“दाने च गहणे चेव, अपचे पदुसेपि च ।
समचित्तमुखं दिस्वा, तदाहं संविजिं भुसं ॥

२८४:“पुनो पत्तं गहेत्त्वान, सोधयित्वा सुगन्धिना ।
पसन्नचित्ता पूरेत्वा, सघतं सक्करं अदं ॥

२८५:“यत्थ यत्थूपपज्जामि, सुरूपा होमि दानतो ।
बुद्धस्स अपकारेन, दुग्गन्था वदनेन च ॥

२८६. “पुन कस्सपवीरस्स, निधायन्तम्हि चेति ये ।
सोवण्णं इट्ठकं वरं, अदासिं मुदिता अहं ॥

२८७. “चतुज्जातेन गन्धेन, निचयित्वा तमिट्ठकं ।
मुत्ता दुग्गन्धदोसम्हा, सब्बङ्गसुसमागता ॥

२८८. “सत्तपातिसहस्सानि, रतनेहेव सत्तहि ।
कारेत्वा घतपूरानि, वट्ठीनि [वट्ठीयो (सी०)] च सहस्ससो ॥

२८९. “पक्खिपित्वा पदीपेत्वा, ठपयिं सत्तपन्तियो ।
पूजनत्थं लोकनाथस्स, विप्पसन्नेन चेतसा ॥

२९०. “तदापि तम्हि पुज्जम्हि, भागिनीयि विसेसतो ।
पुन कासीसु सज्जातो, सुमित्ता इति विस्सुतो ॥

२९१. “तस्साहं भरिया आसिं, सुखिता सज्जिता पिया ।
तदा पच्चेकमुनिनो, अदासिं घनवेठनं ॥

२९२. “तस्सापि भागिनी आसिं, मोदित्वा दानमुत्तमं ।
पुनापि कासिरट्ठम्हि, जातो कोलियजातिया ॥

२९३. “तदा कोलियपुत्तानं, सतेहि सह पज्जहि ।
पज्जपच्चेकबुद्धानं, सतानि समुपट्ठहि ॥

२९४. “तेमासं तप्पयित्वान [वासयित्वान (स्या० पी०)], अदासि च तिचीवरे [तिचीवरं (स्या०)] ।
जाया तस्स तदा आसिं, पुज्जकम्मपथानुगा ॥

२९५. “ततो चुतो अहु राजा, नन्दो नाम महायसो ।
तस्सापि महेसी आसिं, सब्बकामसमिद्धिनी ॥

२९६. “तदा राजा भवित्वान, ब्रह्मदत्तो महीपति ।
पदुमवतीपुत्तानं, पच्चेकमुनिनं तदा ॥

२९७. “सतानि पज्जनूनानि, यावजीवं उपट्ठहिं ।
राजुय्याने निवासेत्वा, निब्बुतानि च पूजयिं ॥

२९८. “चेतियानि च कारेत्वा, पब्बजित्वा उभो मयं ।
भावेत्वा अप्पमज्जायो, ब्रह्मलोकं अगम्हसे ॥

२९९. “ततो चुतो महातित्थे, सुजातो पिप्फलायनो ।
माता सुमनदेवीति, कोसिगोत्तो दिजो पिता ॥
३००. “अहं महे जनपदे, साकलाय पुरुत्तमे ।
कप्पिलस्स दिजस्सासिं, धीता माता सुचीमति ॥
३०१. “घनकञ्चनबिम्बेन, निम्मिनित्वान मं पिता ।
अदा कस्सपधीरस्स, कामेहि वज्जितस्समं ॥
३०२. “कदाचि सो कारुणिको, गन्त्वा कम्मन्तपेक्खको ।
काकादिकेहि खज्जन्ते, पाणे दिस्वान संविजि ॥
३०३. “घरेवाहं तिले जाते, दिस्वानातपतापने ।
किमि काकेहि खज्जन्ते, संवेगमलभिं तदा ॥
३०४. “तदा सो पब्बजी धीरो, अहं तमनुपब्बजिं ।
पञ्चवस्सानि निवसिं, परिब्बाजवते [परिब्बाजपथे (स्या० पी०)] अहं ॥
३०५. “यदा पब्बजिता आसि, गोतमी जिनपोसिका ।
तदाहं तमुपगन्त्वा, बुद्धेन अनुसासिता ॥
३०६. “न चिरेनेव कालेन, अरहत्तमपापुणिं ।
अहो कल्याणमित्तत्तं, कस्सपस्स सिरीमतो ॥
३०७. “सुतो बुद्धस्स दायादो, कस्सपो सुसमाहितो ।
पुब्बेनिवासं यो वेदि, सग्गापायञ्च पस्सति ॥
३०८. “अथो जातिक्खयं पत्तो, अभिज्जावोसितो मुनि ।
एताहि तीहि विज्जाहि, तेविज्जो होति ब्राह्मणो ॥
३०९. “तथेव भद्दकापिलानी [भद्दाकापिलानी (सी० पी०)], तेविज्जा मच्चुहायिनी ।
धारेति अन्तिमं देहं, जित्वा मारं सवाहनं ॥
३१०. “दिस्वा आदीनवं लोके, उभो पब्बजिता मयं ।
त्यम्ह खीणासवा दन्ता, सीतिभूताम्ह निब्बुता ॥
३११. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥
३१२. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३१३. “पटिसम्भिता चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं भदकापिलानी भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

भदकापिलानीथेरियापदानं सत्तमं ।

८. यसोधराथेरीअपदानं

३१४. एकस्मिं समये रम्मे, इद्धे राजगहे पुरे ।
पब्भारम्हि वरेकम्हि, वसन्ते नरनायके ॥

३१५. वसन्तिया तम्हि नगरे, रम्मे भिक्खुनुपस्सये ।
यसोधराभिक्खुनिया, एवं आसि वितक्कितं ॥

३१६. “सुद्धोदनो महाराजा, गोतमी च पजापती ।
अभिज्जाता महाथेरा, थेरियो च महिद्धिका ॥

३१७. “सन्तिं गताव आसुं ते, दीपच्चीव निरासवा ।
लोकनाथे धरन्तेव, अहम्पि च सिवं पदं ॥

३१८. “गमिस्सामीति चिन्तेत्वा, पस्सन्ती आयुमत्तनो ।
पस्सित्वा आयुसङ्खारं, तदहेव खयं गतं ॥

३१९. “पत्तचीवरमादाय, निक्खमित्वा सकस्समा ।
पुरक्खता भिक्खुनीभि, सतेहि सहस्सेहि सा [सह पञ्चहि (सी० पी०)] ॥

३२०. “महिद्धिका महापज्जा, सम्बुद्धं उपसङ्गमि ।
सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, सत्थुनो चक्कलक्खणे ।
निसिन्ना एकमन्तम्हि, इदं वचनमब्रवि ॥

३२१. “अट्टसत्ततिवस्साहं, पच्छिमो वत्तते वयो [पच्छिमा वत्तयि वया (स्या०)] ।
पब्भारम्हि अनुप्पत्ता, आरोचेमि महामुनि ॥

३२२. “परिपक्को वयो मय्हं, परित्तं मम जीवितं ।
पहाय वो गमिस्सामि, कतं मे सरणमत्तनो ॥

३२३. “वयम्हि पच्छिमे काले, मरणं उपरुद्धति ।
अज्जरत्तिं महावीर, पापुणिस्सामि निब्बुत्तिं ॥

३२४:“नत्थि जाति जरा ब्याधि, मरणञ्च महामुने ।
अजरामरणं पुरं, गमिस्सामि असङ्खतं ॥

३२५:“यावता परिसा नाम, समुपासन्ति सत्थुनो ।
अपराधमजानन्ती [सचे मेत्थि (सी०), पजानन्ती (क०)], खमन्तं सम्मुखा मुने ॥

३२६:“संसरित्वा च संसारे, खलितञ्चे ममं तयि ।
आरोचेमि महावीर, अपराधं खमस्सु मे' ॥

३२७:“सुत्त्वान वचनं तस्सा, मुनिन्दो इदमब्रवि ।
किमुत्तरं ते वक्खामि, निब्बानाय वजन्तिया ॥

३२८:“इद्धिञ्चापि निदस्सेहि, मम सासनकारिके ।
परिसानञ्च सब्बासं, कङ्कं छिन्दस्सु यावता' ॥

३२९:“सुत्त्वा तं मुनिनो वाचं, भिक्खुनी सा यसोधरा ।
वन्दित्वा मुनिराजं तं, इदं वचनमब्रवि ॥

३३०:“यसोधरा अहं वीर, अगारे ते पजापति ।
साकियम्हि कुले जाता, इत्थिअङ्गे पतिट्ठिता ॥

३३१:“थीनं सतसहस्सानं, नवुतीनं छदुत्तरि ।
अगारे ते अहं वीर, पामोक्खा सब्बा इस्सरा ॥

३३२:“रूपाचारगुणूपेता, योब्बनट्ठा पियंवदा ।
सब्बा मं अपचायन्ति, देवता विय मानुसा ॥

३३३:“कज्जासतसहस्सपमुखा, सक्कपुत्तनिवेसने ।
समानसुखदुक्खता, देवता विय नन्दने ॥

३३४:“कामधातुमतिक्कम्म [कामधातुमतिक्कन्ता (सी० स्या० पी० क०)], सण्ठिता रूपधातुया ।
रूपेण सदिसा नत्थि, ठपेत्वा लोकनायकं ॥

३३५:“सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, इद्धिं दस्सेसि सत्थुनो ।
नेका नानाविधाकारा, महाइद्धीपि दस्सयी [एवमादीनि वत्त्वान, उपतित्वान अम्बरं । इद्धी अनेका दस्सेसि,
बुद्धानुज्जा यसोधरा । (सी०)] ॥

३३६:“चक्कवाळसमं कायं, सीसं उत्तरतो कुरु ।

उभो पक्खा दुवे दीपा, जम्बुदीपं सरीरतो ॥

३३७: “दक्खिणञ्च सरं पिञ्छं, नानासाखा तु पत्तका ।
चन्दञ्च सूरियञ्चक्खि, मेरुपब्बततो सिखं ॥

३३८: “चक्कवालगिरिं तुण्डं, जम्बुरुक्खं समूलकं ।
बीजमाना उपागन्त्वा, वन्दन्ती लोकनायकं ॥

३३९: “हत्थिवण्णं तथेवस्सं, पब्बतं जलधिं तथा ।
चन्दिमं सूरियं मेरुं, सक्कवण्णञ्च दस्सयि ॥

३४०: “यसोधरा अहं वीर, पादे वन्दामि चक्खुम ।
सहस्सलोकधातूनं, फुल्लपद्मेन छादयि ॥

३४१: “ब्रह्मवण्णञ्च मापेत्वा, धम्मं देसेसि सुञ्जतं ।
यसोधरा अहं वीर, पादे वन्दामि चक्खुम ॥

३४२: “इद्धीसु च वसी होमि, दिब्बाय सोतधातुया ।
चेतोपरियजाणस्स, वसी होमि महामुनि ॥

३४३: “पुब्बेनिवासं जानामि, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

३४४: “अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मय्हं महावीर, उप्पन्नं तव सन्तिके ॥

३४५: “पुब्बानं लोकनाथानं, सङ्गमं ते निदस्सितं [सुदस्सितं (स्या० पी० क०)] ।
अधिकारं बहुं मय्हं, तुहत्थाय महामुने ॥

३४६: “यं मय्हं पूरितं कम्मं, कुसलं सरसे मुने ।
तुहत्थाय महावीर, पुञ्जं उपचितं मया ॥

३४७: “अभब्बट्ठाने वज्जेत्वा, वारयित्वा अनाचरं ।
तुहत्थाय महावीर, सञ्चत्तं जीवितं मया ॥

३४८: “नेककोटिसहस्सानि, भरियत्थायदासि मं ।
न तत्थ विमना होमि, तुहत्थाय महामुनि ॥

- ३४९: “नेककोटिसहस्सानि, उपकारायदासि मं ।
न तत्थ विमना होमि, तुहत्थाय महामुनि ॥
- ३५०: “नेककोटिसहस्सानि, भोजनत्थायदासि मं ।
न तत्थ विमना होमि, तुहत्थाय महामुनि ॥
- ३५१: “नेककोटिसहस्सानि, जीवितानि परिच्चजिं ।
भयमोक्खं करिस्सन्ति, ददामि मम जीवितं ॥
- ३५२: “अङ्गगते [अङ्गे एवं (क०)] अलङ्कारे, वत्थे नानाविधे बहू ।
इत्थिमण्डे न गूहामि, तुहत्थाय महामुनि ॥
- ३५३: “धनधञ्जपरिच्चागं, गामानि निगमानि च ।
खेत्तं पुत्ता च धीता च, परिच्चत्ता महामुनि ॥
- ३५४: “हत्थी अस्सा गवा चापि, दासियो परिचारिका ।
तुहत्थाय महावीर, परिच्चत्ता असङ्खिया ॥
- ३५५: “यं मय्हं पटिमन्तेसि [पटिमन्तेसि (सी०)], दानं दस्सामि याचके ।
विमनं मे न पस्सामि, ददतो दानमुत्तमं ॥
- ३५६: “नानाविधं बहुं दुक्खं, संसारे च बहुब्बिधे ।
तुहत्थाय महावीर, अनुभुत्तं असङ्खियं ॥
- ३५७: “सुखप्पत्तानुमोदामि, न च दुक्खेसु दुम्मना ।
सब्बत्थ तुलिता होमि, तुहत्थाय महामुनि ॥
- ३५८: “अनुमग्गेन सम्बुद्धो, यं धम्मं अभिनीहरि ।
अनुभोत्वा सुखं दुक्खं, पत्तो बोधिं महामुनि ॥
- ३५९: “ब्रह्मदेवञ्च सम्बुद्धं, गोतमं लोकनायकं ।
अज्जेसं लोकनाथानं, सङ्गमं ते बहुं मया ॥
- ३६०: “अधिकारं बहुं मय्हं, तुहत्थाय महामुनि ।
गवेसतो बुद्धधम्मे, अहं ते परिचारिका ॥
- ३६१: “कप्पे च सतसहस्से, चतुरो च असङ्खिये ।
दीपङ्करो महावीरो, उप्पज्जि लोकनायको ॥

३६२. “पच्चन्तदेसविसये, निमन्तेत्वा तथागतं ।
तस्स आगमनं मगं, सोधेन्ति तुड्ढमानसा ॥

३६३. “तेन कालेन सो आसि, सुमेधो नाम ब्राह्मणो ।
मग्गञ्च पटियादेसि, आयतो [आयतं (सी०)] सब्बदस्सिनो ॥

३६४. “तेन कालेनहं आसिं, कञ्जा ब्राह्मणसम्भवा ।
सुमित्तानाम नामेन, उपगच्छिं समागमं ॥

३६५. “अट्ठ उप्पलहत्थानि, पूजनत्थाय सत्थुनो ।
आदाय जनसंमज्झे, अदसं इसि मुग्गतं ॥

३६६. “चिरानुगतं दयितं [चिरानुपरि आसीनं (सी०)], अतिक्कन्तं मनोहरं ।
दिस्वा तदा अमज्जिस्सं, सफलं जीवितं मम ॥

३६७. “परक्कमं तं सफलं, अदसं इसिनो तदा ।
पुब्बकम्मेन सम्बुद्धे, चित्तञ्चापि पसीदि मे ॥

३६८. “भिय्यो चित्तं पसादेसिं, इसे उग्गतमानसे ।
देय्यं अज्जं न पस्सामि, देमि पुप्फानि ते इसि ॥

३६९. “पञ्चहत्था तव होन्तु, तयो होन्तु ममं इसे ।
तेन सद्धिं समा होन्तु, बोधत्थाय तवं इसे ॥

चतुत्थं भाणवारं ।

३७०. “इसि गहेत्वा पुप्फानि, आगच्छन्तं महायसं ।
पूजेसि जनसंमज्झे, बोधत्थाय महाइसि ॥

३७१. “पस्सित्वा जनसंमज्झे, दीपङ्करो महामुनि ।
वियाकासि महावीरो, इसि मुग्गतमानसं ॥

३७२. “अपरिमेय्ये इतो कप्पे, दीपङ्करो महामुनि ।
मम कम्मं वियाकासि, उजुभावं महामुनि ॥

३७३. “समचित्ता समकम्मा, समकारी भविस्सति ।
पिया हेस्सति कम्मेन, तुहत्थाय महाइसि [महाइसे (स्या०)] ॥

३७४: “सुदस्सना सुपिया च, मनापा पियवादिनी ।
तस्स धम्मेसु दायादा, विहरिस्सति इद्धिका ॥

३७५: “यथापि भण्डसामुगं, अनुरक्खति सामिनो ।
एवं कुसलधम्मानं, अनुरक्खिस्सते अयं ॥

३७६: “तस्स ते [तस्स तं (स्या०)] अनुकम्पन्ती, पूरयिस्सति पारमी ।
सीहोव पज्जरं भेत्वा [हित्वा (स्या०), हेत्वा (पी०)], पापुणिस्सति बोधियं ॥

३७७: “अपरिमेय्ये इतो कप्पे, यं मं बुद्धो वियाकरी ।
तं वाचं अनुमोदेन्ती, एवंकारी भविं अहं ॥

३७८: “तस्स कम्मस्स सुकतस्स, तत्थ चित्तं पसादयिं ।
देवमनुस्सकं योनिं, अनुभोत्वा असङ्खियं ॥

३७९: “सुखदुक्खेनुभोत्वाहं, देवेसु मानुसेसु च ।
पच्छिमे भवे सम्पत्ते, अजायिं साकिये कुले ॥

३८०: “रूपवती भोगवती, यससीलवती ततो ।
सब्बङ्गसम्पदा होमि, कुलेसु अभिसक्कता ॥

३८१: “लाभं सिलोकं सक्कारं, लोकधम्मसमागमं ।
चित्तञ्च दुक्खितं नत्थि, वसामि अकुतोभया ॥

३८२: “वुत्तज्हेतं भगवता, रज्जो अन्तेपुरे तदा ।
खत्तियानं पुरे वीर, उपकारञ्च निदिसि ॥

३८३: “उपकारा च या नारी, या च नारी सुखे दुखे ।
अत्थक्खायी च या नारी, या च नारीनुकम्पिका ॥

३८४: “पञ्चकोटिसता बुद्धा, नवकोटिसतानि च ।
एतेसं देवदेवानं, महादानं पवत्तयिं ॥

३८५: “अधिकारं महा [सदा (पी०) एवमुपरिपि] मय्हं, धम्मराज सुणोहि मे ।
एकादसकोटिसता, बुद्धा द्वादस कोटियो [होन्ति लोकगगनायका (सी० स्या०), पण्णाकोटिसतानि च (पी०)] ॥

३८६: “एतेसं देवदेवानं, महादानं पवत्तयिं ।
अधिकारं महा मय्हं, धम्मराज सुणोहि मे ॥

३८७. “वीसकोटिसता बुद्धा, तिसकोटिसतानि च ।
एतेसं देवदेवानं, महादानं पवत्तयिं ॥

३८८. “अधिकारं महा मय्हं, धम्मराज सुणोहि मे ।
चत्तालीसकोटिसता, पञ्चास कोटिसतानि च ॥

३८९. “एतेसं देवदेवानं, महादानं पवत्तयिं ।
अधिकारं महा मय्हं, धम्मराज सुणोहि मे ॥

३९०. “सट्ठिकोटिसता बुद्धा, सत्ततिकोटिसतानि च ।
एतेसं देवदेवानं, महादानं पवत्तयिं ॥

३९१. “अधिकारं महा मय्हं, धम्मराज सुणोहि मे ।
असीतिकोटिसता बुद्धा, नवुतिकोटिसतानि च ॥

३९२. “एतेसं देवदेवानं, महादानं पवत्तयिं ।
अधिकारं महा मय्हं, धम्मराज सुणोहि मे ॥

३९३. “कोटिसतसहस्सानि, होन्ति लोकगगनायका ।
एतेसं देवदेवानं, महादानं पवत्तयिं ॥

३९४. “अधिकारं महा मय्हं, धम्मराज सुणोहि मे ।
नवकोटिसहस्सानि, अपरे लोकनायका ॥

३९५. “एतेसं देवदेवानं, महादानं पवत्तयिं ।
अधिकारं महा मय्हं, धम्मराज सुणोहि मे ॥

३९६. “कोटिसतसहस्सानि, पञ्चासीतिमहेसिनं ।
पञ्चासीतिकोटिसता, सत्ततिंसा च कोटियो ॥

३९७. “एतेसं देवदेवानं, महादानं पवत्तयिं ।
अधिकारं महा मय्हं, धम्मराज सुणोहि मे ॥

३९८. “पच्चेकबुद्धा वीतरागा [धुतरागा (पी० क०)], अट्ठमककोटियो [अट्ठमत्तक... (सी०), अट्ठमत्थक... (स्या०)]
।
अधिकारं महा मय्हं, धम्मराज सुणोहि मे ॥

३९९. “खीणासवा वीतमला, असङ्खिया बुद्धसावका ।

अधिकारं महा मय्हं, धम्मराज सुणोहि मे ॥

४००: “एवं धम्मे सुचिण्णानं, सदा धम्मस्स चारिनं ।
धम्मचारी सुखं सेति, अस्मिं लोके परमहि च ॥

४०१: “धम्मं चरे सुचरितं, न नं दुच्चरितं चरे ।
धम्मचारी सुखं सेति, अस्मिं लोके परमहि च ॥

४०२: “निब्बिन्दित्वान संसारे, पब्बजिं अनगारियं ।
सहस्सपरिवारेन, पब्बजित्वा अकिञ्चना ॥

४०३: “अगारं विजहित्वान, पब्बजिं अनगारियं ।
अट्ठमासे असम्पत्ते, चतुसच्चमपापुणिं ॥

४०४: “चीवरं पिण्डपातञ्च, पच्चयं सयनासनं ।
उपनेन्ति बहू जना, सागरेयेव ऊमियो ॥

४०५: “किलेसा झापिता मय्हं... पे०... विहरामि अनासवा ॥

४०६: “स्वागतं वत मे आसि... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

४०७: “पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

४०८: “एवं बहुविधं दुक्खं, सम्पत्ती च बहुब्बिधा ।
विसुद्धिभावं सम्पत्ता, लभामि सब्बसम्पदा ॥

४०९: “या ददाति सकत्तानं, पुञ्जत्थाय महेसिनो ।
सहायसम्पदा होन्ति, निब्बानपदमसङ्घतं ॥

४१०: “परिक्खीणं अतीतञ्च, पच्चुप्पन्नं अनागतं ।
सब्बकम्मं ममं खीणं, पादे वन्दामि चक्खुमं” ॥

इत्थं सुदं यसोधरा भिक्खुनी भगवतो सम्मुखा इमा गाथायो अभासित्थाति ।

यसोधराथेरियापदानं अट्ठमं ।

९. यसोधरापमुखदसभिक्खुनीसहस्सअपदानं

४११: “कप्पे च सतसहस्से, चतुरो च असङ्खिये ।
दीपङ्करो नाम जिनो, उप्पज्जि लोकनायको ॥

४१२:“दीपङ्करो महावीरो, वियाकासि विनायको ।
सुमेधञ्च सुमित्तञ्च, समानसुखदुःखतं ॥

४१३:“सदेवकञ्च पस्सन्तो, विचरन्तो सदेवकं ।
तेसं पकित्तने अम्हे, उपगम्म समागमं ॥

४१४:“अमहं सब्बपति होहि [सब्बा पती होन्ति (पी०)], अनागतसमागमे ।
सब्बाव तुय्हं भरिया, मनापा पियवादिका ॥

४१५:“दानं सीलमयं सब्बं, भावना च सुभाविता ।
दीघरत्तञ्च नो [दीघरत्तमिदं (स्या० क०)] सब्बं, परिच्चत्तं महामुने ॥

४१६:“गन्धं विलेपनं मालं, दीपञ्च रतनामयं ।
यंकिञ्चि पत्थितं सब्बं, परिच्चत्तं महामुनि ॥

४१७:“अज्जं वापि कतं कम्मं, परिभोगञ्च मानुसं ।
दीघरत्तञ्चि नो सब्बं, परिच्चत्तं महामुनि ॥

४१८:“अनेकजातिसंसारं, बहुं पुज्जम्पि नो कतं ।
इस्सरमनुभोत्वान, संसरित्वा भवाभवे ॥

४१९:“पच्छिमे भवे सम्पत्ते, सक्कपुत्तनिवेसने ।
नानाकुलूपपन्नायो, अच्छरा कामवणिणी ॥

४२०:“लाभगेन यसं पत्ता, पूजिता सब्बसक्कता ।
लाभियो अन्नपानानं, सदा सम्मानिता मयं ॥

४२१:“अगारं पजहित्वान, पब्बजिम्हनगारियं ।
अट्ठमासे असम्पत्ते, सब्बा पत्ताम्ह निब्बुतिं ॥

४२२:“लाभियो अन्नपानानं, वत्थसेनासनानि च ।
उपेन्ति पच्चया सब्बे, सदा सक्कतपूजिता ॥

४२३:“किलेसा झापिता अमहं...पे०... विहराम अनासवा ॥

४२४:“स्वागतं वत नो आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

४२५:“पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं यसोधरापमुखानि दसभिव्खुनीसहस्सानि भगवतो सम्मुखा इमा गाथायो अभासित्थाति ।

यसोधरापमुखदसभिक्षुनीसहस्सापदानं नवमं ।

१०. यसोधरापमुखअट्टारसभिक्षुनीसहस्सअपदानं

४२६:“अट्टारससहस्सानि, भिक्षुनी सक्कसम्भवा ।

यसोधरापमुखानि, सम्बुद्धं उपसङ्गमुं ॥

४२७:“अट्टारससहस्सानि, सब्बा होन्ति महिद्धिका ।

वन्दन्ती मुनिनो पादे, आरोचेन्ति यथाबलं ॥

४२८:“जाति खीणा जरा व्याधि, मरणञ्च महामुनि ।

अनासवं पदं सन्तं, अमतं याम नायक ॥

४२९:“खलितञ्चे पुरे अत्थि, सब्बासम्पि महामुनि ।

अपराधमजानन्ती, खम अम्हं विनायक ॥

४३०:“इद्धिञ्चापि निदस्सेथ, मम सासनकारिका ।

परिसानञ्च सब्बासं, कङ्खं छिन्दथ यावता ॥

४३१:“यसोधरा महावीर, मनापा पियदस्सना ।

सब्बा तुहं महावीर, अगारस्मिं पजापति ॥

४३२:“थीनं सतसहस्सानं, नवुतीनं छदुत्तरि ।

अगारे ते मयं वीर, पामोक्खा सब्बा इस्सरा ॥

४३३:“रूपाचारगुणूपेता, योब्बनट्टा पियंवदा ।

सब्बा नो अपचायन्ति, देवता विय मानुसा ॥

४३४:“अट्टारससहस्सानि, सब्बा साकियसम्भवा ।

यसोधरासहस्सानि, पामोक्खा इस्सरा तदा ॥

४३५:“कामधातुमतिक्कम्म, सण्ठिता रूपधातुया ।

रूपेन सदिसा नत्थि, सहस्सानं महामुनि ॥

४३६:“सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, इद्धिं दस्संसु सत्थुनो ।

नेका नानाविधाकारा, महाइद्धीपि दस्सयुं ॥

४३७:“चक्कवाळसमं कायं, सीसं उत्तरतो कुरु ।

उभो पक्खा दुवे दीपा, जम्बुदीपं सरीरतो ॥

४३८: “दक्खिणञ्च सरं पिञ्छं, नानासाखा तु पत्तका ।
चन्दञ्च सूरियञ्चक्खि, मेरुपब्बततो सिखं ॥

४३९: “चक्कवाळगिरिं तुण्डं, जम्बुरुक्खं समूलकं ।
बीजमाना उपागन्त्वा, वन्दन्ती लोकनायकं ॥

४४०: “हत्थिवण्णं तथेवस्सं, पब्बतं जलधिं तथा ।
चन्दञ्च सूरियं मेरुं, सक्कवण्णञ्च दस्सयुं ॥

४४१: “यसोधरा मयं वीर, पादे वन्दाम चक्खुम ।
तव चिरपभावेन, निष्फन्ना नरनायक ॥

४४२: “इद्धीसु च वसी होम, दिब्बाय सोतधातुया ।
चेतोपरियजाणस्स, वसी होम महामुने ॥

४४३: “पुब्बेनिवासं जानाम, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

४४४: “अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं अम्हं महावीर, उप्पन्नं तव सन्तिके ॥

४४५: “पुब्बानं लोकनाथानं, सङ्गमं नो निदस्सितं ।
अधिकारा बहू अम्हं, तुहत्थाय महामुने ॥

४४६: “यं अम्हं पूरितं कम्मं, कुसलं सरसे मुने ।
तुहत्थाय महावीर, पुज्जानुपचितानि नो ॥

४४७: “अभब्बट्ठाने वज्जेत्वा, वारयिम्ह अनाचरं ।
तुहत्थाय महावीर, चत्तानि जीवितानि नो [सञ्चत्तं जीवितम्पि नो (स्या०)] ॥

४४८: “नेककोटिसहस्सानि, भरियत्थायदासि नो ।
न तत्थ विमना होम, तुहत्थाय महामुने ॥

४४९: “नेककोटिसहस्सानि, उपकारायदासि नो ।
न तत्थ विमना होम, तुहत्थाय महामुने ॥

४५०: “नेककोटिसहस्सानि, भोजनत्थायदासि नो ।
न तत्थ विमना होम, तुहत्थाय महामुने ॥

४५१: “नेककोटिसहस्सानि, जीवितानि चजिम्हसे [चजिम्ह नो (पी० क०)] ।
भयमोक्खं करिस्साम, जीवितानि चजिम्हसे ॥

४५२: “अङ्गगते अलङ्कारे, वत्थे नानाविधे बहू ।
इत्थिभण्डे न गूहाम, तुहत्थाय महामुने ॥

४५३: “धनधञ्जपरिच्चागं, गामानि निगमानि च ।
खेत्तं पुत्ता च धीता च, परिच्चत्ता महामुने ॥

४५४: “हत्थी अस्सा गवा चापि, दासियो परिचारिका ।
तुहत्थाय महावीर, परिच्चत्तं असङ्खियं ॥

४५५: “यं अम्हे पटिमन्तेसि, दानं दस्साम याचके ।
विमनं नो न पस्साम, ददतो दानमुत्तमं ॥

४५६: “नानाविधं बहुं दुक्खं, संसारे च बहुब्बिधे ।
तुहत्थाय महावीर, अनुभुत्तं असङ्खियं ॥

४५७: “सुखप्पत्तानुमोदाम, न च दुक्खेसु दुम्मना ।
सब्बत्थ तुलिता होम, तुहत्थाय महामुने ॥

४५८: “अनुमग्गेन सम्बुद्धो, यं धम्मं अभिनीहरि ।
अनुभोत्वा सुखं दुक्खं, पत्तो बोधिं महामुने ॥

४५९: “ब्रह्मदेवञ्च सम्बुद्धं, गोतमं लोकनायकं ।
अञ्जेसं लोकनाथानं, सङ्गमं तेहि नो बहू ॥

४६०: “अधिकारं बहुं अम्हे, तुहत्थाय महामुने ।
गवेसतो बुद्धधम्मे, मयं ते परिचारिका ॥

४६१: “कप्पे च सतसहस्से, चतुरो च असङ्खिये ।
दीपङ्करो महावीरो, उप्पज्जि लोकनायको ॥

४६२: “पच्चन्तदेसविसये, निमन्तेत्वा तथागतं ।
तस्स आगमनं मगं, सोधेन्ति तुट्ठमानसा ॥

- ४६३: “तेन कालेन सो आसि, सुमेधो नाम ब्राह्मणो ।
मग्गञ्च पटियादेसि, आयतो सब्बदस्सिनो ॥
- ४६४: “तेन कालेन अहुम्ह, सब्बा ब्राह्मणसम्भवा ।
थलूदजानि पुप्फानि, आहरिम्ह समागमं ॥
- ४६५: “तस्मिं सो समये बुद्धो, दीपङ्करो महायसो ।
वियाकासि महावीरो, इसिमुग्गतमानसं ॥
- ४६६: “चलती रवती पुथवी, सङ्कम्पति सदेवके ।
तस्स कम्मं पकित्तेन्ते, इसिमुग्गतमानसं ॥
- ४६७: “देवकञ्जा मनुस्सा च, मयञ्चापि सदेवका ।
नानापूजनीयं भण्डं, पूजयित्वान पत्थयुं ॥
- ४६८: “तेसं बुद्धो वियाकासि, जोतिदीप सनामको ।
अज्ज ये पत्थिता अत्थि, ते भविस्सन्ति सम्मुखा ॥
- ४६९: “अपरिमेय्ये इतो कप्पे, यं नो बुद्धो वियाकरि ।
तं वाचमनुमोदेन्ता, एवंकारी अहुम्ह नो ॥
- ४७०: “तस्स कम्मस्स सुकतस्स, तस्स चित्तं पसादयुं ।
देवमानुसिकं योनिं, अनुभोत्वा असङ्खियं ॥
- ४७१: “सुखदुक्खेनुभोत्वान, देवेसु मानुसेसु च ।
पच्छिमे भवे सम्पत्ते, जाताम्ह साकिये कुले ॥
- ४७२: “रूपवती भोगवती, यससीलवती ततो ।
सब्बङ्गसम्पदा होम, कुलेसु अभिसक्कता ॥
- ४७३: “लाभं सिलोकं सक्कारं, लोकधम्मसमागमं ।
चित्तञ्च दुक्खितं नत्थि, वसाम अकुतोभया ॥
- ४७४: “वुत्तज्हेतं भगवता, रज्जो अन्तेपुरे तदा ।
खत्तियानं पुरे वीर [तासं (स्या०)], उपकारञ्च निदिसि ॥
- ४७५: “उपकारा च या नारी, या च नारी सुखे दुखे ।
अत्थक्खायी च या नारी, या च नारीनुकम्पिका ॥

४७६: “धम्मं चरे सुचरितं, न नं दुच्चरितं चरे ।
धम्मचारी सुखं सेति, अस्मिं लोके परमिह च ॥

४७७: “अगारं विजहित्वान, पब्बजिमहनगारियं ।
अङ्गमासे असम्पत्ते, चतुसच्चं फुसिमह नो ॥

४७८: “चीवरं पिण्डपातञ्च, पच्चयं सयनासनं ।
उपनेन्ति बहू अम्हे, सागरस्सेव ऊमियो ॥

४७९: “किलेसा झापिता अमहं [मय्हं (स्या०), अम्हाकं (क०)], भवा सब्बे समूहता ।
नागीव बन्धनं छेत्वा, विहराम अनासवा ॥

४८०: “स्वागतं वत नो आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

४८१: “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्टिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

४८२: “एवं बहुविधं दुक्खं, सम्पत्ती च बहुब्बिधा ।
विसुद्धभावं सम्पत्ता, लभाम सब्बसम्पदा ॥

४८३: “या ददन्ति सकत्तानं, पुञ्जत्थाय महेसिनो ।
सहायसम्पदा होन्ति, निब्बानपदमसङ्घतं ॥

४८४: “परिक्खीणं अतीतञ्च, पच्चुप्पन्नं अनागतं ।
सब्बकम्ममि नो खीणं, पादे वन्दाम चक्खुम ॥

४८५: “निब्बानाय वदन्तीनं, किं वो वक्खाम उत्तरि ।
सन्तसङ्घतदोसहि, पप्पोथ [सन्तसङ्घतदोसो यो, पज्जोतं (स्या० पी० क०)] अमतं पदं” ॥

इत्थं सुदं यसोधरापमुखानि अट्टारसभिक्खुनीसहस्सानि भगवतो सम्मुखा इमा गाथायो अभासित्थाति ।

यसोधरापमुखअट्टारसभिक्खुनीसहस्सापदानं दसमं ।

कुण्डलकेसीवग्गो ततियो ।

तस्सुद्धानं —

कुण्डला गोतमी चैव, धम्मदिन्ना च सकुला ।
वरनन्दा च सोणा च, कापिलानी यसोधरा ॥

दससहस्सभिक्खुनी, अट्टारससहस्सका ।
गाथासतानि चत्तारि, छ च सत्ततिमेव च [अट्टसत्ततिमेव च (स्या०)] ॥

४. खत्तियावग्गो

१. यसवतीपमुखअट्टारसभिक्खुनीसहस्सअपदानं

१. “भवा सब्बे परिकखीणा, भवा सन्ति विमोचिता ।
सब्बासवा च नो नत्थि, आरोचेम महामुने ॥
२. “पुरिमं कुसलं कम्मं [परिकम्मज्ज कुसलं (स्या०)], यं किञ्चि साधुपत्थितं ।
परिभोगमयं दिन्नं, तुहत्थाय महामुने ॥
३. “बुद्धपच्चेकबुद्धानं, सावकानज्ज पत्थितं [बुद्धानं सावकानज्ज (सी० क०)] ।
परिभोगमयं दिन्नं, तुहत्थाय महामुने ॥
४. “उच्चनीचमयं कम्मं, भिक्खूनं साधुपत्थितं ।
उच्चाकुलपरिकम्मं, कतमेतं महामुने [कतम्हेहि महामुने (स्या० पी०)] ॥
५. “तेनेव सुक्कमूलेन, चोदिता कम्मसम्पदा ।
मानुसिकमतिक्कन्ता, जायिसु खत्तिये कुले ॥
६. “उप्पत्ते च कते कम्मे, जातिया वापि एकतो ।
पच्छिमे एकतो जाता, खत्तिया कुलसम्भवा ॥
७. “रूपवती भोगवती, लाभसक्कारपूजिता ।
अन्तेपुरे महावीर, देवानं विय नन्दने ॥
८. “निब्बिन्दित्वा अगारम्हा, पब्बजिम्हनगारियं ।
कतिपाहं उपादाय, सब्बा पत्ताम्ह निब्बुतिं ॥
९. “चीवरं पिण्डपातज्ज, पच्चयं सयनासनं ।
उपनेन्ति बहू अम्हे, सदा सक्कतपूजिता ॥
१०. “किलेसा झापिता अम्हं, भवा सब्बे समूहता ।

नागीव बन्धनं छेत्वा, विहराम अनासवा ॥

११. “स्वागतं वत नो आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१२. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्टिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं यसवतीपमुखानि खत्तियकज्जाभिकखुनियो अट्टारससहस्सानि भगवतो सम्मुखा इमा गाथायो
अभासित्थाति ।

यसवतीपमुखअट्टारसभिकखुनीसहस्सापदानं पठमं ।

२. चतुरासीतिभिकखुनीसहस्सअपदानं

१३. “चुल्लासीतिसहस्सानि, ब्राह्मज्जकुलसम्भवा [ब्राह्मणकुलसम्भवा (स्या० क०)] ।
सुखुमालहत्थपादा, पुरे तुय्हं महामुने ॥

१४. “वेस्ससुद्धकुले जाता, देवा नागा च किन्नरा ।
चातुद्दीपा बहू कज्जा, पुरे तुय्हं महामुने ॥

१५. “काचि पब्बजिता अत्थि, सब्बदस्साविनो [सच्चदस्साविनो (सी० पी०)] हू ।
देवा च किन्नरा नागा, फुसिस्सन्ति अनागते ॥

१६. “अनुभोत्वा यसं सब्बं, पत्त्वान सब्बसम्पदा ।
तुम्हं [त्वयि (सी० पी०)] पसादं पटिलद्धा, बुज्झिस्सन्ति अनागते ॥

१७. “अम्हे ब्राह्मणधीता तु, ब्राह्मज्जकुलसम्भवा ।
पेक्खतो नो [लक्खणा च (स्या०)] महावीर, पादे वन्दाम चक्खुम ॥

१८. “उपहता भवा सब्बे, मूलतण्हा समूहता ।
समुच्छिन्ना अनुसया, पुज्जसङ्खारदालिता ॥

१९. “समाधिगोचरा सब्बा, समापत्तिवसी कता ।
झानेन धम्मरतिया, विहरिस्साम नो सदा ॥

२०. “भवनेत्ति अविज्जा च, सङ्खारापि च खेपिता ।
सुदुद्दसं पदं गन्त्वा, अनुजानाथ [अनुजानिम्ह (स्या० पी० क०)] नायक ॥

२१. “उपकारा ममं तुम्हे, दीघरत्तं कताविनो ।
चतुन्नं संसयं छेत्वा, सब्बा गच्छन्तु निब्बुतिं ॥
२२. “वन्दित्वा मुनिनो पादे, कत्वा इद्धिविकुब्बनं ।
काचिं दस्सेन्ति आलोकं, अन्धकारमथापरा ॥
२३. “दस्सेन्ति चन्दसूरिये, सागरञ्च समच्छकं ।
सिनेरुं परिभण्डञ्च, दस्सेन्ति पारिछत्तकं ॥
२४. “तावतिसञ्च भवनं, यामं दस्सेन्ति इद्धिया ।
तुसितं निम्मिते देवे, वसवत्ती महिस्सरे ॥
२५. “ब्रह्मानो काचिं दस्सेन्ति, चङ्कमञ्च महारहं ।
ब्रह्मवण्णञ्च मापेत्वा, धम्मं देसेन्ति सुञ्जतं ॥
२६. “नानाविकुब्बनं कत्वा, इद्धिं दस्सिय सत्थुनो ।
दस्सयिंसु बलं सब्बा, पादे वन्दिंसु सत्थुनो ॥
२७. “इद्धीसु च वसी होम, दिब्बाय सोतधातुया ।
चेतोपरियजाणस्स, वसी होम महामुने ॥
२८. “पुब्बेनिवासं जानाम, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
२९. “अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं अम्हं महावीर, उप्पन्नं तव सन्तिके ॥
३०. “पुब्बानं लोकनाथानं, सङ्गमं नो निदस्सितं ।
अधिकारं बहुं अम्हं, तुहत्थाय महामुने ॥
३१. “यं अम्हेहि कतं कम्मं, कुसलं सर तं मुने ।
तुहत्थाय महावीर, पुज्जानुपचितानि नो ॥
३२. “सतसहस्सितो कप्पे, पदुमुत्तरो महामुनि ।
पुरं हंसवती नाम, सम्बुद्धस्स कुलासयं ॥
३३. “द्वारेण हंसवतिया, गङ्गा सन्दति सब्बदा ।
उब्बळ्हा नदिया भिक्खू, गमनं न लभन्ति ते ॥

३४. “दिवसं द्वे तयो चेव, सत्ताहं मासिकं ततो ।
चतुमासम्पि सम्पुण्णं, गमनं न लभन्ति ते ॥
३५. “तदा अहु सत्तसारो, जटिलो नाम रट्टिको ।
ओरुद्धे [ओरतीरे (स्या०)] भिक्खवो दिस्वा, सेतुं गङ्गाय कारयि ॥
३६. “तदा सतसहस्सेहि, सेतुं गङ्गाय कारयि ।
सङ्खस्स ओरिमे तीरे, विहारञ्च अकारयि ॥
३७. “इत्थियो पुरिसा चेव, उच्चनीचकुलानि च ।
तस्स सेतुं विहारञ्च [तेसु सेतुविहारेसु (सी०), तस्स सेतू विहारे च (पी०)], समभागं अकंसु ते ॥
३८. “अम्हे अञ्जे च मानुजा, विप्पसन्नेन चेतसा ।
तस्स धम्मेसु दायादा, नगरे जनपदेसु च ॥
३९. “इत्थी पुमा कुमारा च, बहू चेव कुमारिका ।
सेतुनो च विहारस्स, वालुका आकिरिंसु ते ॥
४०. “वीथिं सम्मज्जनं कत्वा, कदलीपुण्णघटे धजे ।
धूपं चुण्णञ्च मालञ्च, कारं कत्वान सत्थुनो ॥
४१. “सेतुविहारे कारेत्वा, निमन्तेत्वा विनायकं ।
महादानं ददित्वान, सम्बोधिं अभिपत्थयिं ॥
४२. “पदुमुत्तरो महावीरो, तारको सब्बपाणिनं ।
अनुमोदनीयंकासि, जटिलस्स महामुनि [कत्वा, वियाकासि महामुनि (स्या०)] ॥
४३. “सतसहस्सातिक्कन्ते, कप्पो हेस्सति भद्दको ।
भवाभवेनुभोत्वान, पापुणिस्सति बोधियं ॥
४४. “काचि हत्थपरिकम्मं, कतावी नरनारियो ।
अनागतमिह अद्धाने, सब्बा हेस्सन्ति सम्मुखा ॥
४५. “तेन कम्मविपाकेन, चेतनापणिधीहि च ।
उप्पन्ना देवभवनं, तुय्हं ता परिचारिका ॥
४६. “दिब्बसुखं असङ्खियं, मानुसञ्च असङ्खियं ।
तुय्हं ते परिचारेम, संसरिम्ह भवाभवे ॥

४७. “सतसहस्रितो कप्पे, सुकतं कम्मसम्पदं ।
सुखुमाली मनुस्सानं, अथो देवपुरे वरे ॥
४८. “रूपभोगयसे चेव, अथो कित्तिञ्च सक्कतं [कित्तिसुखं पियं (स्या०)] ।
लभाम सततं सब्बं, सुकतं कम्मसम्पदं ॥
४९. “पच्छिमे भवे सम्पत्ते, जाताम्ह ब्राह्मणे कुले ।
सुखुमालहत्थपादा, सक्कपुत्तनिवेसने ॥
५०. “सब्बकालम्पि पथविं, न पस्साम न लङ्कतं ।
चिक्खल्लभूमिमसुचिं [चिक्खल्लं भूमिं गमनं (स्या०)], न पस्साम महामुने ॥
५१. “अगारं वसन्ते अम्हे, सक्कारं सब्बकालिकं ।
उपनेन्ति सदा सब्बं, पुब्बकम्मफलेन नो [पुब्बकम्मफलं ततो (सी० पी०)] ॥
५२. “अगारं पजहित्वान, पब्बजित्वानगारियं ।
संसारपथनित्थिण्णा, वीतरागा भवामसे [नत्थि दानि पुनब्भवो (सी० स्या० पी०)] ॥
५३. “चीवरं पिण्डपातञ्च, पच्चयं सयनासनं ।
उपनेन्ति सदा अम्हे, सहस्सानि ततो ततो ॥
५४. “किलेसा झापिता अम्हं... पे०... विहराम अनासवा ॥
५५. “स्वागतं वत नो आसि... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५६. “पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
- इत्थं सुदं चतुरासीतिब्राह्मणकञ्जाभिक्खुनीसहस्सानि भगवतो सम्मुखा इमा गाथायो अभासित्थाति ।

चतुरासीतिभिक्खुनीसहस्सापदानं दितियं ।

३. उप्पलदायिकाथेरीअपदानं

५७. “नगरे अरुणवतिया, अरुणो नाम खत्तियो ।
तस्स रज्जो अहुं भरिया, एकज्झं चारयामहं ॥
५८. “रहोगता निसीदित्वा, एवं चिन्तेसहं तदा ।
‘कुसलं मे कतं नत्थि, आदाय गमियं मम ॥
५९. “‘महाभितापं कटुकं, घोररूपं सुदारुणं ।
निरयं नून गच्छामि, एत्थ मे नत्थि संसयो’ ॥

६०. “एवाहं चिन्तयित्वान, पहंसेत्वान मानसं ।
राजानं उपगन्त्वान, इदं वचनमब्रविं ॥
६१. “इत्थी नाम मयं देव, पुरिसानित्तरा अहु [पुरिसानुगता सदा (सी०), पुरिसा न भवाम नो (स्या०), पुरिसानं भरा मयं (पी०)] ।
एकं मे समणं देहि, भोजयिस्सामि खत्तियं ॥
६२. “अदासि मे तदा राजा, समणं भावितिन्द्रियं ।
तस्स पत्तं गहेत्वान, परमन्नेन पूरयिं ॥
६३. “पूरेत्वा परमं अन्नं, सह सुगन्धलेपनं ।
महाचेलेन छादित्वा, अदासिं तुड्ढमानसा ॥
६४. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
६५. “सहस्सदेवराजूनं, महेसित्तमकारयिं ।
सहस्सचक्कवत्तीनं, महेसित्तमकारयिं ॥
६६. “पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ।
नानाविधं बहुं अज्जं, तस्स कम्मफलं ततो ॥
६७. “उप्पलस्सेव मे वण्णो, अभिरूपा सुदस्सना ।
इत्थिसब्बङ्गसम्पन्ना, अभिजाता जुतिन्धरा ॥
६८. “पच्छिमे भवे सम्पत्ते, अजायिं साकिये कुले ।
नारीसहस्सपामोक्खा, सुद्धोदनसुतस्सहं ॥
६९. “निब्बिन्दित्वा अगारेहं, पब्बजिं अनगारियं ।
सत्तमीरत्तिसम्पत्ता [सत्तमिरत्तिमपत्ता (सी० स्या० पी०)], चतुसच्चमपापुणिं ॥
७०. “चीवरं पिण्डपातज्जं, पच्चयं सयनासनं ।
परिमेतुं न सक्कोमि, पिण्डपातस्सिदं फलं ॥
७१. “यं मय्हं पूरितं कम्मं, कुसलं सरसे मुनि ।
तुहत्थाय महावीर, परिचत्तं बहुं मया ॥
७२. “एकत्तिसे इतो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, पिण्डपातस्सिदं फलं ॥

७३. “द्वे गतियो पजानामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
अञ्जं गतिं न जानामि, पिण्डपातस्सिदं फलं ॥

७४. “उच्चै कुले पजायामि, महासाले [तयो साल (क०)] महद्धने ।
अञ्जे कुले न जायामि, पिण्डपातस्सिदं फलं ॥

७५. “भवाभवे संसरित्वा, सुक्कमूलेन चोदिता ।
अमनापं न पस्सामि, सोमनस्सकतं फलं ॥

७६. “इद्धीसु च वसी होमि, दिब्बाय सोतधातुया ।
चेतोपरियजाणस्स, वसी होमि महामुने ॥

७७. “पुब्बेनिवासं जानामि, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

७८. “अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मम महावीर, उप्पन्नं तव सन्तिके ॥

७९. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥

८०. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

८१. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं उप्पलदायिका भिक्खुनी भगवतो सम्मुखा इमा गाथायो अभासित्थाति ।

उप्पलदायिकाथेरियापदानं ततियं ।

४. सिङ्गालमातुथेरीअपदानं

८२. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
इतो सतसहस्समिह, कप्पे उप्पज्जि नायको ॥

८३. “तदाहं हंसवतियं, जातामच्चकुले अहुं ।
नानारतनपज्जोते, इद्धे फीते महद्धने ॥

८४. “पितुना सह गन्त्वान, महाजनपुरक्खता ।
धम्मं बुद्धस्स सुत्त्वान, पब्बजिं अनगारियं ॥

८५. “पब्बजित्वान कायेन, पापकम्मं विवज्जयिं ।
वचीदुच्चरितं हित्वा, आजीवं परिसोधयिं ॥
८६. “बुद्धे पसन्ना धम्मे च, सङ्गे च तिब्बगारवा ।
सद्धम्मस्सवने युत्ता, बुद्धदस्सनलालसा [बुद्धदस्सनसालया (स्या०)] ॥
८७. “अगं सद्धाधिमुत्तानं, अस्सोसिं भिक्खुनिं तदा ।
तं ठानं पत्थयित्वान, तिस्सो सिक्खा अपूरयिं ॥
८८. “ततो मं सुगतो आह, करुणानुगतासयो ।
‘यस्स सद्धा तथागते, अचला सुप्पतिट्ठिता ।
सीलञ्च यस्स कल्याणं, अरियकन्तं पसंसितं ॥
८९. “‘सङ्गे पसादो यस्सत्थि, उजुभूतञ्च दस्सनं ।
अदलिद्दोति तं आहु, अमोघं तस्स जीवितं ॥
९०. “‘तस्मा सद्धञ्च सीलञ्च, पसादं धम्मदस्सनं ।
अनुयुज्जेथ मेधावी, सरं बुद्धान [बुद्धानुसासनं (सी०), बुद्धानं सासनं (स्या०)] सासनं’ ॥
९१. “तं सुत्वाहं पमुदिता, अपुच्छिं पणिधिं मम ।
तदा अनोमो अमितो, ब्याकरित्थ विनायको ।
‘बुद्धे पसन्ना कल्याणी, लच्छसे तं सुपत्थितं ॥
९२. “‘सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
९३. “‘तस्स धम्मेसु दायादा, ओरसा धम्मनिम्मिता ।
सिङ्गालकस्स [सिङ्गालकस्स (सी० पी०)] माताति, हेस्सति सत्थु साविका’ ॥
९४. “तं सुत्वा मुदिता हुत्वा, यावजीवं तदा जिनं ।
मेत्तचित्ता परिचरिं, पटिपत्तीहि नायकं ॥
९५. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
९६. “पच्छिमे च भवे दानि, गिरिब्बजपुरुत्तमे ।
जाता सेट्ठिकुले फीते, महारतनसञ्चये ॥

१७. “पुत्तो सिङ्गालको नाम, ममासि विपथे रतो ।
दिट्ठिगहनपक्खन्दो, दिसापूजनतप्परो ॥
१८. “नानादिसा नमस्सन्तं [नमस्सति (स्या०)], पिण्डाय नगरं वजं ।
तं दिस्वा ओवदी बुद्धो, मग्गे ठत्वा विनायको ॥
१९. “तस्स देसयतो धम्मं, पनादो विम्हयो अहु ।
द्वेकोटिनरनारीनं, धम्माभिसमयो अहु ॥
१००. “तदाहं परिसं गन्त्वा, सुत्वा सुगतभासितं ।
सोतापत्तिफलं पत्ता, पब्बजिं अनगारियं ॥
१०१. “न चिरेनेव कालेन, बुद्धदस्सनलालसा ।
अनुस्सतिं तं भावेत्वा, अरहत्तमपापुणिं ॥
१०२. “दस्सनत्थाय बुद्धस्स, सब्बदा च वजामहं ।
अतित्तायेव पस्सामि, रूपं नयननन्दनं ॥
१०३. “सब्बपारमिसम्भूतं, लक्खीनिलयनं वरं ।
रूपं सब्बसुभाकिण्णं, अतित्ता विहरामहं ॥
१०४. “जिनो तस्मिं गुणे तुट्ठो, एतदग्गे ठपेसि मं ।
सिङ्गालकस्स या माता, अग्गा सद्धाधिमुत्तिका [संघविमुत्तिका (पी०), ममाधिमुत्तिका (क०)] ॥
१०५. “इद्धीसु च वसी होमि, दिब्बाय सोतधातुया ।
चेतोपरियजाणस्स, वसी होमि महामुनि ॥
१०६. “पुब्बेनिवासं जानामि, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
१०७. “अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मम महावीर, उप्पन्नं तव सन्तिके ॥
१०८. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥
१०९. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
११०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
- इत्थं सुदं सिङ्गालमाता भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

सिङ्गालमातुथेरियापदानं चतुर्थं ।

५. सुक्काथेरीअपदानं

१११. “एकनवुतितो कप्पे, विपस्सी नाम नायको ।
उप्पज्जि चारुदस्सनो, सब्बधम्मविपस्सको ॥

११२. “तदाहं बन्धुमतियं, जाता अञ्जतरे कुले ।
धम्मं सुत्वान मुनिनो, पब्बजिं अनगारियं ॥

११३. “बहुस्सुता धम्मधरा, पटिभानवती तथा ।
विचित्तकथिका चापि, जिनसासनकारिका ॥

११४. “तदा धम्मकथं कत्वा, हिताय जनतं बहुं [जनताय हितं बहुं (सी०) ... सदा (स्या०), हिताय जनसंसरिं (पी०)] ।
ततो चुताहं तुसितं, उपपन्ना यसस्सिनी ॥

११५. “एकतिंसे इतो कप्पे, सिखी विय सिखी जिनो ।
तपन्तो यससा लोके [लोकं (स्या० पी०)], उप्पज्जि वदतं वरो ॥

११६. “तदापि पब्बजित्वान, बुद्धसासनकोविदा ।
जोतेत्वा जिनवाक्यानि, ततोपि तिदिवं गता ॥

११७. “एकतिंसेव कप्पम्हि, वेस्सभू नाम नायको ।
उप्पज्जित्थ महाजाणी, तदापि च तथेवहं ॥

११८. “पब्बजित्वा धम्मधरा, जोतयिं जिनसासनं ।
गन्त्वा मरुपुरं रम्मं, अनुभोसिं महासुखं ॥

११९. “इमम्हि भद्दके कप्पे, ककुसन्धो जिनुत्तमो ।
उप्पज्जि नरसरणो [नरसङ्खलो (सी० स्या० पी०)], तदापि च तथेवहं ॥

१२०. “पब्बजित्वा मुनिमतं, जोतयित्वा यथायुक्तं ।
ततो चुताहं तिदिवं, अगं सभवनं यथा ॥

१२१. “इमस्मिंयेव कप्पम्हि, कोणागमननायको ।
उप्पज्जि लोकसरणो, अरणो अमतङ्गतो [वदतं वरो, सब्बसत्तानमुत्तमो (स्या०)] ॥

१२२. “तदापि पब्बजित्वान, सासने तस्स तादिनो ।

बहुस्सुता धम्मधरा, जोतयिं जिनसासनं ॥

१२३. “इमस्मिंयेव कप्पम्हि, कस्सपो मुनिमुत्तमो ।
उप्पज्जि लोकसरणो, अरणो मरणन्तगू ॥

१२४. “तस्सापि नरवीरस्स, पब्बजित्वान सासने ।
परियापुटसद्धम्मा, परिपुच्छाविसारदा ॥

१२५. “सुसीला लज्जिनी चेव, तीसु सिक्खासु कोविदा ।
बहुं धम्मकथं कत्वा, यावजीवं महामुने ॥

१२६. “तेन कम्मविपाकेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

१२७. “पच्छिमे च भवे दानि, गिरिब्बजपुरुत्तमे ।
जाता सेट्टिकुले फीते, महारतनसञ्चये ॥

१२८. “यदा भिक्खुसहस्सेन, परिवुतो लोकनायको ।
उपागमि राजगहं, सहस्सक्खेन वण्णितो ॥

१२९. “‘दन्तो दन्तेहि सह पुराणजटिलेहि, विप्पमुत्तो विप्पमुत्तेहि ।
सिङ्गीनिक्खसवण्णो, राजगहं पाविसि भगवा’ ॥

१३०. “दिस्वा बुद्धानुभावं तं, सुत्वाव गुणसञ्चयं ।
बुद्धे चित्तं पसादेत्वा, पूजयिं तं यथाबलं ॥

१३१. “अपरेन च कालेन, धम्मदिन्नाय सन्तिके ।
अगारा निक्खमित्वान, पब्बजिं अनगारियं ॥

१३२. “केसेसु छिज्जमानेसु, किलेसे झापयिं अहं ।
उग्गहिं सासनं सब्बं, पब्बजित्वाचिरेनहं ॥

१३३. “ततो धम्ममदेसेसिं, महाजनसमागमे ।
धम्मे देसियमानम्हि, धम्माभिसमयो अहु ॥

१३४. “नेकपाणसहस्सानं, तं विदित्वातिविम्हितो ।
अभिप्पसन्नो मे यक्खो, भमित्वान गिरिब्बजं ॥

१३५. “किं मे कता राजगहे मनुस्सा, मधुं पीताव अच्छरे ।
ये सुक्कं न उपासन्ति, देसेन्तिं अमतं पदं ॥

१३६. “तज्ज अण्णटिवानीयं, असेचनकमोजवं ।
पिवन्ति मज्जे सण्णज्जा, वलाहकमिवद्धगू ॥

१३७. “इद्धीसु च वसी होमि, दिब्बाय सोतधातुया ।
चेतोपरियजाणस्स, वसी होमि महामुने ॥

१३८. “पुब्बेनिवासं जानामि, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

१३९. “अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मम महावीर, उप्पन्नं तव सन्तिके ॥

१४०. “किलेसा झापिता मय्हं... पे०... विहरामि अनासवा ॥

१४१. “स्वागतं वत मे आसि... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१४२. “पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं सुक्का भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

सुक्काथेरियापदानं पञ्चमं ।

पञ्चमं भाणवारं ।

६. अभिरूपनन्दाथेरीअपदानं

१४३. “एकनवुत्तितो कप्पे, विपस्सी नाम नायको ।
उप्पज्जि चारुदस्सनो, सब्बधम्मेसु चक्खुमा ॥

१४४. “तदाहं बन्धुमतियं, इद्धे फीते महाकुले ।
जाता सुरूपा दयिता, पूजनीया जनस्स च ॥

१४५. “उपगन्त्वा महावीरं, विपस्सिं लोकनायकं ।
धम्मं सुणित्वा सरणं, उपेसिं नरनायकं ॥

१४६. “सीलेसु संवुता हुत्वा, निब्बुते च नरुत्तमे ।
धातुथूपस्स उपरि, सोण्णच्छत्तमपूजयिं ॥

१४७: “मुत्तचागा सीलवती, यावजीवं ततो चुता ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसूपगा अहं ॥

१४८: “तदा दसहि ठानेहि, अधिभोत्वान सेसके [अधिभोत्वा असेसतो (स्या०)] ।
रूपसद्देहि गन्धेहि, रसेहि फुसनेहि च ॥

१४९: “आयुनापि च वण्णेन, सुखेन यससापि च ।
तथेवाधिपतेय्येन, अधिगय्ह विरोचहं ॥

१५०: “पच्छिमे च भवे दानि, जाताहं कपिलव्हये ।
धीता खेमकसक्कस्स, नन्दा नामाति विस्सुता ॥

१५१: “अभिरूपसम्पदम्पि [अभिरुपं उपपदं (सी०), अभिरुपं उप्पादं (पी०)], अहु मे कन्तिसूचकं ।
यदाहं योब्बनप्पत्ता, रूपलावज्जभूसिता ॥

१५२: “तदा [तदा ममत्थं (सी०), इध ममत्ते (स्या० क०)] मत्थे सक्क्यानं, विवादो सुमहा अहु ।
पब्बाजेसि ततो तातो, मा सक्क्या विनस्सिसुत्ति ॥

१५३: “पब्बजित्वा तथागतं, रूपदेस्सिं नरुत्तमं ।
सुत्त्वान नोपगच्छामि, मम रूपेन गब्बिता ॥

१५४: “ओवादम्पि न गच्छामि, बुद्धदस्सनभीरुता ।
तदा जिनो उपायेन, उपनेत्वा ससन्तिकं ॥

१५५: “तिस्सित्थियो [तिस्सो थीयो (सी० पी०)] निदस्सेसि, इद्धिया मग्गकोविदो ।
अच्छरारूपसदिसं, तरुणिं जरितं [जरिकं (स्या० क०)] मतं ॥

१५६: “तायो दिस्वा सुसंविग्गा, विरत्तासे कळेवरे ।
अट्ठासिं भवनिब्बिन्दा, तदा मं आह नायको ॥

१५७: “आतुरं असुचिं पूतिं, पस्स नन्दे समुस्सयं ।
उग्घरन्तं पग्घरन्तं, बालानं अभिनन्दितं ॥

१५८: “असुभाय चित्तं भावेहि, एकगं सुसमाहितं ।
यथा इदं तथा एतं, यथा एतं तथा इदं ॥

१५९: “एवमेतं अवेक्खन्ती, रत्तिन्दिवमतन्दिता ।
ततो सकाय पज्जाय, अभिनिब्बिज्झ वच्छसिं ॥

१६०. “तस्सा मे अप्पमत्ताय, विचरन्तिया [विचरन्त्वाथ (सी०), विचिनन्तीथ (स्या० पी०)] योनिसो ।
यथाभूतं अयं कायो, दिट्ठो सन्तरबाहिरो ॥

१६१. “अथ निब्बिन्दहं काये, अज्झत्तज्ज विरज्जहं ।
अप्पमत्ता विसंयुत्ता, उपसन्तामि निब्बुता ॥

१६२. “इद्धीसु च वसी होमि, दिब्बाय सोतधातुया ।
चेतोपरियजाणस्स, वसी होमि महामुने ॥

१६३. “पुब्बेनिवासं जानामि, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

१६४. “अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मम महावीर, उप्पन्नं तव सन्तिके ॥

१६५. “किलेसा झापिता मय्हं... पे०... विहरामि अनासवा ॥

१६६. “स्वागतं वत मे आसि... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१६७. “पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं अभिरूपनन्दा भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

अभिरूपनन्दाथेरियापदानं छट्ठं ।

७. अट्ठकासिथेरीअपदानं

१६८. “इममि भदके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥

१६९. “तदाहं पब्बजित्वान, तस्स बुद्धस्स सासने ।
संवुता पातिमोक्खमि, इन्द्रियेसु च पञ्चसु ॥

१७०. “मत्तज्जुनी च असने, युत्ता जागरियेपि च ।
वसन्ती युत्तयोगाहं, भिक्खुनिं विगतासवं ॥

१७१. “अक्कोसिं दुट्ठचित्ताहं, गणिकेति भणिं तदा ।
तेन पापेन कम्मेन, निरयमि अपच्चिसं ॥

१७२. “तेन कम्मावसेसेन, अजायिं गणिकाकुले ।
बहुसोव पराधीना, पच्छिमाय च जातियं ॥

१७३. “कासीसु सेट्टिकुलजा, ब्रह्मचारीबलेनहं ।
अच्छरा विय देवेसु, अहोसिं रूपसम्पदा ॥

१७४. “दिस्वान दस्सनीयं मं, गिरिब्बजपुरुत्तमे ।
गणिकत्ते निवेसेसुं, अक्कोसनबलेन मे ॥

१७५. “साहं सुत्त्वान सद्धम्मं, बुद्धसेट्ठेन देसितं ।
पुब्बवासनसम्पन्ना, पब्बजिं अनगारियं ॥

१७६. “तदूपसम्पदत्थाय, गच्छन्ती जिनसन्तिकं ।
मग्गे धुत्ते ठिते सुत्त्वा, लभिं दूतोपसम्पदं ॥

१७७. “सब्बकम्मं परिकखीणं, पुज्जं पापं तथेव च ।
सब्बसंसारमुत्तिण्णा, गणिकत्तञ्च खेपितं ॥

१७८. “इद्धीसु च वसी होमि, दिब्बाय सोतधातुया ।
चेतोपरियजाणस्स, वसी होमि महामुने ॥

१७९. “पुब्बेनिवासं जानामि, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिकखीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

१८०. “अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मम महावीर, उप्पन्नं तव सन्तिके ॥

१८१. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं... पे० ... विहरामि अनासवा ॥

१८२. “स्वागतं वत मे आसि... पे० ... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१८३. “पटिसम्भिदा चतस्सो... पे० ... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं अड्डकासि भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

अड्डकासिथेरियापदानं सत्तमं ।

८. पुण्णिकाथेरीअपदानं

१८४. “विपस्सिनो भगवतो, सिखिनो वेस्सभुस्स च ।
ककुसन्धस्स मुनिनो, कोणागमनतादिनो ॥

१८५. “कस्सपस्स च बुद्धस्स, पब्बजित्वान सासने ।
भिक्खुनी सीलसम्पन्ना, निपका संवुत्तिन्द्रिया ॥

१८६. “बहुस्सुता धम्मधरा, धम्मत्थपटिपुच्छिका ।
उग्गहेता च धम्मानं, सोता पयिरुपासिता ॥
१८७. “देसेन्ती जनमज्झेहं, अहोसिं जिनसासने ।
बाहुसच्चेन तेनाहं, पेसला अतिमज्जिसं ॥
१८८. “पच्छिमे च भवे दानि, सावत्थियं पुरुत्तमे ।
अनाथपिण्डिनो गेहे, जाताहं कुम्भदासिया ॥
१८९. “गता उदकहारियं, सोत्थियं दिजमद्दसं ।
सीतट्टं तोयमज्झम्हि, तं दिस्वा इदमब्रविं ॥
१९०. “उदहारी अहं सीते, सदा उदकमोतरिं ।
अय्यानं दण्डभयभीता, वाचादोसभयट्टिता [वाचारोसभयट्टिता (स्या०)] ॥
१९१. “कस्स ब्राह्मण त्वं भीतो, सदा उदकमोतरि ।
वेधमानेहि गत्तेहि, सीतं वेदयसे भुसं ॥
१९२. “जानन्ती वत मं भोति, पुण्णिके परिपुच्छसि ।
करोन्तं कुसलं कम्मं, रुन्धन्तं [निद्धन्तं (सी० पी०), नुदन्तं (स्या०)] कतपापकं ॥
१९३. “यो चे वुड्ढो दहरो वा, पापकम्मं पकुब्बति ।
दकाभिसिञ्चना सोपि [भोति (सी० क०) थेरीगा० २३९], पापकम्मा पमुच्चति ॥
१९४. “उत्तरन्तस्स अक्खासिं, धम्मत्थसंहितं पदं ।
तज्ज सुत्वा स संविग्गो [सुसंविग्गो (स्या०)], पब्बजित्वारहा अहु ॥
१९५. “पूरेन्ती ऊनकसतं, जाता दासिकुले यतो ।
ततो पुण्णाति नामं मे, भुजिस्सं मं अकंसु ते ॥
१९६. “सेट्ठिं ततोनुजानेत्वा [ततो अनुमोदेत्वा (सी० स्या०), ततो अनुमानेत्वा (पी०)], पब्बजिं अनगारियं ।
न चिरेनेव कालेन, अरहत्तमपापुणिं ॥
१९७. “इद्धीसु च वसी होमि, दिब्बाय सोतधातुया ।
चेतोपरियजाणस्स, वसी होमि महामुने ॥
१९८. “पुब्बेनिवासं जानामि, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

१९९. “अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मे विमलं सुद्धं, बुद्धसेट्ठस्स वाहसा ॥

२००. “भावनाय महापज्जा, सुतेनेव सुताविनी ।
मानेन नीचकुलजा, न हि कम्मं विनस्सति [पनस्सति (स्या०)] ॥

२०१. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥
२०२. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२०३. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
इत्थं सुदं पुण्णिका भिक्खुनी इमा गाथायो अभसित्थाति ।

पुण्णिकाथेरियापदानं अट्ठमं ।

९. अम्बपालिथेरीअपदानं

२०४. “यो रंसिफुसितावेळो, फुस्सो नाम महामुनि ।
तस्साहं भगिनी आसिं, अजायिं खत्तिये कुले ॥

२०५. “तस्स धम्मं सुणित्वाहं, विप्पसन्नेन चेतसा ।
महादानं ददित्वान, पत्थयिं रूपसम्पदं ॥

२०६. “एकतिसे इतो कप्पे, सिखी लोकगगनायको ।
उप्पन्नो लोकपज्जोतो, तिलोकसरणो जिनो ॥

२०७. “तदारुणपुरे रम्मे, ब्राह्मज्जकुलसम्भवा ।
विमुत्तचित्तं कुपिता, भिक्खुनिं अभिसापयिं ॥

२०८. “वेसिकाव अनाचारा, जिनसासनदूसिका ।
एवं अक्कोसयित्वान, तेन पापेन कम्मुना ॥

२०९. “दारुणं निरयं गन्त्वा, महादुक्खसमप्पिता ।
ततो चुता मनुस्सेसु, उपपन्ना तपस्सिनी ॥

२१०. “दसजातिसहस्सानि, गणिकत्तमकारयिं ।
तम्हा पापा न मुच्चिस्सं, भुत्वा दुट्ठविसं यथा ॥

२११. “ब्रह्मचरियमसेविस्सं [ब्रह्मवेसमसेविस्सं (स्या०), ब्रह्मचेरमसेविस्सं (पी०)], कस्सपे जिनसासने ।
तेन कम्मविपाकेन, अजायिं तिदसे पुरे ॥

२१२. “पच्छिमे भवे सम्पत्ते, अहोसिं ओपपातिका ।
अम्बसाखन्तरे जाता, अम्बपालीति तेनहं ॥

२१३. “परिवृता पाणकोटीहि, पब्बजिं जिनसासने ।
पत्ताहं अचलं ठानं, धीता बुद्धस्स ओरसा ॥

२१४. “इद्धीसु च वसी होमि, सोतधातुविसुद्धिया ।
चेतोपरियजाणस्स, वसी होमि महामुने ॥

२१५. “पुब्बेनिवासं जानामि, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

२१६. “अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मे विमलं सुद्धं, बुद्धसेट्ठस्स वाहसा ॥

२१७. “किलेसा झापिता मय्हं...पे०... विहरामि अनासवा ॥

२१८. “स्वागतं वत मे आसि...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२१९. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०... कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं अम्बपालि भिक्खुनी इमा गाथायो

अभासित्थाति ।

अम्बपालिथेरियापदानं नवमं ।

१०. पेसलाथेरीअपदानं

२२०. “इमम्हि भद्दके कप्पे, ब्रह्मबन्धु महायसो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, उप्पज्जि वदतं वरो ॥

२२१. “सावत्थियं पुरे वरे, उपासककुले अहं ।
पसूता तं [नं (स्या०)] जिनवरं, दिस्वा सुत्वा च देसनं ॥

२२२. “तं वीरं सरणं गन्त्वा, सीलानि च समादियिं ।
कदाचि सो महावीरो, महाजनसमागमे ॥

२२३. “अत्तनो अभिसम्बोधिं, पकासेसि नरासभो ।
अननुस्सुतधम्मेषु, पुब्बे दुक्खादिकेषु च ॥

२२४:“चक्खु जाणञ्च पज्जा च, विज्जालोको च आसि मे ।
तं सुत्वा उग्गहेत्वान, परिपुच्छिञ्च भिक्खवो ॥

२२५:“तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

२२६:“पच्छिमे च भवे दानि, जाता सेट्ठिमहाकुले ।
उपेच्च बुद्धं सद्धम्मं, सुत्वा सच्चूपसंहितं ॥

२२७:“पब्बजित्वाचिरेनेव, सच्चत्थानि [सब्बत्थानि (स्या० क०)] विचिन्तयं ।
खेपेत्वा आसवे सब्बे, अरहत्तमपापुणिं ॥

२२८:“इद्धीसु च वसी होमि, दिब्बाय सोतधातुया ।
चेतोपरियजाणस्स, वसी होमि महामुने ॥

२२९:“पुब्बेनिवासं जानामि, दिब्बचक्खु विसोधितं ।
सब्बासवपरिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

२३०:“अत्थधम्मनिरुत्तीसु, पटिभाने तथेव च ।
जाणं मे विमलं सुद्धं, बुद्धसेट्ठस्स वाहसा ॥

२३१:“किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागीव बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवा ॥

२३२:“स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२३३:“पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं पेसला [सेला (स्या० पी०)] भिक्खुनी इमा गाथायो अभासित्थाति ।

पेसलाथेरियापदानं दसमं ।

खत्तियावगो चतुत्थो ।

तस्सुद्धानं —

खत्तिया ब्राह्मणी चेव, तथा उप्पलदायिका ।
सिङ्गालमाता सुक्का च, अभिरूपा अङ्ककसिका ॥

पुण्णा च अम्बपाली च, पेसलाति च ता दस ।
गाथायो द्विसतानेत्य, द्विचत्तालीस चुत्तरि ॥

अथ वग्गुद्धानं —

सुमेधा एकूपोसथा, कुण्डलकेसी खत्तिया ।
सहस्सं तिसता गाथा, सत्ततालीस पिण्डिता ॥

सह उद्धानगाथाहि, गणितायो विभाविभि ।
सहस्सं तिसतं गाथा, सत्तपञ्चासमेव चाति ॥

थेरिकापदानं समत्तं ।

अपदानपाळि समत्ता ।